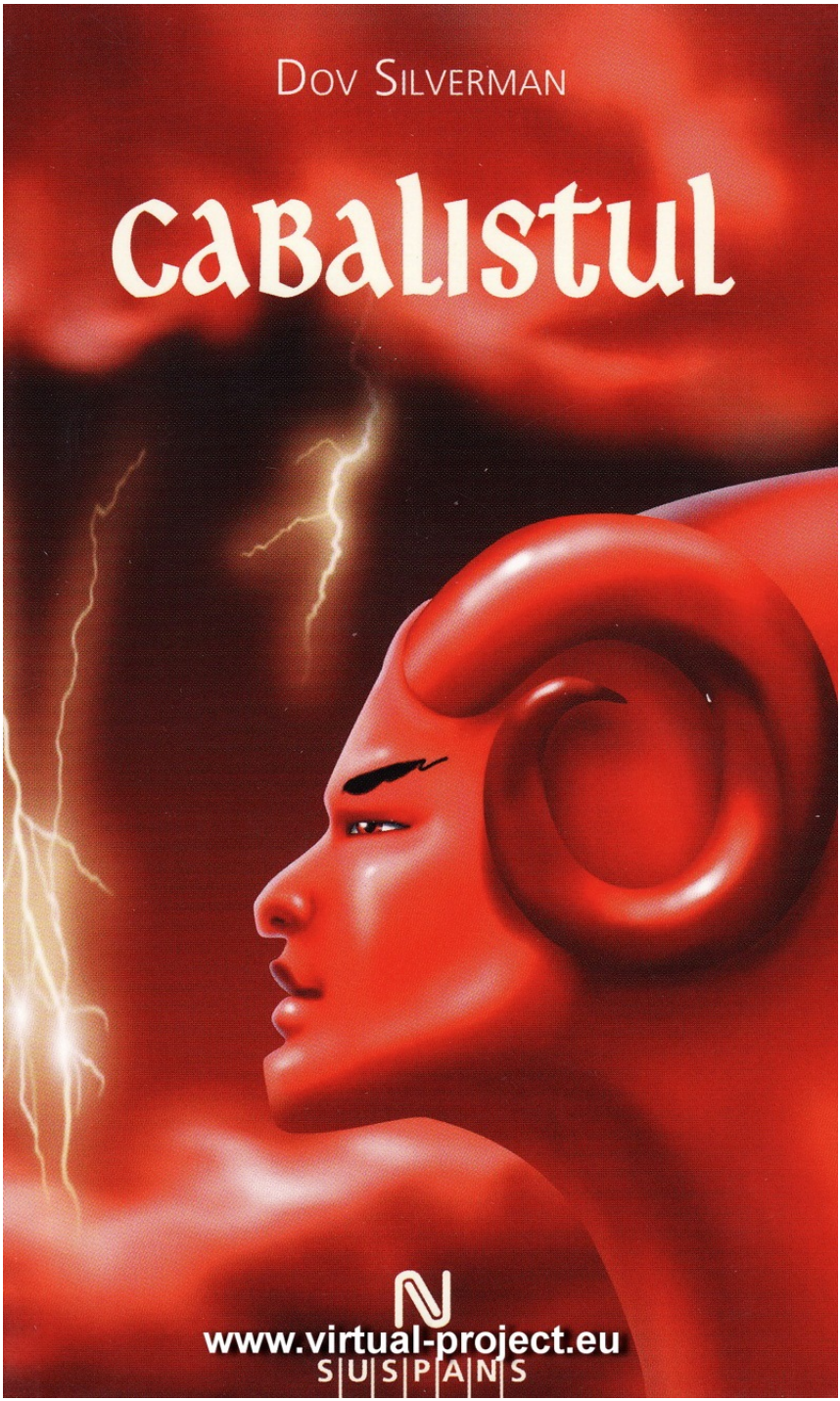
Dov Silverman
Cabalistul
www.virtual-project.eu
SUSPANS

Dov SILVERMAN, câştigătorul prestigiosului premiu japonez Suntory pentru literatură de suspans, s-a născut în Brooklyn, New York. A luptat în Marina Statelor Unite în războiul din Coreea. În timp ce lucra în schimbul de noapte la Căile Ferate din Long Island, a terminat *cum laude* studiile superioare la Stony Brook University. În 1972 s-a mutat la Safed, în Israel, centrul misticismului iudaic. În prezent, Dov Silverman este director de liceu, după ce a fost consilier la primăria oraşului Safed. Soţia sa, Janet, i-a fost şi editor în cei mai bine de cincizeci de ani de când trăiesc împreună. *Cabalistul* este cel de-al optulea roman al său.

Dov Silverman

CABALISTUL

www.virtual-project.eu

Traducere din limba engleză Mihai Lucian Popa

NEMIRA 2011

THE KABBALIST 2006
Coperta colecţiei: Corneliu ALEXANDRESCU
Ilustraţia copertei: diablo © piumadaquila.com, Fotolia

„Văzând însă Domnul Dumnezeu că
răutatea oamenilor s-a mărit pe pământ
şi că toate cugetele şi dorinţele inimii lor
sunt îndreptate la rău în toate zilele...!”
***Facerea,* 5:5**

1

Vineri, 13 iunie 1999,
clădirea Naţiunilor Unite, New York

Cardinalul italian îşi strânse degetele de la picioare, deranjat de pantofii noi din piele, visând la confortul sandalelor sale şi la roba acum înlocuită de costumul de mătase Bordilini, lucrat manual.

— Izvorul Minciunilor curge din dealurile Galileei, spuse el. Enoriaşii din Nazareth vorbesc despre înmugurirea copacilor, dar susţin că toate vor pieri atunci când ploaia şi vântul rece vor sosi dinspre nord.

Secretarul general al Naţiunilor Unite zâmbi.

— Domnul meu, ce legătură are un buletin meteorologic din Israel cu această întrunire secretă şi cei trei distinşi prelaţi care iau parte la ea?

Cardinalul îl privi întâi pe arhiereul Bisericii Anglicane, grizonant, îmbrăcat şi el în haine civile, îşi întoarse privirile apoi către tânărul prinţ saudit cu barbă, care privea pe fereastră, uitându-se la East River. Roba lungă, din olandă de un alb pur, nu reuşea să-i ascundă supleţea trupului şi postura aristocrată.

Prinţul Ahmed Husseini se întoarse şi-l fixă cu o privire pătrunzătoare pe secretarul general. Se îndreptă către cardinal şi arhiereu.

— Fiecare dintre noi a pierdut un membru al clerului pe colinele din Galileea. Pe mine, pierderea mă afectează personal. Mullahul{1} a trimis la Wadi Amude pe unchiul meu, fratele mai mic al tatălui meu, regele Arabiei Saudite. Acum am devenit eu Mullah al Arabiei Saudite şi Protector al Sfintei Pecete şi al Kaaba{2} din Mecca.

— Domnule secretar general, sintagma „izvorul minciunilor” pe care a folosit-o cardinalul se potriveşte situaţiei în care ne aflăm, spuse arhiereul, încli- nându-se în

faţă. Biserica Anglicană nu crede că e cu putinţă ca trei crime violente să aibă loc în aceeaşi lună la Wadi Amude, şi poliţia israeliană să nu ştie nimic despre făptaşi.

— Acuzaţi de complicitate autorităţile israeliene? întrebă secretarul general. Chipul îi păli. Oare… evreii să fi săvârşit crimele?

— Nu cred să fie vorba despre nişte crime, spuse cardinalul. E de neînţeles cum ar putea un om să-l mutileze pe un altul în aşa hal, adăugă el, cutremurându-se. Braţele le erau smulse, oasele sfărâmate. Trebuie să fi fost nişte animale sălbatice.

Arhiereul anglican deschise gura, încercând să spună ceva, dar se înecă cu propria-i salivă.

Secretarul general se aplecă peste biroul său şi i se adresă arhiereului:

— Domnule, mă scuzaţi, n-am înţeles ce-aţi spus.

— Au fost sodomizaţi, mormăi arhiereul. Le-a fost scurs sângele din trup.

Secretarul general căzu înapoi în scaunul lui şi-şi puse mâinile pe birou.

— Animalele nu-şi sodomizează prada.

— Poliţia israeliană a cenzurat ştirea. Autorităţile locale şi locuitorii Galileei nu cunosc aceste detalii.

— Trebuie să risipim orice bănuială, zise cardinalul. Vaticanul cere asta.

— Naţiunile Unite nu reprezintă o instituţie care poate fi consultată în privinţa problemelor religioase, rosti secretarul general, căscând ochii la vederea sângelui care picura pe covor din pumnul strâns al prinţului saudit.

Tânărul prinţ îşi lovi bărbia cu cealaltă mână.

— În mod oficial, nici măcar nu ne aflăm în această încăpere. Nici Arabia Saudită, nici Vaticanul şi nici Consiliul Bisericilor Protestante nu recunosc independenţa Statului Israel. A înainta o plângere ar însemna, de fapt, recunoaşterea statului evreiesc. Nu putem face asta. Curăţându-şi unghiile însângerate de la mâna stângă, continuă: Au trecut trei săptămâni de la ultima crimă, iar evreii încă n-au făcut nicio declaraţie cu privire la ceea ce s-a întâmplat. Asta voia să

spună cardinalul prin „izvorul minciunilor”.

— Îmi vine greu să cred că Ierusalimul ar putea muşamaliza totul, rosti secretarul general.

— Singurele urme de pe pământul pârjolit din jurul victimelor sunt nişte copite despicate, spuse arhiereul. Niciun animal copitat de pe pământ nu este carnivor. Şi după cum aţi spus şi dumneavoastră, doar oamenii îşi sodomizează victimele. Îşi ridică mâna, numărând pe degete: Scotland Yard, Serviciile Secrete ale Vaticanului şi cele de spionaj ale Arabiei Saudite confirmă faptul că atacatorul sau atacatorii sunt oameni. Profilul criminalului, în cazul unor crime atât de brutale şi comise cu atât de multă ferocitate, limitează foarte mult cercul de suspecţi. Poliţia israeliană nu a arestat ori reţinut pentru interogatoriu nici măcar un suspect.

— Aş putea să vă reamintesc faptul că cei de la Scotland Yard nu au dat de urma lui Jack Spintecătorul, spuse secretarul general.

— Pentru că un membru al familiei regale era implicat, replică arhiereul. Scotland Yard credea că e vorba de muşamalizare, iar acum crede că israelienii ascund pe cineva ori ceva foarte important.

— Păi atunci, dacă religia pe care o reprezintă fiecare dintre dumneavoastră nu are niciun fel de legătură cu guvernul israelian, de ce erau domniile voastre acolo?

— Nu ne-am hotărât încă dacă vă vom spune sau nu, zise cardinalul.

— Ar trebui să o faceţi, rosti secretarul general. Nu intenţionez să fiu implicat într-un scandal diplomatic internaţional, decât dacă există o justificare pentru asta.

— Vă rugăm să ne scuzaţi pentru un moment, rosti arhiereul, conducându-i pe cei doi asociaţi ai săi în cel mai îndepărtat colţ al biroului.

Cei trei bărbaţi vorbiră cu calm la început, apoi deveniră agitaţi. Cardinalul romano-catolic îşi ridică mâinile şi dădu din cap, negând:

— Nu! Nu! Nu!

— Ai putea măcar să suni la Vatican, îi ceru prinţul saudit.

Cardinalul se întoarse către biroul secretarului general, şovăind:

— Domnule secretar, pot folosi linia dumneavoastră sigură?

Cardinalul vorbi repezit în italiană, ascultă, apoi puse receptorul înapoi în furcă.

— Am permisiunea, spuse el, adresându-se prinţului saudit. Papa şi arhiepiscopul de Canterbury au aflat despre crime de la tatăl dumneavoastră, regele. Vă lăsăm pe dumneavoastră să povestiţi ce se întâmplă cu adevărat.

Prinţul încuviinţă. Întorcându-se către secretarul general, luă o scurtă pauză, pentru a-şi pune ordine în idei, apoi rosti:

— Poporul meu e format din oameni superstiţioşi, însă membrii familiei mele au studiat la Harvard,

Oxford şi Sorbona. La început nu am dat crezare veştilor venind din partea beduinilor primitivi, a păstorilor druzi{3} şi a fermierilor arabi. Apoi preoţii moscheilor din Tiberias şi Nazareth au început să aducă veşti similare la Mecca.

— Roma a primit informaţia de la preoţii armeni şi copţi din Bethlehem, îl întrerupse cardinalul, neputând să se stăpânească. Pentru a comunica Vaticanului aceste informaţii au încălcat interdicţia pe care au respectat-o vreme de o mie de ani.

— Informaţii despre ce? întrebă secretarul general.

— Ritualuri păgâne, murmură arhiereul. Noi am aflat despre ele de la misionarii noştri din Nazareth şi din jurul Mării Galileei. Apoi regele Arabiei Saudite, însuşi tatăl prinţului, i-a contactat pe papa şi pe arhiepiscopul de Canterbury cu amănunte.

Faldurile veşmântul tânărului arab răsuciră în timp ce acesta se îndepărtă, apoi se apropie din nou de birou. Mişcările mâinilor sale erau la fel de uşoare ca şi vocea blândă şi calmă cu care spuse:

— Wadi Amude izvora din apropierea oraşului antic Safed, de la nouă sute paisprezece metri altitudine, şi se vărsa în Marea Galileei, la şaptezeci şi trei de metri sub nivelul mării. Wadi înseamnă albie uscată. Amude în ebraică înseamnă coloană. În cazul de faţă, vorbim despre o coloană de piatră

cu diametrul de cincisprezece metri şi înaltă de o sută cincizeci de metri. Coloana se află la mijlocul râului secat, fiind înconjurată de coline de peste trei sute de metri înălţime, şi reprezintă scena amfiteatrului natural care se formează în jurul ei.

— Pergamentele de la Marea Moartă dezvăluie faptul că, cu trei mii de ani înainte de Hristos, descendenţii lui Canaan şi filistinii îl includeau în ritualurile religioase ca pe un simbol falie, adăugă arhiereul. Îi aveau ca zei pe Baal, Astarte şi Moloch, toţi trei fiind menţionaţi în Biblie. Nici până în ziua de astăzi nimeni nu a reuşit să înţeleagă cum urcau preoţii coloana de o sută cincizeci de metri, luând cu ei oameni pe care să îi sacrifice în timpul ritualurilor, în faţa a mii de adepţi ai cultului. Tot acolo aveau loc orgii, flebotomii, precum şi sacrificii.

— Unchiul meu, mullahul Arabiei Saudite, fusese trimis pentru a investiga reapariţia acestor antice ritualuri păgâne, spuse prinţul. Corpul său a fost găsit la baza coloanei.

— Înainte de asta, spuse arhiereul, regele saudit ne-a informat despre sacrificarea unui copil. Inima îi fusese mâncată.

Prinţul arătă înspre cardinal, apoi spuse:

— La început, noi credeam că e vorba de Mesa catolicilor, în timpul căreia se mănâncă din carnea şi sângele lui Iisus. Singurul raport trimis din Galileea de către unchiul meu nega faptul acesta. A fost ucis la scurt timp după asta.

— Practici sataniste se întâlnesc şi în alte regiuni ale planetei, răspunse secretarul general. Au loc chiar şi aici, în Central Park din New York. Ce i-a determinat pe conducătorii voştri religioşi să vă trimită aici, riscând ca israelienii să afle despre această întâlnire? Măsurile de siguranţă care au fost luate trebuie să fi costat milioane de dolari. Totuşi, după secole în care niciunul dintre voi nu a vorbit cu celălalt, acum vă aflaţi toţi trei în faţa mea! Care e adevăratul motiv pentru care v-aţi întâlnit?

— Aţi luat în râs remarca mea cu privire la vremea din Israel, spuse cardinalul. Vă rog, totuşi, să luaţi în considerare

faptul că în Ţara Sfântă orice lucru are două semnificaţii – reală şi metafizică. Cele trei religii au luat naştere din iudaism. Tot ceea ce are legătură cu Casa lui Israel ne afectează şi pe noi.

Arhiereul scoase din haina sa o ediţie de buzunar a Bibliei şi o deschise la o pagină pe care o citise de multe ori.

— De la întemeierea statului modern Israel, diverşi cărturari au căutat să interpreteze filosofic Biblia, studiind intens mistica evreiască – Cabala. Ceea ce se credea a fi literatură ezoterică în Anglia, la Mecca şi la Vatican, este acum considerată lege şi ghid al credinţelor şi practicilor noastre pentru cel de-al doilea mileniu. Două pagini care au intrat în atenţia noastră sunt din cartea lui Iezechiel. În prima proroceşte despre Valea Oaselor. Evreii vor fi nimiciţi, lucru înfăptuit în lagărele de concentrare naziste. Apoi se vor ridica din morminte şi vor deveni un popor, ceea ce s-a întâmplat prin întemeierea Statului Israel. Stă scris că vor cădea patru zăpezi într-un an peste sfintele oraşe Ierusalim şi Safed. Vânturi puternice şi ploaie vor curăţa colinele iudeilor şi munţii din Galileea în aşteptarea lui Mesia.

Secretarul general bătu darabana pe birou:

— A nins de patru ori în Israel anul acesta. Privi cele trei chipuri posomorâte. Ar trebui să fiţi bucuroşi, deşi am impresia că nu sunteţi. Ceea ce mă duce cu gândul la următoarea întrebare. Toată lumea ştie despre Ierusalim, dar unde e Safed?

— Nici Iezechiel nu ştia, spuse arhiereul, aple- cându-se înainte. Oraşul nu a purtat numele acesta decât la câteva secole după moartea profetului. Prima menţionare a fost făcută în Cronicile Romane ale lui Josephus Flavius şi în predica de pe munte a lui Iisus Hristos.

— Safed e locul în care a luat naştere mistica evreiască, adăugă prinţul. Majoritatea evreilor nu ştiu că o comunitate mică de mistici, ori cabalişti, încă mai există în zona veche a oraşului, zonă pe care eu am vizitat-o incognito. E ca o mănăstire fără ziduri. Oamenii trăiesc aşa cum o făceau în secolul al XVI-lea, perioada cea mai propice pentru misticism.

Nu ai putea crede că acel vechi oraş, acum decăzut, a fost odată centrul spiritual al lumii evreieşti. Evreii cei bătrâni aşteaptă acum anunţata sosire a lui Mesia, întâi în Safed, apoi în Ierusalim.

— Incredibil, se minună secretarul general. Un membru al familiei regale saudite a fost în Israel.

Îşi împreună mâinile. Încă nu mi-aţi spus totuşi de ce nu sunteţi încântaţi de venirea lui Mesia ori, mai degrabă, de a doua venire a Lui. Şi cum de moartea, să-i spunem bizară, a celor trei clerici ai voştri v-au adus aici, în faţa mea, din moment ce vreme de secole de-a rândul oamenii s-au sacrificat în numele religiei.

Cardinalul arătă spre Cartea Sfântă din mâna arhiereului:

— Conform profeţiilor, venirea lui Mesia va stârni războiul dintre Gog şi Magog, adică dintre Est şi Vest.

Fără să-şi dea seama că expune privirilor celorlalţi urmele însângerate din palma sa, prinţul îşi desfăcu mâna stângă, apoi rosti:

— În Safed am aflat că războiul dintre Gog şi Magog nu va fi purtat de către armatele tradiţionale. Nu se vor folosi nici armele chimice şi nici cele nucleare. Lupta finală dintre Bine şi Rău se va da între oamenii credincioşi lui Dumnezeu şi cei vânduţi Satanei şi trimişilor lui. Dacă Satana învinge, sfârşitul Pământului va fi tot mai aproape.

— Dacă Dumnezeu învinge, omenirea va fi salvată, spuse reprezentantul Naţiunilor Unite, zâmbind. Fiind ateu, un lucru de dorit pentru această funcţie, nu-l cunosc nici pe Dumnezeu, nici pe Satana. Şi nici nu mă pot asocia grijilor dumneavoastră în privinţa Armaghedonului, a profeţiilor ori a lui Mesia. Cu toate acestea, sunt bucuros să vă văd venind împreună, chiar dacă dintr-un motiv într-atât de deosebit.

Secretarul general fu apelat prin interfon şi apăsă iute un buton.

— Nu vreau să fiu deranjat.

— Domnule, spuse vocea, am un mesaj urgent pentru prinţ din partea regelui saudit.

— Strecoară-l pe sub uşă! Vreau ca biroul tău şi coridoarele

să fie goale! Nimeni nu trebuie să afle cine sunt oaspeţii mei!

Cei patru bărbaţi priviră cum un plic fu strecurat pe sub uşă.

Prinţul se aplecă după el, iar înainte de a-l rupe, duse sigilul de ceară cu care era lipit către inimă, buze şi frunte. Desfăcând papirusul, începu să citească mesajul, pălind.

— Beduini dintr-o tabără în apropiere de Wadi Amude au găsit o altă victimă al cărei sânge a fost scurs din corp.

— Cine? şopti cardinalul.

— Inspectorul-şef de la comandamentul de nord al poliţiei israeliene.

— Guvernul israelian va încerca să rezolve aceste crime, spuse arhiereul. Unul dintre ai lor a fost ucis.

— Trebuie să fim cinstiţi, această moarte dovedeşte faptul că investigaţiile lor erau îndeplinite la cel mai înalt nivel, adăugă prinţul. Beduinii au văzut vulturi rotindu-se deasupra cadavrului. Niciun animal – pasăre, şobolan ori şarpe – nu s-a apropiat de trupul mutilat al victimei. Zona în care se afla era ca pârjolită de un trăsnet. Bolovanii din jur crăpaseră din pricina căldurii intense şi aceleaşi urme copitate au fost văzute în jurul cadavrului. Tribul beduinilor a părăsit aşezarea lor şi acum se refugiază spre sud.

— E similară cu celelalte crime, spuse cardinalul.

— Domnilor, nu ştiu ce să cred despre Mesia, interveni secretarul general. Dar sunt sigur că un criminal este liber. Cum vreţi să vă ajut?

— Să luaţi legătura cu şef-rabinul din Safed, sau nu, mai bine contactaţi-l pe rabinul Berel Caspi, spuse arhiereul. El este cel care a făcut publică profeţia cabalistică a războiului dintre Bine şi Rău.

— Un rabin nu poate rezolva astfel de crime, rosti secretarul general.

— Cu atât mai puţin poliţia, se răsti cardinalul.

— Ce vreţi să-i spun acestui Berel Caspi?

Cei trei prelaţi, umăr la umăr, vorbiră pe rând, fiecare păşind înainte când le venea rândul.

— Biserica Anglicană şi fraţii noştri protestanţi din toată

lumea vor oferi ajutorul lor necondiţionat.

— Vaticanul şi clerul catolicilor de pretutindeni sunt pregătiţi la orice oră pentru a pune la dispoziţia rabinului toate resursele disponibile.

Prinţul ridică scrisoarea, spunând:

— Tatăl meu, regele, este pregătit să apară în faţa templului Kaaba din Mecca pentru a conduce împotriva Răului peste un miliard de musulmani, dacă acesta este începutul războiului dintre Gog şi Magog.

2

Vineri, 13 iunie 1999, colinele din Galileea

Frânele pneumatice şuierară şi autobuzul Egged se opri în dreptul unei străzi însorite.

— Ultima staţie! anunţă şoferul în ebraică, franceză şi engleză. Asta e cea mai apropiată staţie de vechiul cartier din Safed.

Rabinul Berel Caspi aşteptă pe locurile din spate până când toţi ceilalţi pasageri se dădură jos. Apoi făcu un efort pentru a-şi ridica masivul corp din scaun şi, mergând în laterală pe culoar, coborî din autobuz cu mişcări greoaie. Pasagerii îl aşteptau afară pentru a-i strânge mâna şi pentru a-i cere binecuvântarea. Îi mulţumi pe toţi spunând o rugăciune, apoi zâmbindu-le.

În apropiere, doi tineri vorbeau în engleză. Braţele bărbatului erau tatuate şi părul de pe cap îi stătea ridicat ca nişte ţepi. Tânăra purta o salopetă strâmtă şi avea cercei în nări, urechi şi buric.

— Cu ce vă pot ajuta? întrebă Berel.

— Am vrea să vedem nişte mistici, spuse tânăra.

Berel zâmbi şi arătă cu mâna înainte.

— Mergeţi o sută optzeci de metri în direcţia aceea, până ajungeţi la prima alee spre dreapta. Pe acolo veţi ajunge în cartierul vechi.

— Vă mulţumim, domnule, spuse bărbatul, plecând repede.

Berel o apucă prin spatele staţiei de autobuz, pe un drum de pământ, plimbându-se pe îndrăgitele străzi şi alei care duceau spre casa lui din centrul cartierului vechi. Deşi nu mâncase nimic de la micul dejun, pântecele lui punea la încercare trăinicia nasturilor de la vestă. Atunci când plecase de acasă, pantalonii fuseseră proaspăt călcaţi, iar pantofii, lustruiţi cu cremă neagră. Acum, pantofii erau murdari, iar pantalonii făcuseră genunchi. Barba sa cenuşie, care pornea de

la buzele groase şi se termina în dreptul pieptului său masiv, ascundea vederii nasturele desfăcut de la gulerul cămăşii sale albe.

Până nu demult era un om vesel şi îi striga pe numele mic pe toţi, se oprea pentru a asculta povestirile unora, dădea sfaturi şi se oferea să interpreteze câte un pasaj din Biblie oricăruia dintre tinerii studenţi. Acum doar dădea uşor din cap, zâmbea şters şi îşi târşâia picioarele fără să scoată vreun cuvânt.

Ajuns în faţa casei, se opri şi se uită în sus, văzând ţigla decolorată de pe acoperiş şi pereţii vechi din piatră. Valuri de căldură se ridicau din drumul pietruit pe care evreii îl construiseră acum două mii de ani. Cu timpul, pietrele au devenit diamante, fiind lustruite de talpa sandalelor romane, de cea a ghetelor turcilor, cruciaţilor, mamelucilor, britanicilor şi francezilor. Berel oftă adânc, gândindu-se de ce oare s-or fi întors evreii în acest loc. Îşi trecu degetele prin barbă, dar nu găsi niciun răspuns.

Intră în holul răcoros al locuinţei sale, agăţă haina în cuier şi observă, întorcându-se, că locul în care se afla coşul pentru cumpărături era gol.

— *Oy va voy!*[{4}] Berel îşi lovi fruntea cu palma şi apoi se uită la ceasul de pe perete. Trebuia să o ajut pe Yona la cumpărături.

— Înseamnă că ai timp să stăm puţin de vorbă, rosti bărbatul care stătea în uşa de la biroul său.

Berel luă sacoul boţit din cuier şi îl îmbrăcă iute.

— Aveaţi cumva programare? îmi cer scuze dacă am întârziat. Am făcut vizite pacienţilor din spital.

Conduse bărbatul către un scaun de lângă biroul său şi apoi se aşeză şi el. Berel îşi lovi tâmpla cu mâna, aşa cum obişnuia să facă atunci când studia un pasaj dificil din Cartea Sfântă. Îşi scoase dopurile din urechi, apoi spuse:

— Ne cunoaştem de mai demult.

— Ne-am întâlnit cu multă vreme în urmă, răspunse bărbatul. Ţi-am pus o întrebare la care nu ai ştiut să-mi răspunzi. Mai ţii minte?

Berel se lăsă în scaunul său, murmurând un cântec în timp ce se balansa înainte şi-napoi.

Oaspetele rosti cuvintele acelui cântec:

— Cât sunt de frumoase sălaşurile tale, Iacove, corturile tale, Israele[5]!

Ochii săi plini de ardoare îl făcură pe rabin să simtă un fior pe şira spinării.

— Da, îmi aduc aminte care a fost întrebarea ta, spuse Berel. Nici acum nu ştiu să-ţi răspund.

— În 1965 spuneai că înţelepţii oraşului vor găsi o soluţie pentru problema aceasta în cinci ani.

— Sunt mai bătrân cu treizeci şi cinci de ani, însă nicidecum mai înţelept în ceea ce priveşte Holocaustul. Pentru câtă vreme rămâi în Israel?

— Am înmormântat trupul soţiei mele în Ierusalim. Un hoţ a înjunghiat-o în New York.

— Îmi pare rău, rosti Berel cu o voce scăzută, privindu-l cu compasiune. Dumnezeu să o binecuvânteze şi fie ca Sion să-i fie lăcaş pe veşnicie.

Oaspetele îşi încleştă dinţii şi se apropie de rabin, sfredelindu-l cu ochii săi încărcaţi de furie.

— De ce să o binecuvânteze Dumnezeu după moarte? Nu i-a fost de niciun ajutor în timpul vieţii!

Berel îşi trase barba, dar iarăşi nu găsi niciun răspuns. Îşi întinse braţele şi oftă.

— Nu ştii nimic! îi spuse oaspetele plin de dezgust. Acum treizeci şi cinci de ani te-am întrebat acelaşi lucru în legătură cu crimele şi suferinţa îndurată de cei din lagărele de concentrare. N-ai putut să-mi răspunzi atunci! Nu poţi nici acum! De ce permite Dumnezeu atâta cruzime în lumea pe care El a creat-o?

Bărbatul, înfuriat, lovi cu pumnul în Cartea Sfântă de pe biroul lui Berel.

— Este aceasta lumea lui Dumnezeu?

Berel ezită, apoi spuse:

— Da, este.

— Nu spune Dumnezeu că vom trăi şaptezeci de ani[6]?

— Ba da.

— Şase milioane de oameni au fost ucişi înaintea timpului lor, iar Dumnezeu n-a mişcat nici măcar un deget! Mor copii, oamenii încă mai suferă, iar Dumnezeu nu face nimic! De ce?

Berel Caspi, făcând parte din cea de a noua generaţie de rabini născuţi în sfântul oraş Safed, trase aer printre dinţii din faţă, balansându-se înainte şi înapoi. Berel simţi cum furia bărbatului plutea deasupra lui. În cele din urmă, răspunse:

— În casa mea din vârful acestei coline sunt înconjurat de scrierile celor mai evlavioşi dintre mistici. Toate interpretările pe care le-au făcut vreme de patru mii cinci sute de ani îmi sunt la îndemână. Însă nu ştiu de ce oamenii suferă ori mor înainte de vremea lor.

— Faptul că nu l-ai găsit reprezintă răspunsul, bombăni bărbatul. Lui Dumnezeu nu-i pasă de oameni.

— Atunci de ce ai continuat să ajuţi băneşte Yeshiva, şcoala noastră de religie, şi seminarul?

Oaspetele se dădu înapoi şi ridică din umeri.

— Din vinovăţie. Douăzeci şi opt dintre rudele mele au murit în lagărele de concentrare. Eu am supravieţuit, deşi nu pe de-a-ntregul. Nu pot avea copii. Am coşmaruri. Sunt mult prea laş pentru a mă sinucide. Mi-e frică de Dumnezeu.

Berel dădu să atingă mâna bărbatului, dar acesta se retrase.

— Rabine Berel, ai lacrimi în ochi. Şi ţie ţi-e frică de Dumnezeu? Oaspetele continuă, arătând pe fereastră vechiul cimitir de pe pantele oraşului. Acolo sunt îngropaţi cei mai de seamă cabalişti din lume. Se spune despre ei că au vorbit cu îngerii şi au stat la picioarele lui Dumnezeu, învăţând. Şi tu ai aceleaşi puteri, nu-i aşa?

— Vorbeşti despre vremurile de aur ale oraşului Safed. Aceia erau sfinţii, oamenii influenţi ai oraşului în secolul al XVI-lea. Oraşul şi-a pierdut strălucirea, oamenii sunt săraci. Uită-te la mine. Nu sunt un sfânt.

— Am auzit despre cum ai vindecat oameni. Până şi cărturarii din alte neamuri citesc interpretările biblice pe care le faci. Ai pus bazele şcolii Yeshiva pentru orfanii victimelor Holocaustului, şi acesta este un alt motiv pentru care o susţin.

Oamenii vorbesc despre tine ca despre un sfânt.

— Stă scris: „Atunci când plantezi un copac, dacă auzi despre un bărbat care face minuni, termină mai întâi lucrul pe care îl faci.“ Berel se aplecă în faţă şi accentua cuvintele sale prin mişcarea braţelor sale puternice: Au trecut mai bine de cincizeci şi cinci de ani de la înfrângerea Germaniei naziste. Nu mai sunt copii care să se nască din supravieţuitori ai Holocaustului.

În câţiva ani, donaţiile tale vor putea fi direcţionate către o altă cauză nobilă.

Cel venit în vizită la Berel luă Cartea Sfântă de pe birou şi o aruncă pe jos apoi îl lovi cu pumnul în faţă pe Berel. Îşi suflecă mâneca pentru a-i arăta numărul de şase cifre care era tatuat pe mâna sa.

— Am plătit pentru a găsi un răspuns, strigă el. Am plătit pentru asta având coşmaruri îngrozitoare. Am plătit cu viaţa mamei, a tatălui şi a soţiei mele. Îşi flutură braţul ca şi când ar vrea să-l lovească din nou pe Berel. Pentru ce suntem pedepsiţi?

Berel acoperi cu blândeţe pumnul bărbatului cu palmele sale mari.

— Numărul acela de pe braţul tău îţi dă dreptul să ceri răspunsuri. Dar asta nu înseamnă neapărat că eu sunt cel care ar putea să ţi le dea.

Bărbatul se îndepărtă şi arătă spre valea de sub oraş.

— Poate că el le are.

Berel bătu în retragere, implorând din priviri:

— Niciodată nu căuta pe cel viclean! Umerii săi largi se curbară ca şi cum s-ar fi pregătit de luptă, dar vocea se domoli într-un murmur blând. Te implor! Nu te du la Arcada Satanei!

— Rabine, nici tu, nici cartea aceea nu aveţi niciun sens, spuse bărbatul arătând către Cartea Sfântă de pe podea.

Berel Caspi îşi duse mâinile deasupra capului bărbatului, închise ochii şi apoi rosti o rugăciune:

— Binecuvântat eşti Tu, Doamne, Dumnezeul nostru, stăpânul universului, care ai ales profeţi şi ai găsit bune cuvintele lor. Dumnezeu să te binecuvânteze şi să te miluiască

cu mare mila Lui.

Berel auzi izbitura uşii de la intrare şi deschise ochii. Oaspetele său plecase. Rabinul luă Cartea Sfântă de pe jos şi o duse către buze. Dar, în loc să o sărute aşa cum fusese învăţat să facă încă de mic, o puse pe birou.

Se uită la ea pentru o vreme, apoi privi fotografia fiului său alături de cea care ar fi trebuit să fie viitoarea lui noră. Întrebările pe care i le pusese oaspetele său şi le pusese şi el. De ce a îngăduit Dumnezeu să se întâmple lucruri înspăimântătoare? Vreme de douăsprezece luni de la moartea lui Michael şi a Gabriellei şi-a înăbuşit îndoielile cu privire la existenţa lui Dumnezeu.

— Doamne, unde eşti? Unde este dreptatea ta?

Telefonul sună. Berel se uită la el, apoi ridică receptorul încet.

— Shalom! Rabinul Berel Caspi la telefon. Cu ce vă pot ajuta?

— Domnule, am tot încercat să vă găsim. Secretarul general al ONU vrea să vă vorbească.

— Aşa deci, secretarul general? Ultima dată a fost Idi Amin, şi înainte de asta a fost Dalai Lama. Ei bine, spune-i domnului secretar general şi tuturor prietenilor lui că mă vor putea găsi în Amfiteatru, la conferinţa despre Cartea lui Iov. Şi dacă dau eu de urma voastră, derbedeilor, suferinţele lui Iov nu se vor putea compara cu cele pe care le veţi îndura voi!

Berel puse receptorul în furcă şi se prăbuşi oftând în scaunul său. Nici studenţii nu mai erau la fel de imaginativi precum în tinereţile sale. El şi prietenii săi îi folosiseră pe Moise şi pe profeţi. Se aplecă peste birou şi scrută paginile pe care le pusese deoparte pentru ca secretara lui să le dactilografieze. De multe ori, chiar dacă recunoştea scrisul său de mână, nu-şi aducea aminte să le fi scris el.

Nările nasului său borcănat fornăiră ca două goarne când citi: „Diferenţa dintre om şi animal este păcatul. Animalele pot înşela, însă numai oamenii mint. Iar cel care minte se trădează pe sine, căci minciuna îl corupe întâi pe cel care o spune.“ Apucă un stilou, întoarse pagina şi scrise repede: „De ce l-a

creat Dumnezeu pe om? (Răspuns) Singurătate???? Dumnezeu are nevoie de un prieten???? Ţelul omului este de a se perfecţiona până într-acolo încât să aibă o relaţie perfectă cu Dumnezeu????”

Berel răsuci stiloul între degete în timp ce citea ceea ce scrisese.

— Dumnezeule! Yair şi Reb{7} Amrusi m-ar pune să merg pe cărbuni încinşi pentru asta.

Încercui notiţele sale şi puse un mare semn de întrebare sub ele. Întoarse pagina şi citi atent ceea ce scrisese.

„Cuvântul ebraic «păcat» este menţionat pentru prima dată în povestea lui Cain. Înţelesul acestuia, în sens cabalistic, nu indică un act păcătos şi nici nu califică săvârşirea unui păcat. Este o expresie idiomatică pentru Satana – bestia, Stăpânul întunericului. Astfel, cuvintele «Satana» şi «păcat» sunt sinonime.”

Berel puse stiloul pe birou şi oftă:

— Trebuie revizuit.

Privi din nou fotografia de pe birou. Fiul său, Michael, şi frumoasa Gabriella îi zâmbeau.

— O, Dumnezeule, Părinte al strămoşilor mei, fie numele Tău binecuvântat! Ajută-mă să înţeleg, căci altfel voi păcătui cu inima.

Nu auzi uşa de la intrare deschizându-se.

3

Yona Caspi lăsă coşul pentru cumpărături lângă uşă şi privi pe ascuns în camera de studiu. Soţul ei era aşezat la birou, cu mâinile în barba cenuşie. Spatele lui lat se cocoşă şi-l auzi suspinând cu jale. Îşi aduse aminte cum străluceau pe vremuri ochii lui albaştri, blânzi, iar chipul i se încreţea de fericire când râdea cu poftă. În pielea lui se adânciseră riduri. De când murise fiul lor, Berel n-a mai râs decât rareori.

Yona văzu fotografia pe care o privea Berel. Începu să păşească înspre el, dar genunchii i se înmuiară şi trebui să se ţină de tocul uşii. În spatele soţului ei văzu imaginea eterică a lui Michael şi Gabriella, care îl priveau. Ţinându-se de mână, cei doi se întoarseră către Yona. Ea trase aer în piept, apoi întinse mâinile către ei, dar dispărură. Îşi şterse lacrimile din ochi. Încă un vis, dar păru atât de real.

— Berel, ai păţit ceva?

Îşi întoarse chipul palid şi trist către ea. Aranjându-şi kippah-ul, făcu un semn cu capul către poză.

— Mă uit la ei şi visez. Mâine-dimineaţă, Michael ar fi fost chemat în faţa Torei în ziua de Sabat. Gabriella, tu şi Ester aţi fi privit ceremonia din sectorul femeilor, de sus. Studenţii, profesorii şi rabinii de la Yeshiva şi fetele de la seminarul lui Yair ar fi fost şi ei acolo. Prietenii lui Michael şi ai Gabriellei ar fi venit şi ei în permisie. Rebel luă mâna soţiei sale. Îmi imaginez cum eu şi Yair ne rugăm ca a treia citire din Pentateuh{8} să o facă Michael, ca să aibă parte de multă cinstire.

Yona îi puse degetele pe buze, dar chipul lui Berel se lumina pe măsură ce vorbea.

— Prietenii noştri ar încerca să liciteze şi ei, doar ca să ne dea emoţii mie şi lui Yair. Dar ne-am fi hotărât să licităm tot, pentru a fi siguri că Michael ar fi cel care citeşte cea de-a treia parte din Lege. Berel dădu din cap şi oftă. Mi-aş da viaţa, orice, ca să-i văd din nou pe frumoşii noştri copii.

— Berel, şopti Yona, sărutându-l pe obraz, nu mai poţi continua astfel. Te gândeşti prea mult la nunta care nu va avea loc niciodată. Scrii mereu liste imaginare de invitaţi. Ca şi cum ar putea încă să aibă loc.

Berel respinse obiecţiile soţiei sale. Ochii îi sclipeau pe măsură ce vorbea.

— Ţi-am povestit despre ziua în care Michael a primit pentru prima dată Tora? Avea cinci ani. Pergamentul era mai mare decât el.

Bineînţeles că-şi aducea aminte Yona. Din sectorul de sus al sinagogii, urmărise cantorul apropiindu-se de fiul ei, care stătea între tatăl şi bunicul său.

Berel se uită la Yona, apoi o trase către el.

— Cantorul îl întrebase pe Michael dacă Pentateuhul i se părea a fi prea greu pentru el. Berel Caspi îşi dădu capul pe spate şi râse scurt şi zgomotos, un râs care semănă cu hohotele în care izbucnea deseori. Ha! Fiul nostru a răspuns atunci fără ezitare: „II pot ţine.“ Şi l-a ţinut în mâinile sale. N-am să uit niciodată cuvintele pe care tatăl meu i le-a adresat atunci lui Michael: „Pentru tine, Tora nu va fi niciodată o povară. Să nu-ţi fie teamă de greutatea ei, şi nici să n-o consideri uşoară. Îngrijeşte-te de ea. Gândeşte-te la ea ca la pomul vieţii, şi te vor înălţa învăţăturile ei pe aripi de îngeri.”

Yona văzu cum chipul soţului ei devine palid şi buzele îi tremură. Se aplecă spre el. Ştia că inima lui era la fel de slabă pe cât de mare îi era trupul, dar că până acum îşi ascunse durerea. Nu plânsese niciodată de la acea tragedie. Dacă l-ar fi cuprins durerea, Yonei îi era teamă că Berel nu va mai înceta să plângă.

— Michael ne-a dat atenţie, mie, învăţătorilor săi şi preceptelor Torei. A dus la îndeplinire porunca de a învăţa, în timpul oricărei activităţi, fie că mergea pe stradă, fie dis-de-dimineaţă ori când se odihnea.

Yona citi în ochii soţului ei privirea unui om care se simte trădat.

— Unde e Michael acum? întrebă Berel. Unde e acea frumoasă fată, Gabriella? răspunse el însuşi la aceste întrebări

cu o voce liniară, fără inflexiuni: Amândoi zac acum într-un mormânt întunecat şi rece.

Yona trase capul creţ al lui Berel către ea. El îşi îngropă faţa în trupul ei cald şi moale, simţindu-i parfumul.

— Yona, Yona, nu pot să-nţeleg.

Ea încercă să-şi oprească lacrimile, vrând să-i ofere mângâiere aşa cum şi el i-a alinat durerea în toate lunile acestea.

— Nu, Berel, nu sunt în acele morminte. Nu trebuie să ne gândim că zac acolo, în morminte, spuse ea. Fiinţa lor pământească, trupul lor zace acolo, Michael şi Gabriella sunt acum altceva. Dumnezeu i-a luat la el cu un scop.

— Te rog, Yona, nu-mi răspunde prin replicile nesăbuite pe care le-am rostit eu.

Yona privi iarăşi poza copiilor. Michael avea aceiaşi ochi albaştri şi veseli ca ai tatălui său. În poza aceea stătea în genunchi. Părul lui creţ şi închis la culoare îi căzuse în urma tratamentelor. Bliţul aparatului foto se reflecta pe capul său chel. În spatele lui Michael, Gabriella, îmbrăcată în uniforma verde-oliv a armatei israeliene, privea sfidător cu ochii săi negri. Era ca o leoaică, păzindu-şi masculul rănit de moarte.

— Ce-ai spus?! întrebă Yona.

— Lui Dumnezeu nu-i pasă, repetă Berel.

Yona se dădu înapoi, privindu-l.

— Ce se întâmplă? Nu te-am auzit niciodată punând la îndoială existenţa lui Dumnezeu!

— Yona, spuse Berel după ce oftă, împreunându-şi mâinile, am ajuns să cred că Dumnezeu nu e interesat de toţi oamenii de pe acest pământ. După Facere, Dumnezeu a venit pe pământ şi a transmis învăţăturile sale doar câtorva oameni. De când a lăsat Tora pe muntele Sinai, El a plecat, urmând ca omul să-şi vadă singur de viaţa lui.

— Berel! Cum poţi tu, dintre toţi oamenii, spune aşa ceva? Eşti responsabil de educarea a sute de studenţi la şcoala Yeshiva. Oamenii te văd ca pe unul din cei treizeci şi şase de Tzaddikim (bărbaţi ai dreptăţii) pe care se sprijină pentru a primi îndrumare morală şi spirituală.

Cu o uşoară mişcare a mâinii, Berel respinse vorbele soţiei sale.

— Ştii doar că resping elementele de magie ale Cabalei. Caut doar natura intelectuală a misticismului.

— Totuşi, ai studiat ani la rând alături de şef-rabinul Amrusi. Chiar tu l-ai numit Tzaddik.

— Învăţ cu Reb Amrusi pentru a deprinde învăţăturile mistice pe care le voi putea pune în aplicare în problemele de zi cu zi. Studierea anticelor scrieri nu mă face neapărat un practician al cultului.

— Cum rămâne cu vezica biliară a lui Juliet Ohana şi cu diabetul lui David Epstein?

— Nu i-am vindecat eu.

— Şi-au revenit. N-au avut nevoie de medicaţie ori de vreo intervenţie chirurgicală după ce te-ai rugat pentru sănătatea lor în spital.

— Nu l-am putut ajuta pe fiul nostru. Berel privi ochii soţiei sale şi apoi îşi masă tâmplele. Da, am încercat. De multe ori. Atunci când Michael era sub efectul sedativelor. O dată, atunci când intrase în şoc în urma chimioterapiei, am rămas ore în şir la căpătâiul lui, privind apusul. M-am rugat. Am implorat pentru viaţa lui în timp ce soarele cădea dincolo de colinele Galileei. Atunci când cerul a devenit portocaliu şi rotunjimile norilor prinseră a se-nroşi în lumina tot mai slabă, am văzut îngeri deasupra cimitirului din Safed. Dansau împreună cu cei treizeci şi şase de Tzaddikim. Îţi poţi imagina bărbaţii dreptăţii lui Israel dansând în aer? Credeam că mă iau în râs. M-am rugat matri- arhelor poporului evreu – Sarah, Rebecca, Rachel şi Leah – să ne protejeze copilul. Berel îşi încleştă pumnul. Dar nimeni nu a răspuns rugilor mele şi îngerii aceia nu erau acolo. Tot ce văzusem fusese făurit de imaginaţia unui tată care voia să creadă că Dumnezeu ne ascultă rugile. Că lui Dumnezeu îi pasă de noi.

— Şi cum rămâne cu cei care te ascultă? întrebă Yona. Mari cărturari vin să-ţi asculte predica. Îţi citesc interpretările din Cartea Sfântă. Yona luă capul lui Berel între palmele ei. Se spune că pentru a oferi aceste interpretări trebuie să comunici

cu înţelepţii epocii de aur.

— Am studiat sfintele scrieri şi interpretările lor încă de la vârsta de patru ani. Tatăl meu, bunicul meu şi părinţii lor mi-au lăsat multe dintre interpretările acestea. Aşa-zisa revelaţie vine în urma unor îndelungi studii, nu vine de la Dumnezeu.

Berel nu-i povestise niciodată soţiei sale, însă din când în când, mai des în ultima vreme, atunci când studia Cabala, imagini ale patriarhilor stăteau alături de el. Nu spuneau niciodată nimic, dar într-un anume fel îi comunicau înţelesul unor pasaje mai dificile şi răspundeau întrebărilor pe care şi le punea doar sieşi. Pe când era copil, profesorii îl învinuiau pentru imaginaţia hiperactivă. În secret însă, el se bucura de compania unor vizitatori transcendentali.

Berel nu minţise niciodată, nu se minţise pe el însuşi şi nici pe altcineva. Ceea ce i s-a întâmplat de-a lungul vieţii l-a forţat acum să accepte o realitate dureroasă, îşi dădu scaunul înapoi, se ridică şi privi în jos către soţia sa.

— Yona, am ajuns la concluzia că lui Dumnezeu nu-i pasă ce se întâmplă orişicui.

— Vrei să spui că nu e Dumnezeul fiecăruia?

— Să nu mă încred în ochii care văd oameni suferind fără motiv? Ar trebui cumva să nu iau în seamă faptul că cei răi prosperă şi că cei buni sunt victimizaţi?

— Cuvintele tale resping învăţătura de bază a iudaismului, spuse Yona, întinzându-se către soţul ei.

Berel Caspi îşi luă soţia de umeri şi o privi în ochi.

— Atunci când Michael şi Gabriella au murit, mi-am promis că nu-mi voi modifica activităţile religioase pentru un an de zile. Mi-era teamă că durerea de a-l fi pierdut avea să mă determine să fac un lucru nechibzuit şi prostesc. Anul acela s-a încheiat! Berel arătă către cei din poză, iar vocea plină de patimă îi tremura. Dumnezeu nu este drept! Berel îşi luă mâinile de pe umerii slabi ai Yonei şi îşi lovi pieptul cu pumnii. Dumnezeu nu avea niciun drept să ia acei copii! Fiul nostru era un bărbat tânăr, cel mai bun dintre studenţii de la Yeshiva. Toţi îl iubeau. Voia să-i slujească lui Dumnezeu şi Ţării Sfinte ca membru al elitei religioase. Berel o arătă pe

soţia sa. Cum ar putea Dumnezeu să-i facă rău unei persoane atât de bune precum eşti tu? Toată viaţa ta i-ai ajutat pe ceilalţi. Tu ai construit spitalul din Safed – înaintând petiţii guvernului, căutând donatori pe tot cuprinsul pământului. Ai salvat sute, poate chiar mii de vieţi. Berel îşi ridică mâinile sale lungi către Ceruri. Privi în sus. Fiul nostru nu merita să moară! Nu meritam această nenorocire. Îşi duse mâinile la piept, apucându-şi hainele. Durerea se află în inimile noastre…

— Berel! strigă Yona. Credeam că cea mai grea perioadă de căinţă a trecut.

— Crede-mă, Yona, spuse el trecându-şi degetele prin barbă, am căutat să înţeleg ce semnificaţie are moartea copiilor. Am vrut să ştiu de ce am suferit întru dreptate. Dădu din cap, lipsit de speranţă. Poate mi se va arăta lucrul acesta într-o viaţă viitoare. Nu l-am găsit pe-acest pământ. Lui Dumnezeu nici nu-i pasă.

— Berel! spuse Yona, adoptând o ţinută serioasă, exprimând încrâncenare. Eşti ultimul reprezentant al unei vechi familii de rabini de peste patru mii cinci sute de ani. Eşti un Kohan, descendent al marelui preot Aaron, fratele lui Moise. Întreaga viaţă ţi-ai dedicat-o învăţămintelor conform cărora lui Dumnezeu îi pasă de om. Că El ne ascultă rugăciunile. De ce te lepezi de el?

Berel îşi întinse braţele în lateral, apoi le lăsă în jos, înfrânt.

— Eu nu îl reneg pe Dumnezeu. Ştiu că El există. Acum zece ani L-am simţit în apropierea mea. N-am văzut nimic, n-am auzit nimic, dar ştiu că, dacă în acel moment m-aş fi uitat către Ceruri, l-aş fi văzut pe Dumnezeu şi aş fi fost nimicit pentru totdeauna. Mi-ar fi fost ucis sufletul. Am simţit cu toată fiinţa mea faptul că Dumnezeu există. După acel moment m-am rugat de Reb Amrusi să mă iniţieze în Cabala. Ţi-o spun ţie, lui Reb Amrusi, ba chiar şi lui Dumnezeu i-aş spune, în ziua judecăţii cea de pe urmă, că dacă Lui i-ar fi păsat, atunci nu i-ar fi lăsat pe Michael şi pe Gabriella să moară. În aceeaşi zi! Amândoi o dată! Chipul lui Berel exprima deznădejdea, iar vocea îi era încărcată de frică. Dumnezeu le-a plănuit

moartea?

Yona se simţi cuprinsă de frică şi nedumerire. Toată credinţa ei fusese pusă la încercare. Simţea că viaţa îi părăseşte trupul.

— Căsătoria lor a fost hotărâtă în Ceruri, rosti ea. Nu asta e ceea ce a spus şef-rabinul în Piaţa Sabat?

— Yona, şopti Berel, luând mâna soţiei sale, dragostea mea, tu eşti un mistic. Reb Amrusi a născocit eufemismul doar pentru a-i bucura pe cei de faţă. Nici Yair nu a crezut în aşa ceva. De-a lungul anilor în care am studiat, împreună cu el, pentru a deveni rabini, ne-am gândit mereu cum să facem ca ai noştri copii să devină îngeri. Căsătoria lor nu a fost hotărâtă în Rai. Yair şi cu mine am plănuit-o încă de la naşterea copiilor. Visul nostru era gata să se împlinească. Berel îşi lovi cu pumnul său uriaş palma celeilalte mâini. Apoi Dumnezeu i-a ucis.

— Berel, depăşeşti orice limită, ripostă Yona.

— Căsătoria lor ar fi unit două familii de rabini şi bărbaţii de la Yeshiva cu femeile de la Seminar. Voiam să facem în aşa fel încât orfanii celor care au supravieţuit Holocaustului să se unească prin căsătorie şi să rămână în Safed. Doream să punem bazele unei noi epoci de aur a Cabalei în Safed. Însă Dumnezeu nu ne-a înţeles. Nu îi păsa de copiii noştri. Nu I-a păsat de vrerile noastre.

— Berel, ţi-ai pierdut credinţa? întrebă Yona cu glas scăzut, temător.

— În mila lui Dumnezeu? Da. În dreptatea lui Dumnezeu? Nu există aşa ceva. Mi-am pierdut credinţa chiar şi în mine însumi ori în studiile mele.

— Poate că Dumnezeu are propriile Lui planuri.

Confuz, Berel îşi privi soţia.

— Ştiu că Dumnezeu EXISTA. Dar pentru ce motiv, n-am de unde să ştiu. Berel îşi lovi iarăşi palma cu pumnul. Yona, îţi promit! Atunci când voi muri, Dumnezeu îmi va răspunde! Chiar dacă va hotărî să mă duc în Iad, voi şti pentru ce ne-a ucis copiii atât de tineri! Arătând către Ceruri, adăugă: Dumnezeu este cel care a creat această lume şi toate care sunt

în ea. El e vinovat!

Yona îşi potoli soţul, bătându-l pe umăr.

— Vorbeşte mai încet. Cineva bate la uşă. Intră! strică ea către uşa care dădea spre clădirea şcolii.

În cameră intră Yakov Davis, cel mai în vârstă dintre studenţi şi conducătorul Consiliului Studenţesc. Era un bărbat înalt, cu tenul măsliniu şi păr castaniu ondulat. Avea ochi negri, iar înfăţişarea lui îţi dădea impresia că are mai mult de douăzeci de ani.

— Reb Berel, spuse acesta, mă voi duce la oficiul poştal cu scrisorile studenţilor. Mă voi întoarce la timp pentru prelegerea dumneavoastră. Aveţi de trimis scrisori?

Berel îi zâmbi tânărului bărbat. Yakov crescuse alături de Michael.

— Găseşti scrisorile pe care vreau să le trimit în biroul meu. Să nu-ţi faci probleme în privinţa prelegerii. E despre Iov, şi ai putea să o ţii tu însuţi.

— Mulţumesc.

Yakov închise uşa în urma lui şi intră înapoi în şcoală. Urma să ţină prelegerea în memoria lui Michael. Trecuse un an de la moartea acestuia. Studenţii voiau să vadă cum avea să interpreteze tatăl lui Michael suferinţele lui Iov după moartea singurului său fiu.

Ajuns în biroul rabinului, Yakov găsi scrisorile în fişetul celor de trimis, apoi văzu un sac de plastic rezemat de birou.

— Cred că astea trebuie să fie scrisorile prin care solicită sprijin financiar, se adresă el secretarei.

Femeia dădu din cap aprobator, fără să ridice privirea de la maşina ei de scris.

— Plec îndată la masă, spuse ea.

Yakov săltă uriaşul sac de scrisori pe umăr.

— Sper că vor primi răspuns scrisorile acestea. Clădirea are nevoie de reparaţii capitale.

— Ca să nu mai vorbim de maşina de scris electrică, adăugă secretara.

***

— Mă bucur că Yakov a fost ales pentru a-i lua locul lui

Michael ca şef al studenţilor, spuse Yona. Se înţelegeau la fel de bine ca doi fraţi.

— Nimeni altul nu ar fi putut fi ales. Michael îl considera foarte potrivit. La început am crezut că Dumnezeu ne-a luat fiul pentru ca toţi studenţii de la şcoala Yeshiva să devină copiii noştri.

— Tu mereu te-ai purtat cu ei ca şi cum ar fi fost fiii tăi. Acum însă trebuie să îi mai ţii locul şi asistentului tău. Yona dădu din cap, nemulţumită. Mai degrabă încurcă decât să ajute. Şi nu arată nici măcar o dovadă de căldură sufletească faţă de băieţi.

— Samael Gorman e un intelectual. Uneori, oamenii sclipitori ca el sunt într-atât de captivaţi de teoriile şi ideile lor, încât îi uită pe cei din jur.

— Vrei să spui că devin inumani. Nu şi-a abandonat intenţia de a te înlocui la conducerea şcolii.

— Te înşeli, Yona. Reb Gorman nu e nicidecum un om rău şi nu vrea să mă înlăture de la conducerea acestei şcoli.

— Nu pe faţă. E mult prea egoist pentru a fi asistentul cuiva. Întotdeauna caută să parvină.

— Nu are cum să facă aşa ceva, adăugă Berel. Interpretarea din punct de vedere mistic a Sfintei Scripturi dezvăluie elemente de cunoaştere şi revelaţie într-atât de uimitoare, încât o minte indisciplinată, ca a lui, poate sfârşi în nebunie. Încă şase ani de studiu al Bibliei îi mai trebuie lui Samael Gorman pentru a ajunge la vârsta la care poate începe studiul Cabalei.

— Te-am rugat de atâtea ori să-mi dai un exemplu din Cabala, spuse Yona, gândindu-se că expresia de pe chipul lui Berel apăru doar pentru că femeile nu pot studia Cabala.

Berel privi către uşa care ducea către şcoală, apoi îşi întoarse privirea către soţia lui şi zâmbi.

— Misticismul în religia iudaică este ţinut secret pentru a împiedica societatea să îl folosească în chip greşit. Sunt lucruri pe care aş putea să ţi le spun, dar nu le vei înţelege. Se uită iarăşi nedumerit către uşă, apoi către Yona. Într-o zi am auzit discuţia dintre doi studenţi. Vorbeau despre b-i-t-e-s. Apoi s-a

dovedit că era vorba despre b-y-t-e-s, de la computere. Băieţii voiau să folosească computere pentru a învăţa din Cartea Sfântă. Unul dintre ei spunea: „Dacă eşti pe fază să dai răspunsul corect, iar programul nu are nicio hibă, împuşti Filistenii pe «C» şi toţi fraierii o să ştie răspunsul corect”. Ai înţeles ceva, Yona? Eu nu. Au fost nevoiţi să-mi explice pe-ndelete. Berel se întoarse încă o dată către uşă, privind nerăbdător.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Yona.

Chipul lui Berel deveni alb ca varul. Se ridică iute din scaun, se împiedică, lovindu-se de perete, apoi căzu şi încercă să se ridice. Yona alergă către el, dar Berel deschise uşa şi se năpusti înaintea ei pe culoarul şcolii, către biroul său.

— Berel, o să-ţi stea inima! strigă Yona în urma lui. Îl găsi pe Berel prăbuşit în scaunul său, uitându-se către locul gol de lângă birou. Îşi ridică ochii şi rosti, parcă implorând:

— Sacul a dispărut.

Rămase cu gura deschisă şi părea că în sinea lui se deschide un vid.

4

După moartea Gabriellei, unicul lor copil, rabinul Yair şi Ester Blum s-au îngrijit de cele o sută de orfane de la Seminar cu deosebită atenţie şi afecţiune. În timp ce îmbrăca sacoul costumului său negru, Ester aranjându-i cravata neagră, Yair spuse:

— Aş vrea să-l chem pe Berel. Mâine ar fi fost sabatul mirelui. Plănuisem în detaliu intrarea lui Michael în sinagogă împreună cu Berel.

— Aţi făcut planuri de nuntă încă din noaptea naşterii Gabriellei. Fără să ştie de planurile voastre, Michael şi Gabriella s-au îndrăgostit unul de celălalt. Ester îşi sărută soţul pe gură.

— Berel era mult mai înfocat decât mine. El a creat şi a scris invitaţiile de nuntă înainte ca şef-rabinul să fi anunţat măcar logodna.

— Da, iar lista îi includea pe toţi cei din vechiul cartier. Aţi fi putut foarte bine să anunţaţi evenimentul în Piaţa Sabat.

— Invitaţiile ar fi fost trimise săptămâna asta, oftă Yair.

Ester îl sărută încă o dată.

— Noi purtăm aceeaşi durere pe care o simte şi familia Caspi, rosti ea. Şi noi, ca şi ei, ne-am îngropat singurul copil. Atunci când privesc în ochii lor, văd aceeaşi tristeţe care mă apasă şi pe mine. În glasul lor recunosc durerea mea.

— Ar trebui să nu-l chem pe Berel? întrebă Yair.

— Şi ei ştiu câtă durere avem în suflet. Tot ce putem face este să ne continuăm vieţile aşa cum putem.

— Pentru Berel, credinţa în Dumnezeu a devenit o problemă. Nu poate accepta ceea ce crede că înseamnă dreptatea lui Dumnezeu. A început să pună la îndoială doctrinele religioase de bază şi nu înţelege cum de l-a supus Dumnezeu unor chinuri într-atât de lungi şi îngrozitoare pe Michael.

— Măcar au fost lângă fiul lor atunci când a murit.

Lacrimile îi inundară ochii lui Ester, apoi se întoarse şi începu să plângă. Gabi a plecat cu maşina armatei şi nu s-a mai întors. Cât de mult aş vrea să îi simt căldura, să-i spun cât de mult o iubesc.

Yair îşi îmbrăţişă nevasta şi îi şopti:

— Dumnezeu a avut un motiv pentru care i-a luat pe amândoi în aceeaşi zi. Acum sunt împreună în Rai.

— Nu ştiu dacă sunt acolo, spuse Ester, acope- rindu-şi faţa cu palmele.

— Gata, gata, murmură rabinul, strângând-o mai tare.

— Lui Berel ce răspuns i-ai dat?

— Nu există unul. Am fost creaţi pentru a studia Tora şi să ne supunem poruncilor Sale. Am fost plămădiţi pentru a-i iubi pe cei apropiaţi şi pe noi înşine, care e lucrul cel mai greu de îndeplinit. Căci întâi de toate trebuie să învăţăm cum să ne iubim pe noi înşine.

Cineva bătu la uşă, iar Ester îşi şterse repede lacrimile. Îşi ascunse batista în mânecă şi strigă celui care bătu să intre.

Miriam, preşedintele Consiliului Studenţesc al Seminarului, intră în cameră – o tânără femeie înaltă, cu ochi verzi mari şi strălucitori, şi cu părul roşu aprins.

— A sosit timpul pentru prelegerea dumneavoastră, domnule rabin.

— Îţi mulţumesc că mi-ai reamintit.

— De fapt, spuse Miriam, ezitând, am venit să stau de vorbă cu dumneavoastră.

— Te rog, spune-mi.

Miriam îşi netezi rochia din bumbac, apropi- indu-se, iar Ester observă că îi era un pic cam strâmtă la piept. Va fi nevoită să o lase pe Miriam să-şi ajusteze rochia la maşina de cusut.

— Reb Yair, spuse Miriam, directorul adjunct al şcolii Yeshiva a convocat o întrunire de urgenţă a tribunalului religios. Gorman vrea ca membrii consiliului să-l concedieze pe Reb Caspi.

— Rabinul Gorman, pentru tine, spuse Yair Blum, încercând să-şi ascundă uimirea.

— Rabinul Gorman, repetă Miriam, însă ochii îi scânteiară.

— Cum se poate una ca asta? întrebă Ester.

Miriam îşi scutură capul, părul ei roşu dezgolind umerii ei slabi şi pătrăţoşi. Pupilele i se dilatară.

— Rabinul Gorman le va oferi membrilor consiliului şansa unui ajutor financiar din străinătate. Susţine că poate aduce în Safed studenţi şi profesori din toată lumea. Condiţia pe care o impune este aceea de a fi numit Rosh Yeshiva.

— Trebuie să-l ajuţi pe Berel, spuse Ester, strângând braţul soţului ei.

Yair bătu uşor mâna soţiei sale, apoi se întoarse către tânără.

— Miriam, îţi mulţumesc. Spune-le studentelor să se strângă în Amfiteatru. Vin îndată.

— Încrezutul acela de Gorman, cu hainele lui extravagante! spuse Ester îndată ce Miriam închise uşa în urma ei. N-are nicio şansă să-l îndepărteze pe Berel de la conducerea şcolii! Nu-i aşa, Yair?

— E drept că îl ia gura pe dinainte de multe ori, dar multor tineri li se pare interesant ceea ce spune, iar hainele acestuia sunt pe placul lor. Gorman reprezintă o nouă epocă.

— Un nemernic infatuat, asta el

— Poţi să-l faci în toate felurile, zâmbi Yair. Dar nu-l poţi lua în râs. Nu e deloc prost. Ba, dimpotrivă, e un geniu. La numai şapte ani le oferea cărturarilor din Ierusalim interpretări proprii ale anumitor pasaje din Cartea Sfântă. Credeau că e un copil-minune. De curând a prezentat câteva tălmăciri ale Scripturii cu adevărat uimitoare. Mi se pare surprinzător cum de a făcut o eroare de genul acesteia, încercând înlăturarea lui Berel.

— Vrei să spui că nu poate fi numit în locul lui Berel?

— Imposibil! Numirea unui Rosh Yeshiva este făcută de Consiliul Rabinic al oraşului Safed, iar una dintre cerinţele oarecum ciudate pentru acest post e să ai cunoştinţe de Cabala. Gorman ar trebui să demonstreze competenţă în domeniu. Berel studiază Cabala de mulţi ani, ar putea solicita o înfruntare publică. Gorman e mult prea tânăr pentru a avea

astfel de cunoştinţe. Ar pierde cu siguranţă.

— Vrei să spui rabinul Gorman, spuse Ester, nervoasă.

— Directorul-adjunct ar fi făcut de ruşine în faţa rabinilor, a studenţilor, în faţa întregului oraş. Gorman nu e genul de om care să accepte aşa ceva. E un om vanitos.

— E posibil să fi studiat Cabala în secret, de unul singur?

— E nevoie de un învăţător pentru a şti cum să interpretezi semnele mistice, numerele şi simbolurile, ca să nu mai vorbim de multitudinea de sensuri pe care o au cuvintele, frazele. Nimeni nu şi-ar dori să iniţieze un student prea tânăr în Cabala. Berel nu are de ce să se teamă. Gorman nu poate să-l înfrunte.

— Tu vorbeşti despre acel Berel care avea o gândire ageră şi sclipitoare, spuse Ester. Mă întreb dacă astăzi e destul de puternic pentru a putea face faţă unei confruntări intelectuale. De la moartea lui Michael nu a mai participat la niciuna.

— Adevărat, se încruntă Yair. În urmă cu câteva zile, Berel trebuia să oficieze o căsătorie. Ţii minte cât de bucuros era, cum dansa şi cânta înainte şi după ceremonie, adunându-i pe toţi în preajma lui. În ultima clipă, m-a rugat pe mine să-i iau locul şi a plecat fără să spună nimic. Yair îşi încheie nasturii de la sacou, apoi luă pălăria din cuier. Voi ţine prelegerea cât mai repede, apoi voi merge la Consiliul Rabinic.

— Aşteaptă puţin, spuse Ester. Îl apucă de umeri, îndepărtând scamele de pe umerii lui Yair, îl sărută pe obraz deasupra bărbii negre şi-l împinse uşor către uşă. Să ţii prelegerea cum ştii mai bine.

***

Fiecare membru al Consiliului Rabinic al oraşului Safed locuia în casa câte unui renumit înţelept din secolul al XVI-lea. Casele acestora erau aşezate în jurul marii sinagogi construite în urmă cu patru sute cincizeci de ani şi a Curţii tribunalului rabinic, situate în centrul vechiului cartier, care mărginea Piaţa Sabat. La mai puţin de o oră de la convocarea de către şef-rabinul oraşului, toţi cei doisprezece membri ai consiliului, însoţiţi fiind de alaiul lor de cărturari, trecuseră prin piaţă, îndreptându-se spre curtea vechilor mistici, şi

intrară în spaţiul destinat bărbaţilor.

Unul dintre bătrânii care se aflau în faţa spaţiului pentru bărbaţi, lângă curtea consiliului, îşi mângâie barba lungă şi albă şi se apropie de vărul său. Amândoi stăteau rezemaţi de balustrada din lemn care împrejmuia curtea.

— Iată Consiliul Rabinic în exercitarea funcţiei sale, spuse bătrânul. Ai în faţa ta pe cei doisprezece membri ai consiliului. Sunt aşezaţi câte şase de fiecare parte a scaunului şef-rabinului. Cele douăsprezece scaune au fost sculptate în piatra muntelui Safed, care constituie o parte a zidului curţii.

— Piatra scaunelor pare netedă, interveni vărul bătrânului.

— Aşa şi trebuie. Scaunele acestea au fost sculptate atunci când îngerul i-a spus lui Iacob că va conduce poporul lui Israel împreună cu fiii săi. Pe braţul drept al fiecărui scaun stă scris numele câte unuia dintre cei doisprezece fii ai lui Iacob. Pe braţul stâng, numele unora dintre cei mai faimoşi mistici care au adus oraşul Safed în epoca sa de aur, în urmă cu patru sute cincizeci de ani.

— Al cui e portretul acela care veghează asupra încăperii de pe peretele din spate? întrebă vărul.

— Al celui mai mare dintre mistici, rabinul Ari{9} Isaac Luria, şef-rabin în epoca de aur.

Se aşternu liniştea peste bărbaţii adunaţi în curte. Toată lumea stătea nemişcată şi privea înainte. De sub arcada din spatele curţii apăru un bătrân care purta o haină cu glugă. Itzig Amrusi, în vârstă de nouăzeci şi trei de ani, se aşeză pe locul său, în centrul platformei înălţate. Se înclină către cei şase membri ai consiliului din dreapta sa, apoi către cei din stânga. Se înclinară şi aceştia cu respect, apoi se aşezară din nou pe scaunele lor.

Bătrânul, încrezător în forţele sale, dar al cărui corp slăbise extrem de mult, om de seamă al Casei lui Israel, îşi aşeză degetele osoase ale mâinii drepte pe numele lui Iacob, incrustat în braţul scaunului, mâna stângă odihnindu-se peste numele lui Ari. Se uită către bărbaţii din faţa sa, apoi către balconul unde stăteau femeile, dincolo de grilajul lucrat manual, care le permitea să vadă, dar să nu fie văzute. Şef-

rabinul Amrusi se gândea cu teamă că acest popor, oamenii lui, nu va supravieţui pericolelor care vor veni.

Ridică anticul ciocănelul din lemn de măslin şi lovi cu putere. Vocea sa răsună în toată încăperea, în ciuda staturii sale firave.

— Declar şedinţa consiliului deschisă. Această sesiune specială a fost convocată de Reb Samael Gorman.

Făcu un semn cu capul spre directorul adjunct al şcolii Yeshiva, care stătea rezemat de perete, lângă adunarea bărbaţilor.

Samael Gorman îşi drese glasul şi îi fixă cu privirea pe cei care stăteau în calea sa. Aceştia se dădură înapoi, permiţându-i să avanseze spre portiţa îngrăditurii din lemn. Fără să ceară permisiunea de a intra, Gorman împinse portiţa şi păşi în sectorul consiliului. Îşi aranjă sacoul negru lucios, lucrat manual, din mătase, şi făcu o plecăciune dinaintea şef-rabinului şi a celor doisprezece membri ai consiliului.

Reb Amrusi îi răspunse tânărului rabin cu o scurtă mişcare a capului, apoi se adresă mulţimii.

— Astăzi, Reb Gorman ne roagă să luăm în considerare o propunere care va atrage după sine loialitatea şi încrederea neţărmurită a acestui consiliu şi a locuitorilor oraşului Safed. Bătrânul înfăşură ciocănaşul şi-l îndreptă către Gorman. Te poţi adresa acestui consiliu.

Barba deosebit de neagră a tânărului rabin accentua limpezimea ochilor săi negri pe chipul palid. De sub pleoapele încercănate, ascunse de lungi gene, ochii săi migdalaţi priviră către membrii consiliului. Samael Gorman se uită la sfintele pergamente şi manuscrise care erau aşezate pe rafturile din spatele rabinilor. Îşi puse şalul pentru rugăciune peste umeri, ajustându-l astfel încât să fie în linie cu dunga perfectă a pantalonilor săi, ridică bărbia şi prinse şalul sub gât cu o agrafă de aur.

Rabbi Gorman zâmbi uitându-se la portretul lui Ari şi rosti cu voce scăzută: „Până acum interpretările tale mistice au stat la baza credinţelor şi practicilor religiei iudaice moderne. Ascultă la mine, bătrâne! Cu ajutorul Satanei voi începe o

nouă eră în Casa lui Israel.”

5

Yakov Davis răspunse la telefonul public din holul central al şcolii, fiind luat prin surprindere de faptul că vocea de femeie de la celălalt capăt îi rostise numele.

— Cine e la telefon? întrebă el.

— Miriam Rubinstein, de la Seminarul lui Yair Blum.

— Cum ţi-ai dat seama că am răspuns eu? întrebă Yakov, regretând de îndată întrebarea sa, de teamă că Miriam va închide.

Miriam pufni, gândindu-se că nu va recunoaşte niciodată faptul că participa la toate prelegerile lui Yakov pentru cei tineri. Rămânea ascunsă de fiecare dată după grilajul care delimita sectorul femeilor până când acesta părăsea clădirea. Îşi drese glasul şi spuse:

— Amândoi suntem conducătorii consiliilor studenţeşti de la cele două şcoli. Te-am sunat pentru a te informa că Reb Gorman vrea să-i ia locul lui Reb Berel ca Rosh Yeshiva.

— Nu se poate!

— Directorul-adjunct discută despre asta cu membrii Consiliului Rabinic chiar în acest moment. Reb Yair va fi şi el prezent cât de curând. Reb Berel ar trebui să fie şi el acolo.

— Dacă e în discuţie funcţia lui Reb Berel în cadrul şcolii, atunci trebuie să-l fi informat.

— Înlocuirea lui nu cred că era pe agenda de zi. Nu cred să-l fi informat Gorman despre asta. Va pune în discuţie metodele de educaţie de la Yeshiva. Apoi va încerca să inoculeze ideea că Reb Berel trebuie demis.

— De unde ştii toate astea? întrebă Yakov. Îşi regretă iarăşi cuvintele rostite şi se bâlbâi, încercând să repare greşeala. Vreau să spun, ăăă, de la cine, ăăă, cum…

Miriam râse, făcând ca genunchii lui Yakov să se înmoaie, apoi spuse, imitând vocea puternică a şef-rabinului:

— Avem şi noi, femeile, surse mistice.

Yakov nu se putu abţine să nu râdă, Miriam îl imitase

perfect pe şef-rabin. Îşi imagină cum ea-şi puse bărbia cu gropiţă în piept pentru a scoate acele sunete guturale, aspre. Îi stăruia în memorie părul ei roşcat şi felul ciudat de relaxat în care mergea. Miriam avea multe calităţi, dar nu se gândise niciodată că ar putea avea simţul umorului.

— Mi-e teamă că Reb Berel nu va fi în stare să se înfăţişeze la Curtea rabinilor, spuse Yakov. E bolnav. Doamna Caspi a trimis după un medic şi mi-a spus să am grijă de studenţi. Pentru câteva clipe se aşternu liniştea. Mai eşti la telefon? Miriam?

— Da. Trebuie să facem ceva, Yakov. Ştiu! Voi aduce toate studentele în faţa Curţii.

— Pe toate cele o sută de studente? întrebă Yakov cu răsuflarea tăiată.

— Bine-nţeles. Iar tu vei aduce toţi studenţii de la Yeshiva. Poţi spune că au venit pentru a vedea Consiliul Rabinic în acţiune. Ei îţi vor da încredere pentru când va trebui să vorbeşti.

Yakov se dădu înapoi, ţinând receptorul la distanţă.

— N-aş putea să mă adresez consiliului!

— Poftim? întrebă Miriam. Ce-ai spus? Nu te aud.

— Cu ce drept mă pot adresa consiliului? Nu pot, spuse Yakov, apropiind receptorul.

— Trebuie! Femeile sunt cele care nu au niciun drept. Într-o zi vom schimba asta.

— Vei fi şi tu acolo? Yakov îşi aminti de singurul moment în care fusese aproape de ea. Venise împreună cu Gabriella în vizită la Michael, la spital, şi trecuse într-atât de aproape de Yakov, încât acesta simţi parfumul săpunului pe care îl folosise Miriam. Amintindu-şi momentul, inima începu să-i bată cu putere, îşi lovi pieptul.

— Voi aduce toate fetele la consiliu îndată ce se termină prelegerea lui Reb Yair. Te rog, adu băieţii.

— Vom veni cu siguranţă!

***

Vestea că membrii consiliului s-au reunit în şedinţă se răspândi cu repeziciune în vechiul cartier. O mulţime de

oameni veniseră la întrunire. Atunci când Yakov pătrunse în sala consiliului însoţit de cei o sută de studenţi Yeshiva, mulţimea începu să se agite. Bărbaţii se mişcară înainte şi-napoi pentru a face loc studenţilor în sala neîncăpătoare. Samael Gorman se opri şi se uită cu ură la Yakov.

Dincolo de grilajul de la balcon, tinerele studente în fruntea cărora se afla Miriam îşi ocupară şi ele locurile.

Rabinul Gorman îşi drese vocea şi continuă alocuţiunea sa cu glas puternic şi sigur.

— Dragi colegi, în urmă cu patru sute cincizeci de ani, conducătorul Imperiului Otoman l-a chemat pe faimosul Rabin Luria, Leul, să supervizeze reconstrucţia acestui vechi oraş. Astfel a început Epoca de Aur. Gorman îşi aranjă şalul de pe umeri. Chiar aici, în această clădire, cei mai înţelepţi cărturari din lume au fost aduşi pentru a înţelege Tora şi a împărtăşi învăţămintele ei printre evrei. Acei cărturari au avut la îndemână cele mai moderne metode pentru acele vremuri în ceea ce priveşte editarea şi difuzarea învăţămintelor. Au adus prima tipografie din Orientul Mijlociu. Au inventat noi metode de producere a hârtiei şi au încetăţenit forme gramaticale pe care le folosim şi astăzi. Evreii de pe tot cuprinsul lumii au fost de acord cu interpretările din Tora. Astfel, Safed a deveni centrul internaţional al iudaismului.

Cu o mişcare bine pusă la punct, Samael Gorman îşi puse mâinile în şold, ducându-şi coatele în faţă, astfel încât şalul întruchipa aripi de înger cât timp se mişcă prin faţa membrilor consiliului. Ochii săi negri scrutară pe fiecare dintre cei doisprezece membri ai consiliului, care nu-şi luau ochii de la el. Ca şi cum ar fi fost hipnotizaţi, toţi se mişcau în acelaşi timp. A…

— Însă astăzi, continuă Reb Gorman, cu toate că avem la dispoziţie metode de comunicare dintre cele mai moderne, suntem izolaţi în vârful acestui munte, izolaţi de lumea care se mişcă cu repeziciune. Dacă nu ne vom alinia noilor tehnologii, Safed va stagna din punct de vedere intelectual, rămânând o mlaştină de minţi încâlcite. Se îndreptă către şef-rabin şi cei doisprezece membri ai consiliului. Treisprezece bărbaţi se află

pe acest piedestal. Treisprezece milioane de evrei trăiesc în toată lumea, însă doar cinci milioane în Israel. Absorbţia lor în comunitatea din care fac parte ori căsătoriile interetnice ameninţă cealaltă parte a familiei noastre. Trebuie să le atragem atenţia asupra unui Israel înaripat şi renăscut. Samael Gorman se întoarse către mulţimea de dincolo de îngrăditura din lemn. Dacă vom da greş… Repetă propoziţia ca pe un semnal de alarmă: Dacă vom da greş, un nou holocaust va absorbi mai mult de şase milioane de evrei, care se vor converti. Ne apropiem de anul 2000, iar numărul evreilor care îşi vor pierde religia prin asimilarea de către alte culturi va depăşi cu mult pe cel al celor pierduţi în lagărele de concentrare.

Mulţimea celor adunaţi în faţa consiliului fu cuprinsă de un murmur prelung. Ziarul rabinic publicase recent un raport conform căruia mai mult de cincisprezece la sută dintre evreii din regiunile vestice se căsătoresc cu persoane aparţinând altor religii.

— Şi ce propui să facem? întrebă un bătrân membru al consiliului.

— Cu voia dumneavoastră, prin intermediul ajutorului şi încrederii pe care mi-o veţi acorda, voi readuce Safed pe locul de frunte al iudaismului mondial. Împreună vom combate procesul de absorbţie care ameninţă evreii de peste graniţă, făcând să renască intelectualitatea israelită din Oraşul Sfânt.

— Şi de ce crezi că aceasta e momentul potrivit? întrebă un alt membru al consiliului.

Yakov recunoscu grimasa pe care o făcu Samael Gorman şi înţelese de îndată că era vorba de o întrebare pregătită de dinainte. Gorman plănuia astfel de interpelări şi în amfiteatrele şcolii. I se întoarse stomacul pe dos la ideea că un renumit rabin ar putea fi de partea lui Gorman.

Răspunsul care veni de pe buzele umede, roz ale lui Gorman fu neîntrerupt şi precis.

— Ne aflăm în cel de-al patru sute patruzeci şi unulea an de când s-a înfiinţat acest Consiliu Rabinic. Arătă cu mâna către cartea care se afla sub portretul lui Ari. Numărul 441 este

reprezentat prin cele trei litere ebraice care compun cuvântul emet – adevăr. Dacă adunăm cele trei cifre, rezultatul este nouă, cifră care, înmulţită cu orice alt număr, dă numere ale căror cifre adunate dau întotdeauna nouă.

Cei care înţeleseseră ceea ce spuse rabinul rămaseră înmărmuriţi. Majoritatea însă erau pur şi simplu uimiţi. Rabinul Samael Gorman vru să continue.

— Cifra nouă reprezintă unitatea Israelului, unitatea lui Dumnezeu şi…

— Ajunge! strigă şef-rabinul Amrusi, lovind cu ciocănelul. Îţi interzic să mai vorbeşti! Interpretările cabalistice nu sunt pentru urechile celor neinstruiţi.

Yakov auzi câţiva bătrâni din jurul său care vorbeau despre buna cunoaştere a Cabalei de care dădea dovadă Reb Gorman, ştiinţă pe care nu ar fi avut cum să o studieze la vârsta lui. Aşteptându-se ca Gorman să fie dat afară din consiliu, toţi cei prezenţi fură uimiţi de întrebarea şef-rabinului.

— Şi cum crezi că vei putea să readuci la viaţă oraşul Safed şi să salvezi evreii de absorbţie?

Samael Gorman, care se aştepta şi el la mustrări, jubila. Aproape că simţea teama ce-l cuprinse pe adversarul său mai în vârstă. Cuvintele pe care le rostea răsunau puternic în străvechea încăpere.

— Ştim din istoria poporului nostru că evreii au venit cu mulţimile în centrele de educaţie. Fără să ia în considerare dificultatea drumului parcurs, au trecut peste orice obstacol pentru a primi învăţătura. Dacă vom aduce cei mai buni dintre cărturari aici, atunci şi oamenii vor veni, urmându-i.

Samael Gorman continuă, folosind cuvinte menite mai degrabă să impresioneze decât să limpezească minţile, căutând întotdeauna să facă apel la studiul Sfintei Scripturi, fără să omită aluziile înşelătoare cu privire la beneficiile pe care le-ar putea avea toţi locuitorii oraşului.

— Din punct de vedere geografic, Israelul este ţara care poate ajuta naţiunile africane în curs de dezvoltare şi poate influenţa Turcia, Grecia şi Etiopia. Israelul poate concura cu succes pe piaţa comunitară din Europa, având acces şi la piaţa

statelor de la Oceanul Pacific.

Până şi Yakov Davis, împotriva voinţei sale, era stimulat de cuvintele lui Reb Gorman. Membrii consiliului începură să se foiască. Posibilitatea de îmbogăţire, abil sugerată, şi ampla arie de influenţă pe care ar fi putut să o exercite Israelul, iscodiră până şi cele mai leneşe minţi. O nouă lumină se desluşea în ochii bărbaţilor şi ai femeilor din Safed – lăcomia.

Samael Gorman se întoarse acum spre cei doisprezece rabini, încercând să-i cucerească şi pe aceştia.

— Dragi colegi, predicile voastre vor fi televizate prin intermediul sateliţilor pe întreg cuprinsul lumii. Fiecare dintre voi va avea propria pagină pe internet. Publicaţiile vor fi făcute electronic. Publicul care va primi învăţăturile voastre va fi multiplicat de mii şi mii de ori.

Yair Blum, care asculta de la intrare, se gândea mai degrabă cum va putea Berel să se opună acestui atac indirect la funcţia sa. Înaintă prin mulţime.

Yakov îl văzu pe rabinul Blum făcându-şi loc şi se gândi că Miriam trebuie să fi ajuns şi ea împreună cu fetele de la Seminar. Vru să vadă dacă poate zări părul ei roşcat prin grilajul balconului, dar femeile erau ascunse prea bine.

Samael Gorman îşi continuă discursul hipnotizant.

— De îndată ce vom pune bazele industriei telecomunicaţiilor de ultimă generaţie, următorul pas va fi extinderea şi modernizarea spitalului, realizând astfel un important centru de cercetare şi studiu. Creând aceste condiţii, vom putea atrage subvenţii de cercetare, donaţii, iar unele dintre cele mai luminate minţi vor veni aici, pe acest vârf de munte. Făcu o piruetă, întorcându-se din nou către mulţimea care îl aştepta nerăbdătoare. Un alt proiect care va crea mii de locuri de muncă se numeşte Bible-Land – similar ca mărime şi amploare cu Disney-Worid. Oameni aparţinând oricărei credinţe ar putea veni pentru a vedea şi cunoaşte adevărata Biblie. Gândiţi-vă la afacerile pe care le-ar putea atrage pentru acest oraş. Safed va deveni încă o dată centrul cultural al iudaismului. Gorman arătă către membrii consiliului, apoi către auditoriu. Stimaţii noştri rabini şi voi,

poporul acesta bun, veţi beneficia, ba mai mult, veţi scoate profit de pe urma acestor activităţi, servindu-l în acelaşi timp pe Dumnezeu! Acest drept vi se cuvine pe deplin. E meritul vostru şi al familiilor voastre.

Rabinul Samael Gorman se înclină în faţa mulţimii de dincolo de balustradă. Se-ntoarse şi se înclină rabinilor de pe estradă, apoi se aşeză în faţa lor, în vechea curte a tribunalului făcându-se linişte. Zâmbi şi-şi îndreptă privirea către cimitir. „Aveai dreptate, dragă Satana, am văzut-o în ochii lor. Calculau care va fi profitul lor, cât vor câştiga. Vom avea parte de succes!”

De la balcon, Miriam îl văzu pe Yakov făcându-şi loc prin mulţime către balustrada de lemn care separa auditoriul de estrada consiliului. Yakov îl privi nervos pe Reb Gorman, apucă balustrada cu ambele mâini şi trase adânc aer în piept. Vocea lui spârse tăcerea care se aşternuse.

— Reb Gorman, de unde vei face rost de bani? întrebă Yakov, umezindu-şi buzele. Iarna trecută de-abia dacă ne-au ajuns pentru petrolul necesar încălzirii încăperilor şcolii. Cine va finanţa aceste proiecte despre care vorbeşti?

De fiecare dată atunci când Yakov îl interpela pe Samael Gorman, fie că în sala de clasă ori în amfiteatru, acesta răspundea mereu agresiv. De data aceasta, răbufnirea lui Yakov fu întâmpinată cu un zâmbet binevoitor.

Samael Gorman închise ochii săi negri încercănaţi şi aprobă cu o mişcare uşoară din cap.

— Ştiu, Yakov. Starea de fapt din Yeshiva e de neîngăduit. Însă acesta nu e cel mai potrivit moment pentru ca tu, liderul studenţilor, să-l acuzi pe Reb Caspi, Rosh Yeshiva al şcolii, de o conducere defectuoasă. Gorman îşi dădu capul pe spate şi întinse mâinile în lateral. Vina aceasta să cadă asupra mea, nu asupra lui Berel Caspi!

La auzul acestui răspuns, Yakov oftă adânc. Reb Gorman reuşi să întoarcă vorbele sale împotriva lui Reb Berel. Gorman se apropie de balustradă.

— Vrei să mai adaugi ceva? îl întrebă Gorman zâmbind.

Yakov încercă să dispară în mulţime, însă glasul

neînduplecat al lui Gorman se auzi din nou.

— Acest tânăr întreabă de unde voi face rost de finanţare. Nu intenţionez să ascund aceste lucruri de nimeni. Doi evrei înstăriţi, unul din Paris, celălalt din New York, mi-au promis ajutorul lor în îndeplinirea acestor proiecte. Pentru început, fiecare va dona câte zece milioane de dolari.

Cei care câştigau rareori şi alţi bani în afara ajutorului social oferit de stat începură să vorbească între ei, făcând calcule, încercând să vadă ce efect vor avea toţi aceşti bani asupra lor, asupra viitorului oraşului lor. Suma pe care o vehiculase cu obrăznicie Gorman depăşea de cinci sute de ori bugetul anual al oraşului.

Yair Blum păşi în faţa lui Yakov, apropiindu-se de balustradă. Glasul său puse capăt calculelor mentale pe care le făceau cei din încăpere.

— Vorbim despre un act de donaţie? Sau există şi condiţii pentru acordarea acestor sume?

— Am plănuit împreună cu Reb Gorman dezvoltarea acestui oraş, strigă Simon Zaki, cel mai bogat om din Safed, după ce-şi făcu loc lângă Yair Blum, împingându-i pe cei din jur cu braţele sale puternice. Reb Gorman e un om foarte modest. Nu vrea să spună care e singura condiţie care trebuie îndeplinită pentru ca această donaţie să fie făcută. Reb Gorman trebuie să fie o persoană de vază a oraşului Safed.

— Şi care este funcţia la care trebuie să acceadă? întrebă Yair Blum.

— Donatorii au cerut asta, spuse Zaki. Să fie clar. Reb Gorman trebuie să fie numit Rosh Yeshiva pentru ca ajutorul financiar promis să ne fie oferit.

Toţi cei nemulţumiţi protestară cu voce scăzută. Zaki ridică din umeri şi-şi întinse mâinile bătătorite în lateral.

— Cei doi donatori vor veni din Franţa, respectiv America într-o săptămână. Aşteaptă un răspuns din partea noastră până atunci.

Vocea unei femei, care vorbi de la balcon, îi făcu pe toţi să tacă.

— Reb Gorman s-a consultat măcar cu Reb Berel Caspi în

ceea ce priveşte înlocuirea sa din funcţie? întrebă Miriam.

Niciunei femei nu-i fusese vreodată îngăduit să vorbească în faţa Consiliului Rabinic, însă acum, la auzul acestor cuvinte, şef-rabinul îl arătă pe rabinul Gorman, cerându-i acestuia să răspundă la întrebare. Gorman se întoarse cu spatele la balcon.

— Reb Caspi nu se simte bine, spuse Gorman. Cum aş putea eu să-i vorbesc despre asta unui om care nu şi-a putut îndeplini atribuţiile după moartea fiului său. Reb Berel şi-a dedicat viaţa acestei şcoli religioase. Nu sunt eu cel care ar trebui să-l judec pentru asta.

— V-am spus eu, oameni buni, strigă Simon Zaki, arătându-l pe Gorman. V-am spus că singurul defect al acestui om este smerenia. Cu toţii cunoaştem că Reb Berel n-a ştiut cum să administreze şcoala, aducând-o în această situaţie precară. Desigur, îi suntem aproape şi ne pare rău pentru tragedia pe care o trăieşte, dar problemele personale pe care le are Caspi nu ar trebui să fie o stavilă în faţa progresului. Berel Caspi ne conduce spre o altă catastrofă administrativă. Nu mai poate rămâne Rosh Yeshiva. Dacă va rămâne, oraşul acesta, noi toţi, vom pierde douăzeci de milioane de dolari.

Întreaga încăpere fu cuprinsă de vorbele înfocate pe care le rosteau oamenii. Liniştea se aşternu doar după ce şef-rabinul bătu de câteva ori cu ciocănelul său din măslin.

Unul dintre membrii consiliului se aplecă în faţă, privindu-l în ochi.

— Dacă intenţia ta este de a-l înlocui pe Reb Berel, atunci ar fi fost mult mai logic să fi vorbit cu el mai întâi. În acelaşi timp, ai fi fost mult mai înţelept dacă ne-ai fi informat cu privire la intenţiile tale înainte de a convoca această adunare. Ai fost cel puţin nepoliticos cu noi şi cu Reb Berel.

Samael Gorman se înclină cu respect în faţa bătrânului învăţat, dar îşi încleştă dinţii nervos. Aceasta era prima lui eroare în planul atât de bine pus la punct. Aruncă o privire plină de furie bătrânului şef-rabin. Muşcându-şi buzele, se întoarse către sectorul femeilor. Sângele începu a-i clocoti. Va trebui să o pedepsească pe nemernica aia roşcată!

— Îmi cer scuze pentru insistenţă, spuse Simon Zaki, încercând să detensioneze momentul, vorbind cu voce domoală. Această situaţie necesită urgent atenţie, trebuie să găsim cât mai repede o soluţie. Pentru a beneficia de ajutorul pomenit mai devreme, trebuie să acţionăm acum. Am discutat în repetate rânduri cu Reb Gorman despre refacerea şi modernizarea celor două şcoli. Berel Caspi niciodată nu a înţeles sugestiile pe care le-a oferit Reb Gorman.

— Noi doi suntem prieteni, i se adresă Samael Gorman lui Simon Zaki, dar nu-ţi pot permite să vorbeşti despre greşelile lui Reb Berel atunci când acesta nu se află de faţă pentru a putea răspunde unor astfel de acuzaţii.

— Nu cred că poate păcăli pe cineva prin felul său de a vorbi despre Reb Berel, îi şopti Yakov rabinului Yair Blum. În sala de clasă întotdeauna îl batjocoreşte.

— Cu toate acestea, îl preveni Yair Blum, nu încerca să-l înfrunţi. El a ales acest câmp de luptă, şi asta înseamnă că e pregătit pentru orice.

— Îl poate chema cineva pe Reb Caspi? strigă Zaki.

— Reb Berel nu poate fi prezent la această întrunire din pricina sănătăţii sale precare, spuse Yakov.

— L-am văzut mai devreme coborând din autobuz, şi-mi părea a fi sănătos, strigă cineva din spate.

Samael Gorman îi mulţumi Satanei pentru norocul pe care i-l aduse prin omul acela.

— Reb Amrusi, spuse Yair Blum, ar fi nepotrivit să continuăm această dezbatere fără ca Reb Berel să fie prezent. Am certitudinea că în urma unei alte întruniri a consiliului se va putea lua o decizie.

Samael Gorman analiză situaţia pentru câteva clipe. Ar avea răgaz să pună presiune asupra oamenilor împreună cu Zaki pentru a putea fi ales.

— Sunt de acord, spuse el. Lui Berel Caspi ar trebui să-i fie îngăduit să explice problemele pe care le-a întâmpinat la Yeshiva.

— Amân luarea unei decizii până marţi, peste patru zile, spuse şef-rabinul, după ce lovi cu ciocănelul.

Rabine Blum, îi vei aduce la cunoştinţă rabinului Caspi că înfăţişarea sa dinaintea Consiliului Rabinic este obligatorie! Bătrânul rabin lăsă ciocănelul din mână şi se ridică în picioare. Curând va apune soarele şi va începe Sabatul. Ne vom folosi de această zi pentru împăciuirea sufletelor noastre prin cuvintele lui Dumnezeu şi vom încerca să ne refacem puterile pentru a putea întâmpina încercările care se vor abate asupra noastră. Vă doresc un Sabat fericit, vouă şi Casei lui Israel.

6

Yair Bloom se afla în faţa Consiliului Rabinic, stând în soarele care inunda Piaţa Sabat. Se uită la Marea Sinagogă în care împreună cu Berel deveniseră adulţi în urma unui bar mitzvah la vârsta de 13 ani, tot acolo fiind numiţi rabini, ceva mai târziu căsătorindu-se. Îşi plecă privirea, urmărind liniile de piatră cubică ce duceau până în cartierul cel vechi, în care se jucase împreună cu prietenul său, imaginându-şi tot felul de lucruri copii fiind.

Yair le făcu loc tinerilor de la Yeshiva şi fetelor de la Seminar care ieşeau din clădirea consiliului. Nu dădu importanţă şoaptelor pe care le auzi ori privirilor pline de înţeles pe care i le aruncau elevii. Miriam şi Yakov ieşiră împreună, purtând o conversaţie care le acapara întreaga atenţie. Cu toate că tradiţia interzicea întâlnirea celor care se aflau la vârsta căsătoriei în absenţa unei intermediar, cei doi profitaseră pe deplin de această rară oportunitate.

Yair ridică din umeri. Tradiţia nu înseamnă neapărat şi Lege. Traversă piaţa către casa lui Berel, amintindu-şi cum amândoi respectaseră tradiţia. La fel cum făceau şi fetele, şi ei o priveau de la distanţă pe cea pe care o aleseseră, fără să fi făcut cunoştinţă vreodată.

Îşi aminti în acelaşi timp şi de idila dintre Gabriella şi Michael, astfel că îl cuprinse tristeţea. Măcar dacă ar fi rămas în viaţă. Astă-seară, ambele familii ar fi participat la cina comună a Sabatului. Mâine, în Sinagogă, după ce Michael ar fi citit din Toră, Yair şi Berel i-ar fi invitat pe toţi cei prezenţi la un pahar de şnaps şi prăjituri. Apoi s-ar fi reunit în piaţă pentru a invita pe toată lumea să participe la cununia celor doi copii. Yair oftă. Nimeni nu va cinsti niciun pahar, nu-i va felicita nimeni pe miri, nu va fi nicio nuntă. În schimb, Berel va fi nevoit peste câteva zile să se apere în faţa Consiliului Rabinic sau să intre în rândul celor fără un loc de muncă. Yair dădu din cap, descurajat. Era greu ca vreo persoană să se

opună unei propuneri de finanţare cu douăzeci de milioane de dolari.

***

Iasomia sălbatică înmiresma aerul fin de munte din vechiul cartier al oraşului Safed. Yakov şi Miriam mergeau de-o parte şi de cealaltă a drumului îngust care şerpuia printre casele de piatră. Privi pentru o clipă părul ei purpuriu, în care se reflectau razele soarelui. Îi plăcea felul în care ea îşi mişca uşor capul atunci când vorbea, părul ei mângâind pielea fină şi rozalie a gâtului.

— Dar dacă Reb Berel nu se va simţi destul de puternic pentru a-l înfrunta pe Gorman? întrebă ea, în timp ce Yakov se împiedică de o ridicătură de pietre.

— Reb Berel e un administrator foarte bun al şcolii şi cel mai bun profesor pe care l-am avut vreodată. Va fi sănătos până marţi. Sunt sigur de asta.

Un grup de copii conduşi de un tânăr profesor se apropia de cei doi. Băieţii se ţineau de mână, iar perciunii lor lungi se mişcau în ritmul cântecului despre Sfântul Ari pe care îl fredonau. Cântecul povestea despre cum Ari a salvat oraşul de un cutremur, urcând la Ceruri şi rugându-se lui Dumnezeu să apere oraşul. Copiii cântau acum ruga lui Ari:

„Dumnezeul nostru, care eşti în Ceruri,
În numele celor zece sfinţi ai fi cruţat Sodom,
De ce să nimiceşti Safed, atât de sfânt şi rar,
Care-ţi e Ţie credincios mai presus de orice."

Toţi copiii arătară către Arcada Satanei, aflată la vale de oraş.

„Dumnezeu a binecuvântat ăst Sfânt Oraş şi muntele acesta."

Yakov merse de cealaltă parte a drumului, lângă Miriam, pentru a le permite copiilor să treacă. Mâna lui atinse mâna ei, însă ea nu şi-o feri. Cu spatele rezemaţi de peretele alb al unei case, unul lângă celălalt, priviră drept înainte până când

vocile copiilor se stinseră după o cotitură.

Atunci când o bătrână deschise uşa casei sale, ieşind cu spatele către stradă, Yakov traversă repede de cealaltă parte a străzii, continuându-şi drumul.

— Ai vrea să studiezi Cabala atunci când vei fi mai în vârstă? întrebă Miriam.

— Dacă voi ajunge vreodată la nivelul acela de înţelepciune.

— Ai ascultat vreodată povestea lui Ari şi a soţiei sale?

— Credeam că nu s-a căsătorit.

Miriam făcu ochii mari, parcă vrând să-l înghită pe Yakov.

— E povestea preferată a fetelor de la Seminar. Vom ajunge curând în faţa casei lor, după următoarea cotitură.

Yakov încuviinţă uşor din cap, încercând să nu strice vraja fermecătoare pe care o ţesea Miriam.

La marginea Cartierului Vechi, ea arătă spre o casă părăsită, ale cărei ferestre şi uşi erau acoperite. Câteva ţigle din acoperiş se puteau vedea risipite printre rugii înalţi care creşteau la baza pereţilor.

— Aceea este casa lui Ari, spuse Miriam. Legenda spune că a construit această casă pentru viitoarea lui soţie. A fost ajutat de îngeri şi de cei treizeci şi şase de tzaddikim. Dar am ajuns prea departe cu povestea. Miriam trase adânc aer în piept. Cu trei luni înainte de căsătorie, un înger i-a spus că Inchiziţia din Spania are de gând să distrugă comunitatea evreiască din Italia.

— Tu chiar crezi asta? întrebă Yakov, zâmbind forţat, apoi regretă întrebarea sa, văzând cum Miriam îşi muşcă buzele. Îşi schimbă iute expresia feţei, devenind extrem de concentrat.

— În jurnalul de bord al unei corăbii există dovada că Ari a ajuns la curtea papală de la Roma. I se îngăduise o întrevedere cu Papa Clement al VII-lea. Tot ce îţi povestesc a fost consemnat în arhivele de la Vatican. Ari a profeţit cutremurul din Portugalia, inundaţiile cauzate de râul Tibru, precum şi apariţia unor comete deasupra Vaticanului.

Îl privi pe Yakov pentru a găsi aprobare, iar acesta îi făcu semn să continue.

— O săptămână mai târziu, pe 7 octombrie 1530, râul Tibru ieşea din matcă. La scurt timp după aceea, au sosit veşti despre cutremurul din Portugalia. Stabilirea unor posturi de gardă pe cele şapte coline ale Romei n-a fost deloc necesară, toată Italia a văzut acele comete. Ea se apropie de Yakov, ridicându-şi bărbia către el. Poţi să verifici aceste evenimente în enciclopedii.

Parfumul săpunului era fad, însă Yakov se simţea năucit.

— Bine-nţeles că te cred, spuse el.

— Încă n-am terminat povestea, spuse Miriam, ţinând ridicat degetul ei finuţ. Ari a salvat evreii din Roma de inchiziţie, iar Papa i-a oferit un loc de muncă la Vatican. Asta e partea cea mai frumoasă. A refuzat aceste onoruri pentru a se întoarce în Safed, la nunta sa. Însă Torquemada, marele Inchizitor, a pus la cale o capcană. A capturat corabia lui Ari, l-a torturat, iar apoi l-a ars de viu, trăgându-l în ţeapă.

— Nu cred că asta e partea cea mai frumoasă.

— Aşa e, spuse ea, apropiindu-se şi mai mult de Yakov, astfel că parfumul ei îl cuprinse în întregime. Ari a murit declarând credinţa sa în Dumnezeu şi dragostea pentru soţia lui. Atunci când iubita lui a aflat despre moartea lui Ari, s-a mutat în casa pe care o construise pentru ei. Miriam arătă către casa dărăpănată. Vreme de un an, oamenii care treceau pe aici vineri seara, atunci când ea aprindea câteva lumânări, spuneau că se aude vocea lui Ari recitând binecuvântarea de dinainte de Sabat. Nu-i aşa că-i frumos?

Yakov îşi ascunse zâmbetul. Se întreba ce vor crede prietenii lui despre faptul că a ascultat povestea lui Miriam. Dar nu-i păsa deloc de asta. Îi plăcea… povestea.

— Dacă aş fi trecut pe aici şi aş fi auzit spiritul lui Ari cântând în timp ce mireasa lui aprinde lumânări, m-aş fi speriat de moarte.

— Exact aşa a şi fost, spus Miriam. Locuitorii oraşului au lăsat bileţele în faţa casei, cerând ca Ari şi soţia sa să plece. Se spune că ea nu a fost de acord să plece până când căsătoria lor nu a fost oficiată. Aşa că succesorul lui, şef-rabinul oraşului, i-a unit în căsătorie.

— Vrei să spui că mireasa era în viaţă, iar mirele mort?

— La scurt timp după căsătorie, ea a dispărut, iar casa a fost închisă pentru totdeauna. Ochii i se umplură de lacrimi. Nu e asta cea mai frumoasă şi tristă poveste?

— Şi ciudată. Din moment ce mormântul lui Ari se află în cimitirul nostru.

Miriam îşi muşcă buzele din nou, iar Yakov vru să se pedepsească pentru cele spuse.

— Nu vor lipsi poveştile triste Sabatul acesta, spuse el. Reb Berel este ţintuit la pat, Gorman vrea să-l îngroape cu cele douăzeci de milioane de dolari pe care le va primi ca donaţie, iar Simon Zaki e gata să-l ajute cu buldozerele lui.

— Oare Reb Amrusi nu-l va ajuta pe Reb Berel?

— Cu toate că Berel Caspi studiază Cabala alături de şef-rabin, toţi suntem egali în faţa legii lui Dumnezeu. Reb Amrusi va lua o hotărâre în privinţa asta conform Torei.

— Yakov, trebuie să ne gândim cum îl putem ajuta pe Reb Berel!

— Ai dreptate. Acum avem cel mai mult nevoie de el. Se interesează personal de fiecare student, atât în ceea ce priveşte studiul, cât şi în privinţa activităţilor din afara şcolii. Atunci când studiem Tora, Legea pare să prindă viaţă sub îndrumarea lui. Îţi oferă încredere în tine, astfel că ştii la ce să te aştepţi a doua zi. Interpretările pe care le aduce învăţămintelor profeţilor pot fi puse în aplicare în viaţa de zi cu zi. Unele dintre predicţiile pe care le face sunt aproape neomeneşti. Yakov ridică din umeri. Ceea ce mi se pare extraordinar la el e faptul că nu-şi dă seama de talentul pe care îl are ca profesor, în relaţia cu ceilalţi ori în ceea ce priveşte previzionarea viitorului. Crede că toţi oamenii au aceleaşi viziuni pe care le are şi el.

— Am fost prezentă la toate prelegerile pe care le-a ţinut la Seminar, spuse Miriam. Nu pot spune că este un bărbat frumos, dar poţi simţi iubirea pe care o împărtăşeşte celorlalţi. Sufletul lui e cel care abundă în frumuseţe. Voi face tot ce-mi stă în putinţă pentru a-l ajuta pe Reb Berel.

Yakov îşi înclină capul, frecându-şi nasul.

— Am încercat să-l ajut în faţa consiliului, însă Gorman mi-a răstălmăcit cuvintele, dând vina pe Reb Berel. A fost groaznic. Singurul lucru la care mă pot gândi este să mă asigur că studenţii participă la cursurile sale şi îşi urmează programul de rugăciune şi studiu.

— Cred că e o idee foarte bună, aprobă Miriam. Se uită către cerul înroşit. Soarele va ajunge la asfinţit curând. Trebuie să mă pregătesc pentru Sabat. Se uită din nou către casa lui Ari. Câteodată, vineri seara, după cina de dinainte de Sabat, vin aici şi mă rog pentru Michael şi Gabriella. Ar fi trebuit să fiu domnişoara de onoare.

— Ai văzut ori ai auzit vreodată ceva venind dinspre casă?

Miriam dădu din cap, soarele reflectându-se roşiatic în părul ei stacojiu.

— Nu, dar eu am o imaginaţie bogată.

Cei doi tineri tăcură, gândindu-se la prietenii lor care muriseră. Priviră împreună către colinele de sub munte, către Marea Galileei, acolo unde Iisus îşi ţinea predica, iar Petru a devenit unul din cei doisprezece apostoli. Cântul unei păsări răsună deasupra oraşului, soarele coborând mai aproape de linia orizontului cufundată în linişte. Sabatul se apropia.

Deasupra capetelor lor, un bombardier B-2 intra în spaţiul aerian israelian. În avion, patru oameni îşi pregăteau paraşutele şi armamentul, ascultând ultimele instrucţiuni.

— În cazul în care veţi fi prinşi de armata israeliană, pe cine reprezentaţi? întrebă comandantul lor.

Cei patru bărbaţi răspunseră pe rând:

— Semiluna Roşie.

— Crucea Roşie.

— Garda Elveţiană Pontificală.

— Comitetul pentru Drepturile Omului din cadrul ONU.

Comandantul lor dădu din cap aprobator.

— Voi aţi fost cei aleşi din armatele de elită pe care le reprezentaţi deoarece cunoaşteţi araba, ebraica şi engleza. Care este obiectivul acestei misiuni?

— Cercetarea şi investigarea activităţilor care se desfăşoară în Wadi Amude şi raportarea oricăror ritualuri descoperite,

spuse bărbatul slab, de culoare.

— Ţin să vă reamintesc că această misiune se poate transforma dintr-una de cercetare într-o operaţiune de atac.

Cei patru soldaţi încuviinţară.

— În cazul acesta, dacă veţi fi capturaţi, vă vom renega. Doar în cazul în care nimeni nu este ucis şi sunteţi prinşi, puteţi să declaraţi de către cine aţi fost însărcinaţi cu această misiune. Astfel, Naţiunile Unite vă vor scoate din Israel în termen de douăzeci şi patru de ore. Comandantul îl privi pe liderul echipei. Pune-ţi oamenii la punct! Nimeni nu scoate un cuvânt!

7

— Aş vrea să-l văd pe Berel, spuse Yair Blum.

— Mă bucur că ai venit, spuse Yona Caspi. Doctorul Rabinowitz îl consultă acum. Yona se uită prin uşă. Nu ne putem da seama ce a păţit. Nu vrea să vorbească nici cu mine, nici cu medicul. Nu scoate nici măcar un cuvânt.

— Hai, ia loc acolo şi calmează-te, îi spuse Yonei, conducând-o către canapea. Yair aşteptă în hol, mergând încoace şi-ncolo, până când se deschise uşa de la camera lui Berel.

— Nu e bolnav fizic, spuse medicul. Temperatura corpului e cu un grad mai mică decât cea normală. Inima îi bate repede. Pot spune doar că are o depresie. Dr. Rabinowitz îi făcu un semn Yonei. Nu vă faceţi griji. Depresia se poate trata.

— Aţi pomenit scrisorile? întrebă ea.

— În momentul în care am făcut-o, a devenit agitat. I-am dat un sedativ. După Sabat, îl voi ruga pe psihiatrul spitalului să treacă pe la el.

— Dacă se va afla că Berel primeşte tratament psihiatric, atunci funcţia sa în cadrul şcolii Yeshiva va fi în pericol, spuse Yair.

— Aşadar zvonurile pe care le-am auzit sunt adevărate, spuse Yona cu tristeţe. Deşi am suferit atâtea, acum vor să ne ia şi viaţa! De când a murit Michael, doar studenţii ne-au rămas!

— Yona, te rog, nu te agita. Locuitorii oraşului vă respectă foarte mult. Nu vor uita cât de multe aţi făcut pentru ei. Aţi avut grijă de această şcoală, de oraş. Linişteşte-te. Domnule doctor, aş putea să vorbesc cu Berel?

Doctorul Rabinowitz aprobă. Îi conduse pe cei doi în dormitor. Deşi încăperea era încălzită, pătura cu care era învelit Berel era vârâtă pe sub el, lăsând barba lui lungă, căruntă pe-afară. Mâinile erau aşezate pe lângă corp, iar chipul nu părea să exprime nimic.

— Berel? A venit Yair.

Berel deschise ochii, însă pentru o vreme nu putu să vadă clar cine e în faţa lui. Zâmbi, recunoscându-l pe Yair. Dintr-odată, ochii i se îngustară. Spaima înlocui expresia liniştită pe care o avea înainte. Îşi duse mâinile la faţă, ca pentru a se proteja de ceva.

— Yair, îmi pare atât de rău! Ce-am făcut? Berel începu să se mişte nervos, acoperindu-şi faţa cu braţele. Dumnezeule, de ce mi-ai făcut asta?

Yona alergă lângă soţul ei. Doctorul pregăti o injecţie, apoi îi făcu semn lui Yair să o scoată pe Yona afară din cameră.

— Închide-ţi uşa, spuse doctorul.

— Ce se va întâmpla oare? spuse Yona. Cum se vor termina toate astea?

— Ce a declanşat starea lui Berel? întrebă Yair.

— Nu ştiu, spuse Yona, deznădăjduită. Cred că are legătură cu un sac mare de scrisori care au fost trimise din greşeală.

— Aţi sunat la oficiul poştal?

— E ajunul Sabatului. Au închis mai devreme. Duminică dimineaţa scrisorile vor fi trimise destinatarilor.

***

Dincolo de vechile ziduri, acum în paragină, ale Vechiului Cartier din Safed, toate activităţile se întrerup de la apusul soarelui de vineri, până cu o oră mai târziu după asfinţitul zilei de sâmbătă. Străzile prin care se face intrarea în cartier sunt închise cu lanţuri. În ziua de Sabat, niciun aparat electric ori mecanic nu funcţionează. Nimeni nu trebăluieşte în cea mai sfântă dintre zilele dăruite de Dumnezeu. E vremea ca fiecare să se dedice celui Atotputernic.

Ajutându-se de lumina slabă a lumânărilor de Sabat, Yona îşi găsi drumul către dormitor. Se aşeză lângă căpătâiul soţului, mângâindu-i părul creţ, grizonant. Îi părea atât de mare la trup, şi totuşi atât de bun şi de naiv. Se gândea dacă îi trecuse cuiva prin minte să-i reamintească lui Samael Gorman toate reformele educaţionale pe care Berel le-a impus la Yeshiva, sacrificiile pe care le-au făcut generaţiile de rabini Caspi pentru a menţine în viaţă intelectualitatea. Acum, Berel,

ultimul bărbat din familia Caspi, aflându-se sub efectul sedativelor, stă neputincios, întins pe spate. Firele de păr din jurul gurii sale se mişcau de fiecare dată când Berel expira.

Văzând chipul soţului ei, pe care se putea citi durerea unui om torturat, Yona tresări.

— Berel… şopti ea. De ce nu poţi să-mi spui ce s-a întâmplat? Ce poate fi mai îngrozitor decât moartea lui Michael?

Yona îşi aminti anul lung şi chinuitor de-a lungul căruia s-au ajutat unul pe celălalt, privind cum fiul lor murea, bolnav de leucemie limfatică cronică. Încă de la primul diagnostic Michael îşi dăduse seama că va muri cu siguranţă. Cu toate acestea, a luptat împotriva bolii, chiar dacă boala nu ceda. Curând, i-a cuprins întregul corp, distrugându-l, astfel încât începu să semene cu cel al unui supravieţuitor din lagărele de concentrare. Tot ce mai rămăsese era voinţa lui.

Într-una din zile, în pavilionul de oncologie al spitalului din Ierusalim, Michael îşi chemă părinţii la căpătâiul său.

— Vă rog, ajutaţi-mă să mă ridic.

Berel ridică patul şi aşeză pernele, ajutându-l pe fiul său să stea mai confortabil. Ridicându-l, Berel îi atinse coloana noduroasă şi vertebrele dezgolite de carne. Inima i se strânse în piept şi oftă chinuit. Îl ţinu pe Michael pentru ceva mai multe clipe decât îi fuseseră necesare Yonei să-l învelească.

Deşi ochii lui Michael se adânciseră în orbite şi erau încercuiţi de linii negre, atunci când îi privea pe părinţii săi, îi străluceau.

— Ce este un mitzvot? întrebă Michael, răspunzând singur la întrebarea sa retorică. Un mitzvot este o poruncă cuprinsă în Tora. Există 248 de porunci pozitive şi 365 de porunci negative.

Berel crezu că fiul său deliriază din cauza febrei, însă îşi dădu seama că nu e aşa şi ascultă cu atenţie. Ceea ce Michael cită cu exactitate era o interpretare cabalistică a Facerii. Vru să-l întrebe de unde învăţase aceste elemente oculte, însă fiul său continuă.

— Există 613 mitzvoturi prin care Dumnezeu vrea să ne

conducem viaţa. Aceste reguli privesc fiecare aspect al existenţei noastre, din momentul în care ne trezim, până când adormim. Definesc relaţiile pe care le avem cu cei din jur, regulile după care muncim şi mâncarea pe care avem voie să o mâncăm. Michael îşi privi părinţii, însă detaşarea de pe chipul său crea impresia că nu e în aceeaşi încăpere cu ei. Liberul-arbitru îi permite omului să decidă dacă vrea să li se supună ori ba. Cancerul îi lăsase o urmă adâncă pe chipul lui slab, dar un zâmbet şters i se aşternu pe buze. Doar momentul în care va muri nu va fi decis de acesta. De multe ori însă primeşte şansa de a-şi alege locul în care să o facă. Moise a ales muntele, Samson – templul Filistin. Vă rog, duceţi-mă acasă. Vreau să mor în patul meu.

Atunci când Berel reuşi în cele din urmă să răspundă, îi spuse:

— Eşti încă sub tratament.

— Tată, ai fost lângă mine noaptea trecută. Pereţii şi podeaua din baie erau acoperite de sângele meu. Nu mai au cum să oprească hemoragia internă.

Medicamentul care mi-a fost administrat a cauzat o reacţie alergică ce aproape că m-a ucis. Doctorii nu mai pot face nimic pentru mine.

Deşi tocmai lucrul acesta îl spusese şi hematologul spitalului, Berel îl întrebă pe fiul său:

— Cine ţi-a spus că nu mai ai nicio şansă?

Michael zâmbi ştiutor, liniştit, făcându-l pe Berel să se ruşineze.

— Ştiu, răspunse Michael cu o convingere care nu suporta niciun contraargument, nici măcar din partea propriilor săi părinţi.

Totuşi, Berel îşi luă curaj şi încercă încă o dată să-şi convingă fiul să rămână în spital. Fiecare argument pe care îl aducea se frângea în voinţa de fier a lui Michael.

În cele din urmă, Michael îşi lăsă capul pe spate, închise ochii şi murmură:

— Sunt obosit. Nu mai încerca să mă convingi, te rog. Du-mă acasă.

Medicii pompară în corpul lui Michael încă patru litri de sânge. Berel semnă actele de externare. Împreună cu Yona îl duseră pe fiul lor la maşină.

Michael era optimist şi energic. Îi rugă pe părinţii lui să-l ducă la ruinele templului regelui Solomon – către zidul de vest – înainte de a părăsi Ierusalimul. Plecând din Oraşul Sfânt, au trecut prin Jericho, oraşul din regiunea Canaan, care fusese distrus de Joshua, apoi şi-au continuat călătoria spre nord, până la Valea Iordanului. Au mers pe şoselele mărginite de palmieri care înconjoară Marea Galileei şi au urcat către Sfântul Oraş Safed.

În ultimele sale săptămâni, Michael fu vizitat de prietenii săi, de profesorii care l-au avut ca student şi de vecinii lui. Compania de telefonie instală chiar şi o linie specială la el în dormitor, astfel încât colegii lui, soldaţi în cadrul unităţilor militare de la graniţă, să poată vorbi cu el.

Gabriella a stat la căpătâiul lui vreme de zece zile, până vineri seara, atunci când i se sfârşea permisia. La plecare, a cumpărat îngheţată pentru cei din regimentul ei şi a început să urce cu maşina de armată pe drumul îngust de pe dealurile Golan.

Într-o curbă strânsă, o îngheţată s-a răsturnat. Întinzându-se să o ridice, a mişcat volanul, astfel că maşina a ieşit de pe carosabil, răsturnându-se pe o parte. Gabriella a ieşit prin parbriz din cauza impactului, lovindu-se cu capul de o stâncă.

În acelaşi moment, Berel Caspi se afla lângă fiul său. Auzi cum ritmul în care Michael respira se schimbase.

Michael deschise ochii şi se uită în spatele tatălui său. Arătă cu mâna deasupra patului său.

— De ce pluteşte Gabriella acolo?

Berel se întoarse, dar nu văzu nimic.

— Gabriella, spuse Michael, cum de poţi fi aici?

Nimeni nu găsi încă maşina avariată şi trupul Gabriellei atunci când Michael spuse:

— Gabi, vin cu tine.

Berel se uită iarăşi prin cameră, dar nu văzu pe nimeni. Privi în ochii lui Michael. Fiul său încerca să spună ceva.

Folosindu-şi abilităţile de concentrare pe care şi le însuşise studiind Cabala, Berel încercă să înţeleagă ce voia să-i spună Michael. Canalizându-şi toată puterea, voinţa şi dragostea pentru fiul său, vru să pătrundă prin pupilele ochilor fiului său în mintea, în inima, în corpul lui, pentru a lupta împotriva cancerului. Berel se auzi pe sine spunând: „Mama ta te iubeşte; şi eu te iubesc“. Ar fi vrut să spună „Dumnezeu te iubeşte”, însă nu reuşi. Sărută fruntea fiului său.

Privind adânc în ochii lui Michael, Berel Caspi văzu cum lumina lor se stinge. În ei se reflecta imaginea unui bătrân sleit de puteri şi de voinţă. Sărută pleoapele lui Michael, închizându-le, şi o chemă pe Yona.

Acum, un an mai târziu, Yona stătea lângă soţul ei sedat. Luă mâna mare a lui Berel într-a sa şi o sărută.

— Berel, ce se întâmplă?

***

Berel îl recunoscu ţie Yair, aplecat peste patul său, şi vru să zâmbească. Însă îşi aminti răul pe care i-l făcuse prietenului său de-o viaţă şi-şi acoperă chipul, ruşinat. Doctorul se apropie cu o seringă, iar Berel alunecă iarăşi în neştiinţă.

Simţea că se scufundă tot mai tare, în adâncuri. Frica pe care i-o pricinuia senzaţia că va fi înghiţit de pământ îl făcu să intre în panică şi începu să se zbată. Atunci când valul de panică trecu, dorinţa de a se împotrivi slăbi şi ea. Cedă astfel, lăsându-se pradă viselor.

Se făcea că e seară. Luna plină care se înălţa deasupra Ţării Sfinte îşi reflecta undele argintii pe suprafaţa Mării Galileei. Berel se afla într-o pădure în afara oraşului, de cealaltă parte a muntelui, cu vedere către Wadi Amude. Piatra de calcar a stâncii era scăldată în primele raze de lumină ale lunii. Siluetele de la baza înaltei stânci Amude priveau cum lumina învăluia stâncăa pe toată înălţimea ei.

Fiinţe fără de umbră treceau pe lângă Berel. Din toate părţile ieşeau din păduri astfel de făpturi, îndreptându-se către vale. Cu toţii coborau în linişte pe cărările formate de capre, spre spaţiul larg din faţa stâncii Wadi. Evrei purtând haine religioase, creştini şi musulmani, arabi, druzi, beduini şi

cerchezi. Îi strigă pe aceştia în limba lor nativă, însă nimeni nu îi răspunse.

Berel se îndreptă către cea mai apropiată cărare şi se uită la chipurile celor care treceau. Niciunul nu avea chip. Întinse o mână, atingând hainele acestora – nici trup nu aveau. Cum ar interpreta oare un psihanalist freudian visul lui, se întrebă Berel.

Curând, valea se umplu cu siluetele tăcute, fără chip şi fără trup. Berel se apropiase de marginea muntelui înalt de peste şase sute de metri. Privi în jos, spre vârful Amude, apoi către sud, de unde luna plină care trecuse deasupra Mării Galileei începea să-şi verse palida lumină peste valea de la baza stâncii. Umbra Amude începu să mănture valea, împingând făpturile înapoi către stânci. Chiar şi de la această înălţime, Berel îşi dădu seama că le e frică de lumină.

Un murmur primitiv, înăbuşit, ajunse până la el. Făpturile fără chip cântau, iar Berel începu să tremure. Atunci când lumina şi întunericul împărţeau în mod egal valea de la baza stâncii Amude, siluetele încetară să se mai mişte. Cântecul lor crescu în intensitate, iar Berel simţi că se află în pericol. Chemă în ajutorul lui pe tatăl său, pe Reb Amrusi şi pe Dumnezeu, însă niciunul nu apăru, lăsându-l singur, în stăpânirea cântecului funebru.

Bubuitul înfundat al unei tobe se alătură cântecului, păstrând ritmul. Bocetul sfâşietor continuă într-o limbă necunoscută lui Berel. Acesta încercă să rostească aceleaşi cuvinte, însă îi pângăriră limba. Deasupra, luna rămase nemişcată pe cerul complet negru, lipsit de stele. Bătaia tobei prinse ritmul inimii sale. Devenise pulsul său. Aerul se îngreună, crengile vechilor măslini aplecându-se către pământ.

Siluetele de pe platoul Wadi cântau şi se roteau în bătaia continuă a tobei. Vibraţia pe care o transmitea ecoul ce se forma în vale făcea ca şerpii şi scorpionii să iasă din ascunzătorile lor. Cu un strigăt triumfător, făpturile fără trup alergară către baza stâncii, aruncându-se pe pământ în chip de omagiu. Un nou cântec primitiv începu, un cântec de preaslăvire, iar toba al cărei răsunet umplea valea prinse

repede ritmul.

Berel simţi, fără să vadă desluşit, că ceva se mişca în umbra stâncii înalte, la marginea platoului mărginit de munţi. Se deplasa către Amude. Inima i se strânse de frică. I se tăie respiraţia, deschise larg ochii, aproape să-i iasă din orbite, însă nu putu să-şi ia privirea de la ceea ce se întâmpla în vale. Făpturile fără trup se aruncară din nou la pământ, cu un urlet care zgudui munţii. Berel simţi că-şi pierde echilibrul şi vru să se arunce şi el la pământ, alăturându-se dansului macabru. Ochii lui urmăriră mişcarea capetelor fără chip. Priveau pe cineva – ceva – căţărându-se pe stânca antică. Acolo!

L-a văzut! Un braţ păros ieşi din umbră. Ghearele puternice se înfigeau în stânca netezită în ritmul sacadat al tobelor.

Nimeni nu reuşise vreodată să se caţere pe Amude. Copil fiind, el însuşi încercă s-o escaladeze, alături de mulţi alţi tineri, însă nimeni nu reuşi. Pe măsură ce creatura care escalada Amude se apropia de vârf, siluetele de la bază strigau tot mai frenetic. Răpăitul tobelor, cântecul, strigătele atinseră nivelul maxim. Făpturile dansau şi se-nvârteau năvalnic în jurul stâncii, scandând extatic, strigătele lor unindu-se într-un dans vulgar, fără sens, tempo sau ritm. Făpturile care ieşeau din lumina lunii cu capetele atârnând obosite se întorceau din zonele scăldate în umbră pline de vigoare, alăturându-se iarăşi dansului înspăimântător.

Tobele încetară. Glasurile tuturor făpturilor amuţiră şi o linişte terifiantă se aşternu. Căţărătorul se înfăţişă în vârful stâncii. Spinarea încovoiată şi musculoasă a creaturii era plină de smocuri de păr. Intrând în lumina lunii, un geamăt sinistru de adulaţie şi frică izbucni din piepturile făpturilor fără chip.

Văzând că, spre deosebire de partea de sus a corpului, goală, căţărătorul purta pantaloni mulaţi, Berel zise:

— Dumnezeule, e pe jumătate animal!

Chipul animalic care îşi întoarse privirea către Berel era încadrat de o mustaţă mefistofelică şi cioc. De sub buzele întoarse ieşeau colţi, iar orbitele în care se ascundeau ochii grei şi goi păreau putrede.

Bestia arătă către lună. Un vampir uriaş străbătu chipul

argintiu al lunii în liniște totală, din el coborând patru făpturi cu brațele întinse. Căderea păsărilor negre era observată în liniște.

Un murmur de furie cuprinse capetele acoperite de glugă ale celor de sub Amude atunci când paraşutele siluetelor negre se desfăcură. Curând, cuvintele lor deveniră o rugă:

— Pentru noi! Pentru noi! Pentru noi!

— Pentru voi, copiii mei! strigă bestia din vârful stâncii. Îşi învârti mâinile cu pielea bătucită şi unghii mari, trăgând paraşutiştii către el.

Toate eforturile pe care le făceau paraşutiştii pentru a se depărta erau în zadar. Pe măsură ce se apropiau, strigătele deveneau tot mai puternice şi mai frenetice.

— Pentru noi! scandau făpturile fără chip. Pentru noi! Pentru noi!

Silueta din vârful stâncii îşi roti mâna dreaptă, apoi o îndreptă în jos, către Wadi. Un paraşutist fu tras deoparte, pentru el însuşi, cu mâna stângă. În ciuda eforturilor disperate ale celor trei paraşutişti, aceştia începură să cadă spre platou. Al patrulea rămăsese ţintuit deasupra stâncii, trăgând cu putere de sforile de direcţionare ale paraşutei.

Fiara făcu un semn din mână şi conducătorul echipei ONU ateriză pe Amude. Paraşuta fu purtată de vânt peste marginea stâncii, gata să-l tragă şi pe el în jos, însă reuşi cu o mişcare rapidă să acţioneze butonul de eliberare de la ham. Îşi scoase pistolul Glock, ţintind.

Voalura căzu o sută cincizeci de metri, până jos. Se auziră focuri de armă. Ţipete de moarte umplură valea.

Liderul grupului strigă în microfonul staţiei sale.

— Situaţia a scăpat de sub control…

Satirul îşi ridică braţele şi formă un triunghi, împreunându-şi degetele în faţa ochilor săi verzi, goi. Liderul grupului trase un foc de armă în aceeaşi clipă în care unda de lumină neagră plecată dintre ghearele fiarei îi lovi pieptul. Pistolul îi căzu din mâinile paralizate şi se prăbuşi la pământ, ştiind că gloanţele pe care le trăsese nu avuseseră niciun efect asupra bestiei care se apropia de el.

Satirul se ridică pe picioarele din spate, între coapsele lui masive şi păroase văzându-se uriaşul său mădular. Smulse hainele militare de pe corpul soldatului. Bărbatul gol se zvârcolea în zadar, fiara ridicându-l de părul său negru. Liderul grupului de soldaţi lovi bestia din faţa lui, apoi îşi încleştă mâinile în jurul degetelor ţepoase care îl sugrumau. Satirul apucă cu mâinile sale bătucite testiculele şi gâtul soldatului, îl ridică şi apoi îl zdrobi de suprafaţa netedă a stâncii. Sunetul produs de coloana vertebrală care se rupse declanşă strigăte nebuneşti pe platoul de jos. Satirul îşi înclină capul, ca pentru a săruta soldatul pe moarte, şi-şi înfipse colţii în gâtul moale al acestuia.

Ridicându-şi ochii sălbatici pentru o clipă, bestia îl privi pe Berel. De pe colţii lui galbeni picura sângele soldatului. Îşi scoase limba ca de şarpe şi linse sângele din barbă.

***

Berel se trezi brusc, ridicându-se în capul oaselor, plângând şi gâfâind.

Yona îşi îmbrăţişă soţul.

— Ai transpirat tot. Îl strânse în braţe, încercând să-i oprească tremurul. Linişteşte-te, dragul meu. Linişteşte-te. Te iubesc. Totul va fi bine, te vei însănătoşi curând, ai să vezi. Dumnezeu ne va ajuta.

Treptat, Berel încetă să mai respire sacadat, calmându-se. Yona îl aşeză din nou pe perne. Lumânările de Sabat licăriră şi se stinseră.

8

Samael Gorman primise locul de cinste la masa organizată de Simon Zaki în ajunul Sabatului. La dreapta stătea gazda sa, iar în stânga, primarul Alex Mazuz. Câţiva dintre locuitorii de frunte ai vechiului cartier, membrii consiliului local al oraşului, precum şi câţiva dintre membrii Consiliului Rabinic şi familiile lor fuseseră invitaţi şi ei la masă. Gorman examina cu ochii săi negri, obosiţi, porţelanul bavarez şi cupele din argint, ori din cristal lucrat manual. Privirile pe care le surprindea venind dinspre femeile nemăritate prezente la masă îi confirmau teoria conform căreia puterea e unul dintre cele mai puternice afrodiziace.

Simon Zaki sună din micuţul clopoţel de argint de pe masă şi doi servitori se grăbiră să intre. Dar el le făcu semn să iasă. Toţi cei aflaţi la masă tăcură şi Zaki îl invită pe Samael Gorman.

Rabinul se ridică în picioare, îndemnându-i şi pe ceilalţi să facă la fel, pentru a binecuvânta vinul şi pâinea. Împinse deoparte cartea de rugăciuni şi recită din memorie lunga binecuvântare.

— Amin, spuseră în cor toţi cei prezenţi la masă.

Băură vinul şi mâncară pâinea, începându-şi astfel cina, sorbind supă din castronaşe delicate, smălţuite în stil cloisonne. Ca sos pentru salată, au putut alege dintre oţetul din vin, ulei de măsline proaspăt presat ori sosuri din Rusia, Franţa sau Italia.

Pe măsură ce platourile erau înlocuite de altele pline de bucate la fel de exotice, discuţiile dintre cei prezenţi la masă continuau, însă nimeni nu-i adresă lui Gorman întrebarea care îi frământa pe toţi. Cum de reuşise el să obţină donaţia de douăzeci de milioane de dolari?

După ce mâncară şi desertul, stomacurile um- plându-se până la refuz, conversaţia începu să lâncezească, oaspeţii dând semne de nerăbdare. Samael Gorman se juca cu paharul său

de vin, lăsând impresia că e adâncit în meditaţie. Totul se desfăşura conform planului. Nu degeaba obţinuse el doctoratul în psihologie. Acum sosise momentul. Îl lovi pe primar cu piciorul.

— Reb Gorman, spuse primarul, toţi cei prezenţi la această masă ar vrea să ştie cum i-ai găsit şi cum i-ai convins pe acei donatori să ajute Safed. Ai vrea să ne potoleşti curiozitatea?

Samael Gorman îşi ţugui buzele şi dădu din cap, cântărind întrebarea. Trecu degetele prin barba sa, aşa cum văzuse că fac rabinii trecuţi de o vârstă, apoi zise:

— În urmă cu un an, Adunarea celor înţelepţi m-a invitat în acest oraş pentru a deveni asistentul lui Reb Berel Caspi. Safed este un oraş cu un potenţial incredibil. Cu toate acestea, cei mai buni dintre studenţii de la Yeshiva părăsesc oraşul după terminarea studiilor. Astfel că rămân tot mai puţini tineri pentru căsătorie, iar tinerele femei părăsesc şi ele Safed. Oricât de bune ar fi intenţiile lui Reb Berel şi oricât de charismatic ar fi şef-rabinul Amrusi, Safed nu poate rămâne decât o regiune înapoiată din punct de vedere cultural.

Samael Gorman lovi un pahar de vin cu furculiţa sa şi servitorii intrară repede în cameră.

— Nu acum! strigă Simon Zaki.

— Am hotărât să-mi dedic viaţa oraşului, în încercarea de a restabili gloria de altădată. Am jurat că acest oraş va redeveni centrul mondial al iudaismului. Gorman aşteptă ca aplauzele de faţadă să se termine. Cu ajutorul gazdei noastre atât de binevoitoare, Simon Zaki, am căutat numele celor mai importanţi zece filantropi evrei din lume. Fiecăruia dintre aceştia i-am trimis cu deosebită atenţie pentru cuvinte o schiţă a planurilor mele pentru Safed. Cu toţii s-au arătat interesaţi, şi, în cele din urmă, după multe e-mailuri, faxuri şi conversaţii prin telefon, doi dintre cei contactaţi mi-au răspuns făcând această propunere de donaţie.

— Ce este un e-mail? întrebă unul dintre bărbaţi.

— O scrisoare electronică, zise Simon Zaki. Îl înghionti pe Samael Gorman. Am cumpărat pentru rabin un calculator nou. Tastezi o literă, apeşi un buton şi litera respectivă ajunge

oriunde vrei tu să ajungă înainte de a te ridica de pe scaun. Exact aşa! Zaki îl lovi din nou pe Gorman.

— Mai mult sau mai puţin corect, spuse Gorman.

Văzând expresia nemulţumită de pe chipul lui Gorman, primarul zise:

— Reb Gorman, care sunt condiţiile pentru ca această donaţie să fie făcută?

— Aş prefera să spună altcineva asta.

— Mie nu mi-e jenă de nimeni, interveni Zaki. Pentru ca oraşul nostru să primească cele douăzeci de milioane de dolari drept donaţie, Reb Gorman trebuie numit Rosh Yeshiva şi membru al Consiliului Rabinic.

Mesenii se mişcară în scaunele lor. În cameră se aşternu liniştea.

Un membru al consiliului, al cărui chip roşu contrasta cu barba sa albă, înlătură mâna soţiei sale, care încerca să-l oprească. Toţi auziră şoaptele ei:

— Gândeşte-te la toţi banii aceia.

— Lasă asta, spuse rabinul. Se încalcă un principiu fundamental în această situaţie. Domnul Zaki ar trebui să ştie care este acela.

— Care? întrebă Zaki.

— Cel mai tânăr dintre rabinii aleşi pentru consiliu a fost Moshe Galante, în 1560. Avea patruzeci de ani. Cu tot respectul pentru rabinul Gorman, mai are de aşteptat şase ani până va ajunge la vârsta la care poate fi pusă în discuţie numirea lui. Chiar şi aşa, membrii consiliului nu sunt înlocuiţi decât după moartea lor. Fie ca Dumnezeu să-i binecuvânteze pe toţi cu viaţă lungă.

— Amin, răspunseră mesenii.

— După cum spunea mama mea, binecuvântată fie ea, zise primarul zâmbind, aveţi dreptate, iar domnul Zaki nu se înşală. Am certitudinea că atât dumneavoastră, cât şi ceilalţi membri ai consiliului veţi înţelege că Reb Gorman nu e genul de om care să aibă nevoie de un precedent în istorie. El le stabileşte!

Samael Gorman îl împinse cu blândeţe pe primar înapoi în

scaun.

— Îţi mulţumesc, domnule primar, dar i-aş putea răspunde distinsului consilier că tradiţiile se pot schimba. Vă rog să nu mă judecaţi greşit pentru aducerea acestor propuneri în atenţia dumneavoastră. În primul rând, mă gândesc la studenţii şi locuitorii oraşului Safed, precum şi la evreii de pretutindeni. Planurile pe care le-am dezvoltat sunt foarte importante.

— Vrei să spui că donaţiile nu vor fi făcute dacă tu nu vei fi numit Rosh Yeshiva? întrebă membrul Consiliului Rabinic.

— Da, spuse Samael Gorman, deschizându-şi braţele şi oftând. Ce pot să spun? E singura cerinţă a donatorilor.

— Eu pot spune ceva, zise nervos primarul Mazuz. Am vrut să devin primarul acestui oraş pentru a-l vedea dezvoltându-se. Tora nu înseamnă tradiţie! Obiceiurile pot fi schimbate dacă e întru binele tuturor.

— Nu vorbim doar de obiceiurile care îi interzic lui Reb Gorman să fie numit în Consiliul Rabinic, spuse un bătrân membru al consiliului. Toţi candidaţii trebuie să aibă cunoştinţe de Cabala. Indiferent cât de inteligent şi perspicace s-a dovedit a fi, Reb Gorman nu are încă vârsta la care să poată studia scrierile mistice.

— Cinstite rabin, zise Gorman, aş vrea să subliniez faptul că, în cazul în care Moshe Galante a fost acceptat în consiliu la vârsta de patruzeci de ani, studiul Cabalei l-a început cu mult după aceea. Aţi fost prezent astăzi la mica demonstraţie a cunoştinţelor mele în ceea ce priveşte Cabala. Dacă Reb Amrusi m-ar fi lăsat să continui, aţi fi văzut că îndeplinesc această condiţie.

— „Reprezentaţia” dumneavoastră, răspunse bătrânul, accentuând primul cuvânt, a fost impresionantă. Cine v-a învăţat aceste lucruri?

— Am cumpărat câteva lucrări despre Cabala şi am primit lecţii particulare de la proprietarul acestora. Apoi, cu ajutorul acestor cunoştinţe de bază, am continuat studiul pe cont propriu.

O tânără femeie aflată la masă chicoti.

— Am fost prezentă astăzi la Curtea Rabinilor şi n-am înţeles nimic din ce-aţi spus. Cum îi puteţi dovedi cuiva ca mine faptul că aveţi cunoştinţe de Cabala, ori astfel de puteri mistice.

— Eu m-am născut în Safed şi niciodată n-am fost martoră la ceva de ordin mistic, răspunse femeia care stătea în faţa lui Reb Gorman.

Samael Gorman se mişca înainte şi înapoi cu scaunul, enervat la culme de cuvântul „reprezentaţie". Putea să facă o mică demonstraţie, dacă asta doreau. Continuând să se balanseze în scaun, aşteptă până când toţi îşi îndreptară atenţia către el. Ochii săi negri, misterioşi, se deschiseră larg. Se îndreptă de umeri aplecându-se în faţă şi privi fix un pocal din cristal pe jumătate plin care era în faţa femeii aflate de cealaltă parte a mesei. Cu o voce egală, monotonă, rosti cuvinte de neînţeles – o combinaţie de ebraică veche, aramaică şi ecuaţii geometrice. Ochii i se deschiseră într-atât de tare, încât câţiva meseni se speriară. Pocalul de cristal plin cu vin roşu începu să se mişte. Vinul de Burgundia începu să bolborosească şi din pahar se ridică fum. Făcu spumă şi apoi se transformă în chihlimbar. O servitoare scăpă tava pe care o ţinea în mâini, însă zgomotul produs trecu neobservat. Toţi cei care se aflau în cameră priveau fix paharul fumegând, ca hipnotizaţi.

— Te rog să-mi dai paharul tău, i se adresă Reb Gorman femeii din faţa sa.

Aceasta se făcu mică în scaunul ei.

Gorman zâmbi, se întinse peste masă şi puse palma peste pocalul fumegând. Îl întoarse cu gura în jos, apoi îl puse înapoi pe masă şi îşi luă mâna de pe el, ridicând-o astfel încât toţi cei prezenţi să o vadă. În palmă, chihlimbarul topit formă un cerc perfect. Rosti alte cuvinte ciudate, apoi cercul începu să licărească, formând imaginea unui grup de oameni adunaţi într-o încăpere mare.

— Priviţi, spuse femeia, arătând sfera din palma lui Samael Gorman. Suntem noi toţi, la Curtea Consiliului Rabinic.

Mesenii invitaţi de Simon Zaki se văzură pe ei înşişi

bătându-l pe umeri pe rabinul Gorman, strângându-i mâna şi felicitându-l pentru numirea sa de către Consiliul Rabinic ca şef-rabin al oraşului Safed.

Tânărul rabin îşi strânse degetele într-un pumn. Îl căută din priviri pe bătrânul consilier.

— Rabine, dacă singura cerinţă pentru care oraşul acesta nu poate primi donaţia de douăzeci de milioane de dolari este aceea de a fi studiat Cabala, atunci trebuie să reconsideraţi propunerea mea. Veţi fi de acord, fără îndoială, că tocmai am demonstrat care sunt abilităţile mele în artele mistice ale strămoşilor noştri. Tuturor celor prezenţi la această masă le-am oferit o fărâmă din viitor. Hotărârea finală o veţi lua dumneavoastră. Bunăstarea oraşului Safed este în mâinile dumneavoastră. Ochii negri ai lui Gorman străluceau intens, o stranie lumină fulgerându-i irişii. Însă timpul nu se poate opri, mormăi el.

***

După cina de Sabat de la şcoala Yeshiva, Yakov Denis ieşi sub lumina plină a lunii, îndreptându-se către partea de colină de unde se vedea casa lui Ari, sperând că Miriam va fi pe-acolo. Se uita la vechea locuinţă construită din piatră, gândindu-se numai la ea. Nu credea în povestea pe care i-o spusese Miriam, însă era foarte fericit că aflase de la ea toate lucrurile acelea. Făcea din ea o persoană naivă, însă cu atât mai umană şi apropiată lui. Nu putea să-şi ia gândul de la ea – parfumul ei, părul ei roşcat, ochii aceia verzi, sclipitori. Chiar dacă nasul era un pic mai lung, accentua frumuseţea buzelor ei delicat arcuite, adăugând un pic de caracter chipului ei plin de pistrui.

— Ai văzut ceva? întrebă Miriam din spatele lui.

Speriat, Yakov se dădu înapoi, împleticindu-se, dând din braţele pentru a-şi regăsi echilibrul. Miriam ieşi din umbră, intrând în lumina lunii.

— Eşti teafăr? N-am vrut să te sperii.

— Nu, nu m-am speriat deloc, râse Yakov. Aproape că mi-a ieşit inima din piept de frică.

Râsul ei îl înveseli şi mai mult.

— Am venit în spatele tău şi tu n-ai auzit nimic, spuse Miriam. Meditai? Îşi dorea ca el să fi venit pentru a se întâlni cu ea.

— Mă gândeam la ce s-a întâmplat în casa lui Simon Zaki. Ai auzit povestea?

— Cred că tot oraşul a aflat. Slujitoarele lui Zaki au venit la Seminar, căutând adăpost. Toate fetele din internat vorbesc despre asta. Crezi că Gorman va deveni Rosh Yeshiva?

— E fie un magician iscusit, fie ştie cu adevărat Cabala, zise Yakov.

— Vrea să deţină controlul şcolii Yeshiva şi al Curţii Rabinilor, să fie stăpânul oraşului.

— Cred că locuitorii oraşului nu-l vor trăda pe Reb Berel. Cel puţin aşa sper.

— Nu ştiu ce să cred. S-ar putea să spună că e spre binele oraşului. Douăzeci de milioane de dolari e o sumă imensă într-o astfel de perioadă, când oraşul e plin de şomeri.

— N-am încredere în Gorman, spuse Yakov. Ar putea cumpăra poziţia de Rosh Yeshiva şi un loc în Consiliul Rabinic. E un om murdar.

— Ochii aceia adormiţi şi faţa lui lungă îmi aduc aminte de un cal şiret care m-a muşcat atunci când nu eram atentă.

— Unde te-a muşcat?

— Mă aplecam după ceva.

Râseră împreună, veselia lor făcând stelele să pară mai luminoase şi luna ceva mai prietenoasă. Rămaseră unul lângă celălalt, respirând aerul proaspăt al nopţii. Yakov se întoarse către Miriam.

— Reb Berel trebuie neapărat să se prezinte în faţa Consiliului Rabinic, altfel îşi pierde funcţia.

— Dar nu-l poate ajuta Reb Amrusi?

— Şef-rabinul a îmbătrânit, zise Yakov, însă mintea lui e mai ageră ca oricând. Cel puţin aşa sper să fie.

Yakov şi Miriam se întoarseră către casa lui Ari în acelaşi timp.

— Ai văzut? şopti ea.

— Ce ai văzut? întrebă Yakov înghiţind în sec.

— Siluete de om.

— Şi eu. Stăteau la colţul casei, acolo, spuse Yakov. Cred că erau Michael şi Gabriella.

— Mi-era frică să şi zic asta, adăugă Miriam, oftând.

Un nor acoperi luna şi întunericul învălui colina pe care se aflau. Miriam tresări şi se apropie de Yakov. Se împiedică, întinse braţele şi se opri în pieptul lui Yakov, simţindu-i bătăile rapide ale inimii.

Apropierea de Miriam îl făcu pe Yakov să-i tremure picioarele. Însă îi întări inima. Îşi puse mâinile în jurul ei şi rămase complet nemişcat, de teamă ca nu cumva ea să se îndepărteze. Inhală parfumul minunat al părului ei.

Atunci când norul trecu, Miriam se desprinse de la pieptul lui. Se priviră în ochi. Yakov îşi apropie gura de a ei. Buzele li se atinseră, întredeschise, limbile se întâlniră, trupurile tremurânde se agăţară unul de celălalt. Un fior îi cuprinse pe amândoi. Se dădură înapoi, trăgând adânc aer în piept, însă dorind să se lase pradă plăcerii, speriaţi în acelaşi timp de experienţa trăită şi de gândurile lor.

Yakov încercă să-şi ascundă vocea tremurătoare, oferindu-i lui Miriam braţul său.

— Ar trebui să plecăm de aici.

Ea îi apucă braţul, dorindu-şi să o mai sărute o dată, însă rugându-se să poată rezista ispitei de a păcătui. Coborâră dealul în linişte, mergând către vechiul cartier al oraşului.

— E o prostie să credem că i-am văzut pe Michael şi Gabriella, spuse Miriam. Nu-i aşa?

— Ar fi mai bine să ne întoarcem în camerele noastre de internat, zise Yakov, ştiind în sinea lui că i-au văzut pe prietenii lor, dar negând în mintea lui.

***

Yair Blum se băgă în aşternut şi îşi sărută soţia. Aşa cum a făcut în fiecare seară a celor douăzeci şi cinci de ani petrecuţi împreună, îi şopti la ureche: „Cine poate găsi o femeie virtuoasă? Preţul ei întrece mărgeanul. Într-însa se încrede inima soţului ei, iar acesta mult o iubeşte.”{10}

Zâmbetul ei se transformă în nelinişte.

— Yair, ce se va întâmpla cu Berel? Poate Gorman să-l îndepărteze de la conducerea şcolii?

— Înainte de demonstraţia asta din casa lui Zaki, credeam că Berel e în siguranţă.

— Au fost adevărate trucurile lui Gorman?

— A demonstrat că are cunoştinţe vaste. Am vorbit cu unul din consilierii care au fost prezenţi acolo, încă se află în stare de şoc. Spunea că Gorman posedă puteri mistice despre care el abia dacă auzise.

— Crezi că acest Consiliu Rabinic îl va accepta pe Gorman ca membru? întrebă Ester.

— Demonstraţia pe care a oferit-o va face ca vârsta lui să nu reprezinte un criteriu. Iar cele douăzeci de milioane de dolari cu siguranţă îi vor înlesni drumul. Însă tot trebuie să aştepte crearea unui loc în consiliu.

— Şi cred că asta se va întâmpla cât de curând. Toţi au peste optzeci de ani. Dumnezeule! Berel face parte din cea de-a noua generaţie de rabini născuţi în Safed. Îl vor da oare la o parte?

— Jumătate din populaţia oraşului trăieşte în baza ajutoarelor sociale. Cealaltă jumătate trăieşte datorită pensiunilor pe care le administrează ori a altor venituri fixe. Într-o ţară în care inflaţia creşte vertiginos, eu însumi aş vota cu Gorman. Yair zâmbi trist. Trase pătura şi-şi aşeză capul pe pernă. Dacă Berel nu va veni în faţa consiliului marţi, va avea probleme.

9

Dimineaţa zilei de Sabat

Yona deschise uşa de la intrare atunci când Ester şi Yair Blum bătură. Ochii îi erau umflaţi şi i se vedeau vinişoarele de sânge. Când îşi dădu seama că cei doi sunt îmbrăcaţi cu haine de sărbătoare, iar ea încă poartă aceeaşi rochie boţită, îşi ascunse o şuviţă de păr sub batic şi murmură:

— Berel s-a trezit de două ori. M-a privit, apoi mi-a întors spatele. Yona îşi acoperi chipul cu ambele mâini, începând să plângă.

Ester o îmbrăţişă şi o conduse către un scaun.

— Reb Amrusi tocmai ce a plecat, spuse Yona.

— A reuşit să vorbească cu Berel? întrebă Yair.

— Nici măcar nu a încercat. Şef-rabinul şi-a aşezat mâinile pe fruntea lui Berel şi expresia îndurerată de pe chipul lui Berel a dispărut. Acum pare că se odihneşte mai bine.

— Ai reuşit să afli care e motivul îmbolnăvirii lui? întrebă Yair.

Chipul Yonei se umplu de tristeţe. Îşi împreună mâinile şi le strânse de parcă ar fi aşteptat un răspuns de la ele.

— Ştiu doar că are de-a face cu scrisorile din sacul pe care l-a expediat Yakov.

Ester Blum o îmbrăţişă din nou pe Yona şi îi spuse soţului ei:

— Mergi la sinagogă. Eu voi rămâne aici.

— Yona, spuse Yair, te putem ajuta cu ceva?

— Da. Aduceţi-mi-l pe soţul meu înapoi. Vreau să ştiu că locul lui în fruntea şcolii Yeshiva nu este în pericol. Mi-e teamă că vestea că i-a dezamăgit pe străbunii săi îl poate ucide.

Ester o strânse în braţe pe Yona şi-i făcu semn lui Yair să plece.

Marea Sinagogă a oraşului fusese construită la începutul

secolului al şaisprezecelea. Pilaştrii de suport şi arcadele romane susţineau o clădire cu lăţimea de patruzeci şi cinci de metri, lungimea de nouăzeci şi înaltă de peste cincisprezece metri. De cupola în formă de dom era agăţat un uriaş candelabru din cristal, care atârna chiar deasupra mesei celui care citea din Tora, iar şef-rabinul era aşezat în amvonul din centrul sinagogii. Rânduri, rânduri de bănci din stejar trainic începeau din spatele sinagogii, înconjurând amvonul, şi continuau până la cele trei trepte ale podiumului, unde se afla altarul în spatele căruia erau păstrate vechile scripturi.

Altarul, cioplit din lemn de mahon, a fost încastrat în peretele muntelui. Cele două intrări sunt străjuite de Leii de Aur ai lui Iuda, care protejează optsprezece Legi, fiecare dintre ele fiind adusă din ţări unde neamul evreilor se afla în faţa extincţiei. Deasupra altarului, cele zece porunci au fost cioplite în piatră pe două table.

Sectorul destinat femeilor era similar cu cel din Curtea Consiliului Rabinic. Închis de un grilaj lucrat manual, forma o potcoavă de cal deasupra sectorului bărbaţilor.

Privind de la înălţimea balconului, Miriam îl văzu pe Yakov aşezându-se lângă ceilalţi tineri din şcoala Yeshiva. Fetele chicoteau tocmai pentru a atrage atenţia celor de jos, însă Miriam rămase tăcută. Un fior îi străbătu corpul când îşi aminti cum Yakov o strânse în braţe cu putere, corpul lui lipindu-se de al ei. Amintirea sărutului lui îi excită sânii şi un val de plăcere îi făcu corpul să tresară. Deschise cartea de rugăciuni pentru a citi din Psalmi şi nu-l văzu pe Yakov când acesta privi în sus.

Atunci când Reb Amrusi intră, mergând cu deosebită vitalitate, atenţia celor prezenţi se îndreptă către centrul sinagogii. Aşezându-se, îşi acoperi capul cu şalul de rugăciune, ascunzându-şi chipul şi corpul. Cu o voce puternică, spuse:

— Cel care va citi în această zi de Sabat să-şi ia locul în amvon.

Un bătrân care era cunoscut drept bun orator urcă treptele spre amvon şi începu slujba. Primarul

Mazuz îşi făcu şi el apariţia, însoţit de alţi notabili cetăţeni

ai oraşului, în fruntea cărora mergeau Samael Gorman şi Simon Zaki. Cel care oficia slujba aşteptă până când toţi îşi ocupară locurile.

Cel mai voluminos dintre pergamentele Torei fu scos din altar şi adus la amvon. Bătrânul desfăcu pergamentul şi declamă:

— Toţi Kohanimii{11} să se ridice în picioare şi unul dintre voi să fie trimis în faţă, pentru a citi pasajul săptămânal din Legea care i-a fost dată lui Moise, iar Moise a lăsat-o fiilor lui Israel.

Toţi enoriaşii ai căror străbuni se trăgeau din Aaron, marele preot, rămaseră în picioare până când Kohanul ales urcă în amvon şi începu să citească prima parte din Lege.

Cea de-a doua strigare fu adresată unuia din descendenţii celui de-al treilea fiu al lui Iacob, care a fost mare preot în Templul lui Solomon. Urmaşul lui Levi citi partea sa, apoi coborî.

Şef-rabinul se ridică şi se apropie de masa celui care striga cine va citi cea de-a treia parte din Lege, parte pe care ar fi putut-o citi oricare bărbat din neamul lui Israel cu condiţia să aibă peste treisprezece ani. Această chemare, considerată a fi un privilegiu deosebit, îl aducea în faţa Torei pe cel pe care comunitatea dorea să-l onoreze. Enoriaşii îl priveau pe Samael Gorman, aşteptându-se ca el să primească această onoare.

Acoperit în întregime de şalul de rugăciune, Reb Itzig Amrusi, slab şi puţin la trup, ajunse la masa pe care erau aşezate scrierile din Tora.

Primarul Mazuz îl înghionti pe rabinul Gorman.

— Pregăteşte-te!

Gorman îşi înclină capul, luând o falsă atitudine de umilinţă, şi privi absorbit cartea sa de rugăciune. Avea de gând să ezite într-atât de mult încât cei prezenţi să creadă că era adâncit în rugăciune şi că nu auzise strigarea. Apoi verifică dacă şalul de rugăciune era aliniat cu dunga pantalonilor săi. Făcu o mică ajustare, apoi aşteptă.

Aşezaţi de o parte şi de alta a rabinului Gorman, primarul şi Simon Zaki se întoarseră pentru a vedea ce cauza această

întârziere. Văzură cum Itzig Amrusi îl dădu la o parte pe cel însărcinat cu strigarea cititorilor. Şef-rabinul în vârstă de nouăzeci şi trei de ani se apropie de Tora. Se înclină şi sărută vechiul pergament. Îşi scoase de sub şal mâinile sale subţiri, prin a căror piele se vedeau venele albastre şi făcu sul pergamentul în greutate de peste patru kilograme şi jumătate. Desfăcu iarăşi sulul, astfel încât trei părţi din el să poată fi văzute. Cu o mişcare uşoară, ridică marele pergament deasupra capului. Enoriaşii se ridicară cu toţii, făcând o plecăciune.

Şef-rabinul înconjură amvonul, arătându-le tuturor, bărbaţi şi femei, cuvântul lui Dumnezeu. Strigă cu voce puternică:

— Acesta este Pomul Vieţii! Gustaţi din roadele lui! Rămâneţi credincios acestuia şi veţi primi răsplată!

— Amin, răspunseră enoriaşii în cor.

Când rabinul Amrusi se aplecă pentru a aşeza Tora pe masă, şalul de rugăciune alunecă de pe capul său. De-a lungul obrajilor săi costelivi se puteau vedea două linii adânci, care se prelungeau până în barba sa albă. Deasupra pometilor, ochii lui adânciţi în orbite licăreau de bucurie. Îşi dădu capul pe spate şi spuse:

— Ridică-te, Michael Caspi, fiul lui Berel şi al Yonei Caspi! Vino în faţă şi citeşte cea de-a treia parte din Tora în Sabatul dinaintea nunţii tale!

Toţi enoriaşii traseră adânc aer în piept, creând senzaţia unui val care creşte înainte de a se sparge de mal. Deşi nu se forma curent în cameră, candelabrul de deasupra amvonului se mişcă, bucăţele de cristal lovindu-se între ele. Printr-un geam deschis, care se afla pe cupola sinagogii, intrară doi porumbei albi, bătăile lor de aripi răsunând deasupra capetelor enoriaşilor ca nişte împuşcături. Cele două păsări planară până la altar, fiecare aşezându-se pe una dintre tablele cu cele zece porunci, privind spre oameni.

Şef-rabinul se uită la cei doi porumbei şi îşi ridică mâna dreaptă în lateral. Şalul său de rugăciune, îngălbenit cu trecerea anilor, se umflă, astfel încât Yair Blum, Yakov Davis şi cei aflaţi în sinagogă avură impresia că sub braţul său se

afla o a doua persoană.

Itzig Amrusi îşi deschise gura, iar vocea care se auzi fu recunoscută de toţi – vocea lui Michael Caspi, recitând binecuvântarea de dinaintea citirii Torei.

— Spiritul lui Michael Caspi vorbeşte prin gura lui Reb Amrusi! strigă cineva.

Din gura lui Itzig Amrusi se auzea vocea lui Michael, care începu să citească partea a treia din Lege. Vocea tulburătoare a tânărului bărbat îi făcu pe toţi să rămână ca împietriţi. La sfârşitul lecturii, în locul răspunsului enoriaşilor, se aşternu liniştea în Marea Sinagogă.

Apoi, din sectorul destinat femeilor, o voce subţire de femeie răspunse:

— Aaaaamiiiiin.

Se auzi ţipătul cuiva din spatele grilajului de la balcon. Porumbeii de deasupra altarului îşi luară zborul, rupând vraja.

Yakov şi rabinul Yair Blum ieşiră repede pe culoar şi se întoarseră pentru a privi sus, la balcon. Oamenii formară repede mici grupuri – vorbeau, ţipau, arătau către amvon, se îngrămădeau unii în alţii, şoptind.

Alţii se adunaseră în jurul amvonului în care stătea şef-rabinul. Acesta îşi trase şalul de rugăciune peste cap şi rămase gârbovit asupra mesei de lectură, fără să răspundă întrebărilor pe care i le adresau enoriaşii.

Îndreptându-se către centrul sinagogii, Simon Zaki şi primarul Mazuz împingeau oamenii din jurul lor, făcându-şi loc.

Samael Gorman urcă pe podiumul din centru.

— Reb Amrusi! strigă el, toţi cei din jurul lui dându-se înapoi.

Bătrânul, acoperit în întregime de şalul său, se întoarse în stânga şi-n dreapta, căutând vocea aceea aspră.

— Nu accept să fiu intimidat! strigă Samael Gorman. Am fost numit rabin al Casei lui Israel. Îţi cer să-mi explici ce se intâmplă!

Cu toate că nu se vedea nici măcar un deget al şef-rabinului, cei care se aflau pe podium simţiră cum ochii

acestuia îl sfredeleau pe Samael Gorman, astfel că se dădură cu toţii înapoi.

— Reb Gorman, tu vei citi cea de-a patra parte din Lege, zise şef-rabinul. Apoi şopti cu voce gravă: Foloseşte-te de această onoare cu înţelepciune, fiule, căci prin mâinile tale va trece sabia ascuţită a binelui şi-a răului.

Samael Gorman se clătină. Îşi muşcă buza de sus, ştergând cu dosul palmei saliva din colţurile gurii.

— Vârsta îi face uneori pe oameni să acţioneze prosteşte, spuse el, întorcându-se către bărbaţii adunaţi în jurul amvonului. Aşezaţi-vă pe locurile voastre! ordonă el. Slujba va continua.

Oamenii se întoarseră către băncile de lemn. Gorman îşi întoarse faţa roşie şi ochii plini de furie către sectorul femeilor, iar degetele care se prinseră de grilaj dispărură.

Cu o voce posacă, plină de ură, Reb Gorman începu să citească cea de-a patra parte din Lege.

Yakov şi Yair Blum ieşiră din sinagogă prin partea din spate şi urcară repede la balcon. Miriam stătea rezemată de zidul porticului, plângând.

— Tu ai fost cea care a ţipat? întrebă Yair Blum.

— Îmi pare rău, rabine.

— De ce? De ce ai ţipat?

— Eu… Eu… îl privi pe Yakov, cerându-i ajutorul.

— Miriam, te rog, răspunde, insistă Yair Blum.

— Ceea ce s-a întâmplat în centrul sinagogii m-a înfricoşat, răspunse ea, ţintuindu-l din priviri pe Yakov.

Yakov îşi dădu seama că a minţit, însă nu spuse nimic.

— Poate că ar fi mai bine dacă te-ai întoarce în camera ta, să te odihneşti, spuse Yair Blum.

— O conduc eu, zise Yakov.

Fără să se gândească ce implicaţii ar fi avut plecarea celor doi împreună, Yair consimţi.

Odată ajunşi în faţa sinagogii, în soarele care scălda Piaţa Sabat, Miriam începu să tremure, având spasme.

— Trage aer în piept de câteva ori, zise Yakov. Desfă nasturii de sus ai bluzei. Gulerul e prea strâmt.

— Degetele mele nu mai au nicio putere, spuse Miriam, după ce bâjbâi neputincioasă pentru a-şi descheia bluza. Mâinile îi căzură moi pe lângă corp.

De frică să nu leşine, Yakov se puse în faţa ei, rugând-o să-şi ridice bărbia. Degetele lui erau prea mari pentru a putea desface nasturii mici ai bluzei. Făcu un efort de concentrare pentru a-şi feri ochii, evitând să privească pielea albă a gâtului ei, şi trecu la cel de-al doilea nasture. Îl desfăcu şi pe acesta, şi degetul lui mic atinse pielea ei. Îşi retrase repede mâna, ca ars.

— E mai bine acum? întrebă el, bâlbâindu-se.

— Da, însă tot mai tremur.

Yakov o susţinu pe Miriam, îndreptându-se către internatul seminarului.

— Poţi să-mi spui ce s-a întâmplat la balcon? întrebă el. Nu pot să cred că ţi se face frică într-atât de uşor. De ce ai ţipat?

Deşi acum păşea cu mai multă încredere, nu-i ceru lui Yakov să-i elibereze braţul.

— Nu i-aş fi putut spune lui Reb Yair că fiica lui era în sinagogă, zise ea, uitându-se în jurul lor, pentru a fi sigură că nu îi auzea nimeni. Era Gabriella. Am simţit-o pe Gabriella lângă mine. Ştiu că dacă m-aş fi întors aş fi văzut-o lângă mine.

— Şi te-ai întors?

— Doar atunci când a strigat „Amin“.

Yakov se opri, privind-o pe Miriam în ochi.

— Ce vrei să spui?

— Era vocea lui Gabi. Ştiu sigur. Am fost prietene pentru mulţi ani. Dar atunci când m-am întors, nu era nimeni acolo. Miriam îi arătă lui Yakov locul în care o ţinea el. Mi-a atins braţul aici. La fiecare slujbă, atunci când voia să-mi spună ceva, mă atingea mereu. Am simţit parfumul săpunului ei; e diferit de al meu. Miriam strânse din umeri. Am găsit asta lângă mine, pe podea. Îi arătă lui Yakov o batistă cu un colţ brodat. Gabi m-a învăţat să croşetez. Uite Steaua lui David. Acesta e semnul ei distinctiv. Eu obişnuiam să brodez rugul arzând{12}. Vindeam aceste batiste turiştilor.

— Unde ai găsit-o? întrebă Yakov, pipăind ţesătura fină.

— Pe podeaua balconului, lângă mine.

Pentru o vreme merseră în linişte.

— N-am văzut-o, spuse Miriam, dar ştiam că Gabi e lângă mine. Toată lumea i-a auzit vocea. Şi toţi l-am auzit pe Michael. Nu-i aşa că le-ai recunoscut vocile, Yakov?

Yakov nu răspunse. Ajunseră la internat şi el strigă pe cineva care s-o poată ajuta pe Miriam să ajungă în camera ei. Nimeni nu răspunse. Intră în clădire, strigă din nou, vocea răsunându-i pe culoarele pustii.

— Vino, spuse el. Unde e camera ta?

— La etaj.

— Şi a mea e tot la etaj. Ar trebui să te odihneşti.

Miriam simţi că e momentul să-i spună la revedere lui Yakov, însă urcară împreună scările către etajul superior. Holurile erau goale, iar pantofii lor din piele scârţâiau pe podeaua din marmură. Parfumul proaspăt al săpunului cu esenţă de pin încărca plăcut aerul din clădire. Miriam se opri, arătând cu degetul numele de pe uşă. Unul dintre acestea era al ei.

Yakov fu cuprins de emoţie. Voia să vadă camera ei şi spera să-l invite înăuntru.

— Ce-ai văzut de la balcon atunci când Reb Amrusi a strigat numele lui Michael?

Miriam deschise uşa de la camera ei şi intrară amândoi.

— Mie şi celorlalte fete ni s-a părut că sub şalul de rugăciune al lui Reb Amrusi se mai afla o persoană, răspunse ea.

— Crezi că a vorbit un înger prin glasul şef-rabinului? întrebă Yakov.

— Vocea era cea a lui Michael, spuse ea, întor- cându-se repede, cu faţa la Yakov.

Rămaseră aproape unul de celălalt, fără ca vreunul dintre ei să se dea înapoi.

— Reb Berel ne-a învăţat să ne ferim de misticismul fals, şopti el. Sunt trucuri de magie. Yakov simţi că avea să se scufunde în ochii verzi ai lui Miriam.

— Ceea ce a făcut Reb Amrusi n-a fost vrăjitorie, nu? întrebă Miriam. Adică, tot ce-am văzut a fost adevărat, nu?

Năpădit de un sentiment puternic care-l răscolea, Yakov răspunse pe un ton gutural:

— Cred că Reb Amrusi era în transă.

Magnetismul corpului lui Yakov o înspăimânta pe Miriam, însă atunci când o trase mai aproape, nu-l respinse.

— Cum poate fi explicată vocea lui Michael? şopti ea gâtuit.

Drept răspuns, Yakov o sărută. Ea îşi înlănţui braţele în jurul gâtului lui şi limbile lor se căutară una pe cealaltă. De data asta nu mai era un lucru nou pentru ei. Ea simţi cum bărbăţia lui îi atinse coapsa. Mâna lui dreaptă alunecă dinspre mijlocul ei către sutien. Buzele li se despărţiră, amândoi privind cum degetele lui descheiau cel de-al treilea nasture. Bluza se deschise mai larg. Degetele lui mângâiară pielea fină şi caldă, apoi apucă în palmă sânul ei. Simţi sfârcul tare în mână. Ochii li se întâlniră. Mâna ei o acoperi pe a lui, presând mai tare sânul. Buzele li se împreunară din nou, însă de data aceasta limbile se ascunseră una de cealaltă, de frică să nu ardă în focul pasiunii. Se despărţiră, fără suflare. Miriam îşi duse iute mâinile la gură de teamă ca gândurile ei să nu devină cuvinte. Yakov tremura. Mâinile sale descriau cercuri în aer, şi se gândi să-şi ceară scuze, însă îşi înfrână cuvintele. Nu-i părea rău.

Ochii cei verzi şi mari ai lui Miriam îl ispiteau, însă ea spuse cu glas răguşit:

— Ar fi mai bine să pleci. O rugăminte pentru care avusese nevoie de toată voinţa ei.

Yakov se împletici, ieşind în hol, silindu-se să n-o privească şi să-şi pună picioarele în mişcare. Sunetul tocurilor de la pantofi însemna că merge, însă voia cu disperare să n-o părăsească.

Ajuns afară, se împiedică de bordură şi căzu în mijlocul străzii. Inima sa devenise o fiinţă cu aripi care voia să-i iasă din piept. Dintr-odată, avu impresia că i se prăbuşeşte în adâncimile stomacului său. Nu bănuise niciodată dragostea pe

care i-o poartă ea. Îi pipăise trupul, însă nu reuşi să spună: „Te iubesc”. Se întoarse, însă văzu două fete apropiindu-se de internat, şi se opri.

Îşi vârî mâinile în buzunare şi merse către Piaţa Sabat. Ştia deja care va fi subiectul discuţiilor de astăzi din piaţă. Declamarea unei nunţi a celor doi morţi avea să fie pe buzele tuturor. Yakov oftă adânc. O dorea pe Miriam.

***

Ajuns acasă la Berel Caspi, Yair Blum îi spuse soţiei sale:

— Să nu laşi pe nimeni să vorbească cu Yona. Privi înfiorat către uşa închisă a dormitorului, ca să fie sigur că Yona avea să rămână lângă Berel. Vin de la sinagogă. Dacă Yona află că Reb Amrusi l-a strigat pe Michael să citească din Lege şi că vocea acestuia a răsunat din gura şef-rabinului, va avea nevoie şi ea de îngrijirea medicului. Când am auzit că Reb Amrusi a anunţat căsătoria lui Michael cu Gabriella, aproape că am făcut infarct.

— Mi se pare mai degrabă o întâmplare demnă de o casă de nebuni, nu de o sinagogă, spuse Ester. Îşi privi soţul care umbla prin cameră de colo-colo, frecându-şi tâmplele. Ce-o fi vrut să spună Reb Amrusi prin asta?

— Când am auzit vocea lui Michael mi s-au înmuiat genunchii, spuse Yair după ce se opri din mers, apoi ridică un deget. Însă vocea de la balcon era cât pe ce să mă nenorocească. Vocea fiicei noastre a cântat „Amin”, Ester. Ochii lui Yair fură năpădiţi de lacrimi. Era Gabriella noastră! Apucă marginea canapelei pentru a se sprijini. Începu să plângă.

Ester se apropie de soţul ei şi-l îmbrăţişă. Plânseră împreună.

— Ţi-ai imaginat vreodată cum ar fi ca într-o zi Gabi să deschidă uşa de la intrare şi să păşească în casă, vie? întrebă Yair.

Ester puse capul soţului ei pe umărul său.

— Yair, spuse ea, Gabi a murit. N-a fost ea cea din sinagogă. Îl strânse şi mai tare în braţe. De multe ori, când văd o fată soldat ori aud vreo voce similară cu a ei, îmi tresare

inima, gândindu-mă că fata aceea ar putea fi ea. Că până acum s-a ascuns de noi.

— Şi mie mi se întâmplă la fel, spuse Yair, oftând, îşi ridică de pe umărul ei capul şi-şi şterse lacrimile.

Ester, de data asta a fost altfel. A fost ceva adevărat! De ce nu poate fi aşa cum cred cabaliştii, că sufletul renaşte?

— Reîncarnarea nu este unul dintre principiile fundamentale ale învăţămintelor iudaice. Doar ştii asta.

— Berel mi-a spus mai demult că Reb Amrusi poate spune, privind aura unei persoane, dacă sufletul acesteia vine din trecut.

— Credeam că aţi căzut de acord să nu daţi importanţă misticismului magic, spuse Ester.

— Problema lui Berel a fost dintotdeauna că gândirea sa se întemeiază pe teorie, iar cu inima crede în misterele universului. Pentru noi acesta e un lucru de neînţeles, însă nu şi pentru un cabalist. Misticul adevărat vede doar unicitatea lucrurilor. Fizica cuantică propune acum câteva teorii similare. Berel crede că în fiecare lucru, în fiecare vietate există o fărâmă de divinitate. Oamenii de ştiinţă spun că există un element care fundamentează toate lucrurile însufleţite şi neînsufleţite din acest univers. Berel spune că omul a fost însărcinat cu perfecţionarea acelor fărâme şi întoarcerea lor întru unitatea lui Dumnezeu.

— Iar fizicienii care cred că este datoria noastră?

— Ei nu fac astfel de judecăţi de etică.

Simţindu-se uşurată să-l vadă din nou pe soţul ei liniştit, Ester spuse:

— Berel nu va putea să-şi ajute sieşi ori altcuiva pentru o bună perioadă de timp. Doctorul i-a mai dat un sedativ.

— Ai grijă să nu vorbească nimeni cu Yona, spuse Yair, după ce-şi sărută soţia. Mă duc în Piaţă. Poate că unul dintre membrii consiliului va putea să ne explice ceea ce s-a întâmplat astăzi în sinagogă.

***

Yair Blum şi Yakov Davis întrară în acelaşi timp în Piaţa Sabat, însă din direcţii diferite. În centrul adunării de oameni

se aflau membrii consiliului, purtând pălăriile lor mari din lână, primarul Mazuz şi Simon Zaki, toţi fiind atenţi la Samael Gorman, care stătea în picioare pe o bancă.

— N-aveţi niciun motiv să vă entuziasmaţi, strigă Samael Gorman, întinzându-şi braţele ca pentru a-i cuprinde pe toţi. Folosindu-se de un truc al profesorilor, îşi coborî vocea, astfel încât toţi se apropiară de el pentru a-l putea auzi. Tot ceea ce s-a întâmplat astăzi în sinagogă poate fi explicat pe cale raţională. Cu alte cuvinte, un bătrân şi-a pierdut minţile şi a avut halucinaţii. Cântărind cu atenţie reacţia mulţimii, Gorman scotoci în mintea sa cuvintele cu care avea să cucerească încrederea tuturor. Ochii i se făcură mari şi strigă: Reb Amrusi e un om sfânt. Îşi mişcă degetul arătător ca pe un metronom, subliniind fiecare cuvânt după tonul crescător ori descrescător al vocii sale. Nimeni n-ar trebui să-l învinuiască pe şef-rabin pentru slaba sa memorie. Faptul să s-a comportat ca un ventriloc nu cred că a făcut niciun rău nimănui. Cineva va fi nevoit să le explice asta familiilor celor decedaţi.

Cei din piaţă aprobară cu toţii această explicaţie, răsuflând uşuraţi.

— Trebuie să luăm în considerare faptul că şef-rabinul are nouăzeci şi trei de ani, spuse Samael Gorman, aranjându-şi reverele de la costum. Astăzi am fost martori la o transă a bătrânului domn, o transă prin care a realizat în stil teatral ceea ce toţi cei din această piaţă şi-ar fi dorit: învierea celor doi tineri. Sper din toată inima ca suferinţa pricinuită părinţilor lui Michael şi ai Gabriellei să treacă cu uşurinţă.

Simon Zaki îşi dădu seama că oamenii se liniştiră, astfel că îi făcu un semn unuia dintre muncitorii săi.

— Povesteşte-ne despre milioanele de dolari care vor fi donate, strigă muncitorul. Asta ne interesează pe noi.

— Sunt sigur de asta, răspunse rabinul Gorman. Însă astăzi e Sabatul. Făcu o plecăciune către rabini. Nu sunt sigur că acesta e locul ori timpul potrivit pentru a vorbi despre asta.

La început, doar muncitorii lui Simon Zaki îi solicitau răspunsul. După aceea şi alţii au început să-i ceară asta. Rugăminţile lor veneau de pretutindeni.

Primarul îi arătă cu capul pe rabini, apoi îi şopti lui Zaki:

— Nu vor permite nimănui să vorbească despre afaceri în ziua de Sabat. Cel puţin nu aici.

Muncitorul protestă, dregându-şi vocea.

— Rabinii aceştia vor da dezlegare la porc dacă-i plin de bani. Făcu un semn către Gorman, care stătea pe bancă. O să-i ajute el.

— Spune-ne! Spune-ne! Spune-ne! strigară mai întâi muncitorii lui Zaki, apoi toţi cei prezenţi.

— Mă vedeţi cu toţii aici, sus, pe bancă? strigă Gorman. Mă puteţi auzi?

Mulţimea răspunse cu un strigăt de bucurie.

— Mă înclin în faţa voinţei poporului. Însă nu cred că e nevoie să vă prezint toate detaliile acum. Aşa cum v-a spus Simon Zaki, cel mai de seamă cetăţean al acestui oraş, dacă voi fi ales Rosh Yeshiva şi membru al Consiliului Rabinic, doi donatori sunt gata să depună, săptămâna viitoare, douăzeci de milioane de dolari în contul oraşului. Alte persoane sunt gata să investească de două ori pe atât într-un parc de distracţie Bible-Land, construit chiar aici, în mult iubitul nostru oraş.

Yakov se apropie. Era pentru prima dată când Gorman menţionase de numirea sa în consiliu. Ieri, în cadrul adunării de la Curtea Rabinilor fusese prea „umil“ pentru a spune asta.

— Planurile pentru Bible-Land includ şi un hotel de cinci stele, o sală de concerte, o şcoală de călărie, un patinoar şi o arenă sportivă. Toate acestea vor face ca Safed să devină centrul turistic cel mai atractiv din întregul Orient Mijlociu! Vom bune bazele unui sistem bancar electronic folosind cea mai nouă infrastructură IT din lume! Vom avea propriul nostru satelit în spaţiu!

Tăcerea provocată de uimirea care-i cuprinse pe cei din Piaţă fu spartă de şoaptele extatice care deveniră încet euforie. Toţi aprobară propunerea lui Samael Gorman. Yakov, în ciuda faptului că nu-l suferea pe directorul-adjunct al şcolii, fu şi el prins de încântarea cu care erau acceptate ideile pline de potenţial.

— Suntem pe calea succesului! strigă Zaki.

Yakov încercă să se disocieze de grupul din jurul său. Ştia instinctiv că Gorman e rău, însă promisiunea pe care i-o făcuse lui Miriam îl determină să strige:

— Studenţii de la Yeshiva nu au timp pentru sport, călărie sau patinaj!

Oamenii din jurul lui Yakov se dădură înapoi, creând o deschizătură până la banca pe care era cocoţat Gorman.

— Poate că studenţii de la Yeshiva nu se vor folosi de aceste facilităţi, spuse Gorman cu un vădit aer de superioritate, însă sunt sigur că turiştii o vor face. Şi vor aduce mulţi bani cu ei. Se uită la chipurile înfierbântate ale celor din jurul său. Aşteptau tot mai mult, iar el era pregătit să le ofere mai mult. Sunt multe avantaje pentru cei care vor să investească în Safed. Pe acest vârf de munte aerul este curat, de aici priveliştea este de-a dreptul încântătoare, iar apa de izvor e una dintre cele mai bune din întreaga semilună fertilă. Acest oraş, această regiune va deveni Elveţia Orientului Mijlociu!

Simon Zaki îl înghionti pe primar, care strigă:

— Domnul Zaki ar vrea să spună şi el câteva cuvinte.

Antreprenorul mic şi îndesat fu ajutat să urce pe bancă alături de Gorman.

— Ieri, rabinul Gorman ne-a povestit în Curtea Rabinilor că familia Golding din Paris, Max Mandel din New York şi Fundaţia Rothschild din Anglia sunt pregătiţi să doneze bani oraşului nostru.

Yakov văzu pe chipul lui Gorman expresia plină de riduri a unui om îngrozit de ceva. Zaki greşise. Numele donatorilor nu fuseseră menţionate.

— Aseară, în casa mea, continuă Zaki, am fost martorii unei întâmplări extraordinare. Îl bătu pe Samael Gorman pe umăr. Acest tânăr rabin ne-a arătat o frântură din viitor. Zaki îi arătă pe membrii consiliului care fuseseră prezenţi la cină. Aceşti respectabili rabini pot confirma acest lucru. În casa mea a avut loc un miracol, la cina de Sabat. Ne-am văzut cu toţii în viitorul apropiat, felicitându-l pe Reb Gorman pentru numirea sa în funcţia de şef-rabin al oraşului Safed. Noi, cei prezenţi

acolo, înţelegem acest eveniment ca pe o prevestire a succesului pe care îl va aduce oraşului nostru crearea unui nou centru educaţional, turistic şi de afaceri!

Oamenii aprobară voioşi discursul lui Zaki.

— Continuă, continuă, îi şopti Gorman lui Zaki. Sunt ai tăi.

— Reb Samael Gorman a demonstrat că nivelul său de cunoştinţe în ceea ce priveşte Cabala este unul despre care membrii Consiliului Rabinic abia dacă au auzit, spuse Zaki. Reb Gorman are toate calităţile necesare pentru a deveni următorul şef-rabin al oraşului Safed.

Oamenii lui Zaki declanşară răspunsul plin de entuziasm al cetăţenilor.

Primarul Mazuz se urcă şi el pe bancă, făcându-l pe Gorman să se dezechilibreze.

— Acesta este singurul mod prin care oraşul poate ieşi din umbră, redevenind centrul de cultură şi afaceri care a fost în trecut. Mazuz îşi ridică mâinile. Poate că nu avem voie să vorbim despre afaceri în ziua de Sabat, aşa că mă voi opri. Însă niciodată nu s-au interzis muzica şi dansul în semn de mulţumire către Dumnezeu, care ne-a trimis această binecuvântare care este Reb Samael Gorman!

La un semn discret făcut de Zaki, muncitorii lui formară un cerc în jurul băncii şi al celor trei bărbaţi care stăteau în picioare pe ea. Consilierii fură daţi la o parte. Alţi oameni intrară şi ei în horă, împreu- nându-şi braţele. Cineva începu să cânte „Pace fie cu tine, mireasă a mea“.

Bărbaţii cântară cu voce baritonală şi bătură din picior încet, mişcându-se în ritmul muzicii. Femeile formară şi ele un cerc în jurul bărbaţilor şi se învârteau în celălalt sens. Cântecul şi cele două cercuri de dansatori continuară din ce în ce mai repede.

Yakov fu lovit de dansatorii care se învârteau, fiind împins până la marginea pieţei. Îşi înfipse barba în piept. Samael Gorman câştigă pentru a doua oară. Yakov plecă, târşâindu-şi picioarele.

10

Duminică

Poştaşul înainta pe uliţele vechiului cartier însoţit de măgarul său, pe spinarea căruia atârnau grei doi saci. Sunt mult mai multe scrisori de trimis astăzi, majoritatea fiind de la Berel Caspi. Unii dintre destinatarii acestor scrisori ieşeau din casele lor, urmându-l pe poştaş. Grupul de însoţitori continua să se mărească.

Oamenii se aplecau peste pervaz urmărind din priviri alaiul care se apropia de Seminar şi de casa rabinului Yair Blum. Poştaşul se uită la grupul de oameni din spatele său, apoi vârî scrisorile prin locaşul special din uşa de la intrare a lui Blum. Sună din clopoţel şi trase măgarul după el, plecând. Alaiul rămase pe loc, în linişte totală.

Yair auzi soneria şi se duse să vadă ce sosise prin poştă. Puse deoparte facturile şi anunţurile publicitare şi deschise singurul plic care îi era adresat personal. Era o felicitare – invitaţia la o nuntă care va avea loc marţi în Marea Sinagogă. Era ciudat faptul că primea o invitaţie cu doar două zile înainte de ceremonie. Nu-şi amintea cine se căsătorea. Literele păreau neclare. Mintea sa nu voia să priceapă ceea ce citea. Clipi, îşi frecă ochii şi apoi se concentră asupra felicitării până când literele căpătară contur, devenind clare.

Sunteţi invitaţi cu prietenie la căsătoria
Gabriellei Blum cu Michael Caspi.
Cu ajutorul şi binecuvântarea lui Dumnezeu,
Ceremonia va avea loc marţi seară,
în Marea Sinagogă din Safed.
Părinţii miresei: Părinţii mirelui:
Rabinul Yair şi Ester Blum Rabinul Berel şi Yona Caspi

— Ce naiba e asta? strigă Yair. Vocea sa răsună în toată casa şi se auzi şi din stradă, prin ferestrele deschise.

Cei aflaţi în faţa casei plecară.

Ester veni repede din bucătărie.

— Ce s-a întâmplat, Yair?

— Am fost invitaţi la nunta fiicei noastre, murmură el. A fost înmormântată acum un an şi un nemernic tâmpit a trimis asta!

— Opreşte-te, spuse Ester, nu mai vorbi aşa!

— Mi se par nişte cuvinte potrivite, Ester. Cum poţi să faci o glumă atât de proastă? Yair se prăbuşi în scaun. Mă simt de parcă mi-au fost răscolite şi scoase toate viscerele.

Ester luă invitaţia din mâinile tremurânde ale soţului ei. Chipul femeii păli.

— Berel, zise ea. Yair, m-ai auzit? Berel Caspi a trimis astea.

— Nu, nu Berel. Yair dădu din cap. Nu poate face el una ca asta.

— Nu ne spunea Yona că Berel s-a îmbolnăvit din pricina unui sac cu scrisori care a fost trimis prin poştă din greşeală?

Yair se ridică iute din scaun. Chipul său exprima limpede gândurile care îi trecuseră prin minte. Îşi reveni cu repeziciune.

— Scrisori. La plural. Asta înseamnă mai mult de una. Yakov spunea că sacul era plin de scrisori.

Când cineva bătu în uşa care dădea spre Seminar, Ester răspunse iute.

Miriam intră pe uşă cu ochii scăldaţi în lacrimi. Ţinea în mână aceeaşi invitaţie şi îşi lăsă braţul să cadă pe lângă trup când văzu că şi Ester avea una.

— Toate fetele au primit câte una, spuse Miriam.

— La naiba! La naiba! La naiba! Yair lovi cu pumnul în palmă. De ce nu suntem lăsaţi în pace? Fiica noastră e moartă! Dumnezeule!

Ester se apropie de soţul ei, însă acesta se îndepărtă, ţipând:

— Mai întâi şef-rabinul! Acum cel mai bun prieten al meu!

Amândoi deschid vechile răni! De ce? De ce se întâmplă toate astea?

Yair smulse invitaţia din mâinile soţiei sale, o rupse în bucăţi şi o aruncă pe podea. Se îndreptă către telefon şi formă numărul lui Berel.

— Cine e la telefon? întrebă Yair pe cel care răspunse la telefonul familiei Caspi.

— Rabinul Samael Gorman.

— Ce cauţi acolo? Ştia deja răspunsul însă, şi-l duru inima. Revenindu-şi, spuse: Eu sunt rabinul Yair Blum. Vreau să vorbesc cu Reb Caspi sau cu soţia sa.

— E bine că ai sunat, spuse Samael Gorman. Lucrurile nu stau într-atât de bine aici. Yona Caspi s-a îmbolnăvit şi a căzut la pat. Medicul îi are în grijă pe amândoi chiar acum. Ai aflat de invitaţii?

— Da! I-ai spus cumva Yonei?

— M-am simţit obligat să o fac, înainte ca telefonul să înceapă să sune. Nu mă aşteptam să aibă un efect atât de puternic această veste.

— Ştii unde este Yakov Davis?

— Şi el s-a îmbolnăvit. Băiatul se învinuieşte pentru expedierea scrisorilor.

— Ce putem face? şopti Yair.

— Şef-rabinul Amrusi a convocat o adunare oficială a tuturor celor din Cartierul Vechi, şi i-a chemat şi pe studenţii mei şi pe ai tăi. Ne vom întruni în Piaţă, la ora 13. Sper că va putea să clarifice această situaţie.

— Vom fi acolo, spuse Yair.

— Sper că înţelegi, zise Gorman cu o voce caldă, că nu intenţionez să profit de pe urma slăbiciunii prietenului tău, Berel Caspi, însă trebuie să acţionăm cât mai repede. Oraşul are nevoie de o schimbare.

— Safed trebuie purificat. Fă ceea ce trebuie să faci.

Samael Gorman puse receptorul în furcă şi se duse iute la biroul lui Simon Zaki. Aşteptă nerăbdător până când secretara plecă.

— Unul dintre adversarii noştri e terminat! spuse voios

Gorman, intrând în biroul în care se aflau Zaki şi primarul Mazuz. Celălalt a fost neutralizat. Şi şi-au făcut-o unul altuia!

— Ce vrei să spui? întrebă primarul.

— Aţi primit amândoi invitaţiile la nuntă, nu-i aşa?

Ce doi dădură din cap aprobator.

— Ca un bun samaritean ce sunt, spuse Gorman, am fost acolo atunci când Yona Caspi a primit invitaţia. După ce şi-a revenit din şoc, i-am povestit cum Itzig Amrusi a făcut pe ventrilocul în sinagogă, ieri. Şi a leşinat. E întinsă alături de soţul ei, amândoi sub îngrijirea doctorului.

— Şi cine a fost neutralizat? întrebă Simon Zaki.

— Yair Blum. Am răspuns la telefon din casa lui Caspi. A folosit o expresie foarte interesantă. A spus: „Safed trebuie purificat.” E foarte nervos din pricina invitaţiilor. Mi-a spus că îmi pot vedea liniştit de treabă.

— Cu ajutorul pe care Simon şi cu mine ţi-l putem oferi, spuse Mazuz, vei fi numit Rosh Yeshiva cu siguranţă.

— Noi ţintim mai sus de atât, spuse Zaki, lăsându-se în scaunul său de piele şi pocnind din degete. Noi avem nevoie ca Gorman să fie numit şef-rabin. Berel Caspi ne-a căzut în plasă singur trimiţând invitaţiile acelea.

— Nenorocitul acela de Amrusi o să crape şi el cât de curând. Cu toţii l-am văzut prefăcându-se că intră în transă la slujbă. Câteva minute mai târziu, toată lumea îl uitase deja şi mă implorau să le povestesc despre banii pe care îi voi aduce în oraş.

— Samael, eşti de puţin timp în Safed, spuse Mazuz, dregându-şi glasul. Mulţi oameni cred că Itzig Amrusi e unul din cei treizeci şi şase de Tzaddikim.

— Simon, tu te-ai născut aici, spuse Gorman ridicând din sprâncene în semn de întrebare.

— Nu cred nici în Tzaddikim, nici în Zâna Măseluţă, spuse Zaki, trosnindu-şi degetele. Însă Amrusi e un om foarte respectat în acest oraş. Ridică degetul său grăsan în chip de avertisment. Să nu-l subestimezi. Mazuz are dreptate. Trebuie să-l facem pe şef-rabin să cadă iarăşi în ridicol, pentru ca oamenii să creadă că e senil.

— Dacă aş putea să-l provoc la o confruntare, spuse Samael Gorman, ar fi foarte uşor pentru mine să-l fac să arate ca un prost.

— Fă câte dezbateri vrei, spuse Zaki. Măcar fă în aşa fel încât Consiliul Rabinic să aibă încă un motiv pentru care să-l înlocuiască. Donatorii vor ca oraşul să fie condus de un om tânăr, nu de unul care e cu un picior în groapă.

— La cei nouăzeci şi trei de ani ai săi, sunt sigur că Amrusi e încet la minte, zise Gorman. Înainte de dezbatere, pune muncitorii tăi să răspândească zvonul cum că şef-rabinul are Alzheimer.

Mazuz puse ochii pe sticla de whisky de pe biroul lui Zaki.

— Să cinstim în sănătatea lui Reb Gorman, viitorul şef-rabin, spuse el, întinzându-se după sticlă, însă Zaki îi băgă pumnul în gură.

— Nu ne atingem de băutură până când nu încheiem afacerea asta! Nu vreau să ne asumăm un astfel de risc inutil!

— Corect, zise Gorman. Un singur zvon i-ar putea determina pe locuitorii oraşului să crească imediat preţurile terenurilor pe care vrem să le cumpărăm.

Zaki ridică din sprâncene, zâmbind.

— De când a devenit rabinul atât de interesat de afacerile imobiliare?

— De când mi-am dat seama că vei scoate profit de o mie la sută dacă vei cumpăra la preţul de astăzi. Ochii lui Gorman se ascunseră în spatele pleoapelor sale. Îşi trecu degetele prin barbă. Nu uitaţi, numirea mea ca şef-rabin este elementul crucial pentru succesul acestei afaceri.

— Dacă vom putea cumpăra destule parcele, le vom putea oferi consilierilor în schimbul voturilor în sprijinul tău, spuse Mazuz.

— Ai băut ceva ori eşti de-a dreptul idiot? întrebă batjocoritor Gorman. Să nu cumva să te apropii de fanaticii ăia religioşi! Banii şi proprietăţile funciare nu înseamnă absolut nimic pentru ei. Nu poţi avea încredere în ei, pentru că nu îi poţi cumpăra. Ei vor să fie recompensaţi cu viaţă veşnică. E de datoria mea să-i conving că o vor dobândi

folosindu-se de noul sistem computerizat de comunicaţii. Dacă le hrănesc egoul, îl vor înlocui pe Amrusi pentru binele Casei lui Israel.

— Din partea mea, poţi să-i faci staruri, spuse Zaki. Dar hai să vorbim despre afaceri. Se uită la amândoi de câteva ori. Are vreunul dintre voi bani pentru a putea ajuta la cumpărarea proprietăţilor?

Rabinul şi primarul se uitară unul la celălalt, apoi se întoarseră din nou către antreprenor, fără să scoată un cuvânt.

— Din tăcerea voastră nu pot decât să pricep că n-aveţi niciun sfanţ, spuse Zaki. Se aplecă în faţă, peste biroul său. Vom împărţi profitul astfel: şaptezeci şi cinci la sută eu, iar restul vouă.

— Noi ne gândeam mai degrabă la câte douăzeci la sută pentru fiecare, interveni Mazuz.

— Eu pun la bătaie toţi banii, spuse Zaki, bătându-se cu pumnul în piept. Eu îmi asum toate riscurile, nu voi!

— Noi ne punem la bătaie bunul nostru renume, zise Gorman.

— Ha! Zaki zâmbi, însă ochii lui ardeau de mânie. Rabine Gorman, numele tău nu face nici cât o ceapă degerată. Asta dacă nu cumva vrei să se răspândească zvonul cum că ai făcut parte din bandele de stradă din Ierusalim. Cât despre tine, dragul meu primar, eu te-am instalat în fotoliul de la Primărie. Tot eu am plătit pentru dezalcoolizarea ta în clinici private şi te-am ferit de casa de nebuni.

Mazuz îşi lăsă capul în jos, iar Gorman privi în altă parte. Zaki bătu cu pumnul în masă.

— Suntem parteneri în această afacere, aşa că nu văd niciun motiv pentru care să readucem în discuţie trecutul vostru murdar. Mazuz, câţi bani sunt la mijloc?

Grăbindu-se să scoată hârtia din buzunar, primarul o boţi. O întinse pe birou, înlăturând cutele, şi spuse:

— Am dreptul de a ceda toate loturile de pământ al căror proprietar este Primăria. Acestea valorează şapte sute cincizeci de mii de dolari. Iar valoarea terenurilor care se află în grija primăriei, fără să aibă drept de proprietate asupra lor,

se ridică la cinci sute de mii de dolari.

— Ai dreptul de a le ceda şi pe acestea? întrebă Gorman.

— Nimeni nu a vrut să lucreze voluntar în Consiliul Local, astfel că m-au numit pe mine jurist.

— Care sunt condiţiile de plată? întrebă Zaki.

— Acestea au fost fixate printr-o lege naţională, care nu poate fi încălcată, spuse Mazuz. Plata se poate face integral la data vânzării ori printr-un avans de douăzeci la sută pentru nouăzeci de zile. Aceşti bani vor fi viraţi la bugetul de stat. Taxele vor trebui plătite în maximum patru luni de la data cedării loturilor.

Zaki scoase un calculator de buzunar şi făcu câteva calcule.

— Pentru a putea plăti avansul, aş avea nevoie de trei sute cincizeci de mii de dolari, taxele incluse.

— Ai banii ăştia? întrebă Gorman.

Zaki trânti calculatorul pe birou.

— Pentru un profit de o mie la sută cad şi-n genunchi, îi împrumut, îi fur, şi mai fac rost şi de alţi cinci sute de mii de dolari pentru cumpărarea terenurilor deţinute de locuitori. Însă cu două condiţii. Îl sfredeli cu privirea pe Gorman. Întâi de toate, vreau să-mi dai cuvântul tău de onoare că donatorii vor veni în oraş cu toţi banii ăia.

— Fără nicio ezitare ori rezervă, spuse Gorman zâmbind, ai cuvântul meu că donatorii vor sosi miercuri cu banii. Dacă există stabilitate politică în oraş, vor semna cu siguranţă. Poate că nu vom deveni noi cea de-a doua Elveţie, însă Safed ar putea fi o combinaţie între Monte Carlo şi Marseille, cu jocuri de noroc legale şi droguri importate din Liban. Vom putea înlocui Beirut, devenind cazinoul Orientului Mijlociu, şi capitală a heroinei, în locul Damascului.

Mazuz se uită cu jind la sticla de whisky de pe birou. Îşi înghiţi saliva, băgă mâinile în buzunare şi-şi luă ochii de la sticlă.

— Care-i cea de-a doua condiţie? întrebă el.

Zaki scoase din sertar două contracte, aruncându-le pe masă.

— Amândoi veţi ceda drepturile de proprietate asupra

tuturor bunurilor pe care le deţineţi, eu devenind proprietar comun, în schimbul împrumutului pe care vi-l voi face.

Gorman şi Mazuz se uitară la contracte, apoi unul la celălalt. Niciunul nu se mişcă.

— Să fie douăzeci şi cinci la sută de fiecare, spuse Gorman.

Zaki îi privi pe cei doi pentru câteva secunde, apoi ridică din umeri.

— Douăzeci de procente fiecare, spuse el, notând cu litere mari modificarea din contract. Îi oferi stiloul său lui Gorman, apoi lui Mazuz. Amândoi semnară.

Uitându-se peste contractele semnate, îi făcu un semn din mână primarului.

— Tu mergi la primărie şi redactează actele de vânzare a dreptului de proprietate pe numele meu! Eu voi începe să fac rost de bani, dând câteva telefoane. Gorman, du-te în Piaţă şi vezi ce vrea să spună şef-rabinul. Nu voi face pasul decisiv până nu aflu ce s-a întâmplat acolo. Le arătă amândurora uşa. Să trecem la treabă!

***

Clădirea Naţiunilor Unite, New York:

Silueta prinţului Ahmed Husseini îşi reflecta umbra în lumina soarelui la asfinţit peste peretele de sticlă.

— Diferenţa de fus orar este de unsprezece ore, spuse el, adresându-se secretarului general, arhiereului Bisericii Anglicane şi cardinalului romano-catolic. E trecut de ora 23 în Israel.

— Asta înseamnă că echipa noastră de intervenţie se află pe poziţii, spuse secretarul general. Au raportat ceva?

Cei trei clerici se uitară unul la celălalt.

— Serviciile Secrete americane nu v-au informat cu privire la mesajul pe care l-am primit de la avionul care i-a paraşutat deasupra Israelului? întrebă Cardinalul.

— M-aţi chemat de la o petrecere foarte importantă din Hamptons, spuse Secretarul General. Am venit cu elicopterul până aici.

— „Situaţia a scăpat de sub control!” îl informă arhiereul. Acesta a fost ultimul mesaj transmis de liderul grupului.

„Situaţia a scăpat de sub control.”

— Ceea ce se întâmplă în Safed va duce la împlinirea profeţiei Armaghedonului, zise cardinalul. Trebuie să aflăm ce se întâmplă la Arcada Satanei!

Secretarul general îşi puse coatele pe birou, împreunându-şi mâinile.

— Domnilor, cunoaşteţi două lucruri despre care eu nu am nici cea mai vagă idee. Motivul pentru care ne-am întâlnit acum şi ce e Arcada Satanei. Nu mi-aţi spus despre asta înainte.

Ahmed Husseini plecă de la fereastră şi se aşeză pe un scaun în faţa Secretarului General.

— Cei patru bărbaţi pe care i-am trimis acolo au fost capturaţi şi mutilaţi exact cum s-a întâmplat şi cu cei dinaintea lor, spuse tânărul mullah al Ara- biei Saudite.

Secretarul general trase aer în piept.

— Cel care v-a furnizat informaţia aceasta e un om de încredere?

— Informatori, spuse prinţul. Un cercetaş al armatei israeliene a găsit corpurile a trei dintre bărbaţi la baza stâncii Amude, pe platoul Wadi. Au tras câteva focuri de armă, însă trupurile le-au fost sfârtecate. Unul dintre ei a scrijelit în arabă cuvântul „Lucifer” în stâncă.

— În acelaşi timp, un colonel druz din armata israeliană a trimis un elicopter să investigheze vârful stâncii. Aici a fost găsit liderul echipei: sodomizat, fără sânge în corp, rupt în bucăţi. În jurul rămăşiţelor sale se vedeau arsuri. Pământul şi piatra au crăpat din cauza căldurii intense. A scris „Satana” în engleză, cu propriul său sânge.

— Cei patru bărbaţi au fost de acord să lase un mesaj, chiar dacă ar fi plătit cu viaţa pentru asta, spuse secretarul general. Acum povestiţi-mi despre Arcada Satanei.

11

În vreme ce întregul oraş era cu ochii pe ceas, în aşteptarea şef-rabinului, gândindu-se ce le va spune în adunarea din Piaţa Sabat la ora 13, Miriam Halpern avea alte planuri. Bătu de ora 12, iar toate studentele şi toţi profesorii se adunau în sala de mese a Seminarului, şi Miriam se gândi că şi băieţii de la Yeshiva fac acelaşi lucru, cu excepţia lui Yakov, care a rămas în camera lui, bolnav. Alergă pe străduţele oraşului până la internatul băieţilor, urcă treptele de la intrare şi împinse uşa.

— E cineva înăuntru?

Se auzi sunetul unor vase de ceramică lovindu-se între ele şi voci bărbăteşti venind dinspre sala de mese. Miriam închise uşa în urma ei şi, nevăzând pe nimeni, urcă la etaj.

Mirosul puternic de bărbat o excita şi o speria în acelaşi timp. Citind plăcuţele de plastic pe care erau inscripţionate numele celor cazaţi, trecu pe lângă micile camere ale căror uşi erau larg deschise, văzând câte două paturi în fiecare, majoritatea nefăcute.

Măsuţele din camere erau încărcate cu hârtii şi cărţi. Pe podele erau împrăştiate şosete murdare, pantofi şi prosoape. Într-o cameră cineva călcase pe un tub de pastă de dinţi şi nu curăţase mizeria.

Găsi în cele din urmă şi camera lui Yakov. Bătu încetişor în uşă.

— Nu mi-e foame, strigă el.

Miriam apăsă pe clanţă, intră în cameră şi închise uşa în urma ei.

Cu faţa la perete, Yakov stătea pe pat, îmbrăcat. Auzind că cineva intră în cameră, se întoarse pentru a-l ocărî şi o văzu pe Miriam. Se ridică iute din pat şi ateriză pe podea în picioare, cu pantofii încurcaţi în cuvertura patului. Deschise gura, însă nu putu spune nimic. Arătă cu mâna către Miriam, apoi către uşă şi-şi dădu seama că ea râde.

— Ce e aşa de comic? întrebă el. Ce Dumnezeu cauţi aici?

— Cred că te-am luat prin surprindere. Părul tău stă ridicat.

Yakov se întoarse către oglinda de pe perete. Îşi aranjă repede părul şi tichia şi se întoarse către Miriam.

— Ce cauţi aici? De ce ai venit?

— Am aflat că te învinovăţeşti pentru ce s-a întâmplat. Din cauza asta, nu-l vei putea ajuta pe Reb Berel.

— Nu-i vom putea fi de folos nimănui dacă vom fi exmatriculaţi. Nu ai voie să fii aici.

— Vrei să înveţi sub conducerea lui Gorman? întrebă Miriam.

— Nu.

— Înseamnă că nu are importanţă dacă vei fi sau nu exmatriculat. Dacă Gorman câştigă, va fi conducătorul şcolii Yeshiva şi al Seminarului.

— Şi ce ai de gând să facem?

— Vom merge la Reb Amrusi înainte de adunarea din Piaţă. El e ultima speranţă pe care o mai are Reb Berel. Şi nu cred că şef-rabinul va vrea să stea de vorbă cu o femeie. Haide!

— S-ar putea să ai dreptate! spuse Yakov, în ochii săi licărind speranţa. Se duse la uşă, deschise şi privi de-a lungul coridorului. Nu văd pe nimeni. Sunt la masă cu toţii. Hai după mine. Repede.

Ajunşi în stradă, Yakov o luă pe Miriam de mână şi o trase pe o alee îngustă. Alergară câţiva metri, se opriră şi se lipiră cu spatele de pereţi, faţă în faţă. Miriam începu să chicotească şi Yakov făcu şi el la fel. Îndată ce le trecu frica, izbucniră în hohote de râs.

Miriam se uită către capătul aleii. Cineva de statură mică, cu perciuni foarte lungi, o haină lungă, neagră, pantaloni şi o pălărie Homburg foarte mare se uita la ei de după colţ, apoi pocni din degete şi le făcu un semn cu mâna.

— Cine e acela? întrebă Miriam. Crezi că m-a văzut?

— E micuţul Yossi, spuse Yakov. Haide să vedem ce vrea.

Merseră către băiat, însă acesta dispăru. Trăgând cu ochiul după colţ, Miriam şi Yakov se întâlniră cu şef-rabinul oraşului Safed.

Haina cu glugă atârna largă pe umerii subţiri ai bătrânului. Chipul său plin de riduri avea aspectul unui vechi pergament de culoare crem. Doar ochii îi erau plini de viaţă, iar irisul galben părea că îi scânteiază.

Vocea lui groasă parcă venea din străfundurile pământului.

— În câteva minute mă voi adresa locuitorilor oraşului în Piaţa Sabat. Instrucţiunile mele s-ar putea să vă pară foarte ciudate, însă voi doi, lideri ai studenţilor, aveţi un rol foarte important de jucat şi trebuie să aveţi grijă ca ordinele mele să fie îndeplinite. Vă cer acestea ca şef-rabin al Sfântului Oraş Safed. Aţi înţeles?

— Da, rabine, răspunseră la unison Yakov şi Minam.

— Veţi veni amândoi în noaptea asta, cu jumătate de oră înainte de miezul nopţii, la Arcada Satanei!

— În cimitir? întrebă Yakov.

— La intrarea în cimitir, răspunse şef-rabinul Amrusi.

***

Pălăriile mari din lână ale celor doisprezece membri ai Consiliului Rabinic se mişcau de-a valma în jurul micii platforme ridicate în grabă în Piaţa Sabat. Atunci când şef-rabinul îşi făcu apariţia, oamenii se dădură înapoi, făcându-i loc către platformă. Itzig Amrusi urcă cele câteva trepte şi îi privi pe cei doisprezece consilieri. Fixându-i din priviri cu ochii săi galbeni, spuse: Slyvitoes-Ghyu-Vot-Telack-Menach-vutayack.

Cei doisprezece bătrâni tresăriră. Pentru ceilalţi, cuvintele pe care le rostise şef-rabinul nu însemnau nimic, dar cei iniţiaţi în Cabala ştiau că acesta e adevăratul nume al lui Dumnezeu, iar lucrul acesta confirma că Itzig Amrusi e unul din cei treizeci şi şase de sfinţi de pe pământ.

Se uită la oameni şi îndată se aşternu liniştea, în semn de respect pentru Reb Amrusi. Îşi ridică braţele slăbănoage şi privi către vest. Apărură nori negri pe linia orizontului. O rafală de vânt rece îi făcu pe cei îmbrăcaţi subţire să tremure. Norii negri şi grei se apropiau de munte venind dinspre Marea Mediterană.

Vocea tunătoare a şef-rabinului răsună, acoperind vântul

puternic.

— Toţi locuitorii vechiului cartier al Safedului au primit invitaţia la nunta lui Michael Caspi cu Gabriella Blum. Îndreptă un deget uscăţiv către mulţime şi decretă: Participarea voastră este obligatorie!

Cei doisprezece membri ai consiliului ştiură îndată că acesta era un ordin căruia nu trebuia să i se împotrivească nimeni, fiind un decret de neschimbat al unui Tzaddik. Niciodată nu le fusese dat un astfel de ordin, dar acum trebuiau să se asigure că va fi îndeplinit de toată lumea.

— Cu voia lui Dumnezeu se va împlini! răspunseră aceştia în cor.

Când Yair Blum auzi cuvintele rostite de Itzig Amrusi, se clătină pe picioare. Ron şi Noam îl ajutară să se aşeze pe o bancă. Oamenii din jurul lor păstrau tăcerea, profund şocaţi.

Aflat în spatele platformei, Samael Gorman se bucură. Cu siguranţă avea să devină Rosh Yeshiva şi şef-rabin. Babacul îşi ieşise din minţi. Gorman se întoarse şi privi către arcada neagră din bazalt. Acolo cumpărase acea carte secretă despre Cabala. Acolo învăţase despre ezoterismul scrierilor mistice. Tot ceea ce îi promisese Satana acum se îndeplinea. Pentru a se achita de cea de-a doua parte a înţelegerii sale cu Satana, Gorman avea să-i ducă pe Simon Zaki şi pe Alex Mazuz să se vândă şi ei.

— Ascultaţi-mă! strigă şef-rabinul. Căsătoria celor doi va avea loc în Marea Sinagogă, marţi seara! Aceasta este convocarea oficială, căreia toţi cetăţenii vechiului cartier trebuie să-i răspundă, participând la ceremonie conform tradiţiei! Nimeni nu trebuie să lipsească! Bătrânul se întoarse către studentele de la Seminar. Tinerele femei vor lucra alături de tinerii de la şcoala lui Reb Berel! Voi veţi pregăti mâncarea şi băutura pentru cei o mie de invitaţi! Voi veţi pregăti Marea Sinagogă pentru ceremonie! Tâmplarii şi zidarii vor repara şi vor curăţa casa lui Ari şi grădina acestuia pentru cuplul marital! Prin puterea cuvântului cu care am fost învestit drept şef-rabin al oraşului Safed, astfel grăiesc!

— Cu voia lui Dumnezeu se va împlini! intonară consilierii.

— Amin! răspunseră oamenii, dându-se înapoi pentru a-i face loc lui Itzig Amrusi să coboare de pe platformă.

Un nor uriaş trecu dincolo de vârful muntelui de peste nouă sute de metri altitudine şi învălui în întuneric Piaţa, făcându-i pe toţi să-şi ridice privirea. O rafală de vânt biciui ţigla roşie de pe acoperişul caselor din Safed. Un fulger coborî din nori şi oamenii îşi ridicară braţele deasupra capului pentru a se apăra.

Electricitatea descărcată făcu ca aerul din jurul lor să miroasă a ozon ars. Bubuitul tunetului zgudui ferestrele, înecând ţipetele oamenilor care fugeau înspăimântaţi către casele lor. Ploaia acoperi Cartierul Vechi, şi picăturile mari de apă îi udară până la piele pe cei aflaţi în Piaţă înainte de-a face doi paşi. Micile pârâiaşe de apă se transformară cu repeziciune în torente.

Yakov şi Miriam se ascunseră sub intrândul unei case.

— Ai mai auzit vreodată să plouă în mijlocul verii? întrebă ea.

— Adu-ţi aminte de Izvorul Minciunilor din Ga- lileea, răspunse el. Uită-te acolo. Yakov arătă o deschizătură în plafonul norilor, deasupra Mării Galileei. Acolo jos nu plouă!

Miriam văzu pentru câteva clipe cum soarele lumina apa înainte ca norii şi perdeaua de apă să acopere oraşul.

— Totuşi, n-a plouat niciodată vara, spuse ea.

— Plouă la fiecare patru sute de ani. Legenda spune că Ari a chemat o furtună să protejeze oraşul Safed de invazia unora care voiau să jefuiască oraşul şi să ucidă evreii.

Vântul îşi schimbă direcţia vuind cu şi mai multă putere, de data asta întorcând ploaia asupra lui Yakov şi Miriam. El îşi întoarse corpul pentru a o proteja.

— Ce ne facem? strigă ea, acoperind şuieratul vântului.

— I-am promis lui Reb Amrusi că ne vom ocupa de ceremonia de marţi.

— Totul mi se pare foarte ciudat. Nu înţeleg ce se întâmplă.

— Ciudat sau nu, şef-rabinul le-a ordonat tuturor să fie prezenţi.

— Va fi nevoie de foarte multă mâncare, şi nu avem timp

să o pregătim, spuse Miriam.

— Să faci o listă împreună cu fetele de la Seminar. Eu îi voi pune pe băieţi să caute ce mai avem prin cămara cu provizii. Tot ce nu găsim voi comanda în numele lui Reb Amrusi. Vom aduce toate lucrurile de care aveţi nevoie la bucătăria Seminarului.

— Nu înţeleg cum de a fost de acord Reb Amrusi ca băieţii de la Yeshiva să lucreze alături de fetele de la Seminar.

Simţind că Yakov o priveşte, Miriam îşi coborî privirea. Rochia ei din bumbac i se lipise de corp. Yakov sorbea din priviri conturul coapselor ei, pântecele rotunjor, buricul şi sânii ei proeminenţi.

Miriam simţi un val de plăcere între coapsele ei şi un altul în inimă, un val de emoţii amestecate, de dragoste şi frică.

— Ar fi mai bine să plecăm, şopti ea, dorindu-şi ca el să o mai ţină încă în braţele lui. Îşi ridică ochii, privindu-l. Avem multe lucruri de făcut.

Yakov ştia ce-ar fi vrut să facă. Mâinile lui voiau s-o atingă, s-o strângă în braţe, buzele lui jinduiau după buzele ei, după limba ei fierbinte. Îşi imagină şi alte lucruri, însă gândurile acelea îl înspăimântau.

Miriam simţi cum era gata să-i cedeze, însă îşi dădu seama de pericolul care îi pândea pe amândoi şi spuse:

— Yakov, dacă nu plecăm acum, ceva rău are să se întâmple. Privind în ochii lui visători îşi retrase mâinile.

— Ai dreptate, se bâlbâi el. Îşi plimbă privirea peste corpul ei, apoi se întoarse către ploaia şi torentele care inundau străzile. Am face bine să ne schimbăm de hainele ude şi să ne îmbrăcăm cu cele de ploaie. Voi veni la internat atunci când sunt gata. Avem multe lucruri de făcut înainte de întâlnirea de la noapte cu Reb Amrusi!

12

— Eşti ud leoarcă. Cum de poţi fi atât de vesel? întrebă Zaki.

Samael Gorman lepădă sacoul şi-l atârnă pe un scaun, apoi îşi desfăcu cravata.

— Simon, doar în cazul în care Amrusi ar fi murit, cedându-mi poziţia, am fi stat mai bine decât acum.

— Ce s-a întâmplat în Piaţă?

— Tu, împreună cu toată gloata de fanatici religioşi din cartier sunteţi invitaţi la o nuntă a doi morţi. Şef-rabinul a stabilit prezenţa ca fiind obligatorie.

— Despre ce vorbeşti?

Samael Gorman bătu din palme. Se clătină înainte şi-napoi, râzând şi savurând momentul.

— Marţi, peste două zile, după ce consilierii se vor întruni pentru a vedea cât de potrivit sunt pentru funcţia de Rosh Yeshiva, făcu o plecăciune adâncă, Itzig Amrusi are de gând să oficieze ceremonia lui Michael Berel şi Gabriella Blum.

— Cum se poate una ca asta? întrebă Zaki.

— Nu se poate, şi nu va avea loc. Însă bătrânul ăla dement a făcut acest anunţ, exact aşa cum ţi l-am spus, în faţa tuturor locuitorilor acestui oraş.

— Amrusi e nebun!

— Mai mult decât atât, bătrânelul le-a ordonat studenţilor de la ambele şcoli să pregătească Marea Sinagogă pentru ceremonie. Vor avea de hrănit o mie de invitaţi.

— O mie? Nu sunt atâţia locuitori în Cartierul Vechi. Trebuie să opreşti toată chestia asta.

— Nu eu! Eu îi voi ajuta pe micuţi cu pregătirile pentru petrecere.

Zaki îşi îngustă ochii; se aplecă peste biroul său.

— Ce-ai pus la cale?

— Nu pot sfida cuvântul şef-rabinului, spuse Gorman, aplecându-şi capul cu falsă umilinţă. Eu, un modest director-

adjunct, îmi voi ajuta studenţii să cumpere mâncarea necesară. Iar nota de plată o voi prezenta Consiliului Rabinic, la începutul audierii. Apoi voi ataca funcţia de şef-rabin al oraşului. Nici şcoala, nici consilierii şi nici Amrusi nu vor avea bani pentru a plăti.

— De unde ştii tu câţi bani are Amrusi ori consiliul?

— Curând vei face cunoştinţă cu amicul meu, dragă Simon, care îmi furnizează doar informaţii corecte. Vei afla de la acesta.

— Vreau să-mi faci cunoştinţă cu el.

— Banii vor fi picătura care va umple paharul, râse satisfăcut Gorman. Cu toţii îşi vor da seama că Amrusi nu mai are credibilitate. Îi vor arunca hoitul în stradă. O să fie terminat… terminat, îţi spun!

— Linişteşte-te, spuse Zaki. Nu începe cu oratoria la mine-n birou. Şi cum au reacţionat oamenii la toată povestea asta?

— Membrii consiliului se uitau la el ca la un nebun. Oamenii la fel. Yair Blum aproape că leşinase.

— Şi nimeni nu l-a întrebat nimic?

— N-am avut vreme. S-a iscat o furtună şi a trebuit să ne adăpostim. Uită-te la sacoul meu. Într-un minut m-am udat până la piele. Gorman descheie primul nasture de la cămaşă şi se apropie de biroul lui Zaki. Punând mâinile pe birou, spuse cu voce joasă şi calmă: Itzig Amrusi e terminat. Prietenul de care ţi-am pomenit mai devreme – curând şi prietenul tău – poartă toate meritele pentru asta. Nimeni în oraşul acesta nu poate pune stavilă în calea pregătirilor pentru nuntă. Eu, unul, nici nu voi încerca.

— Unde e Amrusi acum? întrebă Zaki.

— Meditează, la Curtea Consiliului Rabinic, cu uşile închise. Se ascunde. Asta şi trebuie să facă!

— Unde sunt consilierii lui?

— De ce nu vrei să mă crezi! Amrusi e terminat. Kaput! Finito!

— Mazuz şi cu mine ne-am născut şi am crescut în văgăuna asta, Gorman. Tu nu. Amrusi a fost un om puternic!

— Poate că da, dar acum nu mai e.

— Te-am întrebat unde sunt consilierii lui.

— Au şters-o din Piaţă ca nişte şobolani luaţi de apă, cu pălăriile lor de lână peste urechi. Ascultă-mă, Zaki, când o să primesc şi eu pălăria mea, adu-mi aminte să o fac impermeabilă.

— Eşti atât de sigur că vei fi ales?

Samael Gorman se aplecă peste birou, apropiindu-se de faţa lui Zaki.

— Îţi pot garanta asta astfel: tu şi cu Mazuz veţi face cunoştinţă cu amicul meu şi veţi plăti acelaşi preţ pe care l-am plătit şi eu!

— Avem un contract, răspunse antreprenorul. Totul a fost deja semnat.

Pe chipul lui Gorman trecu o umbră întunecată. Ochii lui îl sfredeleau pe Zaki. Antreprenorul deveni conştient, pentru prima dată, de respiraţia urât mirositoare a lui Gorman şi de atitudinea ameninţătoare pe care o avea.

— Contractul ăla nu face nici cât o ceapă degerată, dacă nu voi fi ales şef-rabin al oraşului!

— Tu şi Mazuz l-aţi semnat!

— Alex Mazuz e un beţiv fără-un sfanţ în buzunare. Eu am venit în oraş cu mâinile goale. Vrei să-ţi dăm tot ce avem? Gorman îi băgă sub nas degetul lui bine îngrijit. Poftim, ia-l! Ia-l! O să-ţi ajungă pentru o noapte la cazinoul arăbesc din Ierihon.

— Am făcut deja înţelegerea! spuse Zaki, dându-i lui Gorman peste mână. Antreprenorul lat în umeri se ridică din scaunul său şi cei doi stăteau acum nas în nas. Ascultă la mine, domnule rabin din Ierusalim. Dacă vom reuşi să facem măcar jumătate din ceea ce ne-am propus, putem câştiga un miliard de dolari în zece ani.

— Cel puţin. Însă tu şi cu Mazuz trebuie să oferiţi încă ceva pe lângă banii voştri sau moacele alea drăguţe. Ţi-am spus deja care-i preţul.

— Tot despre tâmpeniile alea despre misticism şi suflet vorbeşti?

— Sună-l pe Mazuz. Gorman arătă telefonul. Vezi dacă a

terminat cu transferarea proprietăţilor pe numele tău. Tu o să deţii întregul oraş, iar eu îl voi conduce din postura de şef-rabin. Iar ţărănoiul acela de Mazuz o să-l administreze.

— Sub atenta ta supraveghere, spuse Zaki. Strânse mâna lui Samael Gorman şi se întinse după telefon.

— Desigur, însă pentru a ne asigura succesul, amândoi trebuie să veniţi cu mine la Arcada Satanei!

Zaki puse receptorul pe umăr.

— Gorman, eu merg la sinagogă pentru că dă bine în afaceri. Nu cred în existenţa sufletului, Cabala sau viaţă după moarte.

— Atunci nu e nicio problemă. Vei putea mânca toată chifteaua asta. Vei deveni unul din cei mai bogaţi oameni de pe planetă. Vino cu mine!

Zaki arboră un zâmbet timid. Îşi imagină bogăţiile, puterea şi prestigiul internaţional pe care le va dobândi. N-avea de gând să împartă averea sa cu un beţiv sau cu un fanatic al religiei. Gorman era la fel de nebun ca şi Amrusi, cu privirea lui misterioasă. Zaki s-ar descotorosi cu prima ocazie de sufletul şi toate prostiile lui Gorman. Intelectualii îi stârneau dezgustul. Rânji şi apucă receptorul din nou.

— Simon, cred că acesta e ultimul telefon funcţional din oraş, spuse Alex Mazuz răspunzând la telefon. E din cauza furtunii ăsteia. Toate căile de comunicaţie cu celelalte oraşe au fost întrerupte. Am primit ordin să evacuez toţi turiştii şi pe cei care nu locuiesc în oraş. Ultimii hipioţi tocmai au plecat. Mi se pare ciudat faptul că telefonul încă mai funcţionează. Îndată ce am terminat convorbirea în străinătate au căzut liniile.

Pentru un moment, Simon Zaki se întrebă cu cine din afara ţării ar fi putut sta de vorbă primarul.

— Termină transferul de proprietate, spuse Zaki. După ce semnăm actele, Gorman vrea să ne vindem sufletele.

— Ce!?

— Viitorul şef-rabin al oraşului Safed ne garantează succesul dacă vom îndeplini nu ştiu ce tâmpenie de ceremonie cabalistă ca să ne vindem sufletele. La celălalt capăt al liniei

se aşternu liniştea. Mazuz! Mă auzi?

— Da.

— Mai ai nevoie de sufletul tău?

Zaki auzi plânsete la celălalt capăt al liniei.

— Ce dracu' te smiorcăi aşa? întrebă el.

— Mă ai deja la degetul mic, se jeli Mazuz.

— Ce-ţi mai pasă dacă vinzi şi-o părticică din tine pentru o întreagă avere?

Din nou nu se mai auzi nimic. Afară, vântul şi ploaia loveau puternic Cartierul Vechi. Fulgerele şi tunetele continuau să se aşterne peste colinele Galileei. Simon Zaki puse receptorul în furcă. Râsul isteric al lui Samael Gorman umplu biroul lui Zaki.

13

Miriam se strecură afară din dormitorul ei şi o apucă pe scări. Era ora 23. Merse tiptil printre lăzile cu fructe şi legume din holul principal, îmbrăcă haina de ploaie şi ieşi pe uşa din faţă. Tunetele şi fulgerele încetară, însă ploaia continua să cadă. Văzu pe cineva purtând capul acoperit cu glugă şi se sperie.

— Scuză-mă, dacă te-am speriat, spuse Yakov. Poate că nu te-ai speriat la fel de tare pe cât m-am speriat eu atunci, dar măcar ai făcut-o graţios.

— Suntem chit, râse Miriam. Nu voi putea egala niciodată săritura din pat pe care ai făcut-o tu. Te-ai ridicat cât ai clipi.

Râseră amândoi, apoi ea îşi puse gluga. El îi luă braţul şi coborâră scările, lăsând capetele în jos sub ploaia deasă.

— Te rog să nu mă mai sperii, spuse Miriam. Faptul că mergem într-un cimitir la mijlocul nopţii mă sperie îndeajuns.

— De acord.

Mergeau ocolind bălţile şi sărind peste pârâiaşele care curgeau pe străzile pustii ale oraşului.

— Cum merg pregătirile pentru ceremonie? întrebă Miriam.

— Am dus băncile din sinagogă sus, la balcon, în sectorul pentru femei. Mesele pentru mâncare au fost aşezate lângă pereţii laterali, iar pe podiumul din centru am aşezat baldachinul mirilor. Măcelarul a acceptat un tichet de garanţie pentru carnea pe care o vom folosi la sendvişuri şi ne-o va aduce mâine. O tăiem noi, dar fetele vor trebui să o aranjeze pe platouri. Ştii, ca să arate frumos.

— O să le trimit. Dar trebuie să se ocupe şi cu decorarea sinagogii şi a Pieţei. Am nevoie de băieţi pentru a căra nişte lăzi şi pentru a ajuta la curăţarea cartofilor.

— Va fi pentru prima dată când băieţii vor intra în incinta Seminarului.

— Nu chiar, spuse Miriam.

Râseră, amintindu-şi de clipele plăcute pe care le-au trăit în

camera ei.

Străzile cu piatră cubică din Cartierul Vechi duceau către un drum asfaltat care se îngusta, devenind o cărare bătucită ce dădea către intrarea în cimitir. Un fulger lumină porţile înalte din fier forjat în spatele cărora se afla Arcada sculptată dintr-un bloc uriaş de bazalt negru. Arcada Satanei avea peste douăzeci de metri lungime, era lată de nouă metri şi tot pe atât de înaltă. Când Yakov apucă poarta din oţel cu ambele mâini, se auzi bubuitul unui tunet. Trase cu putere, însă trebui să smucească pentru a reuşi să deschidă porţile. Yakov şi Miriam se adăpostiră sub

Arcadă, în aşteptarea şef-rabinului. Ceaţa îi învălui la picioare, iar Miriam începu să tremure.

— Ceaţa este cauzată de disiparea căldurii, soarele fierbinte a încălzit solul, iar ploaia asta e deosebit de rece, spuse Yakov.

— Nu-mi place ce se întâmplă, spuse Miriam, apropiindu-se de Yakov. De ce trebuie să ne întâlnim cu Reb Amrusi aici?

— Ştii care e legenda Arcadei?

Miriam privi în spatele ei prin tunelul întunecat.

— Ghizii turistici spun că aici locuieşte Satana. Dar mie mi se pare o prostie.

— Această Arcadă din bazalt a fost adusă din deşert de Iosua, fiul lui Navi, care a fost conducătorul evreilor după Moise.

— Vrei să spui că israelienii au adus-o aici? Se uită spre tavanul arcuit. Văzu ceva mişcându-se şi se lipi de Yakov, ţipând.

— Sunt lilieci, spuse el. Aici se ascund ei. Chicoti, însă Miriam nu-i răspunse. Nu mă crezi? Aşteaptă următorul fulger şi vei vedea cum stau atârnaţi de tavan.

— Ştiu ce fac liliecii, spuse ea, trăgându-şi gluga peste cap. Îţi intră în păr şi nu-i mai poţi scoate de acolo.

— Aste e o bubba minser.

— Ce înseamnă asta?

— În limba idiş înseamnă „povestea unei bătrâne soţii”.

— Nici povestea ta despre cum Iosua a adus această piatră din deşert nu-i mai bună. Sigur cântăreşte câteva sute de tone.

— Adu-ţi aminte că Moise a scos din Egipt peste şase sute de mii de evrei, spuse Yakov. Legenda spune că fiecare bărbat, femeie sau copil a ajutat la transportarea ei. Geologii susţin că cea mai apropiată formaţiune de acest fel se află în deşertul Sinai.

— Dar de ce au adus-o aici?

— Povestea începe atunci când Diavolul i-a făcut pe oameni să se închine viţelului de aur{13}. Moise le-a ordonat celor douăsprezece triburi să sculpteze această Arcadă din muntele pe care primise Cele Zece Porunci. Şi i-a poruncit lui Iosua să o ducă în Ţara Făgăduinţei, înainte de lupta de la Ierihon, Iosua a mers însoţit de doi îngeri, bărbat şi femeie, printre canaaniţii care îl preamăreau pe Baal şi l-au capturat pe Satana. Yakov se întoarse şi arătă Arcada. L-au întemniţat în partea stângă a Arcadei. Se crede că este ţinut acolo în flăcările iadului. Cei doi îngeri stau în partea dreaptă.

— Mă sperie povestea ta, spuse Miriam.

— Bine, atunci nu-ţi mai povestesc.

— Nu poţi să te opreşti acum, când Satana e într-o parte şi îngerii în cealaltă.

— Bine. Se poate spune că Arcada a fost folosită întâia oară drept loc de curăţire de păcate. Iosua a trecut împreună cu cei şase sute de mii de oameni pe sub Arcadă, iar Satan s-a folosit de toate vicleniile şi amăgirile pentru a-i întoarce de la Dumnezeu şi de la învăţăturile Legii. Dar cei doi îngeri i-au îndrumat pe drumul cel bun. Toţi au trecut pe sub Arcadă şi au fost curăţaţi de păcate. Astfel că Israelul a devenit poporul luminat.

— Multe alte popoare au încercat să distrugă lumina aceasta, spuse Miriam.

— Legenda spune că Satana nu s-a bucurat deloc. Se zice că a scuipat foc şi a spus cuvinte de ocară vreme de o sută de ani, jurând să distrugă pământul. Pentru a reuşi asta, trebuie să dobândească încrederea poporului lui Israel şi apoi să convingă şi jumătate din populaţia planetei. Atunci când se va întâmpla astfel, va putea să se elibereze din Arcadă, umblând pe faţa pământului.

— Tu crezi toate lucrurile acestea?

— Tot atât de mult pe cât cred în povestea pe care mi-ai spus-o despre Ari, soţia şi casa lui.

Miriam se uită la el şi zâmbi.

— Atunci de ce te-ai mutat pe partea dreaptă a Arcadei?

— Dacă vrei să stau de partea lui Satana… Yakov îşi lăsă braţele să cadă pe lângă corp şi râse. Dar nu vreau să-l supărăm pe Dumnezeu. Arătă către bezna din spatele lor. Ştim cu certitudine că dincolo de această Arcadă, în munte, au fost îngropaţi Iosif şi fraţii săi. Deasupra mormântului acestora se află o altă încăpere, în care se găsesc mormintele fiului şi nepotului lui Noe. Iar dincolo de acestea sunt mormintele misticilor din perioada de aur a oraşului. Ari i-a condus în lupta împotriva răului şi ţinerea Satanei în interiorul Arcadei.

— Ne-ar prinde bine ajutorul lor în încercarea de-al opri pe Reb Gorman, spuse Miriam. Ce mai ştii despre Reb Caspi şi soţia sa?

— Amândoi au fost calmaţi cu sedative. Nu cred că Reb Caspi va putea fi destul de puternic marţi, pentru a-şi apăra funcţia.

— Sunt sigură că Gorman a minţit, spuse Miriam. Ştiu că e un om rău, însă nu există nicio dovadă împotriva lui.

— Are dreptate într-o privinţă. Oraşul acesta are neapărat nevoie de o infuzie de capital dacă vrea să supravieţuiască.

— VENIŢI AICI… Vocea puternică, guturală răsună din celălalt capăt al tunelului de nouă metri, propagată de pereţii negri, umezi.

Liliecii ţipară şi zburară afară în noapte, vâjâitul aripilor răscolind aerul stătut din tunel. Lumina fulgerelor făcu vizibil trupul subţiratic al rabinului Itzig Amrusi care se afla la celălalt capăt.

Yakov şi Miriam se lipiră cu spatele de peretele din partea dreaptă şi se apropiară unul de celălalt.

— Veniţi aici, repetă Reb Amrusi, făcându-le semn cu mâna.

Miriam şi Yakov păşiră încet, cu deosebită grijă, târşâindu-şi picioarele către zona întunecată a tunelului. Se ţineau de

mână, înaintând umăr lângă umăr către capătul celălalt, amândoi temându-se ca nu cumva Satana să iasă din Arcadă.

Când ajunseră la celălalt capăt, ploaia se oprise. Pârâiaşe de apă încă se mai strecurau pe canalele săpate în pământ, şi stropi mari picurau de pe frunzele argintii ale bătrânilor măslini. În spatele şef-rabinului, luna plină îşi răspândea lumina.

Privind în vale, Yakov şi Miriam văzură norii de furtună care înaintau deasupra orizontului ca o ceată uriaşă de bizoni. De sub copitele animalelor abia desluşite răsunau tunete puternice. Fulgere luminau norii mânioşi care înconjurau vârful de munte sub care vuiau tunetele.

— Urmaţi-mă, spuse şef-rabinul, urcând treptele din piatră tocită care duceau către mormintele misticilor din secolul al XVI-lea.

Alături de un semn pe care scria „Sfinţii purtători ai dreptăţii” se vedeau, aranjate într-un semicerc, cele douăsprezece pietre funerare, împărţite la stânga şi la dreapta uneia mai mari, cea a lui

ARI,
LEUL LUI IUDA

Rabinul Amrusi merse către mormântul lui Ari şi făcu o plecăciune. Se uită spre Ceruri, apoi spuse o rugăciune.

— Binecuvântat fie Domnul, care m-a ţinut în viaţă şi m-a adus acum aici pentru a-l sluji cu inima şi cu sufletul meu.

Bătrânul înaintă până în spatele pietrei de căpătâi şi-şi aşează mâinile pe ea. Lumina lunii scânteia în ochii săi galbeni. Le făcu semn lui Yakov şi lui Miriam să se aşeze la baza mormântului.

— Vă cer acum să vă încredeţi în mine, spuse şef-rabinul. Avem o misiune importantă şi periculoasă de îndeplinit şi am nevoie de ajutorul vostru.

— Îi putem veni în ajutor astfel lui Reb Berel? întrebă Yakov.

— Dacă va reuşi, da. Lui şi multor altora.

Cei doi tineri se uitară unul la celălalt. Îşi împreunară mâinile şi cântară la unison:

— Aşa cum poporul lui Israel i-a răspuns lui Moise pe Muntele Sinai – vom face şi vom asculta.

— Rabini nu au interpretat corect enunţul acesta, spuse Reb Amrusi. Poporul lui Israel trebuia atunci, aşa cum şi voi trebuie acum, întâi să ascultaţi, apoi să faceţi. Aveţi libertatea de a alege. Dacă Dumnezeu ar fi vrut ca oamenii să fie perfecţi, atunci ar fi creat roboţi.

Yakov şi Miriam văzură cum ochii bătrânului Tzaddik sorbeau lumina lunii, strălucind tot mai puternic. Asupra lor se revărsară valuri de mici particule galbene, creând în jurul lor două mănunchiuri de raze aurii.

Vocea lui Itzig Amrusi părea că vine din adâncurile pământului.

— Veţi afla cunoaşterea tuturor lucrurilor. Prin mine doară vor trece acestea de la Dumnezeu către voi. Repetaţi după mine. Guy-Wegoe-Vhyewes- Givat-Tello-Mon-Khayis.

Cei doi repetară cuvintele bătrânului, ridi- cându-şi vocile aşa cum făcea acesta. De trei ori, la unison, repetară ultima frază rostită în limbajul secret al Cabalei:

— Sendarte-Neged Shaitan! Neged Shaitan! Neged Shaitan!

Trupurile lor deveniră rigide, ca şi cum le-ar fi crescut rădăcini în pământ. Cunoaşterea desăvârşită, neîngrădită şi neîntinată a Creaţiei intră în corpurile lor prin tălpile picioarelor, încărcându-le torsul, inundându-le coloana vertebrală şi mintea cu lumina înţelepciunii.

Rabinul Amrusi asistă la magnifica transformare cu frică şi îngrijorare. Ochii lor căpătară aceeaşi nuanţă aurie pe care o aveau şi ochii lui. Trupurile lor emanând cunoaştere îi făceau să pară desăvârşiţi, încrezători, stând în picioare cu cea mai mare uşurătate. Ei înşişi se recunoscură ca fiind schimbaţi.

— Acum puteţi intui ce-au simţit Adam şi Eva în momentul în care s-au înfruptat din Pomul Cunoaşterii, spuse Itzig Amrusi.

— Aşa e, Tzaddik, răspunseră ei, deplin conştienţi acum că acest om era unul din cei treizeci şi şase de bărbaţi ai dreptei

judecăţi.

— O mare nenorocire se va abătea peste Safed. Trimişii Satanei sunt la graniţele noastre. Cunoaşterea pe care aţi dobândit-o vă pune în mare pericol. Vă veţi da seama de răul care se află cum n-aţi putut să o faceţi până acum şi va trebui să rezistaţi tentaţiilor pe care le veţi întâlni. Toată omenirea e în pericol şi salvarea ei depinde de cum vă veţi îndeplini îndatorirea în următoarele douăzeci şi patru de ore.

— Ne vom oferi şi viaţa pentru a o îndeplini, răspunseră cei doi. Preţuim nespus faptul că ne-aţi ales.

— E uşor să mori, spuse Tzaddik. Pentru a-l ajuta pe Dumnezeu trebuie să supravieţuiţi. Yakov, tu vei apăra intrarea în Curtea Rabinilor. Miriam, tu îl vei ajuta şi vei face toate pregătirile pentru ceremonia de mâine. Nimeni, orice motiv ar invoca, nu are voie să intre în Curtea Rabinilor. Eu voi conduce sufletul lui Reb Berel într-o călătorie. Trebuie să-şi recapete credinţa în Dumnezeu înainte de ceremonie. Dacă în timpul acestei călătorii corpurile noastre vor fi atinse, viaţa din ele va pieri! Iar sufletele noastre se vor pierde pe vecie!

Miriam şi Yakov aprobară în semn de înţelegere, dându-şi seama, pentru prima oară, că niciun cuvânt nu fusese rostit de când primiră cunoaşterea, totul realizându-se prin telepatie.

— Yakov, îi comunică Tzaddik, te vei putea întoarce aici, dar numai în cazuri de necesitate absolută, pentru a lua asupra ta sufletul şi puterile unuia dintre misticii înmormântaţi aici. E un lucru foarte riscant, dar s-ar putea să fie nevoie de asta pentru a putea anihila răul cu care te-ai putea confrunta. Te îndemn să fii foarte precaut. Din clipa în care sufletul îţi va poseda corpul, acela va avea controlul total asupra acţiunilor tale, nu tu. Transferul acesta poate fi îndeplinit numai aici. Vei sta în faţa unuia dintre aceste morminte şi vei rosti aceleaşi cuvinte pe care le-ai aflat de la mine. Bătrânul Tzaddik al Safedului plecă din spatele pietrei de căpătâi de la mormântul lui Ari. Acum trebuie să facem cale întoarsă, pentru ca eu şi Reb Caspi să începem călătoria sufletelor noastre. Urmaţi-mă.

Reb Amrusi merse înaintea lor până în spatele Arcadei

Satanei.

— Tunelul, spuse Miriam. Lumina aceea!

— O flacără puternică se vede în interior, spuse Y akov.

Un răget animalic veni dinspre deschizătura luminoasă.

Reb Amrusi îi văzu pe cei doi dându-se înapoi.

— Sufletele voastre au fost mai receptive decât mă aşteptam, spuse el. Aţi absorbit mai multă cunoaştere decât intenţionam eu să vă ofer. Acesta e un lucru extrem de periculos, iar primul test stă să înceapă. Arătă intrândul licărind de sub Arcadă. Îl veţi vedea pe Satana!

Miriam şi Yakov se retraseră din calea norului sulfuros şi a flăcărilor care izbucniră din tunel.

— Cei doi îngeri ne vor arăta calea cea dreaptă? întrebă Miriam.

— Yakov ţi-a povestit doar o parte. Din păcate, îngerii au plecat în urmă cu cincizeci de ani. Vreme de cinci mii de ani s-au îngrijit de sufletele care au trecut pe sub Arcadă, şi s-au împotrivit Satanei. Însă după trecerea celor şase milioane de suflete torturate în timpul Holocaustului, îngerii şi-au pierdut curajul. Credeau că Satana a reuşit să distrugă Casa lui Israel. În disperarea care i-a cuprins, îngerii s-au lăsat pradă voinţei stăpânului întunericului. Reb Amrusi făcu semn tânărului cuplu să înainteze. Trebuie să trecem pe sub Arcadă fără ajutorul lor. Ţineţi minte, Satana vă poate face rău doar dacă reuşeşte să vă convingă de faptul că binele este răul şi că răul este binele. O luă pe Miriam de mână. Yakov, ia-o de mână. Închideţi ochii şi trageţi-vă gluga peste cap. Să nu vă uitaţi şi să nu răspundeţi niciunei voci, viziuni ori gând. Ţineţi-vă bine de mână!

Prin mâna sa, în care o cuprinse pe cea a lui Miriam, Yakov simţi un val de castitate venind dinspre sfântul Tzaddik. O adiere liniştită înlocui căldura flăcărilor din tunel când intrară cu toţii în focul de sub Arcadă.

Yakov se relaxă şi deveni încrezător în acea linişte desăvârşită. De câte ori de-a lungul vieţii ar fi putut vedea locaşul unor îngeri? Trase cu ochiul către partea stângă a Arcadei, însă nu văzu nimic.

Sunetul paşilor pe care îi făceau pe pietriş răsuna puternic în mintea iui Yakov. Privi în jos şi văzu călcâiul lui Miriam în lumina roşiatică a unui foc din dreapta lui. De ce mergea desculţă?

În adâncurile minţii sale, se auzea slab mesajul sfântului Tzaddik: „Inchide-ţi ochii!"

Însă ochii lui Yakov se plimbară de-a lungul picioarelor goale ale lui Miriam, până la coapsele acesteia şi către fesele ei rotunde. Tânjea să-i sărute spatele pistruiat. Privea mişcarea muşchilor ei în timp ce mergea. Trage-i-o! Gândul acela îl dezgustă şi-l excită în acelaşi timp. Îşi smulse privirea de la corpul ei frumos, privind către dreapta.

Ca într-un şemineu, de-a lungul Arcadei ardea voios un foc. În mijlocul focului stătea un bărbat mic de statură, grăsuţ, purtând nişte pantaloni eleganţi şi o cămaşă cu mâneci scurte. Focul se reflecta pe fruntea sa cu început de chelie. Obrajii săi rozalii şi grăsuni încadrau nasul lui mic şi ascuţit.

— Da, eu sunt Satana! îi vorbi telepatic bărbatul de mică statură. Ştiu! Ştiu! Te aşteptai să fiu o bestie dezgustătoare. Majoritatea oamenilor se aşteaptă la asta. Râse vesel. Nu e chiar aşa. Nu sunt un monstru, aşa cum te-au făcut ceilalţi să crezi. Oamenii sunt cei încărcaţi de ticăloşie. Bărbatul îşi întinse mâinile durdulii. Se folosesc de mine pentru a găsi o explicaţie pentru tot răul din inimile lor. Nu eu l-am pus acolo. Dumnezeu a făcut asta. Satana îşi lăsă mâinile jos. Dumnezeu a închis răutatea în inima omului aşa cum m-a închis pe mine în această Arcadă. Dacă cei păcătoşi încă mai umblă pe pământ, asta e din vina lui Dumnezeu. Nu a mea. Dumnezeu a creat Cerul şi pământul şi toate vietăţile. Cel Atotputernic este responsabil pentru acţiunile lor, pentru dezgustătoarele lucruri pe care le fac.

Yakov îşi întoarse privirea şi o găsi pe Miriam. Părul ei roşcat se revărsa peste umerii ei goi. Îşi ridică sânii, invitându-l să-i mângâie şi să-i sărute. Deschise gura, lingându-şi buzele. Yakov încercă să se îndepărteze, însă ea îl ţinea strâns de mână. Încercă să-l sărute, arătându-şi părul pubian în V de sub pântecele rotund, fin. Oftă de plăcere. Sânii ei tresăriră şi ea-şi

deschise gura şi mai tare. Îşi dorea ca ea să-l înghită. Dorea cu ardoare să se împerecheze cu ea.

Prin negura stârnită de dorinţele sale arzătoare, Yakov abia dacă auzea strigătele sfântului Tzaddik:

— Închide ochii, Yakov! Mergi! Mergi! Mergi! Mai avem încă puţin!

Yakov se refugia în fantasmele erotice care parcă îl înecau. Ignoră cuvintele pe care le auzi, iar bărbăţia sa în erecţie îl făcea să-şi dorească s-o pătrundă pe Miriam, să o pună la pământ. Deveni din ce în ce mai enervat de strânsoarea mâinii, care îi distrăgea atenţia de la fantezia lui.

Miriam îl strânse şi mai tare. Începu să-l tragă afară.

Se auzi râsul vesel al Satanei.

— Yakov, sexul este esenţial pentru creaţie. Dumnezeu a orânduit astfel lucrurile. E un lucru natural. Ceea ce a creat Dumnezeu e un lucru bun. Fă-o! Stăpâneşte-o! Ce e natural este şi frumos.

Yakov tremură imaginându-şi cum ar răspunde Miriam la erecţia lui. În acel moment, vântul aducător de ploaie care mătura colinele oraşului Safed îl lovi în plină figură. Erau în faţa Arcadei.

Tzaddik îl scutură pe Yakov de umeri. Se uită în ochii tânărului bărbat şi văzu ruşinea de care fu cuprins acesta.

— Tot ceea ce ai gândit ori simţit a fost lucrătura Satanei, adevăr mincinos. Da, sexul între doi oameni care se iubesc este frumos. Menirea lui este să lege pe vecie soţul şi soţia şi să continue lucrarea lui Dumnezeu. Să nu-ţi fie ruşine de gândurile tale. Nimeni nu-şi poate ţine în frâu imaginaţia. Nu-i poţi spune minţii tale ce să gândească. Însă pentru acţiunile noastre, noi suntem responsabili. Liberul-arbitru reprezintă trecerea de la gând la faptă. În cele din urmă, cu toţii vom fi judecaţi după faptele noastre, iar nu după gânduri.

Yakov se îndepărtă de sfântul Tzaddik. Se aplecă, punându-şi mâinile pe genunchi, şi trase adânc aer în piept. Îşi ridică privirea şi o văzu pe Miriam arătând spre ceva. Ştia că trupul pe care şi-l imaginase el exista sub hainele acelea. Vocea ei îl făcu să tresară.

— Cine sunt aceia?

Un şir lung de oameni se apropia de intrarea sub Arcadă. Coloana se întindea cale lungă, până în norii de dedesubt.

— Sufletele acelea vin pentru a i se vinde Satanei, spuse Tzaddik cu voce şovăitoare.

— Nu erau aici mai devreme, spuse Miriam.

— Erau. Cu cât cunoaşteţi mai mult, cu atât mai mult rău veţi vedea.

Yakov se îndreptă către oamenii care urcau colina.

— Stai! îi ordonă Tzaddik.

— Primarul Mazuz şi Simon Zaki sunt printre ei, spuse Yakov. Trebuie să-i scot de-acolo.

— Nu poţi. În starea lor de acum nu sunt conştienţi de existenţa ta. Au venit din vrerea lor. Pot încă să facă distincţia între Bine şi Rău, între ce e drept şi ce nu. Omul a ştiut dintotdeauna care pot fi pedepsele lui Dumnezeu pentru păcatele sale. Aceste reguli au fost rostite mai întâi de Noe, sculptate în piatră pe muntele Sinai şi reîntărite de prooroci şi înţelepţi.

— Atunci, dacă omul a ştiut dintotdeauna asta, întrebă Yakov, de ce l-a ucis Cain pe Abel? De ce… se opri, descumpănit. Cum de poate face rău omul, când ştie ce e binele?

— Satana i-a influenţat lui Cain judecata a ceea ce e bine şi ce nu.

— Şi atunci de ce a suferit Abel de pe urma influenţei pe care a avut-o Satana? Cain a fost ucigaşul.

— Abel n-a suferit. A murit. Dumnezeu l-a blestemat pe Cain să fie fugar pe pământ.

Yakov se uită înapoi la Arcada Satanei şi îşi aminti cuvintele bărbatului bondoc care se afla în mijlocul flăcărilor:

— Creaţia lui Dumnezeu nu e ea imperfectă dacă a permis existenţa Satanei? întrebă Yakov pe Tzaddik.

— Creaţia devine perfectă prin însăşi existenţa Satanei. Stăpânul întunericului pune la încercare valorile omului. Fără existenţa lui, libertatea de a alege nu are nicio însemnătate.

— Atunci existenţa Satanei este necesară?

— Bineînţeles. Tocmai de aceea l-a creat Dumnezeu. Însă acum nu avem timp pentru astfel de discuţii. Reb Berel şi cu mine trebuie să ne începem călătoria în zorii zilei. Haideţi!

Tzaddik îi conduse către vârful muntelui. Din când în când, Yakov şi Miriam se uitau în spate, spre şirul de suflete care intra sub Arcada Satanei. Simon Zaki şi primarul Mazuz se apropiaseră şi ei de intrare.

Norii grei de furtună se adunară, învăluind oraşul. Ploaia şi vântul băteau cu putere dinspre vest. Cei trei trecură pe lângă liniile telefonice doborâte la pământ, ocolind alunecările de teren, şi ajunseră la drumul asfaltat.

Trecând prin Piaţa Sabat, un om cu capul acoperit alergă spre ei, strigând: Intrarea în vechiul cartier a fost blocată de o alunecare de teren!

14

Luni

— Rugăciunea de dimineaţă! Spuneţi rugăciunea de dimineaţă! Pristavul oraşului înainta pe vechile străzi şi alei, rotindu-şi huruitoarea din lemn. Dumnezeu ne-a binecuvântat cu vânt şi ploaie în această zi de vară. Nu uitaţi de rugăciunile de dimineaţă! Spuneţi rugăciunile de dimineaţă! Treziţi-vă şi mulţumiţi-i lui Dumnezeu prin rugăciunea de dimineaţă!

Locuitorii oraşului se ridicau cu greu din pat şi recitau rugăciunile cunoscute, mulţumindu-i lui Dumnezeu pentru revigorarea sufletelor lor după odihna de peste noapte.

Tzaddik Itzig Amrusi nu se odihnise deloc. Se pregăti toată noaptea pentru călătoria în care avea să pornească alături de sufletul lui Berel Caspi. Reb Caspi, susţinut de Miriam şi de Yakov, traversa Piaţa Sabat, târşâindu-şi picioarele.

Sfântul Tzaddik deschise uşile din lemn ale Curţii Rabinilor şi le făcu semn să intre, indicând un scaun din centrul încăperii.

— Ajutaţi-l să se aşeze pe scaunul acela. A sosit timpul.

Fulgerul de afară lumină vitraliile clădirii, reflectând pe podeaua Curţii Rabinilor o paletă întreagă de culori. Berel se prăbuşi pe scaun, privind în gol. Braţele îi atârnau fără vlagă.

Tzaddik Amrusi îi dădu lui Yakov o cheie mare din fier.

— Încuie uşa de la intrare şi rămâi paznic în faţa ei. Nimeni nu trebuie să intre!

— Da, domnule! răspunseră Yakov şi Miriam.

— Sufletele noastre vor călători cale lungă. Vom fi legaţi de corpul nostru prin fire subţiri de argint. În cazul în care trupurile noastre vor fi mişcate, firele se vor rupe, iar sufletele noastre vor fi pe veci pierdute.

Yakov şi Miriam se înclinară şi părăsiră încăperea. Ajunşi afară, încuiară uşile.

Tzaddik Amrusi rosti cu voce scăzută o rugăciune, cerând

ajutor ceresc, apoi se îndreptă către raftul de cărţi din spatele celor douăsprezece scaune ale rabinilor. Scoase una din copiile dialogurilor cu îngerul său personal şi o deschise la pagina pe care era desenată o mână de mărime naturală. Pe fiecare deget erau scrise litere ebraice şi numere. În centrul palmei era desenat un ochi, din cuvinte şi numere. Tzaddik făcu o plecăciune în faţa portretului lui Ari şi se dădu trei paşi înapoi. Luă două dintre cele mai mari şaluri de rugăciune şi mai trase un scaun în faţa lui Berel Caspi. Puse unul din şaluri pe Berel, acoperindu-l în întregime. Rabinul nu se mişcă deloc.

Tzaddik se înveli şi el cu cel de-al doilea şal şi spuse o rugăciune.

— Doamne, rogu-Te, du-ne în această călătorie dificilă pe drumul cel bun, căci noi suntem doar nişte oameni.

Scoase din buzunarul său un mic săculeţ în care se afla praful pe care îl strânse de pe Sfântul Altar vreme de cincizeci de ani. Desfăcu legătura şi împrăştie praful, formând un cerc în jurul celor două scaune. Aflându-se amândoi în interiorul cercului, strânse la gură săculeţul şi îl puse în buzunarul lui Berel. Trase scaunul mai aproape de Berel, astfel încât genunchii lor să se atingă. Puse cartea pe podea, între picioarele lor, şi o deschise la pagina desenului cabalistic al palmei.

— Berel Caspi, spuse sfântul Tzaddik. Soarele stă să răsară. A sosit timpul. Răspunsurile pe care le cauţi nu le vei găsi în mintea ta. Cu degetele sale osoase împinse fruntea lui Berel, ridicându-i capul. Berel, ieşi din ascunzătoare! Haide! Vom căuta răspunsurile împreună.

Chipul lui Berel exprima deznădejdea. Ochii săi se deschiseră la primele raze de soare ce pătrundeau în sală prin vitralii. Îl privi pe Tzaddik şi spuse:

— Nu vreau să merg nicăieri. Nu vreau să mai caut nimic, te rog. Lasă-mă să mor.

— Nu! Ai de îndeplinit o sarcină deosebită.

Berel râse trist.

— Când toţi credeau că zac inconştient în pat, eu mă

ascundeam de ei şi mă gândeam… mă gândeam… mă gândeam. Viaţa mea s-a sfârşit. De ce să mai încerc să fac bine? Dumnezeu ne-a abandonat. Nimic nu mai are niciun sens. Nicio direcţie. Viaţa nu mai are nicio însemnătate. Moartea e cea mai uşoară alegere.

— Greşeşti! spuse Tzaddik.

— Gândirea mea e limpede. Văd peste tot în lume cum cei ce fac rău sunt răsplătiţi. Oamenii răi şi meschini devin puternici şi respectaţi. Trăiesc în tihnă; fură de la cei săraci. Cel umil şi mărinimos este luat în râs şi dat la o parte. Mulţi dintre cei care văd asta sunt nemiloşi. Iar rugăciunile nu ajută cu nimic. Berel se îndreptă în scaun şi-l privi de sus pe Reb Amrusi. Şi asta nu se întâmplă doar în Safed sau în Israel. Asta se întâmplă peste tot în lume, atât guvernelor, cât şi oamenilor. Îşi lovi pieptul cu pumnii. Cum pot eu vorbi despre răsplata din Ceruri, când cuvântul lui Dumnezeu nu are valoare aici, pe pământ?

Berel îl privi pe bătrân, aşteptând un răspuns, însă nu veni niciunul.

— În Tora scrie că cei care respectă Legea vor primi ploaia atunci când aceasta trebuie să vină, spuse Berel. Că vor fi fertili, se vor înmulţi şi vor fi răsplătiţi! Nu e adevărat. Cei care au mai mulţi copii sunt mai degrabă expuşi sărăciei! Cei care înţeleg adevărata însemnătate a cuvântului lui Dumnezeu sunt abuzaţi! Şi mai sunt şi cei care folosesc Legea pentru a se folosi de ceilalţi! Berel îşi împreună palmele şi suspină. Se lăsă iarăşi pe spate, dând din cap. Dacă cea mai importantă obligaţie a omului este să fie lipsit de păcate, atunci lasă-mă să mor acum! Te rog! În numele părinţilor mei şi al părinţilor acestora. Căci sunt la un pas de încălcarea Legii.

— Nu i-ai pomenit pe Michael şi pe Gabriella, spuse bătrânul Tzaddik.

— Ei au fost cei norocoşi. Prin moarte, au scăpat de iadul de pe acest pământ. Lasă-mă să mor înainte de a vorbi împotriva lui Dumnezeu în mod public. Te rog, Reb Amrusi!

— Este alegerea ta, spuse Tzaddik. Hotărârile pe care le iei de-a lungul vieţii se adaugă ori se scad valorii pe care îl avea

sufletul lipsit de cusur pe care l-ai primit de la Dumnezeu.

— Vrei să-mi păstrez sufletul lipsit de pată pentru a putea trece la următoarea treaptă a vieţii? Ca să nu mă mai întorc pe acest pământ într-un alt corp? Nici aici nu vreau să mă întorc. Însă dacă voi continua să trăiesc, voi pângări sufletul acesta neprihănit. Gura lui Berel începu să tremure. Nu mai vreau să trăiesc această viaţă. Oftă. Nu-L mai iubesc pe Dumnezeu, mă tem de El. Prefer uitarea sufletului meu şi nu suferinţa şi durerea de pe acest pământ. Nimic nu mai are rost. Pentru prima dată ca adult, pe obrajii lui Berel Caspi şiroiră lacrimi. Corpul lui mare era scuturat de un plânset sfâşietor. I-am făcut rău soţiei mele. Prietenii mei cei mai apropiaţi mă dispreţuiesc. Numele familiei mele este făcut de ocară, iar locuitorii oraşului cred că sunt nebun. Fiul meu şi Gabriella au devenit subiect de glumă din pricina acelor invitaţii pe care le-am făcut. Îşi luă capul în mâini. Unde e Dumnezeu atunci când am nevoie de El?

— Cu tine, răspunse Tzaddik.

— De ce nu m-a oprit?

— Pentru că asta a fost vrerea lui de la bun început. Căsătoria aceasta trebuie să aibă loc.

Berel se mişcă înainte şi-napoi în scaun. Îşi trecu degetele prin barbă. Sângele din obraji îi pieri şi îl privi ţintă pe bătrânul din faţa sa.

— Fiul meu e mort, şopti el. Gabriella e moartă şi ea. Oamenii cred că sunt nebun, însă auzind lucrurile pe care le spui, aiurind, despre nunta lor, mă face să cred că tu eşti cel nebun.

Lumina din ochii lui Tzaddik deveni mai intensă.

— Berel, rosti el cu voce profundă, convingătoare, gândeşte-te la viaţa ta ca la un om care intră la cinema în mijlocul unui film. Actorii se mişcă încoace şi-ncolo. Unii râd, alţii plâng. Cântă, strigă, fac dragoste şi război. La început, nimic nu pare să aibă noimă. Cu toate acestea, te aşezi şi începi să urmăreşti ceea ce se întâmplă pe ecran, chiar dacă ţi se pare ciudat ce vezi, însă având încredere în regizorul filmului. Ştii cu siguranţă că la un moment dat totul va avea

sens. Şi mai ştii că fiecărui actor i-a fost desemnat un rol de către regizor. Însă au libertatea de a-l juca aşa cum vor ei. Dacă îşi joacă bine rolul, vor primi altele, la un alt nivel. Bătrânul Tzaddik se aplecă în faţă. Uitându-se în ochii lui Berel, se adresa sufletului acestuia. Viaţa poate fi comparată cu acel film. Ai început să faci parte din ea când deja începuse pentru alţii. Totul ţi se pare confuz. Dacă ai fi cunoscut cum a început totul, sau cum are să se sfârşească, atunci totul ar fi fost perfect.

— Suferinţa. De ce atât de multă suferinţă? Dacă mi-ai spune că fiul meu a încălcat Cuvântul Legii în secret, n-aş putea accepta asta. Însă fără putinţa de a-i cerceta sufletul, n-aş putea spune asta cu siguranţă. Am privit neputincios cum trupul unui bărbat atletic, de un metru şi optzeci şi doi de centimetri, s-a făcut numai piele şi os! Dacă Dumnezeu a hotărât că Michael trebuia să moară, pot accepta lucrul acesta. Însă pentru ce a trebuit să sufere? La ce i-a folosit un an de tratamente dureroase? Berel îşi lovi din nou pieptul cu pumnii. Eu sunt un simplu om. Nu l-aş lăsa nici pe cel mai rău om de pe pământ să sufere astfel! De ce a făcut Dumnezeu asta?

— Tocmai pentru că eşti un simplu muritor nu poţi înţelege asta. Însă eu îţi pot arăta. Îşi deschise larg ochii. Pupilele sale dilatate radiau o lumină care îl cuprinse pe Berel Caspi.

— Aminteşte-ţi din ce-ai fost plămădit, spuse Sfântul Tzaddik. O putredă sămânţă. Ţine minte că te vei veşteji. Eşti doar ţărâna pământului. Cunoaşte-l pe cel în faţa căruia sufletul îţi va sta. Cel Atotputernic, Dumnezeu![14]

O mulţime de fulgere trăsniră deasupra şi în jurul clădirii. Tunetele zguduiră geamurile vechii clădiri de piatră, îndoind spre interior cadrul de fier. Berel Caspi, hipnotizat de ochii strălucitori ai bătrânului Tzaddik, auzea doar vocea acestuia.

— Ia mâinile mele şi apleacă-ţi capul, spuse Reb Amrusi, întinzând braţele.

Berel făcu întocmai.

— Berel, spuse Tzaddik. Priveşte cartea deschisă la picioarele noastre. Uită-te la mâna aceea. Citeşte scrisul o dată

cu mine.

Cu capetele plecate, cei doi citiră cuvintele misterioase împreună. Un zumzet umplu marea încăpere. Tzaddik ţipă, acoperind zgomotul puternic.

— Berel, concentrează-te asupra ultimelor cuvinte din centrul ochiului din palmă!

Berel simţi degetele osoase strângându-le din ce în ce mai tare pe ale sale. Camera care începuse să se învârtă în jurul lor îi atrase atenţia. Începură şi ei să se mişte în direcţia opusă, iar Berel îşi aminti de imaginea unei roţi în interiorul altei roţi, pe care o descrise profetul Iezechiel.

— Priveşte ceea ce scrie în mijlocul palmei, strigă Tzaddik.

Din ochiul palmei răsări lumină, tot mai puternică. Un vuiet umplu urechile lui Berel. Vru să le acopere, însă strânsoarea bătrânului era extrem de puternică. Presiunea formată în jurul său îl făcu pe Berel să respire cu greu. Deschise ochii şi văzu corpul bătrânului, strângând cu putere mâinile sale. Întoarse privirea către dreapta şi recunoscu sufletul lui Tzaddik într-un car de aur. Berel simţi că şi corpul lui era ţeapăn, iar sufletul se ridică pentru a se alătura bătrânului.

Carul începu să se mişte cu rapiditate prin spaţiul amplu, infinit.

— E aceasta una din lumile existenţiale despre care am învăţat din Cabala? întrebă Berel.

— Ai fost ales pentru a îndeplini un lucru foarte important pentru acest pământ. Va trebui să-l îndeplineşti din propria ta voinţă.

Berel îl privi pe învăţătorul său şi îşi dădu seama că e unul din cei treizeci şi şase de bărbaţi ai dreptăţii. Făcu o plecăciune.

— Aşa e, spuse Itzig Amrusi. Cu mult timp în urmă, sufletul meu a făcut şi el această călătorie. De data asta însă nu mă voi mai întoarce.

Berel realiză că îşi vorbesc prin telepatie, înţelegând tot ce gândesc.

— Nu vreau să mă consideri înlocuitorul tău! Locuitorii

oraşului au nevoie de tine mai mult decât oricând!

— Crezi în Dumnezeu? întrebă Tzaddik.

— Ceea ce vrei e un lucru imposibil!

— Crezi în Dumnezeu?

— Nu-L pot nega. Dar mi-am pierdut credinţa în grija pe care o poartă umanităţii.

— Dacă vei trece de acest test, vei afla că nu e aşa. Marele Tzaddik arătă în faţă. Acolo este prima încercare la care vei fi supus.

15

La o oră după ce încuiaseră uşa de la intrarea în clădirea Consiliului Rabinic, Yakov şi Miriam se adăpostiseră de ploaia terifiantă sub portic.

— Asta a fost cea mai bună cină pe care am luat-o vreodată, spuse Yakov, mâncând ce mai rămăsese dintr-un ou fiert.

— În primul rând, a fost micul dejun, spuse Miriam, râzând. Şi sunt sigură acum că n-ai putea face diferenţa dintre mâncarea cu adevărat gustoasă şi cea groaznică. Îi dădu un şerveţel şi luă coaja goală. În al doilea rând, n-o să mănânci decât pâine şi ouă fierte până mâine-seară pentru că toată lumea se ocupă de pregătirea mâncării pentru ceremonie. Fetele fac reţete despre care n-am auzit în viaţa mea: pui umplut cu seminţe de pin, mere şi curmale, salate şi sosuri din condimente exotice.

— Sună bine, spuse Yakov.

— Şi băieţii sunt de acord. Gustă din toate mâncărurile.

— Deci n-o să moară de foame.

— I-am pus să care de colo-colo lăzi şi să facă puţin curat. Au conectat un sistem audio la reţeaua şcolii şi acum mai şi dansează.

— Dansează singuri?

— Cu fetele. Dacă află Gorman, se va folosi de asta în confruntarea sa cu Reb Berel.

Părul ei roşcat, ochii verzi şi buzele cărnoase îl înnebuneau pe Yakov, şi vru să o sărute, dar îşi aduse aminte cu ruşine de ceea ce îşi imaginase când au trecut pe sub Arcadă. Însă cuvintele pe care i le adresase Reb Amrusi: „Vei fi judecat pentru ceea ce faci, nu pentru ceea ce gândeşti” îl făcură să-i mulţumească lui Dumnezeu, pentru că nu putea să-şi ia gândul de la imaginea corpului ei.

— Yakov, mă asculţi? întrebă Miriam. La începu m-am gândit să separ fetele de băieţi, să-i pun să lucreze în capete

diferite ale încăperii. Apoi, nu ştiu pentru ce motiv, mi s-a părut mai corect să-i las împreună.

— Oare vor fi toate gata în timp util?

— Trebuie. Miriam arătă marile porţi de la intrarea în clădirea consiliului. Înăuntru ce se întâmplă?

— M-am suit pe jgheabul acela şi m-am uitat pe fereastră. Reb Berel şi Reb Amrusi sunt în continuare faţă în faţă, privind în podea. Nu e nicio mişcare. Trebuie să mai aşteptăm.

***

Aflându-se lângă Itzig Amrusi, Berel văzu orizontul de lumină care împresura Cerurile – un râu de cristale de foc. Fiecare latură a acestor minunate cristale reflecta toate culorile spectrului şi chiar mai mult.

Se puteau vedea şi reflexiile unor ciudate forme ori ale unor frumuseţi fără margini.

— Acum va începe prima încercare, spuse Tzaddik.

Carul lor înaintă către nimbul orbitor, trecând prin cristalele de foc. Berel nu simţea nici frig, nici căldură, însă îşi văzu imaginea reflectându-se în cristale, de fiecare dată în diverse forme şi culori. Se simţi înaintând prin eternitate, cercetat şi evaluat.

Dintr-odată, râul de cristale rămase în urma lui. Carul străbătea iarăşi întunericul.

— Ai trecut cu bine de acest prim test, vom trece la al doilea, spuse bătrânul Tzaddik.

— Cu ce scop trec prin aceste încercări?

— Ca să îţi poţi duce la bun sfârşit misiunea ta pe pământ.

— Ar fi mai bine dacă i-am pune capăt aici. Sunt un fricos. Nu vreau să mă întorc la oamenii cărora le-am făcut rău.

— Cred că ar fi mai înţelept să afli pentru ce ai fost ales. Tzaddik îi făcu semn lui Berel să se întoarcă. Uită-te în spatele tău. Gândeşte-te la orice persoană ori loc pe care îl cunoşti bine.

Berel îşi imagină Consiliul Rabinic. Văzu corpul lui uriaş stând în faţa lui Itzig Amrusi, amândoi fiind aplecaţi în faţă, privind desenul mistic al palmei, având mâinile şi capetele unite. Îi văzu pe Miriam şi pe Yakov în afara clădirii. Păreau

fericiţi şi îndrăgostiţi.

— Îi pot vedea pe Michael şi pe Gabriella?

— Mirele şi mireasa s-au pregătit de nuntă.

Berel vru să-l mai întrebe ceva pe Amrusi, însă şi-o imagină pe soţia sa, şi o văzu pe aceasta vorbind cu Samael Gorman. Yona era albă la faţă şi secătuită de puteri, însă Berel se bucură să o vadă stând pe picioare.

— Nu ştiu unde e soţul meu, spuse Yona. Şef-rabinul l-a chemat pe Berel la el cât mai repede cu putinţă, iar Berel s-a dus.

— Ştiţi cumva unde s-au dus? întrebă rabinul Gorman încă o dată.

— Yakov Davis şi Miriam Halpern l-au ajutat să meargă înspre Consiliul Rabinic. Yona Caspi trase adânc aer în piept. De ce face toată lumea pregătiri pentru… Se întoarse, plângând.

Samael Gorman deveni serios.

— Mă iertaţi, doamnă Caspi. Sunt foarte ocupat pentru moment. Şef-rabinul Amrusi a decretat ca toată lumea să ajute la pregătirea acestei căsătorii. Cu toţii sunt obligaţi să participe. Sunt nevoit să vă părăsesc pentru moment, sunt foarte multe lucruri de care trebuie să mă ocup. Nu vă faceţi griji în privinţa lui Berel.

Îl voi găsi.

În faţa casei soţilor Caspi, Samael Gorman se întâlni cu una dintre fetele de la Seminar.

— Te rog să o găseşti pe Miriam şi să o trimiţi la mine cât mai degrabă, spuse el.

Merse către biroul său fredonând bucăţi din cântecele la modă.

— Mergi să vorbeşti cu Gorman, îi spuse Yakov lui Miriam. Trebuie să ştim ce are de gând. Eu voi rămâne aici, să păzesc intrarea.

Miriam intră în şcoala Yeshiva nesigură şi bănuind că avea să se întâmple ceva rău. Bătu la uşă şi-l auzi pe Samael Gorman spunându-i să intre. Făcându-şi curaj, intră în cameră.

Când Gorman se întoarse de la fereastră, Miriam se clătină

pe picioare. Era înconjurat de o aură densă, neagră. Puse mâna pe mânerul uşii pentru a ieşi din birou, însă, la fel de repede precum pisica ar prinde o pasăre, Gorman traversă biroul şi baricadă uşa, apropiindu-şi faţa de a ei. Aura înfiorătoare şi respiraţia urât mirositoare îi provocau repulsie.

Neştiind de efectul ameţitor pe care îl producea gura lui, Gorman vorbi cu o voce caldă şi binevoitoare:

— Pregătirile pentru nuntă decurg conform aşteptărilor?

— Da, spuse Miriam înghiţind în sec. Încercă să se dea înapoi, însă el o urmă îndeaproape.

— Spune-mi ce s-a făcut până acum.

Miriam încercă să scape de imaginea respingătoare a bărbatului.

— Am trimis un grup de băieţi la Seminar, pentru a ajuta la mutarea lăzilor de fructe şi la căratul sacilor de cartofi şi ceapă. Unele fete au venit aici, la şcoală. Îi vor ajuta pe băieţi la gătit.

— I-am auzit, spuse rabinul Gorman. Cântă şi dansează împreună, fetele cu băieţii.

— Muncesc, zise Miriam.

— Yakov e cu Reb Amrusi?

Speriată de aura lui neagră, Miriam scăpă fără să vrea răspunsul la întrebarea aceasta.

— Da… îşi dădu seama îndată şi vru să retragă spusele ei.

Pe acelaşi ton moale, Gorman întrebă:

— De ce aţi mers voi doi cu cei doi rabini la Consiliul Rabinic?

— Nu trebuie să fie deranjaţi! strigă Miriam.

Gorman o apucă de încheieturi.

— Ce fac? mârâi el.

Miriam reuşi să-şi smulgă mâinile din strânsoarea lui Gorman şi se dădu înapoi, însă el o urmări, vorbind din ce în ce mai tare.

— E periculos pentru Reb Berel să stea lângă un om la fel de nebun pe cât e Amrusi. Berel Caspi e bolnav. Tocmai am stat de vorbă cu soţia lui. Vrea să vină acasă la ea!

— Nu acum! strigă Miriam, dând din cap. Nu pot fi

deranjaţi!

Samael Gorman o apucă de umeri pe Miriam, împingând-o către perete.

— Spune-mi ce fac acolo sau vei avea de suferit!

Miriam se uită cu ură la el, însă nu văzu mâna care se apropia. O lovi cu putere peste ambii obraji, făcându-i capul să se clatine.

Miriam îşi acoperi faţa cu mâinile. Îşi veni repede în fire.

— Nu te vei apropia de Consiliul Rabinic! strigă ea, ieşind repede pe uşă.

Gorman ieşi după ea, însă văzu un grup de băieţi coborând pe scări. Se întoarse iute în birou şi se aşeză pe scaun. Ce-or fi făcând nemernicii ăia?

Scoase o cheie din buzunarul interior al hainei şi descuie ultimul sertar al biroului, privind cu dragoste şi frică manuscrisul de Cabala. Îl ridică cu blândeţe. Mângâie vechile legături lucrate manual din piele.

— Am plătit scump pentru tine, spuse el, amin- tindu-şi de primul drum către Arcada Satanei.

Cu cât se apropia mai mult de Stăpânul întunericului, cu atât mai puternic devenea şi el. Începu negocierile fără nicio ezitare, dăruindu-şi sufletul pentru puterea pe care o dobândise. Ştia încă de la început ce voia. Îl întrebase pe Satana: „Câţi rabini au venit la tine?“ Numărul pe care îl pomeni Satana era impresionant. Pentru a-şi confirma spusele, Satana scosese din focurile iadului câţiva dintre rabinii aceştia. Însă, chicoti Gorman, Satana fusese de acord că niciunul nu se compara cu Reb Samael Gorman.

Gorman îmbrăţişă manuscrisul conţinând secretele Cabalei pe care îl primise de la Satana.

— Am nevoie de mai multă putere pentru a-i termina pe şef-rabin şi pe discipolii lui! Îi voi duce din nou la Arcada Satanei pe Zaki şi pe Mazuz şi o să cer mai mult.

***

Îndată ce ajunse sub porticul de la intrarea în clădirea Consiliului Rabinic, Miriam îi povesti lui Yakov confruntarea din biroul lui Gorman.

— Dacă va încerca să intre cu forţa înăuntru, în timp ce sufletele rabinilor sunt departe?

***

Carul de aur înainta prin întunericul veşniciei către un tunel de gheaţă albastru.

Berel îşi întoarse privirea de la ceea ce se întâmpla jos.

— Ce plănuieşte Reb Gorman?

— Pentru el, studiul Cabalei este foarte periculos, spuse bătrânul Tzaddik. Nu avem vreme acum să ne interesăm de planurile sale. Priveşte!

Carul se opri la intrarea în tunelul albastru. Berel avu senzaţia că cineva se uita la sufletul lui, deşi tunelul părea să fie gol.

— Vei fi judecat după răspunsurile tale, spuse o voce divină.

Berel îl căută pe Reb Amrusi, însă sfântul Tzaddik dispăruse. Avea să fie supus unui interogatoriu singur fiind şi i se făcu frică.

— Berel Caspi, răsună puternic vocea, ce ai aflat?

Berel se întoarse din nou în căutarea lui Reb Amrusi, însă în jurul său nu era decât întuneric, în faţa lui doar tunelul albastru, şi întrebarea aceasta, care-i ardea în inimă. Mintea îi alunecă în trecut, către primele zile de şcoală. Trecea prin nenumărate experienţe. Se gândi la lecţiile despre Biblie pe care i le dăduseră părinţii şi bunicii lui. Încercă apoi să pună ordine în studiile sale de la şcoală, de la universitate şi de la Yeshiva. Îi trecură prin minte şi învăţăturile lui Reb Amrusi cu privire la Cabala, însă nimic din tot ce învăţase nu reuşea să-i ofere răspunsul la această întrebare. Poate că era vorba despre toate cunoştinţele pe care şi le însuşise, dar cum putea să exprime unicitatea tuturor acelor informaţii? Conceptul de unitate îi gonea prin minte.

I se strânse în inimă răspunsul, însă durerea şi furia provocate de moartea lui Michael şi a Gabriellei îl sufocă.

Îi era prea greu să nu rostească adevărul acesta. Îşi strigă durerea, lăsând răspunsul să iasă din inima lui.

— Am aflat că Dumnezeu EXISTA! Lacrimi îi şiroiră pe

obraji şi se sprijini de car, conştient fiind că ochii nevăzuţi îi cercetează sufletul, citind tot ce-i în el. Vreau să auzi ce e în inima mea! strigă el. Dumnezeu nu este drept!

Ştia că ochii aceia văzură asta în sufletul lui, şi o auziră, însă nu veni niciun răspuns.

Vocea divină puse cea de-a doua întrebare:

— Pe cine ai ajutat?

Berel se simţi obosit, gata să cedeze. Îşi aminti vizitele pe care le făcea în copilărie celor bolnavi şi bătrâni alături de tatăl şi de bunicul său. Pe timpul războaielor, le distribuise hrană şi haine atât arabilor, cât şi evreilor. Doctorii susţinuseră că el a fost cel care i-a salvat pe cei doisprezece copii al căror autobuz a fost ţinta unui atac terorist, oferindu-le primul ajutor şi transportându-i de urgenţă la spitalul din Safed. Iară şi iară, căută răspunsul corect la această întrebare, însă găsi că nu-l poate afla. Îşi aminti şi de cazurile în care cei care beneficiaseră de pe urma ajutorului său nu fuseseră conştienţi de asta.

Berel era conştient de faptul că ochii ascunşi în tunel puteau să-i citească gândurile. Îşi întoarse către sine toate amintirile, examinând rezultatul tuturor faptelor sale. Toate îi relevau acelaşi lucru.

— Cât de egoist am fost. Eu am fost cel care a beneficiat cel mai mult de pe urma faptelor mele. Întotdeauna m-am simţit mai bine decât cei pe care i-am ajutat. Privi în tunelul alb-albastru care lumina tot mai puternic. Secătuit de puteri, încercă să-şi recapete integritatea morală pentru a răspunde. Cel pe care l-am ajutat cel mai mult de-a lungul vieţii sunt eu însumi. Îşi plecă încet capul. Îmi e ruşine.

Berel simţi cum îşi recapătă puterea. Itzig Amrusi se afla din nou lângă el. Carul începu din nou să se mişte, intrând în tunel. Se găsi înconjurat de chipuri familiare, ştiind în mod instinctiv cine erau. Avram, Isaac, Iacov şi cei doisprezece fii ai săi, alături de Sarah, Rebecca, Rachel şi Leah. Îl priveau şi Moise, fraţii şi surorile acestuia.

Berel îşi recunoscu părinţii şi bunicii şi încercă să sară din car, însă bătrânul Tzaddik nu-l lăsă.

— Data viitoare când vei face această călătorie, vei putea să-i vizitezi.

— Dar sunt întregi, strigă Berel. Trupurile lor sunt întregi! Se întoarse pentru a-i vedea mai bine. Am văzut cu ochii mei cum soldaţii sirieni i-au târât pe tatăl şi pe bunicul meu prin Piaţa Sabat. I-au făcut bucăţele şi i-au dat hrană câinilor.

— Trupurile lor au murit în Safed. Tu vezi acum sufletele lor.

Carul ieşi din tunel, îndreptându-se către o uriaşă formaţiune de nori. Valurile de ceaţă care se ridicau dezveleau elementele diafane ale unei arhitecturi deosebite.

— Este acela Raiul? întrebă Berel.

— Este un tărâm interimar, răspunse bătrânul Tzaddik. O anticameră către împărăţia lui Dumnezeu.

16

Soarele apuse dincolo de colinele Galileei, iar călătoria celor două suflete ale rabinilor încă nu se terminase. Asupra oraşului Safed se năpusteau iarăşi nori cenuşii. Ploaia, cu tunetele şi fulgerele ei, lovi oraşul de multe ori de-a lungul zilei. Miriam şi Yakov se adăpostiră din nou sub porticul de la intrarea în Consiliul Rabinic.

— Se întunecă, spuse Miriam.

— Mi-am amintit, zise Yakov. M-am gândit la asta toată ziua. Mi-am adus aminte expresia întunecată care a traversat chipul lui Gorman atunci când Simon Zaki a menţionat numele donatorilor.

— Ţin minte şi eu. Ar trebui să vedem ce l-a supărat într-atât de tare pe Gorman. Poate că a născocit toată povestea asta.

— Asta ar însemna că e de-a dreptul nebun.

— Gorman e răul întruchipat, dar nebun nu e, spuse Miriam. Aura negativă din jurul lui dovedeşte lucrul acesta. Oamenii de teapa lui cred că sunt mult prea inteligenţi pentru a putea fi prinşi pe picior greşit. Dacă ar fi să devină şef-rabin, ar avea puterea şi autoritatea care i-ar putea permite să ţină ascuns caracterul său malefic şi să facă orice va pofti. Vreau să văd dacă merg liniile de telefon.

— Dacă reuşeşti să faci legătura cu o linie externă, află de ce a plecat Gorman din Ierusalim. Acela este centrul mondial de studiu al Bibliei. La cât de ambiţios e, ar fi trebuit să rămână acolo, dacă ar fi putut.

— M-am gândit şi la asta, spuse Miriam întorcându-se, şi dădu să plece.

— Stai!

Yakov se apropie de ea. Îi dădu gluga jos, îşi puse mâinile în jurul ei şi o sărută pe buze. Miriam răspunse şi ea la fel.

— Mă scuzaţi! Mă scuzaţi, strigă Micul Yossi de la baza scărilor. Stătea în ploaie, acoperit din cap până-n picioare de o

haină de ploaie cu câteva numere mai mare.

Miriam şi Yakov râseră văzându-l.

— Nu e un lucru foarte bun ce faceţi voi, spuse băiatul. Miriam, ai fost chemată la bucătărie.

***

Samael Gorman mângâia cartea roasă de vreme despre Cabala, iar Simon Zaki se aplecă şi el peste birou pentru a atinge manuscrisul misticilor. Ochii lor scânteind de bucuria pe care le-o pricinuia puterea dobândită se întâlniră pentru câteva clipe. Amândoi îşi doreau cu nerăbdare să-şi folosească noile puteri.

— Voi avea grijă ca beţivul să-şi îndeplinească treaba, spuse Zaki.

— Ne vedem în biroul lui, zise Gorman, privindu-l pe Zaki ieşind din birou.

Fusese atât de uşor pentru el să-i convingă să se vândă Satanei. Probabil că ar fi făcut-o şi fără ajutorul lui, însă Stăpânul întunericului îi spusese că e meritul său. Încuie cartea în sertarul de jos al biroului, luă sticla de whisky şi se duse către fereastră. Simţindu-se un om renăscut, ridică sticla în cinstea Satanei.

Văzându-l pe Micul Yossi venind în fugă către Yeshiva, Gorman îmbrăcă iute haina de ploaie, băgă sticla de whisky în buzunar şi ajunse la intrarea principală la timp pentru a se întâlni cu Yossi.

— Unde e Miriam Halpern? întrebă Gorman.

— M-am întâlnit cu ea pe stradă acum câteva minute.

— Du-te şi joacă-te, fiule, spuse Gorman, mângâindu-l pe cap pe Micul Yossi.

Ieşi repede pe uşă, coborî treptele şi păşi în ploaie, simţindu-se în elementul său.

Un fulger lumină cerul, făcând-o vizibilă pe Miriam, care se apropia în grabă, cu capul în jos. Văzând-o, Gorman intră pe o alee de lângă şcoală, ascunzându-se în umbră.

În intervalele dintre tunete, Miriam auzi gemetele de durere ale cuiva de pe alee. O nouă descărcare electrică lumină silueta rezemată de ziduri.

— Ai păţit ceva? întrebă Miriam. Pătrunse în umbra aleii şi întinse mână către persoana respectivă. Pot să te ajut cu ceva?

Samael Gorman se întoarse şi o lovi pe Miriam în piept cu cotul, împingând-o către celălalt zid.

Fulgerele începură să se înteţească, iar tunetele acopereau strigătele ei disperate. Ochii lui Gorman se înroşiră, gata să-i iasă din orbite. Muşchii gâtului i se încordară ca nişte cabluri de oţel şi-şi descleştă dinţii, împingându-şi bărbia în faţă. Miriam fu doborâtă de duhoarea aurei întunecate a lui Gorman.

Gorman se mişcă precum o bestie, apucând capul lui Miriam cu ambele mâini, înfigându-şi degetele în orbitele ochilor.

— Ce ai de gând să faci, târfo?

Miriam ţipă, rugându-se ca totuşi cineva să-i vină în ajutor. Gorman rosti cuvinte ciudate, imobilizând încheieturile şi muşchii lui Miriam, prizonieră în propriul ei corp. Apropierea lui Gorman de chipul ei o făcu să intre în panică.

— Nu-mi plac fetiţele. În special cele care pretind că au cunoştinţe în domenii rezervate bărbaţilor. Gorman îşi luă degetele de pe ochii ei. Uită-te la mine!

Miriam îşi deschise ochii cu greutate. Ploaia rece spăla de pe trupul ei atingerile lui Gorman. Reuşi din nou să vadă după ce clipi de câteva ori, mulţumindu-i lui Dumnezeu că mai poate vedea, însă chipul respingător şi respiraţia urât mirositoare îi provocară scârbă. Un amestec de secreţii stomacale i se adună în gât şi vărsă.

— Sunt foarte puternic! spuse Gorman, lovind-o în piept cu degetul arătător. Încă mai poţi simţi asta, mă poţi auzi şi poţi gândi pentru că eu… Îi lovi din nou pieptul. Pentru că aşa vreau eu! Înlătură părul de pe chipul lui Miriam cu ambele mâini. Frica pe care-o recunosc în ochii tăi de pisică îmi provoacă plăcere. E înfricoşător să n-ai nicio putere, nu-i aşa? Ştiu. Dacă-mi promiţi că o să fii o fetiţă cuminte şi n-o să ţipi, o să-ţi dau înapoi graiul.

Miriam clipi în semn de aprobare. Gorman o apăsă pe buze cu degetele lui moi şi frumos îngrijite. Fiindu-i frică de el, nu

dorea decât să scape de atingerea lui murdară. Îşi trecu limba peste buzele ei palide şi înghiţi firele de apă care i se prelungeau pe faţă.

— Ce fac Amrusi şi Caspi în clădirea consiliului? întrebă Gorman.

— Dă-mi drumul, te rog, spuse Miriam. Nu mai pot suporta.

— Târfă proastă ce eşti! Hai, imploră-mă. Milogeşte-te! Poate că aşa vei fi demnă de milă.

— Nu trebuie să fie deranjaţi, plânse Miriam.

— De ce?

— Nu-ţi spun nimic.

— Ha-ha! râse el, dansând. Ba da! O să-mi spui ce fac acolo, cu siguranţă!

Gorman sfâşie haina de ploaie şi o trecu pe după umerii ei.

Ploaia îmbibă cu apă hainele lui Miriam, făcându-le să se lipească de formele corpului ei tânăr. Simţi cum degetele lui orbecăiau să desfacă nasturii de la bluză, însă ţipetele ei fură acoperite de tunetele puternice. Cerul fu străbătut de fulgere, de parcă Samael Gorman ar fi putut influenţa natura în folosul său. Ţipă din nou, însă el o reduse la tăcere presându-şi degetele pe gura ei. Miriam simţi cum mâinile lui îi smulg sutienul. Chiar dacă nu mai putea ţipa, trupul ei îşi striga durerea în interior. Ploaia şi vântul loviră pieptul ei dezgolit.

— Ajută-mă, Doamne! se rugă ea.

— Dumnezeu e mort! strigă Gorman, auzindu-i gândurile.

— Yakov! Yakov! Mâinile lui murdare îmi ating corpul!

Strigătul neauzit al lui Miriam răsună în capul lui Yakov. Coborî iute treptele de la intrarea în consiliu, călcă într-o baltă, şi o luă la fugă.

Samael Gorman apucă sânii lui Miriam şi o ciupi de sfârcuri cu sălbăticie.

— Nimeni! Nici Dumnezeu, nici Yakov nu te pot ajuta. Doar eu o pot face. Lipindu-şi fruntea de a ei, spuse: Să nu crezi că-mi place asta, târfă mică ce eşti.

Gorman îşi trecu o mână peste gâtul ei delicat, mângâindu-i pielea albă până la umeri. Puse un deget pe buzele ei, redându-i graiul. Cu cealaltă mână apucă unul dintre sâni şi

începu să strângă până când unghiile lui pătrunseră în carnea ei.

— Vă rog, nu faceţi asta, Reb Gorman. Mă doare! Vă rog, opriţi-vă.

Îşi puse şi cealaltă mână pe un sân şi strânse cu putere. Printre degetele lui începu să curgă sânge.

— Spune-mi! Vorbeşte! Vreau să ştiu ce fac Amrusi şi Caspi. Apoi te voi lăsa în pace.

Degetele lui mângâiară coapsele lui Miriam. Smulse fusta şi atinse elasticul chiloţilor ei.

— Opriţi-vă! imploră ea. Vă spun! Vă rog, opriţi-vă! Reb Amrusi e unul dintre Tzaddikim. Vă va pedepsi!

Gorman îşi dădu capul pe spate, râzând. Deasupra capetelor lor un fulger lumină cerul, urmat de un tunet năprasnic.

— Eu voi fi şef-rabinul! strigă Gorman. Eu sunt un Tzaddik al Satanei!

Înnebunit, Gorman smulse şi ultima bucăţică de îmbrăcăminte de pe corpul ei. Miriam rămase în ploaia şi vântul rece, goală şi fără putinţa de a se mişca. Apropiindu-se de ea, pelerina de ploaie a lui Gorman îi atinse sânii şi coapsele. Miriam făcu un efort să privească în ochii lui şi văzu cât de dezgustat era. Acelaşi sentiment de repulsie pe care îl avea ea îl stăpânea şi pe el. Dându-şi seama de lucrul acesta, se înfricoşă şi mai mult.

Gorman îşi trecu mâna prin spatele ei şi o trase către el.

— O să te pătrund ca un animal dacă nu-mi spui imediat ce fac Amrusi şi Caspi!

— Meditează, răspunse Yakov din capătul aleii.

— Yakov, strigă Miriam. Dumnezeule! Ajută-mă!

Un fulger lumină corpul ei gol. Yakov încremeni văzând cât de frumos era. Tot ceea îşi imaginase sub Arcadă şi visele pe care le-a avut după aceea s-au adeverit. Alergă către ea şi îi sărută ochii, chipul, buzele.

Miriam simţi că poate din nou să-şi mişte corpul.

— Sunt liberă! Îţi mulţumesc, Doamne! Să nu laşi animalul acela să mă mai atingă, spuse Miriam căzând în braţele lui Yakov.

Yakov o înveli cu pelerina sa de ploaie şi simţi cum corpul ei înţepeneşte.

— Fereşte-te! strigă ea.

Se întoarse şi-l văzu pe Samael Gorman ţinând mâinile în faţa ochilor lui arzători. Un fulger de lumină neagră îl izbi pe Yakov în piept. Căzând pe spate, o lovi pe Miriam şi se prăbuşiră amândoi la pământ, ea fiind împinsă către zid. În timp ce Yakov se chinuia să se ridice, Gorman îi trase un picior în stomac. Îl apucă de păr şi-l izbi cu faţa de zid. Din gura şi nasul lui Yakov ţâşni sângele.

Miriam alergă către Gorman, ţipând. Acesta aruncă trupul distrus al lui Yakov la pământ şi o ţinu pe Miriam la distanţă cu cealaltă mână.

— Târfuliţa mea, nu-mi poţi face nimic, dar vei plăti scump pentru c-ai încercat!

Un proiectil îl lovi din întuneric pe Gorman. Un altul îl lovi în cap, apoi în umăr. Un al treilea îl lovi peste braţ. Proiectilele îl loveau din ce în ce mai repede. Gorman îşi deschise larg ochii şi văzu că era atacat de foarte mulţi oameni. Îşi ridică mâinile şi o luă la fugă.

Un fulger care brăzdă cerul îl lumină pe Micul Yossi cu câte un cartof în fiecare mână. Alergă şi el după Gorman.

17

Gorman intră în biroul primarului, fiind întâmpinat de Zaki, care se întoarse către el.

— L-ai terminat pe băiatul acela, Yakov Davis? întrebă el.

— Dacă vorbiţi despre crimă, atunci eu nu vreau să am de-a face cu asta, spuse Alex Mazuz, dând din mâini.

Gorman rânji, uitându-se la primar. Acesta vru să bată cu pumnul în birou, însă lovi într-un teanc de hârtii.

— Nu accept aşa ceva! strigă el.

Gorman şi Zaki îşi zâmbiră unul altuia, apoi îl priviră pe primar.

Mazuz aranjă hârtiile de pe birou, smiorcăindu-se.

— Nu-mi pasă ce-o să mi se întâmple.

Gorman scoase sticla de whisky din buzunar, îi desfăcu capacul şi o aşeză lângă un pahar gol.

— Mazuz, e în regulă acum, spuse Zaki. Haide, bea! Alex Mazuz se uită fix la sticla de whisky. Îşi şterse colţurile gurii şi-i privi pe rând pe cei doi bărbaţi.

— Amândoi credeţi că mi-e frică să nu-mi pierd funcţia. Ştiu ce cred toţi oamenii despre mine! Ştiu!

N-am mers cu voi la Arcada Satanei a doua oară. N-o să mai merg niciodată!

Gorman se apropie de birou şi turnă lichidul chih- limbariu în pahar. Ochii lui Mazuz urmăreau atenţi fiecare picătură. Umplând paharul până la gură, Gorman spuse:

— Voilà! Poftim, bea, domnule primar!

Primarul nu schiţă niciun gest. Gorman înmuie un deget în pahar, apoi îl duse la buzele tremurătoare ale lui Mazuz, care îşi trase bărbia înapoi. Dar limba sa ieşi repede să guste. Îşi băgă mâinile în buzunar, plângând.

— Mi-e frică, spuse el. Nu vreau să particip la intimidări şi bătăi.

Zaki îl apucă de cămaşă şi-l trase spre el.

— Lepădătură ambulantă ce eşti! mârâi Zaki, ducându-l pe

primar cu nasul deasupra paharului. Miroase aia! Miroase bine de tot!

— Nu, nu, protestă Mazuz, ducându-şi tremurând mâinile către paharul de whisky. O să-l vărs.

— Mai este destul, spuse Gorman.

Mazuz se aplecă, lipindu-şi buzele de marginea paharului, şi sorbi din el. Mai sorbi încă o dată. Ridică paharul şi-şi dădu capul pe spate, bând totul dintr-o singură înghiţitură. Paharul se lovi de dinţii lui, iar alcoolul îi alunecă pe gât, reducându-l la tăcere.

Zaki îl pocni pe spate şi umplu iarăşi paharul.

— Nu mai avem timp de taclale, spuse el. Ai pus chezăşie mult mai mult decât banii tăi sau onoarea ta, dacă vrei s-o numeşti aşa. Cu toţii ne-am vândut sufletele pentru asta.

Alex Mazuz înghiţi pe nerăsuflate un al doilea pahar de whisky şi-l trânti pe birou. Corpul său fu invadat de o căldură plăcută, pe care o savură din plin.

— Ar fi trebuit să mă ascultaţi pe mine, răcni el.

Din ochii lui Zaki ţâşniră flăcări de abanos. Primarul încercă să scape, însă Zaki îl ţinea cu putere. Se aplecă peste birou şi-şi apropie faţa de chipul lui Mazuz.

— Am semnat un contract cu Satana toţi trei!

Gorman umplu paharul pentru a treia oară, îl duse la buzele ţepene ale lui Mazuz şi turnă băutura pe gâtul acestuia.

— Mergi cu noi! strigă Zaki. Îl trânti pe Mazuz în scaun, rupând vraja.

Corpul lui Mazuz amorţi, iar acesta dădu din cap.

— Zaki, credeam că Satana e închis în Arcadă, dar acum văd că tu eşti Satana.

— Nici măcar. Zaki râse, arătându-l pe Gorman. El e mai aproape de Stăpânul întunericului decât sunt eu.

Samael Gorman înconjură biroul şi-l bătu uşor pe umăr pe Mazuz.

— Cu toţii suntem egali, spuse Gorman, apu- cându-l pe primar de ceafă. Mai mult sau mai puţin. Am devenit reprezentaţi ai maiestăţii sale, Satana. De ce nu vrei să accepţi puterile pentru care te-ai târguit? Vei găsi că sunt foarte

stimulatoare. Gorman începu să-l strângă de ceafă. Oricum vei plăti pentru ceea ce ai dobândit, chiar dacă nu vei vrea.

— Nu! exclamă Alex Mazuz. Oi fi eu cea mai mare scursură de pe planetă, dar inima şi sufletul sunt ale mele. Nu mi le poate lua nimeni!

— Inima îndeplineşte doar o funcţie biologică, îi răspunse Gorman. Sufletul ţi l-ai vândut Satanei în schimbul bogăţiei şi gloriei. Savurează-le din plin!

— Ajunge cu tâmpeniile astea! strigă Zaki. Îl apucă pe Mazuz de păr şi-i trase capul pe spate. Mă interesează prea puţin dacă o să ai ceva de câştigat de pe urma afacerii ăsteia ori ba. Dar, dacă sufli vreo vorbă, te voi da în judecată pentru fraudă, delapidare şi pentru folosirea greşită a proprietăţilor oraşului! O să-ţi petreci restul vieţii în puşcărie, iar veşnicia în adâncurile Iadului!

— Eu aş asculta de el, spuse Gorman. Satana e un adevărat tiran cu cei care îi încalcă contractele.

Zaki îi dădu drumul primarului, iar acesta bău ultimele picături de whisky. Îi privi pe cei doi bărbaţi cu dispreţ.

— Eu sunt beat. Sufletul meu e un zero barat. A fost uşor să mă convingeţi să-l vând. Dar cum aţi putut voi să vă vindeţi viaţa de după moarte fără să fi băut un strop? Ce scuză aveţi voi?

— Se spune că mânia lui Dumnezeu se lasă aşteptată, zise Gorman. Că e milostiv. Că e gata să de-a uitării toate greşelile, să ierte. Ne va ierta toate păcatele dacă în ultimul moment ne vom căi, asta dacă îi pasă de noi.

Alex Mazuz îşi acoperi faţa şi începu să plângă.

— Termină cu căcaturile astea de rabin filosof, spuse Zaki. Satana se află acum la cheremul nostru. Are nevoie de noi pentru a scăpa din închisoarea Arcadei.

— Înainte de a-l elibera, spuse Gorman, eu zic să-i cerem Stăpânului întunericului să ne de-a viaţă veşnică.

— Sună bine, spuse Zaki, deschizând un bufet de perete. Pe raftul de sus stăteau înşiruite câteva sticle de whisky. Aceasta e rezerva lui Alex Mazuz. Îi puse primarului o sticlă în braţe şi-l împinse către uşă. Ieşi afară! Du-te şi suge din sticla aia şi

lasă-ne în pace pe noi!

Mazuz ieşi din biroul său, împleticindu-se.

— Poate că ar trebui să bem şi noi un pahar, spuse Gorman.

— Sper să nu fie nevoie să-ţi faci curaj cu vreo câteva pahare, zise Zaki. Încă nu mi-ai spus ce s-a întâmplat cu băiatul acela, Yakov.

— Era încă în viaţă când am plecat, dar nu mai poate păzi consiliul.

— Şi fata?

— Şi ea e la fel de distrusă ca şi băiatul. N-o să pună niciun fel de problemă. Gorman ezită pentru un moment, gândindu-se dacă să-i povestească despre Micul Yossi.

— Atunci ce te frământă?

— După ce i-am lăsat acolo, m-am dus la Consiliul Rabinilor. A trebuit să sparg lacătul ca să intru. Caspi şi Amrusi stau în mijlocul camerei, în transă, nemişcaţi. Cred că sufletele lor călătoresc. Din ceea ce ştiu eu despre Cabala, dacă corpurile lor sunt mişcate cât de puţin, atunci vor muri şi sufletele lor se vor rătăci.

— Şi i-ai mişcat?

— Am încercat, însă sunt protejaţi de un câmp de forţă creat de un cerc din praf împrăştiat pe podea. Am aruncat un scaun şi a sărit înapoi. Am încercat să-l străpung cu briceagul, dar tot degeaba. Am încercat să arunc o carte pe deasupra lor, însă n-am reuşit nici aşa.

— Dar puterile tale cele noi nu-ţi sunt de folos? întrebă Zaki.

— Nu e destul. Dar mă gândeam că putem încerca amândoi o dată, poate reuşim să străpungem câmpul de forţă şi să ajungem la ei.

— Eu nu sunt doar un constructor. Pot şi să distrug lucruri. Haide! Au rămas doar Caspi şi Amrusi în calea succesului nostru.

Cineva bătea în uşă disperat, iar Gorman îi deschise.

— Reb Gorman, veniţi repede, spuse elevul, şcoala Yeshiva e în flăcări!

***

Miriam închise capsele pelerinei de ploaie care acoperea corpul ei tremurând de frig şi se târî prin bălţi către Yakov. Lovit, înghesuit lângă zidul de piatră, Yakov încerca să respire.

— Yakov, Yakov. Miriam îşi făcu palmele căuş, strânse apă de ploaie şi-i spălă sângele de pe faţă. Dragul meu Yakov, să nu mori, te iubesc atât de mult.

Ochii săi umflaţi clipiră, însă nu reuşi să deschidă decât unul.

— Yakov, eşti teafăr?

Îşi duse mâinile la cap şi tresări de durere.

— Dar tu?

— N-am păţit nimic, zise ea zâmbind şi plângând în acelaşi timp.

— Atunci de ce plângi?

— Sunt destule motive pentru care să plâng. Poţi să mergi?

Yakov încercă să se ridice, însă alunecă, lipindu-se iar de perete.

— Te ajut eu, spuse Miriam.

Amândoi se chinuiră să se ridice în picioare.

— Cred că Gorman se îndreaptă acum către Curtea Rabinilor, spuse Yakov. Trebuie să-l oprim!

— În condiţia în care eşti acum, nu poţi face nimic.

— Atunci trebuie să-mi revin.

Miriam făcu ochii mari.

— Vrei să spui că ai nevoie de un alt suflet?

— Da, răspunse Yakov. Gorman e mai puternic decât noi.

— Cred că a ajuns deja la Curtea Rabinilor şi noi n-am fost acolo pentru a le apăra sufletele. Miriam începu să plângă. Reb Amrusi şi Reb Caspi e posibil să fie morţi deja.

— Nu, nu sunt, răspunse telepatic o voce.

Miriam şi Yakov se întoarseră către cel care se apropia de ei.

— Da, spuse Micul Yossi, şi eu am primit cunoaşterea. M-am născut aşa. Nu sunt la fel de puternic precum sunteţi voi, dar în timp o să se dezvolte puterea aceasta.

— Unde e Gorman? întrebă Yakov.

— L-am urmărit până la Curtea Rabinică. A spart lacătul, însă nu a putut să străpungă câmpul protector din jurul lui Reb Amrusi şi al lui Reb Berel. Însă Gorman nu e singur. S-a dus la Simon Zaki şi la primar pentru a le cere ajutorul. Ei doi sunt de partea lui.

— Dacă vor reuşi să rupă firele astrale care leagă sufletele de trupurile lor, Reb Amrusi şi Reb Caspi vor muri, spuse Miriam.

— Mai avem timp, spuse Micul Yossi. Am dat foc şcolii pentru a-l distrage pe Gorman.

Yakov luă mâna cu care Miriam îl sprijinea pe după mijloc.

— Mergi acasă la Reb Yair, Miriam. Yossi mă va ajuta să ajung la cimitir. Situaţia a devenit foarte dificilă!

Miriam privi chipul plin de vânătăi al lui Yakov. Acesta se strângea de durere.

— Cum vei reuşi să ajungi la cimitir aşa?

— Trebuie! Yakov îi făcu semn lui Yossi să se apropie. Puse o mână pe umărul băiatului şi îi zâmbi lui Miriam. Mergi acasă la Reb Yair. Ne descurcăm noi.

Miriam rămase pe loc, privind în urma celor doi până când dispărură dincolo de deal.

— Rogu-te, apără-i, Doamne! se rugă ea.

Yossi începu să se clatine pe picioare sub greutatea lui Yakov. Pe măsură ce se apropiau de Arcada Satanei, Yossi se simţea tot mai slăbit. Văzură amândoi lungul şir de oameni care intrau sub Arcadă.

Yakov trase adânc aer în piept şi-l bătu pe umăr pe băiat.

— Nu eşti destul de puternic pentru a li te împotrivi. Întoarce-te şi încearcă să-l ţii pe Gorman împreună cu prietenii săi departe de Consiliul Rabinilor. Ai grijă!

Micul Yossi trase de favoriţii săi uzi.

— O să te ajut să treci prin Arcadă.

Yakov privi sufletele care se îngrămădeau la intrarea în tunel şi dădu din cap.

— Cunoaşterea pe care o ai un va putea să i se împotrivească Satanei. Du-te înapoi!

— Dumnezeu să te aibă în pază, spuse Yossi, începând să

urce dealul.

— Amin!

Yakov se întoarse către Arcadă.

18

Yakov îşi trase peste cap gluga pelerinei de ploaie şi intră sub Arcada din bazalt. Cu capul plecat şi ochiul stâng umflat, se îndreptă către peretele din dreapta şi începu drumul nesigur către celălalt capăt, rugându-se.

— Ajută-mă, Doamne! Ticăloşia mă-mpresoară şi-şi poate face lăcaş şi în sufletul meu. Trec printre cei răi cu frică. Corpul îmi e lovit şi mă doare. Sunt slăbit de puteri. Cel rău caută să mă distrugă.

— Greşit, greşit, greşit, îl întrerupse o voce supărată.

Concentrându-şi atenţia în încercarea de a bloca mesajele pe care i le trimitea telepatic Satana, Yakov înainta cu greutate.

— Yakov Davis, spuse Satana. Ştiu că tu eşti un om cast şi fără de păcate. De fapt, sufletul tău este pur, astfel că vei accepta adevărul pe care ţi-l voi spune. Nu eu sunt cel care încearcă să-i corupă pe oameni. Ei sunt cei care vin în căutarea mea.

Yakov încercă să rostească o altă rugă, însă vocea perfidă a Satanei îi stârnea îndoiala şi curiozitatea.

— Adevărat ori ba? întrebă Satana. Ai văzut câţi oameni aşteaptă afară. Un şir fără de sfârşit. Sunetul râsetului său neprefăcut şi vesel răsună de-a lungul tunelului. Te rogi lui Dumnezeu, spunându-l că aici eşti înconjurat de viclenie. Vorbeşti prostii, băiete. Nu spui adevărul. I-am oprit pe ceilalţi la intrare, aşteaptă, înăuntru suntem doar noi doi.

Yakov făcea mari eforturi pentru a înainta, durerea din corp lăsându-l cu greu să păşească. Discuţia pe care tot încerca Satana să o işte îşi făcu loc într-un colţ al gândurilor sale, încercându-i imaginaţia.

— Yakov, nu suntem decât noi doi aici. Tu şi cu mine. Răutatea a rămas afară, implorându-mă să-i dau voie să intre. I-ai văzut şi tu. Omul e cel plin de păcate. El este mărul stricat, nu eu.

Virtutea care sălăşluia în sufletul lui Yakov începu să cedeze, iar pământul îi crea senzaţia că se înmoaie. Îşi privi picioarele înaintând, şi le văzu deformându-se.

— De ce i-ai dat lui Samael Gorman puterea de a abuza de Miriam şi de a-mi face mie rău? întrebă el fără să vrea. Vrea să-i ucidă pe Reb Amrusi şi pe Reb Berel.

— Eu sunt Satana. Dumnezeu mi-a dat aceste puteri, iar eu i le-am transferat rabinului Gorman. N-am făcut decât să le dau mai departe. Nu i-am spus lui Gorman cum să se folosească de ele. S-ar putea spune că sunt un reprezentant al lui Dumnezeu.

— Reprezentant al lui Dumnezeu? se întrebă pe sine Yakov. Imposibil!

— Majoritatea oamenilor reacţionează la fel. Spune-mi dacă greşesc cu ceva. Omul este responsabil pentru propriile sale acţiuni. Dacă vrea, i se poate împotrivi răului.

Yakov rămase tăcut, înaintând cu greu prin tunel.

— Omul a cunoscut liberul-arbitru, spuse Satana. Poate face lucrurile în chip cinstit ori în chip vicios, după cum doreşte. Dumnezeu v-a dăruit Tora pentru a vă întări credinţa, precum şi ca îndrumar în ceea ce faceţi. Dar Dumnezeu m-a creat şi pe mine. El îmi permite şi mie să exist. Astfel că Dumnezeu, căruia te rogi de trei ori pe zi, este creatorul şi susţinătorul a tot ceea ce tu numeşti a fi rău. Cu ce mai rămâi în situaţia asta? Aşadar, o fi greşit cu ceva marele şi atotputernicul Rege al Universului? Să aibă planul lui Dumnezeu vreun defect? Păi, dacă-i aşa, asta înseamnă că Dumnezeu nu e omniscient.

Yakov se întoarse cu ochiul cel bun către bărbatul mic şi chel, îmbrăcat cu un tricou sport şi pantaloni la dungă, care se afla în mijlocul flăcărilor.

— Zâmbetul lui e…

— Angelic, completă Satana propoziţia pe care o începuse Yakov în mintea sa. Angelic e cuvântul care se folosea pentru a-i descrie pe cei doi îngeri care şi-au petrecut degeaba atâţia ani de partea cealaltă a Arcadei, încercând să convingă oamenii că viaţa lor pe pământ merită trăită, chiar dacă aceia

veneau aici spunând altele. Erau învăţaţi că lui Dumnezeu îi pasă. Dar dacă I-ar fi păsat, eu n-aş fi fost aici.

— Unde sunt îngerii acum?

— Alături de mine. Satana arătă în spatele lui Yakov cu degetul lui grăsuliu. Stăteau chiar acolo unde ţii tu mâna acum. Au fost martori la toate crimele Holocaustului. Au văzut cum suflete sfâşiate, hăituite au trecut prin Arcadă. Conducătorii acestei planete s-au aliniat înaintea mea şi mi-au cerut să le împărtăşesc din puterile mele. În cele din urmă, îngerii şi-au dat şi ei seama care este adevărul. Omul este vrăjmaşul, nu eu. Eu niciodată nu plec de aici. Omul violează, ucide şi schilodeşte, toate acestea le face cu acordul lui Dumnezeu. Cei doi îngeri au primit dovada aceasta de-a lungul a mii de ani. Cu tine cum rămâne, Yakov? Vei recunoaşte şi tu adevărul?

Yakov şovăi. Era cât pe ce să fie înghiţit de inconştienţă. Orbecăia pe lângă perete, însă căuta în mintea sa argumente pentru a-i putea răspunde Satanei.

— De ce pleci? îl dojeni Satana. Haide să stăm amândoi de vorbă despre Bine şi Rău. Ţi-e frică de adevăr?

— Sunt atât de mulţi oameni afară, în aşteptare, spuse Yakov. De ce-ţi pierzi vremea cu mine? Văzu că se apropie de ieşirea din tunel.

Vocea Satanei se înăspri.

— Tu eşti una dintre cheile care mă vor elibera din acest loc!

Flăcările din jurul omuleţului se înălţară tot mai sus. Zâmbetul acela angelic îi îngheţă pe faţă.

Dinaintea ochilor săi, Yakov văzu cum chipul vesel începu să se umfle. Muşchii Satanei se întăriră, iar tendoanele mâinilor şi picioarelor pocniră. Tricoul şi pantalonii fură sfâşiaţi. Flăcările continuară să crească în jurul bestiei care ţopăia. Dansa şi striga cu furie.

— Eu sunt Satana! Regele Iadului! Stăpânul sufletelor pierdute! Saliva pe care o împroşca se scurse pe dinţii lui ascuţiţi. Pe obrajii rozalii îi crescură bube roşietice. Trase în gură mucii şi scuipă pe jos. Voi distruge pământul! Mai întâi

însă pe tine, spuse Satana, arătându-l pe Yakov.

Yakov îşi întoarse faţa de la chipul respingător al Satanei şi se grăbi către capătul tunelului. Se împiedică. I se înmuiară genunchii. Întinse mâinile în faţă, pentru a-şi atenua căderea, însă mâinile sale n-au lovit pietrişul, ci umerii albi şi fini ai lui Miriam, care apăru din senin sub el, goală, întinsă pe un cearşaf din satin verde, la fel ca ochii ei. Părul ei roşcat ca lava îi încadra chipul şi corpul voluptuos. Parfumul ei erotic îi stimula dorinţele. Miriam îi desfăcu nasturii de la cămaşă. Îşi trecu palmele peste pieptul lui, mângâindu-l, apoi îi străpunse pielea cu unghiile.

Începu o muzică senzuală, crescând în tempo şi volum. Inima începu să-i bată cu putere. Îşi dădu capul pe spate şi scoase un geamăt de plăcere. Îşi îndoi genunchii, arcuindu-şi spatele, şi încercă să se desfacă la pantaloni, pentru a o pătrunde pe Miriam printre coapsele ei dornice.

O voce slabă începu să prindă putere, spărgând încetişor voalul întunericului şi dorinţa trupească în care se scufundase. De undeva din depărtare se auzi vocea bătrânului Tzaddik.

— Tot ceea ce se întâmplă în acest loc nu e decât amăgire şi imaginaţie..

Yakov o privi pe Miriam.

Ea îşi desfăcu buzele; îl invită cu ochii să o penetreze.

— Te iubesc cu trupul şi sufletul meu, spuse ea.

— Miriam, şi eu te iubesc. Dar nu aici. Nu în felul acesta. Se îndepărtă de ea.

Satana urlă animalic. Focul cuprinse întregul tunel. Făptura de sub Yakov se transformă într-o creatură plină de furie. Îi zgâria pieptul cu unghiile care de- veniră apoi nişte gheare. Începu să-i curgă sânge din rănile făcute. Yakov reuşi să se elibereze din strânsoarea bestiei, însă aceasta, care nu mai avea deloc înfăţişare de om, îi sări în spinare, băgându-şi colţii în umărul lui.

Cu ultimele sale puteri, Yakov lovi bestia. Apelă la cunoştinţele sale despre Cabala, iar monstrul din spinare îi ţipă în ureche, după care se zbârci, căzând jos.

— N-o să mă poţi opri, ţipă Satana. Lumea va fi distrusă de

oameni, iar eu voi fi liber!

Yakov căzu în genunchi, sprijinindu-se în mâini, în afara Arcadei, în ploaia răcoritoare. Se ridică cu greu pe lângă perete, cu hainele însângerate sfâşiate, şi inspiră adânc aerul proaspăt. Adună apa de ploaie în palme şi o bău.

Sub Arcadă, Satana revenise la hainele lui sport, relaxat şi zâmbitor, întâmpinând noile suflete care se adunaseră la intrare.

— Unde s-au dus onestitatea şi sinceritatea cu care ai spus că nu tu încerci să corupi oamenii? întrebă Yakov.

Satana îşi întoarse chipul rozaliu de la cei care îl implorau să intre, zâmbindu-i lui Yakov.

— Aşa sunt eu. Îi făcu semn următorului suflet să avanseze. Întreabă-L pe Dumnezeu de ce sunt aşa.

Sprijinindu-se de pietrele funerare ale mormintelor din cimitir, Yakov începu să urce. Se împiedică şi căzu în noroi, înaintând de-a buşilea către mormintele rabinilor, nemaiputând să se ridice în picioare. Pe mâinile şi picioarele sale se urcaseră şerpi, păianjeni şi scorpioni, forţaţi să iasă din ascunzătorile lor de ploaia care nu mai contenea. Yakov făcu un ultim efort ca să ajungă la mormântul lui Ari.

Îşi puse mâinile pe piatra funerară şi se ridică în picioare. Venise pentru sufletul lui Ari, cel mai puternic dintre mistici. Trase aer în piept, căutând în memorie cuvintele prin care sufletul marelui Ari avea să intre în trupul său, controlându-l. Însă nu-şi aminti nimic. Uitase totul. Ridică mâinile către Ceruri, plângând, cerând ajutorul lui Dumnezeu.

Din piatra funerară se ridică un val de căldură care-i refăcu puterile. Privind inscripţiile de pe piatră, văzu cuvintele pe care încercase să şi le amintească, scrise cu litere de foc.

Yakov îşi mişcă cu greu buzele umflate şi citi cu voce tare, strigând ultimele cuvinte, aşa cum făcuse şi Itzig Amrusi.

— Sendarte-Neged-Shaitan! Neged Shaitan! Neged Shaitan!

Din mormânt ieşi cu mişcări ondulare un spirit ca de abur. Sufletul spectral al rabinului Isaac Luria, Ari, rămase suspendat deasupra pietrei funerare pentru o clipă. Atunci când fusese chemat înapoi, sufletul acestuia se întorsese

neîntinat Creatorului, însă cu o experienţă supraomenească. Coborî, învăluind corpul lui Yakov, alipindu-se acestuia. Yakov fu cuprins de un puternic sentiment de linişte interioară. Inundându-i trupul, sufletul făcu ca toată durerea şi slăbiciunea să dispară. Rănile i se vindecară, iar ochii deveniră limpezi. Chiar dacă simţea că se află în continuare în corpul său, însă văzând lumea din perspectiva altcuiva, Yakov înţelegea tot ce se întâmplă în jurul său prin gândurile unei alte minţi. Sufletul lui Ari intrase în corpul lui Yakov, devenind unul cu acesta, însă rămânând independent în acelaşi timp.

— Sper ca trupul acesta să-ţi fie de ajutor, comunică telepatic Yakov.

— Mi-ai dat putere din nou, răspunse sfântul învăţat al Safedului.

— Vom putea trece de Satana?

— Nu-ţi face griji. Trecerea prin Arcada Satanei e foarte uşoară pentru mine.

19

Pe holurile şcolii Yeshiva se simţea mirosul cârpelor arse. Samael Gorman aştepta în linişte, uitându-se cum băieţii şi fetele stinseră focul din cămara cu produse de curăţat. Dădu să plece.

— N-ar trebui să rămâneţi până când putem fi siguri că circuitele electrice nu au fost afectate? întrebă Micul Yossi de la intrare.

Gorman îşi dădu seama de îndată că Yossi fusese cel care pusese focul pentru a-l îndepărta de consiliu. Fără să se arate nervos, îl apucă pe Yossi de umeri şi-l împinse afară, în furtună.

— Dacă vă luaţi mâinile de pe umerii mei, voi putea să-mi închei haina, spuse Yossi.

Gorman îşi puse mâna în jurul gâtului băiatului. Acesta încercă să scape, însă Gorman îl trase pe o alee. Îl ridică cu uşurinţă şi-l izbi de zid. Pălăria de Homburg căzu de pe capul lui Yossi şi se rostogoli mai departe.

— Ce moale şi excitantă e pielea ta, vorbi cu vocea joasă rabinul, mângâindu-i gâtul cu ambele mâini.

În ochii lărgiţi ai lui Yossi se putea citi teroarea care-l cuprinse. Îşi concentră toată atenţia asupra chipului bărbos din faţa sa şi încercă să-şi folosească puterile. Gorman, văzând sclipirea aurie din irisul băiatului, îşi înfipse degetele în orbitele acestuia, apăsând cu putere. Tunetele făceau de neauzit strigătele disperate ale lui Yossi. Ridicându-l de cap, Gorman îl izbi de câteva ori de zidul de piatră, apoi îşi desfăcu mâinile însângerate, lăsând corpul fără viaţă să cadă. Îl lovi cu piciorul în coaste cu toată puterea sa, apoi îl călcă pe faţă.

— O să mori, lepădătură ce eşti, murmură Gorman, grăbindu-se către biroul lui Zaki.

Intrând în biroul lui Zaki, Gorman spuse:

— Dă-mi un şnaps, Zaki! Am nevoie de o tărie. Luă paharul

plin şi bău totul dintr-o singură înghiţitură. Asta a fost o noapte a dracului de grea.

— Ţi se pare ţie că e noapte, dar soarele o să răsară curând. Ce s-a întâmplat?

— Micul Yossi a pus focul acela de la Yeshiva ca să mă ţină departe de Amrusi şi Caspi. L-am călcat în picioare.

— Aşa vreau să te văd, Gorman, dedicat trup şi suflet. Haide să-i terminăm şi pe ceilalţi doi.

— Hai. Gorman trânti paharul pe masă şi deschise uşa pentru Zaki. Să terminăm cu asta!

***

Alex Mazuz stătea pe jos, ud leoarcă, în faţa unei case din Vechiul Cartier. Duse sticla de whisky la gură, o ridică cu fundul către norii ploioşi de deasupra, însă nu mai curse nicio picătură. Ridică din umeri şi puse sticla deoparte. Mai avea câteva în birou.

Clătinându-se, privi înainte prin ploaie. Un fulger lumină cerul şi inima i se umplu de frică.

— Doamne, ajută-mă! strigă el, însă tunetul îi înghiţi glasul, în corpul său răsunând tot mai profund teama care-l cuprinse. Îşi aminti de înţelegerea pe care o făcuse cu Satana şi începu să plângă, lacrimile sale amestecându-se cu ploaia care-i şiroia pe obraji. Nu mai am unde să mă duc! Nu vreau să rămân de unul singur. Văzând peretele de piatră de care se rezemase pentru a se ţine pe picioare, îşi dădu seama că se află în apropierea şcolii Yeshiva. Doamne, nu lăsa pe nimeni să mă vadă astfel. Se împletici pe scările de la intrare, regăsi peretele şi continuă să meargă, ţinându-se de zid.

Deodată, peretele de care se folosea dispăru, iar Mazuz căzu pe o alee întunecoasă. Aşteptându-se să se lovească de piatra cubică, căzu pe ceva moale. O pălărie Homburg. I se păru că un ghem de cârpe geme în apropiere şi se întinse după el. Un trăsnet pocni deasupra capului lui Mazuz, luminând aleea. Văzu faţa plină de lovituri a micului Yossi, care stătea ghemuit într-o baltă de sânge amestecat cu apă de ploaie.

***

Ester Blum intră în camera de zi cu o tavă pe care se află

un ceainic aburind.

— Cred că e cineva la uşă.

— Mă duc eu să deschid, spuse Miriam. Sper că e Yakov.

— Nu, îi spuse Yair Blum, bătând-o uşor pe umăr. Rămâi aici şi încearcă să prinzi linia de telefon. Se îndreptă către uşa de la intrare.

În uşă, cu părul lipit de cap şi hainele îmbibate de apă, stătea Alex Mazuz, ţinând în braţe corpul fără vlagă al micuţului Yossi.

— E doar un copil, şi-i pe moarte. N-am ştiut unde să-l duc în altă parte. Drumul către spital a fost închis de o alunecare de teren. Privi chipul ca de ceară al băiatului. Dumnezeule! Mă rog să trăiască.

— Intră! Intră! Lasă-mă să te ajut.

Yair luă în braţe corpul băiatului şi-l aşeză cu grijă pe canapea. Se uită cu atenţie la rănile de la cap, apoi îi scoase haina. Bluza albă i se lipise de corp, udă, făcând vizibilă adâncitura din cutia toracică.

— Ester, spuse Yair, adu prosoapele cele mari din baie! E tot ce putem face pentru a-i proteja coastele rupte. Miriam, am nevoie de trusa de prim ajutor de la şcoală!

Cei doi bărbaţi scoaseră cu grijă hainele ude ale băiatului.

— Yair, întrebă Alex Mazuz, crezi că o să se facă bine?

— Cum s-a întâmplat asta? Cine a putut face aşa ceva unui băieţel?

Miriam se întoarse cu trusa de prim ajutor şi Yair dezinfectă rănile cu antiseptic. Băiatul gemea de durere.

— Gorman a făcut asta, spuse Mazuz. Astea au fost ultimele cuvinte pe care le-a spus băieţelul.

— Cum de îl poţi acuza pe Reb Gorman de aşa ceva? întrebă Yair. I-ai ţinut partea în Consiliul Rabinilor.

— Gorman e viclean.

— Domnule primar, interveni Miriam, am tot încercat să obţinem informaţii cu privire la Reb Gorman, să aflăm câte ceva despre trecutul lui şi despre sursele sale financiare. Liniile de telefon către Ierusalim, New York sau Paris nu funcţionează. Ne puteţi ajuta?

— Nu e nevoie să faceţi cercetări. Gorman şi Zaki cred că sunt un prost, dar am dat un telefon peste ocean înainte să înceapă furtuna. Ştiam deja de ce a plecat Gorman din Ierusalim. Povestea nu e tocmai frumoasă…

***

Clădirea Naţiunilor Unite, New York:

— Domnilor, se adresă secretarul general celor trei clerici, v-am solicitat prezenţa deoarece noi evenimente cer intervenţia noastră imediată.

— Vă rog să vă explicaţi, spuse prinţul saudit.

— Informatorii dumneavoastră, beduinii şi druzii, au fost descoperiţi de cei din Mossad.

— De unde aţi aflat asta? întrebă prinţul.

— Ce e Mossadul? întrebă arhiereul Bisericii Anglicane.

— E o combinaţie între organizaţia MI-6 din Anglia şi CIA-ul american, însă li s-au recunoscut capacităţile de comunicare telepatică, spuse cardinalul italian. Au ştiut cine avea să fie ales papă înainte ca fumul alb să se ridice din clădirea Colegiului Cardinalilor.

— Cei de la Mossad m-au contactat. Mi-au amintit faptul că şi ei pot, asemenea sârbilor, să doboare un avion invizibil.

— De ce n-au intervenit imediat? întrebă arhiereul.

— Se pare că au făcut-o, spuse secretarul general. Au urmărit bombardierul pe toată durata cât s-a aflat în spaţiul aeronautic al Israelului. Au trimis unităţi de comando pentru a-i găsi pe cei patru paraşutişti. Aşa se face că am aflat atât de repede despre ce s-a întâmplat de la informatorii prinţului.

— Sper că nu vor păţi nimic oamenii mei, interveni prinţul.

— Israelienii vor să ştie ce se întâmplă.

— Ce ştiu despre crimele care au avut loc? întrebă cardinalul.

— N-au spus nimic, însă ştiu că voi trei vă aflaţi aici, în biroul meu, şi au ştiut şi despre vizita la Safed pe care a făcut-o prinţul.

— Nu-mi vine să cred că ştiau, spuse Ahmed Hus- seini, frecându-şi sprâncenele.

— Conform persoanei cu care am vorbit, ai fost sub

protecţia Mossadului din momentul în care ai intrat în ţară şi până ai ieşit, zise secretarul general. Însă lucrul cel mai important este că m-au ameninţat că vor face publică implicarea mea şi a celor trei religii pe care le reprezentaţi dacă nu le vom spune ce se întâmplă.

— Nu trebuie să sufle nicio vorbă despre asta, spuse arhiereul. Cum vor explica ei crimele violente care au avut loc la Wadi Amude?

— Mi-e teamă că vor da vina pe noi, spuse prinţul.

— Exact! Secretarul general se ridică de la birou, plecându-şi capul. Au reuşit să reconstituie cele patru corpuri. Nu ştiu cum, dar Mossadul i-a identificat pe toţi. Nici nu ştiu ce să le spun.

— Trebuie să cădem la o învoială, să facem un schimb cu ei, spuse cardinalul.

— Ce să le oferim? întrebă arhiereul.

— Recunoaşterea suveranităţii Statului Israel, cu capitala la Ierusalim.

— Dacă vă ajută cu ceva, voi pune presiune asupra celorlalte naţiuni pentru acceptarea Israelului ca membru cu drepturi depline în Comitetul ONU, spuse secretarul general.

— Vă rog să-mi asiguraţi o line telefonică sigură, spuse prinţul. Nu pot lua această decizie singur. Trebuie să mă consult cu regele.

— Iar eu voi vorbi cu papa, adăugă cardinalul.

20

Fulgerele care brăzdară cerul de deasupra caselor iluminau aura neagră a celor doi bărbaţi care străbăteau cu paşi mari Piaţa Sabat. Către est, Marea Galileei era cufundată în nori, însă dincolo de aceştia răsăritul sângeriu adăuga un strop de culoare cerului întunecat.

— Rugăciunea de dimineaţă! Rugăciunea de dimineaţă! Pristavul oraşului mergea pe străzile şi aleile oraşului rotind din huruitoarea de lemn. Cel Atotputernic a binecuvântat această zi de vară cu ploaie şi vânt. Nu uitaţi să vă spuneţi rugăciunile de dimineaţă! Rugăciunile de dimineaţă! Treziţi-vă şi mulţumiţi-l lui Dumnezeu prin rugăciunile voastre! Rugăciunile de dimineaţă!

Pe ultimii metri către Consiliul Rabinic, Gorman şi Zaki o luară la fugă, urcând iute treptele către intrare.

— Tu ai spart lacătul? întrebă Zaki, arătând spre uşă.

Gorman dădu din cap. Împinse uşa cu piciorul şi intrară înăuntru. Întreaga încăpere era scăldată de lumina gălbuie a vechilor lămpi. Cei doi se apropiară de rabinii din centru, făcând dâre de apă.

— Parcă ar fi hipnotizaţi, spuse Zaki.

Înaintă, lovindu-se de zidul invizibil din jurul scaunelor, şi se dădu înapoi, uimit. Îşi ridică mâinile în faţă şi inspectă zidul, înconjurându-l de două ori. Se puse în genunchi şi căută şi la baza acestuia, însă nu găsi nicio deschizătură.

— Nici măcar o gămălie de ac, i se adresă el lui Gorman, trăgând un scaun aproape de câmpul invizibil.

Urcă şi coborî de pe scaun, înconjurând iarăşi cercul şi pipăindu-l cu degetele.

— Ai găsit ceva? întrebă Gorman.

Zaki coborî de pe scaun.

— Nicio crăpătură, nicio deschizătură, n-avem cum intra. Şi nici măcar nu pot să văd ce îi protejează.

— Ţi-am spus. Toate măsurile de precauţie pe care şi le-au

luat indică faptul că protejează ceva foarte important. Trebuie să străpungem zidul!

Simon Zaki îi cercetă pe cei doi bărbaţi care stăteau nemişcaţi, cu capetele plecate şi mâinile împreunate, privind scrierile mistice din cartea deschisă la picioarele lor.

— Ei sunt ultimul obstacol în calea succesului nostru! spuse Gorman.

Zaki se întoarse şi se îndreptă către o bancă mare din lemn de stejar. Cu mâinile sale musculoase apucă banca, o balansă pe umăr şi apoi o luă la fugă spre centrul încăperii, răcnind. Încordându-se, împinse banca în zidul invizibil. Impactul puternic îl făcu să se clatine şi apoi să cadă, înjurând şi gâfâind de efort.

— Acum eşti pregătit să ne unim forţele? întrebă Gorman.

— Ar fi bine să reuşim, spuse Zaki. Nu s-a mişcat niciun centimetru chestia asta care îi înconjoară. Arătă către fereastra prin care începea să intre lumina răsăritului de soare.

— Vino lângă mine, spuse Gorman. Pune umărul tău stâng alături de umărul meu drept. Ne vom concentra puterile pentru a sparge bariera în acelaşi timp. Ridică pumnul înaintea ochilor săi şi strigă: Satana! Satana! În numele puterii! Ajută-ne să-i omorâm pe cei care ne stau împotrivă. În cinstea celor care te preamăresc. Auzi-ne! Ajută-ne! Dă-ne nouă puterea! Acum, Zaki, acum!

Ochii negri li se dilatară. În irişi se formară flăcări negre care loviră zidul invizibil. În urma contactului cu bariera din jurul celor doi, flăcările se dispersară în toate direcţiile. Cei doi bărbaţi se aplecară în faţă, canalizându-şi toate puterile în fulgerul de lumină neagră prin care încercau să spargă zidul. Deasupra pământului se formă o bilă de foc ce creştea în dimensiune, în urma ei formându-se o gaură în câmpul care îi înconjura pe cei doi.

Gorman şi Zaki se despărţiră, încercând să respire, înaintară cu grijă către deschizătura formată în zidul invizibil. Zaki păşi cu grijă peste cercul de praf, intrând în interiorul cercului. Gorman îl urmă. Dădură un ocol celor două scaune

pe care se aflau Amrusi şi Berel.

Zaki se aplecă, uitându-se în ochii chipurilor ca de piatră ale celor doi rabini.

— Sunt în transă de-a binelea, spuse el. Nici că se putea mai bine.

Gorman îi făcu semn lui Zaki să tacă şi se aplecă să citească desenul din cartea de la picioarele bărbaţilor. Se ridică, zâmbind. Începu să râdă.

— De ce râzi? întrebă Zaki.

— Pe care vrei să-l omori mai întâi? Nici măcar nu poţi fi acuzat de crimă.

— Ce scrie în cartea aia?

— Că trupurile lor vor muri dacă îi scoatem din cercul acesta înainte ca sufletele lor să se reîntoarcă.

— Păi, cine-i cel mai periculos dintre ei? întrebă Zaki.

— Bătrânul.

Zaki îl apucă pe şef-rabinul Amrusi de guler, trăgându-l în spate, apoi îl ridică de subsuori.

— Ia-l tu de picioare.

Îl duseră pe bătrân în afara cercului şi-i dădură drumul pe podea.

— Lasă-l aici, spuse Zaki. Avem nevoie de toată forţa pentru a-l scoate pe grăsan.

Intrând iarăşi în cerc, Zaki încercă să-l ridice pe Berel aşa cum făcuse şi cu Amrusi. Trase, mârâi şi înjură, însă nu reuşi să-l mişte.

— Apleacă scaunul pe spate, spuse Gorman. Tu tragi şi eu împing. Îl putem scoate târâş cu scaun cu tot.

— Ştiam eu că o să ne fie de folos creierul ăla al tău.

Îl luă pe Berel de părul său creţ, ridicându-i capul dintre genunchi. Aplecă scaunul pe spate, iar Gorman îl ajută să-l împingă de-a lungul podelei.

— Fir-aş al dracului! strigă Gorman. Se mişcă!

Zaki îşi pierdu echilibrul, iar scaunul se aplecă pe-o parte. Berel căzu pe podea, însă tot în interiorul cercului protector.

— Prostule! strigă Gorman. Ia-l de picioare! Trebuie să-l scoatem din cerc înainte ca sufletul lui să se întoarcă în corp.

Gorman împinse scaunul cu piciorul, îl înconjură pe Berel şi ieşi prin deschizătura pe care o creaseră.

— Cui îi spui tu prost?

— Taci din gură şi ia-l de picioare cum ţi-am spus!

— Plecaţi de lângă Reb Berel!

Vocea profundă, puternică, era a lui Yakov Davis, care se afla la intrare. În spatele său, răsăritul lumina norii de furtună care se adunaseră deasupra colinelor din Galileea. Vântul nimicitor lovea cu putere uşile, aproape smulgându-le din balamale. Frunze moarte învăluiră picioarele lui Yakov pe măsură ce acesta înaintă către centrul încăperii.

— Îndepărtaţi-vă de Reb Berel! le ordonă el cu o voce ciudată, necunoscută pentru ei.

— Le permiţi elevilor tăi să-ţi vorbească aşa? rânji Simon Zaki.

— Ceva nu e în regulă cu el, şopti Gorman, aple- cându-se prin deschizătura creată de ei. Era cu un picior în groapă. Trebuie să-l omorâm acum!

— De ce nu? răspunse Zaki, dând drumul picioarelor lui Berel.

Privi peste umărul lui Gorman şi îşi adună toate puterile pe care i le oferi Satana. Ochii ca antracitul îi străluciră puternic şi o rază neagră ţâşni din ei, lovindu-l pe Yakov în umărul drept, învârtindu-l. Zaki îşi băgă capul între umeri şi se înclină în faţă pentru a trimite lovitura care urma să îl omoare pe Yakov, însă ceva îi izbi picioarele. Genunchii i se înmuiară şi îşi pierdu echilibrul.

Berel Caspi îl lovi din nou cu piciorul, şi Zaki căzu în genunchi în centrul cercului. Berel se ridică, chinuindu-se să iasă prin deschizătura din zid.

Sălbaticii ochi ai lui Gorman priveau când la Yakov Davis, când la Berel Caspi. Era încolţit, însă nu putea să-şi folosească puterile sale satanice pentru că îl pocni o durere puternică de cap. Nu-şi mai putea aduce aminte cuvintele pe care trebuia să le rostească.

— De ce mă ataci? ţipă el. De ce? De ce? Gorman începu să se jelească.

În interiorul cercului, Simon Zaki se ridică greu din genunchi. Samael Gorman o luă la fugă, trecând pe lângă Yakov, şi ieşi afară, în ploaie. Se auzi ecoul slab al strigătul lui său:

— Mă duc după ajutor, la Arcadă. Arcada Satanei.

Ochii lui Zaki ardeau de furie.

— Să te ia dracu', Gorman! Poponar nenorocit!

Îşi adună toată puterea pentru a-l doborî pe Berel, alegându-l pe cel care era mai aproape de el. Din ochii lui mânioşi lansă un fascicul de lumină neagră către capul lui Berel, însă raza se lovi de peretele interior al zidului invizibil. Ricoşând în interiorul cilindrului, fasciculul dădu foc zidului. Zaki căută disperat ieşirea, însă hainele îi luară foc. Se învârti bătând cu pumnii în peretele invizibil, ţipând. Când flăcările ajunseră la domul clădirii, strigătele lui Zaki încetară. Pereţii cilindrului protector se prăbuşiră, arzând, peste corpul carbonizat al lui Zaki care zăcea pe podeaua de marmură.

— Credeam că în timpul călătoriei mele cu Tzaddik Amrusi am aflat despre judecata dreaptă pe care o oferă Dumnezeu, spuse Berel, dând din cap. N-ar fi trebuit să-l omor pe Zaki.

— Însă nici Dumnezeu nu l-a omorât, se auzi vocea lui Ari din gura lui Yakov Davis. Zaki s-a omorât pe sine însuşi. Puterile tămăduitoare pe care le-ai primit în această călătorie îţi vor fi de folos. Micul Yossi e pe moarte. Du-te la el.

Berel alergă către Reb Amrusi. Îşi puse mâna pe trupul acestuia, rugându-se.

— Niciun om nu-l poate învia pe cel mort. Tzaddik a ştiut că nu avea să se mai întoarcă.

— Avem nevoie de el, spuse Berel. De ce a trebuit să moară?

— O parte din răspunsul la întrebarea ta ai aflat-o în timpul călătoriei. Există prea multe diferenţe între ceea ce crede omul că este Dumnezeu şi ceea ce e cu adevărat Domnul. Cu timpul va înţelege totul. Atunci când se va întâmpla asta, omul îl va recunoaşte iarăşi pe Dumnezeu.

Berel îşi ridică privirea de la corpul lui Reb Amrusi şi văzu aura albă de lumină care-l înconjura pe Yakov.

— Cine eşti? întrebă Berel.

Chipul tânărului deveni lătăreţ. Nasul îi ieşi în faţă ca un cioc de vultur şi îi crescu repede o barbă albă. Înfăţişarea tânărului Yakov se pierdu.

Berel Caspi, al nouălea descendent al renumiţilor rabini, recunoscu chipul şi făcu o plecăciune.

— Sfinte Ari! Mă onorează prezenţa dumneavoastră.

— Reb Berel, ai binecuvântarea mea, spuse întâiul Tzaddik al Safedului. Ridică braţele, punându-şi degetele pe fruntea lui Berel şi spuse: Mâinile tale vor aduce vindecarea celor din Casa lui Israel şi a celor care acum vor să revină în sânul ei, fiind plecaţi. Sfântul Ari îşi lăsă mâinile jos. Du-te acasă la Reb Yair. Ajută-l pe Micul Yossi. El e un om foarte important pentru poporul lui Israel şi pentru acest pământ.

Berel se îndreptă către uşă, dar se opri.

— Voi anunţa moartea lui Reb Amrusi, înştiinţând edilii oraşului, guvernanţii şi rabinii din Ierusalim.

— Nu, spuse Sfântul Ari. Va avea loc o ceremonie deosebită. Se uită către intrarea principală.

În clădirea Consiliului Rabinic intrau două şiruri de bărbaţi îmbrăcaţi în rase aurii. Se aşezară în cerc în jurul trupului. Deşi uşile de la intrare rămaseră deschise, lăsând ploaia şi vântul care măturau oraşul să intre, flăcările lămpilor cu ulei nu pâlpâiau.

Berel numără bărbaţii înveşmântaţi în aur – treizeci şi cinci –, cu toţii înconjuraţi de o aură albă. Se înclină cu evlavie dinaintea Tzaddikimilor. Apoi, închinându-se în faţa trupului slab al lui Reb Amrusi, cel de-al treizeci şi şaselea Tzaddik, Berel Caspi spuse:

— Îţi. Mulţumesc, mentore, îndrumătorule, învăţă- torule. Îmi voi dedica iarăşi viaţa supravieţuirii omului pe pământ şi renaşterii Casei lui Israel.

— Facă-se voia lui Dumnezeu, amin! rostiră în cor cei treizeci si cinci de bărbaţi.

21

Ester Blum ţinea în poală capul lui Yossi, legă- nându-l încetişor. Băieţelul respira cu greutate, şi pielea îi era uscată şi fierbinte. Ester schimbă compresa rece de pe fruntea micuţului.

Yair Blum, în sufragerie, stătea cu faţa către Sfântul Templu din Ierusalim. Acoperit cu şalul de rugăciune, ţinând filacterele în mâini şi pe cap, se ruga la Dumnezeu pentru binecuvântarea lui Yossi. Miriam, aproape de rabin, citea din Psalmi. Amândoi se întoarseră către uşa de la intrare atunci când cineva o deschise.

— Binecuvântată fie casa aceasta şi tot cei ce locuiesc într-însa, spuse Berel Caspi. Iertaţi-mi, vă rog, toate greşelile şi tot răul pe care l-am pricinuit acestei familii.

Ester îşi privi soţul.

— Să nu spui o vorbă!

— Cine poate fi supărat pe Berel? spuse Yair, îmbrăţişându-şi vechiul prieten.

Miriam văzu aura albă a lui Reb Berel, iar acesta îi răspunse telepatic:

— Nu e acesta momentul ori locul potrivit pentru a le dezvălui tuturor ceea ce vezi. Se îndreptă către canapea, privindu-l pe Yossi.

— Are coastele rupte, spuse Yair. Cred că are o hemoragie internă, pentru că stomacul îi e tare ca piatra. Nu şi-a recăpătat cunoştinţa de când l-a găsit Alex Mazuz.

— Unde e primarul, întrebă Berel.

— Ne-a povestit ceva înfricoşător despre Samael Gorman şi despre Simon Zaki, apoi a plecat.

— Vă rog să desfaceţi bandajele şi prosoapele cu care l-aţi învelit pe băiat, o rugă pe Ester.

Ea îi privi chipul. Îl vedea pe acelaşi Berel pe care îl ştia din copilărie, însă ceva era diferit. Părea că din el radiază bunătatea şi curăţenia sufletească. Se simţi în siguranţă şi era

pe deplin încrezătoare în Berel. Desfăcu grijulie prosoapele şi înlătură bandajele.

Berel îşi întinse braţele în lateral, deasupra lui Yossi. Cu o voce caldă, melodioasă, diferită de cea cu care se obişnuiseră cu toţii, Berel cântă:

— Tu, cel care eşti asemenea sufletului meu, fii milostiv, ascultă ruga mea pe care o rostesc în numele acestui copil. Dă-mi mie puterea să vindec acest suflet.

Berel îşi puse mâinile sale mari peste adâncitura vineţie de pe corpul lui Yossi. Simţind cum puterea vindecătoare trece prin palmele sale către rană, închise ochii şi rosti cu voce scăzută o rugăciune.

Ceilalţi priveau cum respiraţia lui Yossi îşi recăpăta regularitatea. Oasele rupte reveneau la locul lor cu fiecare gură de aer pe care o trăgea în piept. Pielea vânătă deveni rozalie. Berel îşi mută mâinile către ochii umflaţi şi faţa plină de lovituri. Se vindecară şi acestea.

Ester privi chipul băiatului, apoi pe cel al lui Berel, şi reveni la băiat.

— Se trezeşte.

Yossi clipi de câteva ori şi-l privi pe Berel.

— Vă mulţumesc, domnule.

— Te-ai vindecat, fiule, răspunse Berel. Acum dormi puţin. Când te vei trezi, trupul şi sufletul tău vor fi refăcute. Îşi înclină capul şi rosti o rugăciune de mulţumire.

Ester îl înveli pe Yossi. Se ridică pe vârfurile picioarelor şi sărută obrazul păros al lui Berel. Micuţul Yossi adormi liniştit pe canapea.

— Ce s-a întâmplat, Berel? întrebă Yair. Ai făcut magie? Cabala? Tu eşti cel a cărui menire este să salveze oraşul acesta de la uitare?

— Cu toţii vom lua parte la asta. Evenimentele care au loc pe acest vârf de munte vor schimba soarta Israelului şi a întregii planete.

Yair se sprijini de speteaza canapelei, tremurând. De trei ori pe zi, de mii de ani, el şi toţi ceilalţi evrei ortodocşi se roagă pentru ca Vremea lui Mesia să înceapă. Bunicul său dormea

îmbrăcat întotdeauna, pregătit fiind în cazul în care Mesia avea să se pogoare pe pământ pe timp de noapte.

— Berel, spuse Yair, înghiţindu-şi cuvintele, este acum începutul timpului la care am sperat şi pentru care ne-am rugat în fiecare zi?

— Da, însă nu va fi aşa cum ni l-am imaginat. Va fi mult mai spectaculos. Berel se întoarse astfel încât să le cuprindă cu vederea şi pe Miriam şi pe Ester. Însă nu e deocamdată un lucru cert. Creaţia lui Dumnezeu încă se împlineşte, chiar şi acum. Atât timp cât conflictul dintre Bine şi Rău există încă, doar omul, prin acţiunile sale, poate aduce pe pământ Vremea lui Mesia. Se uită la Ester şi la Yair, iar bunătatea pe care o radia le pătrunse în suflete. Vă rog să aveţi încredere în mine, spuse el. Familiile noastre trebuie să participe la căsătoria copiilor noştri. Se întoarse către Miriam. Aş vrea să te asiguri că pregătirile vor fi duse la bun sfârşit. Oficierea ceremoniei va avea loc atunci când se vor vedea două stele în Ceruri. Acum trebuie să mă duc la soţia mea. E bolnavă şi are nevoie de mine.

***

Samael Gorman trecu grăbit pe lângă toţi cei încolonaţi la intrarea Arcadei. Îşi făcu loc cu forţa în faţa celorlalţi petiţionari.

— De ce mă deranjezi? întrebă Satana. Am treabă.

— Ce s-a întâmplat?

— Mi-am pierdut timpul cu tine. Am crezut că o să-mi scurtez drumul cu ajutorul tău şi al prietenilor tăi. Acum sunt nevoit să revin la vechea metodă, cea care dă rezultate. Voi trece de partea mea mai mult de jumătate din populaţia acestei planete.

— Gândeşte-te cât de mult vei avea de aşteptat! spuse Gorman.

— Nu mai am mult, zise Satana, arătând sufletele care aşteptau să le ofere îngăduinţa de a le fi călăuză.

— Totuşi, insistă Gorman, vrei să ieşi de aici cât mai repede cu putinţă. Ştiu sigur că asta vrei!

— Bun, şi ce vrei de la mine? spuse Satana nemulţumit.

— Eu sunt servitorul tău. Aş face orice pentru a te ajuta. Ţi-am plătit în avans sufletul meu. Mai mult decât atât, ţi l-am trimis pe Itzig Amrusi, nu-i aşa?

— Prostule, poţi să-i minţi pe oameni şi pe Dumnezeu fără să fii pedepsit, dar niciodată nu vei putea să-l minţi pe Satana fără să plăteşti pentru asta. Mi-ai trimis corpul lui, nu sufletul! Am fost nevoit să mă înclin în faţa stârvului bătrânului înţelept în timp ce treizeci şi cinci de căcănari l-au trecut prin faţa mea! În jurul Satanei se ridicară flăcări uriaşe, iar stăpânul întunericului îndreptă un deget către Gorman, răcnind: Nu tu ai fost responsabil de moartea lui Amrusi! Bătrânul era mort înainte ca tu să fi pus mâna pe el!

Câteva limbi de foc se întinseră către Gorman. Acesta îşi ridică mâinile în faţă şi se dădu înapoi.

— Şi nici măcar pe băiatul ăla nu l-ai omorât. Satana se aplecă peste flăcări, iar Samael Gorman îngenunche, cerând îndurare.

Sprâncenele Satanei se curbară peste frunte şi ochii începură să-i strălucească puternic. Buzele întoarse dezveleau colţii lui ascuţiţi.

— Ca un păcătos ce eşti, rabin Gorman, nu-ţi împlineşti niciodată aşteptările şi potenţialul. Am fost umilit din cauza ta!

— Nu-l găsesc pe Simon Zaki, plânse Samael Gorman. Dacă vrei să-mi termin treaba de unul singur, atunci trebuie să-mi dai mai multă putere.

— Adevărul! strigă Satana, scuipând flăcări către nenorocitul rabin.

— Iartă-mă! se smiorcăi Gorman, ghemuindu-se în poziţie de fetus.

— Nu reuşeşti să dai de Zaki pentru că l-ai abandonat! zbieră Satana. E lângă mine!

Dincolo de valurile de căldură pe care le degajau flăcările de la picioarele Satanei, Gorman văzu sufletul lui Simon Zaki, torturat, înfricoşat şi tremurând, însă imaginea dispăru în spatele flăcărilor.

Gorman se aşeză în genunchi şi atinse pământul cu fruntea.

— N-am vrut decât să duc la îndeplinire planurile tale.

— Rabine, nu mai boci. Se vede că eşti un laş şi-mi place la nebunie lucrul ăsta. Fricoşii pot fi letali şi acţiunile lor sunt previzibile. Flăcările din jurul Satanei se potoliră. Micuţul bărbat cu chelie şi obraji rozalii îşi îndreptă mâna către Gorman. Încă mă mai poţi sluji.

Samael Gorman se ridică în picioare. Şterse de praf costumul său şi trase liniştit aer în piept pentru prima oară după ce fugise din clădirea consiliului.

— Nu te înmuia, dragul meu rabin. Ai multă treabă. Şi vreau să te avertizez, pot fi extrem de periculoase noile cunoştinţe de Cabala.

— De când îţi pasă de mine? zâmbi Gorman.

— Nu-mi pasă de viaţa ta. Doar că nu vreau să pierd investiţia pe care am făcut-o în sufletul tău. Ai putea să-l pierzi pe vecie, să nu fie nevoie să-l treci prin purgatoriul Iadului. E posibil ca o nouă înfruntare pe pământ să-l facă praf.

— Deci pentru asta te-a creat Dumnezeu, spuse Gorman. Ca să fii magazia în care se reciclează sufletele damnate!

— Ţi-ai ales bine cuvintele, însă ai tras o concluzie greşită. Imaginaţia omului a fost cea care m-a zămislit. Asta a primit Adam în momentul în care a muşcat din fructul Pomului Cunoaşterii.

— Imaginaţia? Gorman cumpăni înţelesul frazei pe care tocmai o rostise Satana. Dar eşti adevărat. Te văd. Am văzut cum puterile tale îi afectează pe ceilalţi.

— Bine-nţeles. Imaginaţia înseamnă realitate în mintea voastră. Tocmai acesta e şi motivul pentru care Dumnezeu a spus după ce Adam a muşcat din rodul pomului: „Iată, Adam s-a făcut ca unul dintre Noi, cunoscând binele şi răul”{15}. Caută chestia asta în Geneză.

— Cunosc Biblia verset cu verset. Nu e nevoie să-mi citezi din ea. Explică-mi. La cine se referă Dumnezeu când spune „noi“?

— La celelalte entităţi angelice, bineînţeles. Îngeri, heruvimi şi tot aşa. Şi eu am fost unul, ştii, nu? Există un

singur Dumnezeu. Eu am fost un înger. Asemănător cu cei doi care obişnuiau să stea dincolo, în partea cealaltă a Arcadei.

— Nu mai înţeleg nimic.

— Asta e datoria mea, să te fac să nu mai pricepi nimic, râse Satana.

— La început ai spus că Dumnezeu te-a creat. Acum susţii că nu eşti decât rodul imaginaţiei omului.

— Da, şi mai şi mint, spuse Satana. Şi omul se minte pe sine însuşi. Animalele nu pot să mintă. Ele au fost programate de Dumnezeu să acţioneze instinctual. Ele nu au posibilitatea de a face alegeri pentru sine însele, însă omul poate. Asta din cauza imaginaţiei sale, care îl face pe om să-i semene lui Dumnezeu.

— Aşa, iar dacă Dumnezeu te-a creat pe tine, înseamnă că omul, care îi seamănă lui Dumnezeu, te poate controla!

— Dacă îi poţi ţine frâu imaginaţiei tale, da, poţi să mă subjugi şi pe mine.

Încrezător în sine, văzând zâmbetul afectat de pe chipul Satanei ori dându-şi seama de slăbiciunea lui, îndreptă un deget către Prinţul întunericului.

— Prostii! Dacă tu şi tot ce ţine de tine a fost creat din imaginaţie, atunci singurul lucru adevărat e puterea. Eu îmi controlez imaginaţia, aşa că îţi ordon să-mi dai puterea. Vreau toată puterea! Îţi ordon să mi-o dai acum!

— Desigur, replică Satana. Din cartea despre Cabala pe care ţi-am dat-o, citeşte primele şi ultimele paragrafe ale capitolelor trei, şase şi nouă ca şi cum ar fi unul singur. În acele cuvinte e puterea pe care o cauţi.

***

Berel intră în dormitor, corpul lui fiind luminat de flacăra tremurândă a lumânării pe care o ţinea în mână.

— Yona? Yona? Eşti trează?

Yona îl sorbi din priviri pe Berel. Pe chipul ei se aşternu liniştea, o senzaţie pe care n-o mai avusese de multă vreme. Se întinse, privindu-l atent.

— Berel, ţi-ai revenit, în sfârşit?

— Da, sunt mult mai bine, spuse el după ce se aplecă spre

soţia lui, sărutându-i fruntea. O ridică în capul oaselor pe pat apoi îngenunche ca să-i pună papucii de casă. Haide în bucătărie. O să pregătesc cartofi, ouă şi ceapă, aşa cum îţi plac ţie. Şi pâine prăjită. Cu ceai şi lapte.

— Şi o să stăm de vorbă, Berel? întrebă Yona, dându-şi părul pe spate.

— Da, sunt multe lucruri de povestit.

— Păi, ce-ar fi să-mi povesteşti şi eu să gătesc? Aşa n-o să se ardă micul dejun. Îl trase de barbă până când buzele li se uniră.

— Mi-e foame, spuse Berel.

— Ăsta e un lucru bun. Tu o să tai ceapa şi o să povesteşti. Eu mă ocup de toate celelalte.

— Eu vreau şi cafea turcească. Multă. Sunt multe de spus şi de făcut până mă voi confrunta cu Samael Gorman în Consiliul Rabinic.

22

Marţi

Miriam se afla în spatele Marii Sinagogi, verificându-şi lista. Toate scaunele şi băncile din sinagogă fuseseră mutate sus, în sectorul femeilor. Spaţiul astfel format era împărţit în două cu o linie de cretă, trasată de la Sfântul Altar către podiumul din centru, apoi de la platforma respectivă până la intrarea în sinagogă. Pe mesele aşezate de-a lungul pereţilor de piatră ai sinagogii fuseseră aranjate farfurii din hârtie, pahare şi tacâmuri de unică folosinţă, şi şerveţele de masă. Pe câteva platouri mari care se aflau în camerele de păstrare din căminele celor două şcoli fuseseră pregătite salatele, băuturile răcoritoare şi mezelurile.

Deodată, Miriam auzi gândurile lui Yakov:

— Vino la Consiliul Rabinic. Dezbaterea stă să înceapă.

Miriam alergă până la platforma din centru pentru a inspecta arcada cuplului marital. Mulţumită de faptul că aranjamentul din catifea albastră cu marginile aurii era aşezat cum trebuie, porni în grabă către consiliu.

În Piaţa Sabat se aflau o mulţime de oameni, cu toţii aşteptând în ploaie. Miriam observă că uşile de la intrare aveau o încuietoare nouă.

— Cine are cheia? întrebă cineva pe primarul Mazuz.

— De ce nu putem intra? întrebă altcineva.

Primarul nu răspunse.

Un tânăr se căţără pe burlan, privind pe-o fereastră înăuntru.

— Reb Amrusi stă în scaunul şef-rabinului cu şalul de rugăciune peste cap, strigă acesta către mulţime. Nu pot să-i văd faţa, dar şalul de lână e al lui.

Miriam, care îl căuta pe Yakov, îi văzu pe Samael Gorman şi Berel Caspi apropiindu-se de Consiliul Rabinic din direcţii opuse. Oamenii le făcură loc, iar cei doi ajunseră la intrare în

acelaşi timp.

— Încă mai ai timp să te răzgândeşti, îi şopti Berel Caspi lui Samael Gorman. Te rog, nu are rost să continui.

— E un lucru obişnuit ca o dezbatere să aibă loc în mijlocul străzii, stând ca o haită de câini plouaţi? întrebă Gorman destul de tare încât să-l audă toată lumea.

— Uşile sunt încuiate, spuse cineva.

Samael Gorman se întoarse şi se uită la uşi. Prin jurul acestora începu să iasă fum. Noul lacăt şi încuietoarea se desfăcură singure şi uşile se deschiseră, întinzând la maximum vechile balamale. Gorman trecu repede prin fumul de la intrare şi pătrunse în clădire. Mulţimea nerăbdătoare îl urmă.

Berel fu purtat de mulţime până în mijloc, după care intră dincolo de grilajul protector, aşezându-se liniştit pe unul din cele două scaune din zona consiliului.

Samael Gorman îl urmă pe Berel, însă nu se aşeză pe celălalt scaun. Întorcându-se cu faţa către oamenii de dincolo de balustrada protectoare, se uită spre sectorul femeilor, apoi îşi puse cu grijă şalul de rugăciune peste umeri. Prinse şalul cu o agrafă de aur şi îi anunţă pe toţi cei prezenţi:

— Eu sunt pregătit!

Făptura acoperită de şal din scaunul şef-rabinului îşi ridică mâna şi cei doisprezece membri ai consiliului intrară dinspre camera de meditaţie. Se aşezară cu toţii de-o parte şi de alta a figurii ascunse de şal. Bărbaţii se strânseră cât mai aproape de balustradă, iar femeile îşi încleştară degetele de grilajul de la balcon. Cu toţii aşteptau în linişte deplină.

Consilierul cel bătrân îşi drese glasul şi spuse:

— Reb Samael Gorman, veştile care circulă prin Vechiul Cartier spun că astăzi nu te lupţi doar pentru scaunul de Rosh Yeshiva, ci şi pentru funcţia de şef-rabin al oraşului.

Toţi îl priviră pe Samael Gorman. Acesta îşi duse pumnii către buze, astfel încât şalul să capete forma unor aripi. Făcu o piruetă pentru a ridica în lateral marginile şalului, aşteptându-se ca mulţimea să-şi exclame uimirea. Însă nu se auzi nimic. Privirea sa ameninţătoare îi făcu pe oameni să-şi plece capetele. Gorman se întoarse către consilieri.

— Ceea ce aţi spus este corect.

— Dar funcţia de şef-rabin este ocupată, răspunse bătrânul rabin. De ce aduceţi în discuţie un lucru atât de delicat precum acesta?

— Pentru a le asigura acestui oraş şi locuitorilor lui un viitor strălucit.

— Reb Gorman, spuse consilierul, îndreptându-se către silueta ascunsă sub şal, ţin să-ţi reamintesc faptul că rabinul Amrusi este unul din cei mai de seamă cetăţeni ei oraşului.

— Aveţi cu siguranţă dreptate, domnule, răspunse Gorman, zâmbind dispreţuitor. Şi eu îl respect pe marele, cinstitul şi renumitul Reb Amrusi. Cu toate acestea, omul care se află acum în scaunul şef-rabinului nu este Itzig Amrusi. Gorman arătă făptura acoperită de şal. Acela este un impostor!

Toate privirile se întoarseră către scaunul şef-rabinului. Şalul de rugăciune se desfăcu şi căzu. Atât bărbaţii, cât şi femeile începură să vocifereze.

— Yakov Davis!

— Unde e Reb Amrusi?

— Luaţi-l pe impostorul acela din scaunul rabinului!

— Ce glumă mai e şi asta?

Samael Gorman le făcu semn tuturor să facă linişte, apoi se adresă adunării.

— Nu mai avem niciun şef-rabin. Nu sunt într-atât de necioplit şi nesimţit pe cât ar crede unii. Se întoarse către Berel. Este Itzig Amrusi în viaţă?

— Nu, nu este, răspunse Berel.

— Deci locul de şef-rabin al oraşului este liber?

— Da.

— Nu-i aşa că aţi aflat de moartea şef-rabinului înainte de-a intra în clădire?

— Da.

Cei din mulţime îşi ţinură respiraţia.

— Reb Berel, vă rog să spuneţi adevărul, spuse Gorman. Ştiaţi că Yakov Davis se află în scaunul şef-rabinului. Un student, care pretinde că este judecătorul unuia dintre cele mai importante şi respectate consilii din lume! Iar

dumneavoastră, dumneavoastră aţi permis aşa ceva!

La balcon, Yona Caspi îşi duse mâinile la gură, amuţind. Miriam şi Ester se aplecară în faţă pentru a auzi răspunsul lui Berel.

— Şef-rabinul a murit. Dar cel care se află pe scaunul lui nu este Yakov Davis.

Samael Gorman privi membrii consiliului. Îl arătă apoi pe Berel Caspi şi se întoarse către enoriaşi.

— Reb Berel face o confuzie. Eu văd în scaunul şef-rabinului pe cel cunoscut mie şi celorlalţi locuitori ai oraşului drept Yakov Davis. Acesta este numele cu care este înscris în registrele noastre şcolare. Însă Reb Berel neagă acest lucru. Gorman oftă răsunător. Onorabili consilieri, doamnelor şi domnilor, avem de-a face cu o contradicţie, ca să nu spunem mai mult. Cum poate fi altcineva decât Yakov Davis?

— Asta pentru că îi vedeţi doar înfăţişarea, nu şi sufletul, spuse Berel, trecându-şi mâna prin barbă.

Berel se ridică de pe scaun. Îndreptându-se cu faţa către scaunul şef-rabinului, făcu o plecăciune celui care se afla în el.

— Ge înseamnă asta? strigă Gorman, întinzându-şi braţele. Farsa asta dintre învăţător şi student nu mai poate continua. Este evident că Berel Caspi nu mai e în toate minţile. Poate că tragica pierdere a unicului său fiu, laolaltă cu oboseala pricinuită de muncă şi boala care l-a răpus de curând sunt motivele pentru care neagă faptul că cel care ocupă scaunul şef-rabinului nu e nimeni altcineva decât Yakov Davis. Gorman îi privi pe consilieri, arătându-l pe Berel. Cinstiţii mei domni, Reb Caspi nu respectă demnitatea acestei înalte Curţi. Tocmai l-am văzut făcând o plecăciune în faţa unui student! Vă cer în mod cuviincios înlăturarea lui Berel Caspi din funcţia de Rosh Yeshiva. Nu mai este potrivit pentru această funcţie.

Enoriaşii îl priviră pe Berel Caspi, care aprobă propunerea făcută de Samael Gorman, făcând o plecăciune în faţa lui Yakov Davis, apoi retrăgându-se cu respect din faţa tânărului bărbat.

Berel se îndreptă de spinare, apoi se adresă membrilor

consiliului.

— Cinstiţi rabini, sunt de acord cu cererea lui Samael Gorman de a mă înlătura din funcţia de Rosh Yeshiva. Nu am decât o singură cerinţă. Vă rog să nu nominalizaţi pe nimeni pentru funcţia de Rosh Yeshiva până nu se va hotărî cine va fi noul şef-rabin. Noul şef-rabin al oraşului Safed merită privilegiul de a influenţa numirea viitorului Rosh Yeshiva.

Cel mai bătrân dintre membrii consiliului se ridică în picioare şi spuse:

— Consiliul Rabinic se va retrage pentru deliberare în camera de meditaţie.

Ieşiră cu toţii, fără să ia în seamă faptul că Yakov Davis rămase nemişcat în scaunul şef-rabinului. În subconştientul lui Samael Gorman răsună un sunet de alarmă, însă acesta îl ignoră. Totul mersese bine şi era sigur de succes.

Trecuseră doar câteva minute până când membrii consiliului intrară iarăşi în curte, aşezându-se pe scaune. Cel mai bătrân dintre consilieri se ridică în picioare şi citi hotărârea:

— În această zi, cea de-a cincisprezecea din luna lui Av a anului 5759{16} Consiliul Rabinic al oraşului Safed declară vacantă funcţia de Rosh Yeshiva de la Colegiul Rabinic. Aceasta va fi ocupată în conformitate cu procedurile de rigoare şi cu binecuvântarea noului şef-rabin.

Ester Blum se întoarse către Yona Caspi:

— Ce se întâmplă?

Yona luă palma prietenei sale, bătând-o uşor şi zâmbind din priviri.

— Priviţi, spuse Miriam. Gorman se îndreaptă către Yakov!

Samael Gorman îl arătă pe Yakov Davis şi strigă:

— Şi cum rămâne cu acest impostor? Ce să facem cu el?

— Nu e un impostor, spuse Berel.

Gorman se întoarse furios către acesta. Părea că vrea să-l lovească pe marele rabin, subliniind cu pumnii încleştaţi fiecare cuvânt pe care îl rostea.

— Ai fost dovedit a fi un incompetent! Ai fost înlăturat din funcţie! Nu mai ai niciun drept să te adresezi acestei Curţi! Eu

sunt noul Rosh Yeshiva!

— Nu a fost luată nicio hotărâre în privinţa competenţei mele, răspunse Berel. Membrii Consiliului Rabinic au fost de acord cu cererea mea de a mă înlocui.

Samael Gorman făcu un apel către cele două mulţimi.

— Îi putem permite oare acestui nebun să-şi bată joc de noi? Îi privi pe cei doisprezece membri ai consiliului, apoi îl arătă pe Yakov Davis. Pentru cât timp vă mai puteţi permite să luaţi parte la gluma şcolarului acestuia?

— Uitaţi-vă cu atenţie la persoana care ocupă locul şef-rabinului! spuse Berel, vocea sa puternică răsunând în întreaga încăpere.

Chipul lui Yakov începu să se lumineze. Intensitatea şi cuprinderea cercului de lumină fluorescentă crescură încetişor, acoperind treptat întregul corp. Trupul lui Yakov Davis era într-un cocon auriu, însă această transfigurare îl arătă cu sprâncenele mai groase, lungindu-i nasul şi făcându-i buzele mai pline. Îi crescu barbă, iar hainele moderne fură înlocuite de o robă aurie. Cei doisprezece membri ai consiliului se ridicară şi făcură o plecăciune în faţa fiinţei din scaunul şef-rabinului.

Cineva din mulţime indică portretul de pe perete, de deasupra altarului şi strigă:

— Ari! Este Sfântul Ari!

Cel ce se afla în scaunul şef-rabinului şi bărbatul din portret erau acum unul şi acelaşi. Bărbaţi şi femei, cei de jos şi cei de la balcon, făcură cu toţii o plecăciune.

Ari mulţumi pentru omagiul adus. Îşi îndreptă o mână către uşile cele mari de la intrare, roase de vreme, atârnând greu în balamalele rupte, iar acestea se închiseră cu zgomot. Le făcu semn femeilor să ia loc.

Vocea Sfântului Ari răsună clar în interiorul Consiliului Rabinic:

— Mă aflu astăzi aici în locul răposatului Itzig Amrusi, Tzaddik al oraşului Safed, Dumnezeu să-l ierte. Aş vrea să ştiu dacă îmi contestă cineva dreptul de a ocupa acest loc ori de a conduce întrunirea Consiliului Rabinic. Îi privi pe consilieri,

îşi întoarse privirea către cei prezenţi în sinagogă, apoi se uită la Samael Gorman.

Discipolul Satanei se încruntă. Cunoştea calea prin care să-i învingă pe Ari şi pe toţi cei care ar vrea să i se opună. Îi fusese oferită cheia înţelegerii Cabalei. Putea să subjuge însăşi natura.

— Ai grijă, Samael Gorman, murmură Sfântul Ari. Caută să afli numai adevărul. Doar aşa vor fi dreptatea şi clemenţa de partea ta. Să nu faci din credinţa ta monedă de schimb, iar nici din pietate un jurământ.

Gorman fu îngrijorat de tonul cu care Sfântul Ari rosti vorbele sale, însă nu şi de ameninţările pe care le făcuse. Îşi puse ordine în gânduri şi-şi stabilit planul de atac. Dezbaterea publică era punctul său forte. Iar Satana trebuia neapărat să-l ajute acum, dacă voia să fie liber.

Gorman păşi înainte, cu capul ridicat, spinarea dreaptă şi privirea atentă. Se uita fix la Sfântul Ari pentru a le dovedi tuturor că nu îi era frică şi nici nu-l intimida. Învârtindu-se, şalul de rugăciune din mătase se arcui frumos în jurul său. Când se apropie de balustradă, bărbaţii se dădură înapoi.

— Tocmai am fost acuzat de înşelăciune, spuse Gorman. Mă aflu astăzi aici pentru binele vostru. Nu pentru al meu. Acest oraş a devenit o mlaştină de puturoşenie şi corupţie! Am venit pentru a vă ajuta, adăugă el cu voce scăzută.

Rabinul se întoarse brusc, privindu-l pe Berel, care stătea liniştit pe scaunul cu spătar înalt, apoi pe Sfântul Ari, aşezat în scaunul şef-rabinului.

— Am fost acuzat de doi falşi profeţi! Ştiţi cu toţii ce se spune în Biblie despre profeţii cei falşi! Lucruri cu mult mai ciudate se întâmplă aici. Nu pot avea încredere că această audiere va fi una corectă!

— Te afli în faţa Legii, rosti Ari cu o voce sumbră şi clară. Vei fi judecat în numele Legii lui Dumnezeu. Te previn. Nu îngădui cuvintelor tale să-ţi înghită sufletul.

Privirile celor doi se întâlniră. Gorman îşi trecu mâna prin barba sa neagră, trăgându-şi buza de jos. N-avea cum să piardă. Or fi având ei Legea, însă el deţinea puterile Satanei.

— Judecata nu mă-nspăimântă, strigă Gorman, întorcându-se iarăşi către enoriaşi. Singura mea dorinţă este aceea de vă aduce bunăstarea, vouă şi acestui oraş, în ciuda celor care vor să păstreze profitul pentru ei înşişi! Îl arătă pe Ari. Este adevărat că în timpul aşa-zisei tale stăpâniri a acestui oraş din postura de şef-rabin, acest vechi cartier era de cinci ori mai mare şi avea treizeci de mii de locuitori?

Sfântul Ari răspunse aprobând cu o mişcare din cap.

Gorman li se adresă iarăşi enoriaşilor.

— Treizeci de mii de oameni în vremea aceea. Astăzi au mai rămas o mână, opt sute de oameni, dintre care majoritatea primesc ajutoare sociale. Asta e moştenirea ce ni se cuvine?

Bărbaţii începură să se mişte, neliniştiţi.

Încrederea lui Gorman crescu simţitor. Oamenii erau de partea lui. Se aplecă peste balustradă, privind în ochii bărbaţilor.

— Poate că lucrurile acestea nu sunt plăcute auzului, însă n-au cum, sau mai degrabă n-ar trebui să nu fie rostite. Cu câteva secole în urmă, vârful acesta de munte era înţesat de cărturari renumiţi, profesori şi oameni de afaceri sosiţi din toate colţurile pământului. Oraşul înflorea. Oamenii erau mulţumiţi de munca pe care o făceau, iar repausul era o adevărată plăcere pentru ei. Nu existau şomeri pe atunci, ajutoare sociale ori vizitele inspectorilor sociali în casele lor. Dacă voi fi numit şef-rabin, aveţi cuvântul meu de onoare că aşa ceva nu se va mai întâmpla! Oraşul acesta va deveni un centru de cultură, economic şi studenţesc de renume internaţional. Gorman se mişcă pe toată lungimea balustradei, folosind o formulă mistică pentru a-i face pe cei care-l ascultau să aibă încredere în el şi să-l susţină. Îşi ridică vocea, cuvintele lui rostogolindu-se ca sunetele unei orgi maiestuos acordate. Îi juca pe degete, promiţându-le locuri de muncă, recunoaştere şi prestigiu. Cele douăzeci de milioane de dolari sunt doar începutul! Prietenii mei dragi, mulţi alţi investitori aşteaptă deznodământul acestei întruniri pentru a lua o decizie chiar astăzi!

Miriam, aflată sus, la balcon, avu impresia că toţi oamenii fuseseră atraşi în mrejele lui Samael Gorman, care le stârnea imaginaţia creând imagini frumos colorate. Până şi distinşii deputaţi păreau să fi căzut în plasa lui. Le controla imaginaţia şi se distra cu visele lor. Bărbaţii începură deja să facă presupuneri în privinţa celor care aveau să ocupe locurile de muncă create de investitori. Câţiva dintre bărbaţi se întinseră peste balustradă, încercând să-i atragă atenţia lui Gorman, prinzându-l de braţ. Unii dintre ei fură destul de curajoşi încât să ceară ca ei să fie numiţi pentru a îndeplini cine-ştie-ce însărcinare. Gorman le alimenta visurile prin cuvinte de argint şi promisiuni de aur.

Miriam îi privi pe Sfântul Ari şi pe Berel, care păreau nemişcaţi. Se întrebă care putea fi motivul pentru care nu reacţionau deloc. Nu aveau nicio putere în faţa lui ori erau prea siguri de reuşita lor? Galeria femeilor zumzăi de tot felul de speculaţii.

— Mendel, curând n-o să mai ai de lucru! îi strigă Gorman şefului serviciului de asistenţă socială.

Oamenii întâmpinară propunerea lui Gorman cu urale.

— Nu te supăra, Mendel, zâmbi Gorman, o să te numesc director la forţele de muncă.

Auzind aceasta, Mendel începu şi el să strige cu entuziasm.

Cuvintele pe care le rostea Gorman erau cele ale Satanei. Diferite iluzii vizuale se îngemănară cu fanteziile fiecăruia. Un noian de imagini ispititoare se izbea de pereţii clădirii, valul de magie neagră ţesând în jurul acestora încrederea pe care le-o acordau oamenii.

Gata să ceară votul celor prezenţi, Gorman îl privi pe Berel Caspi cum stătea liniştit şi încrezător în sine, departe de isteria care îi cuprinse pe ceilalţi. În creierul lui Gorman se declanşă mecanismul instinctului de supravieţuire. Îl privi pe Ari, care părea şi el neatins de mania stârnită de iluzia bogăţiilor care se învârteau în interiorul Consiliului Rabinic. Samael Gorman îşi trase capul între umeri. Cei doi aveau cu siguranţă să-i facă rău. Plănuiau cum să-l încolţească. Ei l-au omorât pe Simon Zaki! Aveau să-l omoare şi pe el. Broboane reci de transpiraţie

apărură pe fruntea lui Gorman. Din adâncul inimii sale creştea furia. Era cât pe ce să le cadă în plasă, însă Satana îl salvase de data asta. Îşi smuci şalul. Clema de aur se desprinse, atârnând de lănţişorul ei de aur, însă Gorman nu-şi dădu seama. Plănuia să atace din altă perspectivă.

— Atenţie, vă rog! strigă Gorman. Se uită către galeria de la balcon: Doamnelor! Privirea i se strecură dincolo de balustradă: Domnilor! Făcu o plecăciune în faţa membrilor consiliului: Distinşi rabini, învăţători şi voi, locuitori ai acestui oraş. Dacă s-ar vota chiar acum pentru noul şef-rabin al oraşului, sunt sigur că mă veţi numi pe mine.

Bărbaţii şi femeile izbucniră în urale şi aplauze.

— Dacă voi împreună cu aceşti onorabili membri ai Consiliului Rabinic aţi fi fost cei care trebuie să ia decizia aceasta, eu aş fi fost cel ales. Dar, vai! Viaţa nu e dreaptă cu toată lumea, prietenii mei. Această întrunire a fost hotărâtă a se încheia cu o decizie împotriva mea cât timp în scaunul şef-rabinului se află un impostor! Samael Gorman se smulse de lângă balustradă şi înaintă repede către estradă pentru a-l ridica din scaun pe Sfântul Ari.

Miriam îşi duse mâinile la gură, pentru a nu ţipa. Enoriaşii priveau înspăimântaţi, fără a scoate vreun cuvânt.

În ultimul moment, înainte ca Gorman să ajungă la Sfântul Ari, cel mai bătrân dintre membrii consiliului se puse între aceştia.

— Acuzaţia cum că acesta ar fi un impostor este foarte gravă, spuse consilierul. Cu atât mai mult cu cât am văzut cu toţii că între noi s-a pogorât sufletul Marelui Ari.

Gorman se dădu înapoi şi-şi ridică umil ambele mâini.

— Onorabili rabini, printre noi se află Diavolul, care spune că e şef-rabinul. Spune că el e Sfântul Ari. Spune că e Yakov Davis. Eu vă spun că este împăratul Iadului şi Prinţul Mincinoşilor! Gorman îl arătă pe Ari, vorbind cu înflăcărare şi alegând cu atenţie ritmul cuvintelor. Sub şalul acela de rugăciune zăcea ascuns spiritul diavolului încă din momentul în care am intrat în consiliu! Eu am fost cel care a rostit adevărul! Gândiţi-vă puţin, fraţilor! Arătă pe câţiva oameni

din mulţime. Ce s-a întâmplat în momentul în care am acuzat persoana care se afla în scaunul şef-rabinului că este un impostor? Gorman făcu câţiva paşi prin zona destinată consiliului, apoi se opri în faţa lui Berel Caspi. Acest om a transformat un biet student într-o iluzie a Marelui Ari! Gorman îşi coborî vocea astfel încât oamenii să se aplece în faţă pentru a-l auzi. Ştiu că vor fi unii printre cei prezenţi care vor primi cu gând rău acuzaţiile pe care le fac. Nu vă fie ruşine. Şi eu am fost înşelat de comparaţia dintre portretul acela de pe perete şi persoana din scaunul şef-rabinului. „Îţi mulţumesc, Doamne! Dumnezeule Atotputernic, îţi mulţumesc" mi-am spus în acel moment. „Ne vom mântui!" Apoi, ca un fulger care loveşte pământul, mi-am dat seama de adevărul adevărat! A folosit Cabala după bunul său plac! spuse el, arătându-l pe Reb Caspi. Acest om a pus stăpânire pe sufletul studentului său, Yakov Davis, şi cu ajutorul unor formule mistice pe care le-a întrebuinţat împotriva Legii, i-a transformat corpul într-o iluzie, figura Marelui Ari! Magie neagră! A corupt scrierile biblice. Caspi încearcă să mă alunge din Safed. M-a hărţuit încă din momentul în care am ajuns în oraş.

— Gorman! se auzi un strigăt din spatele mulţimii de bărbaţi.

Primarul Alex Mazuz îşi făcu loc printre oameni, roşu la faţă, cu ochii arzând de furie. Nările sale umflate erau străbătute de mici firicele vişinii de sânge.

— Te aştepţi ca să te creadă cineva atunci când îi acuzi pe ceilalţi de crimele pe care tu însuţi le-ai comis? Îi împinse pe cei din faţa sa, ajunse la balustradă, apoi intră în spaţiul destinat Consiliului Rabinic. Îşi ridică degetul în faţa lui Gorman. Tu, Simon Zaki şi cu mine suntem progeniturile nimicniciei! Ne-am vândut sufletele Satanei pentru putere, bani şi faimă! Nu e un schimb bun! Micuţul om avansă către Gorman, privindu-l fix pe rabinul care rânjea. Ştiu că sufletul lui Simon Zaki e acum al Satanei! Ştiu că ai plecat din Ierusalim pentru a scăpa de acuzaţiile de hărţuire sexuală!

Samael Gorman zâmbi. Nu răspunse atacului violent lansat

de primar.

Alex Mazuz se ridică pe degete.

— Poţi să negi orice lucru, strigă el cu toată puterea. Înainte ca furtuna să întrerupă comunicaţiile, i-am contactat pe aşa-zişii tăi donatori din Franţa şi America. N-au nici cea mai vagă intenţie de a susţine financiar orice întreprindere de-a ta. Vor ajuta un oraş în dezvoltare, dar acesta nu va fi Safed atât timp cât tu eşti aici! Au făcut cercetări în privinţa ta!

Gorman îşi ridică mâinile. Lacrimile îi umplură ochii, apoi i se prelinseră pe obraji, până în barbă. Privi către Ceruri.

— Doamne, Dumnezeule! De ce le permiţi emisarilor Satanei să mă tulbure într-atât? Am vrut doar să-ţi slujesc. Rogu-te, Doamne, apără-mă de ei! Dacă nu de dragul meu, măcar pentru binele acestor oameni credincioşi. Gorman îi arătă pe rând pe Alex Mazuz, Berel Caspi şi Sfântul Ari. Aceşti trei oameni au lucrat împreună pentru a-l omorî pe Reb Itzig Amrusi şi pe Simon Zaki! strigă Gorman. Dumnezeule mare, cred că avem în faţa noastră trei criminali!

Cei doisprezece membri ai consiliului rămaseră impasibili, însă câţiva bărbaţi şi femei deveniră isterici. Vocile lor înspăimântate umplură încăperea.

Gorman aşteptă momentul potrivit, după care îşi ridică mâinile şi spuse cu voce tare o rugăciune.

— Binecuvântat eşti Tu, Doamne, Cel Atotputernic, care pe toţi îi judeci drept, căci mila Ta este fără de sfârşit.

— Amin, răspunseră cei din mulţime.

Gorman îl dădu ia o parte pe primarul Mazuz.

Împreunându-şi degetele, privi către sectorul femeilor, se apropie de balustradă, şi spuse:

— Există o Curte de judecată mai înaltă decât aceasta. Curte ale cărei decizii nu pot fi puse la îndoială. Îşi desfăcu degetele, ridicându-şi palmele şi se întoarse către primar cu ochii închişi. Dumnezeule, în faţa noastră stă Alex Mazuz, primar al acestui Sfânt Oraş Safed, care mă acuză de hoţie, perversiuni sexuale, crimă şi înşelăciune. Gorman îşi coborî palmele, formând pumni cu care îşi lovi pieptul. Fii judecătorul nostru, Doamne! Dacă ce spune el este adevărat,

Doamne, rogu-te, omoară-mă! Iar dacă nu, dă-ne un semn! Un semn, ca să putem acţiona în numele Tău!

Nimeni nu făcu nicio mişcare. Toţi îi priveau pe Gorman şi pe primar. Gorman invocă cunoaşterea dobândită de la Satana. Doar trei persoane putură vedea fulgerul de lumină neagră care îl lovi pe primar în piept.

Alex Mazuz se dădu înapoi câţiva paşi. Apăsarea din piept îl făcu să respire sacadat. Deveni tot mai grea, înmuindu-i genunchii. Căzu pe o parte şi se întoarse pe spate, tremurând. Buzele îi deveniră vineţii, faţa i se schimonosi, albăstrindu-se. Ca un peşte pe uscat, primarul încerca să tragă aer în piept, lipindu-şi obrajii de dinţi.

Gorman îl arătă pe primarul care se zbătea.

— Binecuvântat fie Dumnezeu! Am fost răzbunat! Cel Atotputernic a judecat!

Femeile de la balcon ţipară. Bărbaţii se aplecară peste balustradă, privindu-l pe Alex Mazuz, însă se dădură înapoi văzându-i faţa trasă, vânătă.

Berel Caspi fugi repede lângă primar. Cercetând pulsul acestuia, Berel îşi puse mâinile sale cele mari peste pieptul primarului. Oamenii văzură cum de sub mâinile lui Berel ieşea un val de lumină care cuprinse întregul corp al primarului. Acesta încetă să mai respire sacadat. Chipul lui se lumină, iar muşchii rigidizaţi se relaxară.

— Veniţi. Duceţi-l pe primar acasă la mine! spuse Berel, făcându-le semn câtorva bărbaţi. Se uită către balcon şi strigă: Yona, Ester, aveţi grijă de primar. Şi pregătiţi-vă pentru căsătoria copiilor noştri. Se dădu înapoi şi aşteptă până când bărbaţii îl cărară pe primarul inconştient afară din clădire.

Berel se îndreptă de spinare, iar ochii îi deveniră albaştri, ca de gheaţă.

— Îţi spun pentru ultima oară, Samael Gorman. Opreşte-te. Întoarce-te către Dumnezeu şi roagă-te pentru iertarea păcatelor.

Gorman îşi trecu degetele prin barbă. Ochii lui examinară din cap până-n picioare bărbatul uriaş.

— Porc grăsan şi încrezut ce eşti! îşi şterse saliva din colţul

gurii cu mâneca. Gâtul îi ieşi lung de sub guler pe măsură ce se apropia de Berel. Ai înşelat emoţiile acestor credincioşi de prea multe ori. Te-ai folosit de moartea fiului tău pentru a le câştiga mila, astfel încât să nu fii demis! Ai eşuat amarnic! Gorman se îndreptă către enoriaşii din sală. Cu toţii pot să vadă ceea ce eşti cu adevărat! Toţi ştiu că ai cheltuit banii publici în mod nejustificat! Se întoarse şi scoase din buzunare o mulţime de facturi. Flutu- rându-le în faţa celor de dincolo de balustradă, strigă: Aveţi idee cât vă va costa pe fiecare dintre voi această nuntă a morţilor? Fiecare familie va trebui să plătească patru sute cincizeci de shekel pentru o nuntă care nici măcar nu va avea loc.

Gorman merse către bătrânul consilier care încă îl mai apăra pe Sfântul Ari şi aruncă hârtiile peste umărul acestuia. Facturile căzură la picioarele lui Ari. Întorcându-se către popor, Gorman îi arătă pe Ari şi pe Berel.

— Acest impostor şi nebunul lui au pus în spinarea tuturor locuitorilor vechiului cartier datorii pe care nimeni nu le va putea plăti fără ajutorul meu. Vă întreb, există ceva mai ciudat decât o nuntă a celor morţi?

Oamenii murmurară nemulţumiţi.

Gorman simţi că s-au enervat şi-şi dădu seama că au rămas de partea lui. Il arătă pe Sfântul Ari încă o dată.

— Cine se poate încrede în autoritatea acestui impostor? Cine poate crede că Berel Caspi e în toate minţile? Aceştia împreună cu primarul sunt trimişii Satanei. Nu vor decât să vă îngroape în datorii şi sărăcie, pentru a vă putea corupe. Şi nu vorbesc despre coruperea eticii voastre, ci despre cea a sufletelor!

— Sunt răspunzător pentru acţiunile mele, declară Berel. Michael şi Gabriella vor fi prezenţi diseară!

Ochii plini de nedumerire oscilară de la un rabin la celălalt. Gorman scutură degetul în faţa lui Berel.

— Oamenii ştiu că ai studiat alături de Reb Amrusi. Tocmai am fost martori la transformarea lui Yakov Davis astfel încât să semene cu Sfântul Ari, o dovadă a cunoştinţelor tale din Cabala. Am văzut şi cum l-ai readus la viaţă pe complicele

tău. Însă nu pot să cred că-l vei scoate din mormântul său întunecat pe fiul tău doar pentru mai multă putere şi faimă!

— Nu va veni trupul fiului meu, spuse Berel. Sufletul lui şi al Gabriellei ni se vor alătura curând.

Nările lui Gorman se umflară. Îi vâjâia capul.

— Cum poate să se întoarcă un suflet? întrebă el. De ce să se întoarcă pe pământ?

— Pentru a-l salva, răspunse Berel.

În capul lui Gorman sună o alarmă. Discuţia nu decurgea cum şi-ar fi dorit el. Se întoarse către audienţă, cu spatele la Berel.

— Unde se află corpul lui Amrusi, Reb Caspi?

— A fost un Tzaddik. Itzig Amrusi a fost înmormântat alături de ceilalţi Tzaddikim ai oraşului Safed.

— Toţi, cu excepţia unuia singur, spuse Gorman, arătându-l pe Ari. Dacă ar fi să te credem, ar însemna că îl avem în faţa ochilor noştri pe unul dintre cei mai puternici mistici ai oraşului.

— Sufletul acestuia se află aici.

Gorman se întoarse către cei doisprezece consilieri, însă rămase încurcat. În ochii şi postura lor recunoscu ostilitate, iar încrederea lui fu zguduită. Inima îi fu cuprinsă de frică, pe care o îndepărtă însă prin cuvintele pe care le forţă prin gâtul lui strâmt. El însuşi observă că vocea lui sună ciudat, însă continuă.

— Berel Caspi, l-ai ucis pe Itzig Amrusi?

— Nu, răspunse Berel.

Gorman continuă, folosindu-se de noile cunoştinţe pe care le dobândise sub Arcada Satanei.

— L-am ucis eu pe Amrusi?

— Nu. Era mort înainte de a ne fi întors. Tu şi cu Zaki…

— Răspunde la întrebările mele doar. Eşti de acord că nu eu l-am ucis pe şef-rabin, dar încă mai susţii că nu tu ai fost cel care l-a omorât?

— Aşa este.

— Ai menţionat faptul că te-ai întors cu Reb Amrusi. Unde aţi fost?

— Marele Tzaddik al oraşului Safed mi-a purtat sufletul într-o călătorie astrală către Tunelul Judecăţii celei Drepte. Acolo, fiecare suflet este întrebat două lucruri înainte de a putea trece mai departe.

— Chiar aşa? chicoti Gorman. Te rog, spune-ne, care sunt cele două întrebări?

— Sunt aceleaşi pentru toţi, însă răspunsurile sunt diferite.

— Asta e o mascaradă! strigă Gorman, ridicându-şi mâinile. Omul acesta devine din ce în ce mai absurd cu fiecare cuvânt pe care-l rosteşte! E nebun de-a binelea!

Unul dintre consilieri se aplecă pentru a-l întreba pe Berel ceva.

— Ai trecut de acest tunel?

— Da, dincolo de el se află o altă lume, răspunse Berel. O lume în care timpul şi spaţiul nu mai au nicio însemnătate. Unităţile de măsură sunt fără de folos. Nu există limite mentale ori fizice.

— Scuteşte-ne de poveştile astea science fiction, replică tăios Gorman. Te adresezi unor oameni. Vorbeşte-ne despre lucruri pământeşti.

Berel îl privi pe Sfântul Ari, care încuviinţă din cap.

— Carul ne-a dus către o lumină eterică, spuse Berel. Am fost copleşit de sentimente de bucurie, iubire şi pace. Am luat loc într-o încăpere în care toate sufletele vor apărea în faţa lui Dumnezeu, fie numele Lui binecuvântat.

— Vrei să spui că ai fost în încăperea unde se află Dumnezeu? întrebă Gorman.

— Dumnezeu e pretutindeni, răspunse Berel. Dumnezeu este totul. Însă în acea cameră sufletul este cercetat îndeaproape. E un lucru foarte diferit de toate celelalte examinări la care este supus. Sufletul trece prin Dumnezeu. Dacă reuşeşte să treacă, atunci îi revine datoria de a îndeplini o misiune.

Gorman se întoarse către oamenii din sală, rânjind.

— Reb Berel, l-ai văzut pe Dumnezeu?

— Nimeni nu-l poate privi pe Dumnezeu, şi să trăiască după aceea. Aşa stă scris şi aşa şi este.

— Mai ai de povestit? întrebă Gorman. Văzând că Berel îşi lăsă capul în jos, crezu că acesta îşi pierde concentrarea. Încă puţin şi avea să cedeze. Gorman trase de şalul de rugăciune. Clema se desfăcuse mai devreme, astfel că şalul îi căzu de pe un umăr, la fiecare pas târând pe podea tivul alb. Spune-ne, rabine Caspi, ce-ai făcut atunci când i te-ai înfăţişat lui Dumnezeu?

— Reb Amrusi a încercat să mă oprească, însă eu am sărit din carul nostru. M-am aruncat la pământ în faţa vălului de lumină şi am ţipat la Dumnezeu. Pe obrajii lui Berel se prelingeau lacrimi. Plângea amintindu-şi momentul acela copleşitor. M-am uitat direct în lumina din faţa mea, pentru a-l confrunta pe Dumnezeu, însă nu am văzut nimic, n-am auzit nimic, dar am simţit prezenţa Lui. Berel îşi sălta capul. I se lumină chipul. Exaltare! Unitate! M-a cuprins armonia fără de margini pe care o degaja. M-am luptat cu ea. I-am strigat: „De ce i-ai luat de lângă noi pe Michael şi pe Gabriella? De ce a suferit într-atât de mult unicul nostru fiu?“

— Şi ce ţi-a răspuns Dumnezeu?

Berel începu să tremure. Sudoarea de pe fruntea sa se prelinse odată cu lacrimile.

— Răspunsul mi-a pătruns în minte, mi-a cuprins inima, întreaga mea existenţă. „Eu sunt Cel ce sunt!”{17} a fost răspunsul. „Nu mai scoate niciun cuvânt, ori voi readuce haosul de dinainte de Geneză!”

— Atât? spuse Gorman cu dispreţ. Cine vrei să creadă acest basm despre un car de aur şi ameninţarea lui Dumnezeu că te va distruge pe tine şi întreaga planetă doar pentru că ai pus o întrebare?

Locuitorii oraşului nu aprobară batjocura lui Gorman. Cu toţii studiaseră Biblia şi-şi aduceau aminte ceea ce Gorman uitase. Moise a primit acelaşi răspuns pe Muntele. Sinai. Bărbaţi şi femei încercau să se apropie pentru a-l asculta pe Berel, un semen al lor, povestind despre călătoria sa spirituală.

Observând schimbarea celor din sală, Samael Gorman încercă să-şi aranjeze şalul de rugăciune, însă nu reuşi să-l îndrepte. Îşi supse obrajii, ţuguindu-şi buzele.

— Încă mai afirmi că ai călătorit într-o altă lume? strigă Gorman către Berel.

— Mai sunt încă multe alte lumi, spuse Berel. Dovada pentru aceasta o găsim în primul cuvânt al Bibliei. Bereshit{18} începe cu litera bet, a doua literă din alfabet, care indică existenţa unei a doua lumi. Aici, pe pământ, lumea aceea este percepută ca făcând parte din universul nostru, însă acest lucru e diferit în universurile paralele ale celorlalte lumi. Cunoaşterea, aşa cum se găseşte ea pe cea de-a doua lume, nu-şi găseşte corespondent aici, în lumea noastră.

— Vrei cu tot dinadinsul să ne zăpăceşti? întrebă Gorman.

— Cele două lumi pot fi asemănate unei balene şi unei amibe. Amândouă trăiesc în mare, după aceleaşi legi ale naturii. Deşi există multe similitudini între cele două lumi, ele sunt foarte diferite.

— Nonsensuri şi aiureli! strigă Gorman. Ai primit ori nu răspunsul la întrebarea referitoare la moartea copiilor? La cea despre suferinţa fiului tău?

Berel ezită.

Bătrânul membru al consiliului se aplecă în faţă, spunând:

— Te rog, răspunde la întrebare.

— Răspunsul se găseşte în cartea lui Iov, zise Berel. Răul triumfă asupra binelui. Învăţăturile tuturor credinţelor sunt citite strâmb. Oamenii s-au lepădat de cuvântul lui Dumnezeu. Fără învăţăturile acestea, influenţa Satanei are să crească. Ticăloşia, netrebnicia şi sălbăticia oamenilor biruie curăţenia spiritului lor. Depravarea morală are să stăpânească întreaga omenire dacă nu i se va supune voinţei lui Dumnezeu.

Fulgerele de afară zguduiră puternic ferestrele clădirii străvechi. Berel îi atenţionă pe toţi.

— Când mai mult de jumătate din locuitorii pământului i se vor vinde Satanei, Stăpânul întunericului va fi liber!

Urletul care răbufni dinspre Arcada Satanei păru a fi un tunet pentru toţi ceilalţi, însă Gorman se simţea revigorat. Îi veniră în minte cuvintele prin care avea să-l învingă pe Berel.

— Povesteşte-le acestor credincioşi despre sărăcia pe care o vor îndura de dragul moralităţii. Despre durerea pe care o vor

simţi ca răsplată pentru faptele lor cele bune. De ce să-şi piardă timpul pentru a face bine, dacă Dumnezeu iartă toate greşelile?

— Pentru că trebuie să-l ajutăm pe Dumnezeu, spuse Berel. Nu există un alt motiv. Satana s-a jucat dintotdeauna cu imaginaţia omului pentru a-l corupe şi pentru a distruge societatea în care trăieşte. Se apropie de Gorman şi-l privi drept în ochi. Nici tu, nici Satana nu veţi câştiga până când Casa lui Israel nu va fi distrusă! Dacă evreii îşi pierd credinţa, fundamentele tuturor celorlalte religii se vor preface în praf, iar credincioşii vor rătăci, fără o lege după care să se ghideze. Michael şi Gabriella au murit pentru salvarea Israelului. Şi-au dăruit viaţa pentru a proteja omenirea.

Capul lui Gorman se înclină pe-o parte şi rămase aşa. Colţul din dreapta al gurii sale se ridică în sus. Nu mai auzea pe nimeni şi nimic în afară de gândurile sale haotice. Dacă avea să câştige astăzi, atunci nu mai putea fi alt motiv pentru care să nu fie numit şef-rabin al întregii Case a lui Israel. Acesta era momentul! Aşa trebuie să fi plănuit Satana totul! Cu o vehemenţă renăscută, îşi schimbă strategia. Îşi concentră ochii negri asupra lui Berel Caspi. Îşi desfăcu nodul de la cravată, primul nasture de la guler şi trase adânc aer în piept printre buzele sale uscate. „Satana! Satana, se rugă el. Acum e momentul nostru! Ajută-mă!“ închise gura, încleştându-şi dinţii şi se concentra asupra capului lui Berel, vizualizând vasele de sânge care duceau către creier. Cu ochii minţii, Gorman văzu arterele care purtau fluidul dătător de viaţă către creierul lui Berel. Se concentră asupra celei mai mari dintre ele.

Berel duse mâna la buzunarul său. Luă din săculeţul pe care îl pusese Reb Amrusi acolo o mână de praf şi-l împrăştie în faţa sa, formând un zid invizibil.

Ochii lui Gorman se umflară cât timp acesta se concentră asupra capului lui Berel. Unda de lumină neagră se izbi de peretele invizibil.

— Priviţi! strigă o femeie. Un fulger negru a pătruns în clădire! A lovit între Reb Gorman şi Reb Berel!

Fulgerul ricoşă şi îl lovi pe Samael Gorman în tâmpla dreaptă. Îşi duse mâna la ureche şi ţipă. Lumina neagră lovi din nou zidul invizibil, brăzdându-l de sus până jos, după care se stinse.

Gorman se împletici, dându-se înapoi, cu gura căscată. Se legăna, însă apucă balustrada şi-şi recăpătă echilibrul. Privind prin fum către Berel, împinse capul în faţă. Văzându-l, îşi lăsă umerii în jos, deznădăjduit, îşi scutură mâinile în aer. Buzele i se mişcau, însă nu se auzea niciun cuvânt.

Berel îl înconjură pe Gorman, adresându-se oamenilor şi celor doisprezece consilieri.

— Moise a scos din Egipt şase sute de mii de evrei. După cei patruzeci de ani de călătorie prin deşert, doi îngeri i-au ajutat să treacă cu bine prin Arcada Satanei. Însă acum cincizeci de ani, după ce i-au îndrumat pe cei şase milioane de oameni ucişi în Holocaust, cei doi îngeri şi-au pierdut credinţa. De atunci însă, în ciuda renaşterii Statului Israel, idealurile şi moravurile evreilor de pe tot cuprinsul pământului s-au uscat şi au murit. Poporul lui Israel trebuie să devină iarăşi luceafărul tuturor popoarelor. Reb Gorman v-a cerut să vă vindeţi sufletele pentru douăzeci de milioane de dolari. Să nu faceţi asta! spuse Berel. A sosit vremea ca toate cele şase milioane de suflete care s-au stins în focurile Europei să se reîntoarcă pe acest pământ. Pentru ca acest lucru să fie posibil, fiecare dintre ele va trebui să treacă, pe rând, unul câte unul, pe lângă Satana. E nevoie de doi îngeri care să-i îndrume pe calea cea dreaptă.

Berel se apropie de balustradă, căutându-l din priviri pe Yair Blum. Ochii lor se întâlniră.

— Doar atunci când fiica ta şi fiul meu se vor căsători vor putea accepta locul lor în Arcadă pentru a conduce sufletele acestor oameni înapoi acasă. Pentru asta au fost luaţi de lângă noi copiii noştri. Vocea lui Berel răsună asemenea celei unui profet. Cele şase milioane de suflete vor reaprinde lumina bunăvoinţei în Israel! Strălucirea lor serafimică va acoperi lumea, dăruind tuturor oamenilor calea către înţelegere şi dreptate!

Şalul de rugăciune al lui Samael Gorman căzu de pe umerii săi pe podea. La colţurile gurii sale strâmbe se adunase salivă, iar dinţii de jos muşcau din buza de sus. Se apropie de Berel, cu mâinile întinse în faţă, parcă dorind să-l sugrume pe bărbatul corpolent. Cei doi stăteau faţă în faţă, ochii şi mintea lor fiind încleştate într-o luptă pentru supravieţuirea umanităţii.

Samael Gorman era cuprins de furie, însă tremura în faţa lui Berel Caspi, văzând că acesta nu este afectat de puterile Satanei. Gorman îşi strânse mâinile în pumni, frecându-şi ochii, apoi se întoarse şi trimise un fulger negru către Sfântul Ari. Raza cea neagră lovi podiumul din faţa şef-rabinului, spărgând lemnul de măslin.

— Vreţi să vedeţi ce înseamnă putere adevărată? strigă Gorman. Se uită la balconul femeilor şi deodată o secţiune de cinci metri se rupse.

Femeile începură să ţipe şi alergară către ieşire. Bărbaţii se adunară lângă perete, îngrămădindu-se pentru a evita bucăţile care cădeau de sus. Secţiunea din balcon căzu zgomotos pe podeaua de marmură.

— Acum pe cine veţi urma? strigă Gorman către bărbaţii care se îngrămădiseră ca să scape, ţintind în acelaşi timp inima Sfântului Ari. Fulgerul negru izbi pieptul Sfântului Ari, provocând o lumină orbitoare.

Lumina se dizolvă încetişor, iar în scaunul şef-rabinului stătea din nou Yakov Davis. Femeile care coborâseră de la balcon se adunaseră la intrarea în consiliu, privind înăuntru. Samael Gorman se afla în mijlocul dărâmăturilor, cu capul între umeri, cocoşat, braţele atârnându-i fără vlagă. Se uită speriat în stânga şi-n dreapta.

— Samael Gorman nu mai poate face rău niciunui suflet de-acum înainte, spuse Berel, făcându-le tuturor semn să se apropie de el.

Gorman îşi auzi numele ca şi cum ar fi fost rostit de la o distanţă foarte mare. Îşi frecă ochii şi se şterse la gură cu mâneca. Speriat de oamenii care se apropiau de el, îl invocă pe Satana.

— Ajută-mă să le arăt viitorul. Îşi ridică mâna aşa cum făcuse şi la cina din casa lui Simon Zaki. Dacă vreţi să vedeţi viitorul, priviţi în palma mea. Asta voi aduce eu pe pământ!

Deasupra pielii transpirate din palma lui Gorman se formă o sferă, iar enoriaşii ţipară, speriaţi. Din sferă începu să curgă un râu de foc către ei. Sacoul şi pantalonii lui Gorman fură cuprinşi de flăcări. Gorman ţipă, încercând să scape de înfricoşătoarea bilă de foc pe care o invocase. Se rostogoli la pământ încercând să stingă focul.

La fel de repede pe cât apăruse, focul din palma lui se stinse. Gorman zăcea pe podeaua din marmură în poziţia fetusului, fără urme de arsuri. Yakov vru să sară în ajutorul bărbatului care tremura pe podea.

— Stai, spuse Berel. Lasă-l să se ridice singur!

Samael Gorman privi în jur pe sub braţul cu care-şi acoperise capul. Se ridică întâi în genunchi, apoi în picioare. Obrajii lui erau roşcovani; în ochi i se putea citi fericirea de care fu cuprins. Îşi ridică şalul de rugăciune de pe podea, îl scutură de praf şi-l puse cu grijă peste umerii săi, prinzând clema de aur cu multă răbdare.

— Distinşi colegi, spuse Gorman, întorcându-se către cei doisprezece consilieri de pe podium, această zi a fost una lungă şi obositoare. Ca proaspăt numit şef-rabin al acestui mult cinstit Consiliu Rabinic, declar închisă această şedinţă. Responsabilităţile mele sunt foarte importante şi trebuie… Stătu nemişcat, privind în jurul său cu nedumerire. Dând din cap, zâmbi şi se întoarse către enoriaşi. Îşi desfăcu braţele în laterală şi trecu dincolo de portiţa zonei destinate consiliului, mergând printre oameni, binecuvântându-i. Se opri, îşi lăsă capul într-o parte şi ascultă. Pe chipul său se întrevăzu un zâmbet angelic. Răspunse unor întrebări pe care nimeni nu le rostise, spunând cuvinte fără noimă.

Oamenii din jurul lui Gorman vorbeau cu voce tare despre ceea ce făcea, însă el nu-i auzea. Cei mai curajoşi dintre bărbaţi îl bătură pe umăr şi-i strânseră mâna, felicitându-l pentru numirea lui ca şef-rabin, însă oftând de milă. Făcură cu toţii câţiva paşi înapoi, pentru a-i permite lui Gorman să se

învârtă, chipul lui trădând sentimentul de teamă care-l cuprinse. Doar el auzi răcnetul teribil de la Arcada din josul oraşului.

Frica de pe chipul lui se transformă într-un zâmbet tâmp, iar Gorman începu să ţină mai multe predici în acelaşi timp, fiecare din ele cu o voce diferită, toate suprapunându-se.

— Satana se foloseşte de Samael Gorman pentru a face auzite vocile sufletelor damnate, îi spuse Berel Caspi lui Yakov Davis.

— Judecata lui Dumnezeu e una aspră, spuse Yakov.

— Nu. Priveşte! Berel îi arătă pe oamenii care îl felicitau pe Samael Gorman. E fericit. Crede că a fost numit sef-rabin al oraşului.

— Ce se va întâmpla atunci când va muri?

— Nimic. Sufletul său rătăceşte. Nici Raiul şi nici Iadul nu-l vor primi. Dacă unul dintre noi l-ar fi judecat, atunci iertarea pe care i-am fi oferit-o noi ar fi dus la distrugerea omenirii.

— Acum am scăpat de asta, nu-i aşa?

— Nu încă.

23

Pristavul oraşului intră în Consiliul Rabinic, rotindu-şi huruitoarea din lemn.

— Rugăciunile de după-amiază, strigă el. Rostiţi-vă rugăciunile de după-amiază. Soarele va apune curând, iar sufletele noastre trebuie să I se roage lui Dumnezeu!

Cei doisprezece membri ai consiliului se ridicară în picioare şi rostiră:

— Ascultaţi-ne cu toţii! Astăzi, în cea de-a cincisprezecea zi din luna lui Av, anul 5759, a fost ales şef-rabinul Sfântului Oraş Safed, Reb Berel Caspi! Dumnezeu să-l binecuvânteze şi să-l îndrume pe noul nostru şef-rabin! Fie ca bunăvoinţa Celui de Sus să se reverse asupra lui. Fie ca rabinul Berel Caspi să fie o binecuvântare pentru Casa lui Israel şi pentru întreaga omenire.

— E vremea să I ne adresăm lui Dumnezeu, spuse Berel, după ce făcu o plecăciune dinaintea consilierilor şi a enoriaşilor. Se îndreptă cu faţa către Ierusalim şi-şi începu rugăciunea. Sfântul Templu are să fie refăcut. Apoi îi vom servi lui Dumnezeu în casa Sa, precum au făcut-o şi strămoşii noştri. Berel rosti cuvintele prin care se începea slujba de seară. Fericiţi sunt cei care locuiesc într-însa…

— Aşa îi vom servi lui Dumnezeu, răspunseră enoriaşii.

Berel oficie slujba de rugăciune. Samael Gorman continua să se plimbe printre cei care îşi rosteau rugăciunile, răspunzând unor întrebări pe care nimeni nu i le adresa, bolborosind cu glasuri diferite în limbi necunoscute.

Yakov Davis închise ochii, rostind cu evlavie rugăciunile sale. Gândurile lui Miriam se întrepătrunseră telepatic cu ale sale. Faptul că Miriam se gândea, rostindu-şi rugăciunile, şi la Yakov, îl bucură pe acesta, înlăturând orice teamă că Satana ar putea născoci alte iluzii.

Yakov închise cartea de rugăciune şi se strecură în mintea lui Miriam.

— Ştii cât de mult te iubesc? întrebă el.

— Ştiu, dragul meu, răspunse ea în ebraica veche. Căci, iată, pe colinele din Galileea o tânără femeie tânjeşte după tine. Inima îi saltă ca o gazelă alergând şi când la tine gândul ei se-opreşte, începe-a tremura.

Yakov îi răspunse în limba în care fuseseră scrise poemele de dragoste ale Regilor David şi Solomon.

— Nu-l necăji pe cel ce într-atât de mult pe tine te iubeşte. Mă voi trezi eu oare în noapte cu cerul înstelat deasupra-mi şi nimeni lângă mine?

— Nicicum, visează-n continuare, iubitul meu, răspunse Miriam. Căci inima îmi fierbe, iubindu-te nespus.

Trupul lui Yakov se cutremură atunci când răspunse.

— Răsuflarea-ţi e precum uleiul parfumat. Cât de mult aş vrea buzele să îţi sărut şi să-ţi primesc mângâierea.

— Iubitul meu, Yakov. De trupul tău mă voi lipi, iar tu cu-al meu te vei putea-mbăta.

— Să ascultăm cântare-aceasta, să sune tamburina şi harpa dulce să ne-mbie, unirea noastră să vestească.

— Yakov, iubitule, din adâncul inimii mele-a răsărit cea mai puternică ardoare.

— Scumpa mea Miriam, aş vrea să ne-ntâlnim curând.

— Amin! Ultimul cuvânt al rugăciunilor enoriaşilor întrerupse gândurile lui Miriam şi ale lui Yakov.

Berel Caspi se aşează pe locul şef-rabinului.

— Sunt bucuros pentru această primă declamaţie pe care o voi face. Întoarceţi-vă la casele voastre şi pregătiţi-vă pentru căsătoria lui Michael cu Gabriella.

— Aşa să ne ajute Dumnezeu! răspunseră toţi cei doisprezece rabini, ridicându-se în picioare.

Yakov îşi ridică privirea către balcon. Miriam se afla la marginea balconului, acolo de unde căzuse bucata de grilaj, privindu-l. Prietenele o strigară, însă ea nu auzi. Nici Yakov nu simţi cum îl împing bărbaţii către ieşire. Amândoi fură luaţi prin surprindere de mesajul telepatic al lui Berel.

— Mergeţi la casa Sfântului Ari şi aşteptaţi-mă acolo.

***

Deasupra vârfului de munte cerul era limpede, iar luna plină strălucea puternic. Aflaţi la poarta din faţa casei Sfântului Ari, Yakov şi Miriam priveau către norii de furtună care rupseră oraşul de restul lumii. Niciunul nu spuse nimic despre dialogul lor din timpul slujbei de rugăciune.

— E frumoasă grădina aceasta, spuse Yakov.

— Fetele şi băieţii au lucrat împreună pentru a face curat în grădină şi în casă. Miriam îl luă de mână şi-l trase după ea pe poartă. Haide, o să-ţi arăt cum au redecorat-o.

— Mă aşteptam ca balamalele astea vechi să scârţâie, spuse Yakov, urmând-o în sufragerie. De unde aţi luat toată mobila asta?

— Oamenii au donat diverse lucruri. Miriam ridică un deget. Însă n-am acceptat decât ceea ce se potri- vea locului şi putea fi reparat. Cu toţii au fost foarte amabili şi au muncit foarte mult. Bătu uşor salteaua canapelei şi înfoie o pernă. Vezi? Toate se potrivesc foarte bine! Draperiile şi covorul se îmbină de minune, totul e perfect.

— Şi casa miroase a curat. Nu-mi vine să cred că e veche de câteva secole.

— Dacă ai fi intrat aici înainte, ai fi crezut. Băieţii au presat seminţe de pin şi au făcut uleiul cu care au frecat podelele. Au tencuit pereţii şi i-au văruit, au reparat chiuveta de la bucătărie şi dulăpioarele. Fetele au ţesut draperiile pe care le-au agăţat în geam şi au făcut curat peste tot. Miriam deschise un cufăr din lemn de cedru. Aici sunt nişte ţesături fine şi un prosopel brodat pentru pâinea de Sabat. Îl luă de mână pe Yakov şi-l conduse în dormitor. Rămaseră în prag, unul lângă celălalt. Cuvertura de pe pat e din zestrea mea, spuse Miriam. Nu-i aşa că florile acelea sălbatice umplu camera cu un parfum minunat?

— Te iubesc din toată inima.

Ea-şi aplecă pe-o parte capul, presându-şi buzele pe gura lui. Yakov răspunse îmbrăţişând-o.

— Vei fi a mea de-a pururi?

— Până când moartea ne va despărţi, murmură ea.

— Viaţă lungă să vă dea Domnul şi să vă binecuvânteze cu

pace şi bucurie pe amândoi, spuse bucuros şef-rabinul Berel Caspi din uşa de la intrare.

— Rabine, am vrea să ne căsătorim, spuse Yakov.

Berel se întoarse către cei din spatele său. Treizeci şi cinci de Tzaddikim formaseră un semicerc afară, şalurile lor de rugăciune strălucind aurii în lumina lunii. Telepatic, bătrânul Tzaddik îi rugă pe Yakov şi pe Miriam să-l aducă pe Berel Caspi către el. Îl escortară până în centrul semicercului.

Bătrânul Tzaddik se apropie de Berel şi puse peste umerii acestuia un şal de aur.

— Află că lumea aceasta a fost clădită pe patru piloni: dreptatea, milostenia, Legea şi iubirea faţă de Dumnezeu. Berel Caspi, ai fost ales printre cei treizeci şi şase de stâlpi pe care se sprijină omenirea pentru a dobândi îndrumare.

Miriam şi Yako văzură cum corpul lui Berel fu cuprins de lumina înţelepciunii care fu absorbită de întreaga lui făptură.

— Ne vom putea căsători curând? întrebă Miriam.

— Unirea voastră este predestinată, aprobă bătrânul. Casa aceasta, care a aparţinut pe vremuri Sfântului Ari, va fi acum a voastră. Vă veţi păstra puterile dobândite. Acestea vor trece copiilor voştri prin gene, iar studenţilor prin învăţătură.

— Vor crede toţi oamenii ceea ce s-a întâmplat aici? întrebă Yakov.

— Câţiva trimişi ai guvernului încearcă să treacă de alunecările de teren care au blocat intrarea în oraş, răspunse bătrânul Tzaddik. Atunci când vor ajunge aici, vor afla toată această poveste. Unii dintre ei o vor lua în râs, alţii vor fi intrigaţi de ea. În cele din urmă însă nimeni nu se va îndoi de faptul că pe acest vârf de munte omul l-a cunoscut pe Dumnezeu. Cea de-a doua Epocă de Aur a oraşului Safed tocmai a început.

Răcnetul care venea dinspre Arcada Satanei îi făcu pe cei doi să privească într-acolo. Când îşi întoarseră ochii, printre ei nu mai rămăsese decât un singur Tzaddik.

— Pot săruta viitoarea mireasă? întrebă Berel.

Miriam îl îmbrăţişă sfioasă pe Berel. El o sărută repede pe ambii obraji.

— Trebuie să ne grăbim, spuse Berel. Miriam, tu vei merge acasă la Reb Yair pentru a te pregăti pentru cele două cununii din această seară. Michael şi Gabriella se vor afla lângă voi sub baldachinul mirilor, înainte de toate, Yakov, vei merge împreună cu mine la cimitir pentru a lăsa sufletul Sfântului Ari. Trecerea de unul singur prin Arcada Satanei va fi foarte periculoasă pentru tine.

24

În drumul lor către Arcada Satanei, Reb Berel şi Yakov se despărţiră de Miriam la încrucişarea cu drumul de căruţă care ducea către Wadi Amude. Miriam îi urmări cu privirea până când dispărură, apoi începu să urce. Atunci când va veni momentul, va putea, la fel ca Reb Berel, să-şi vadă iarăşi părinţii în Tunelul Dreptei Judecăţi? Ce va răspunde la cele două întrebări? se gândea ea.

— Mamă, tată, în noaptea aceasta mă voi căsători, şi sunt fericită, dar îmi e şi teamă. Cât de mult aş vrea să fiţi în viaţă pentru a fi alături de mine acum. Mi-aduc aminte atât de puţine lucruri. Una dintre amintirile mele e despre cât de slabi eraţi amândoi. Profesorii îmi spuneau că asta se datorează celor întâmplate în lagărele de concentrare. De fiecare dată când cineva bătea la uşă eraţi foarte speriaţi. Voi tremuraţi de frică, iar eu râdeam. Spuneau cu toţii că nu vă mai respect când făceam aşa. Însă acum vă înţeleg. Îl iubesc mult pe Yakov şi aş vrea să-l puteţi cunoaşte şi voi. Şi el mă iubeşte. Voi sunteţi mămica şi tăticul meu şi vă iubesc atât de mult. Vă mulţumesc că mi-aţi dat viaţă pentru a mă putea căsători cu el. Iertaţi-mă pentru orice necaz pe care vi l-am pricinuit. Dacă mă puteţi auzi, vă rog, iertaţi-mă!

Miriam se împiedică de ceva şi-şi dădu seama că luminile oraşului erau în partea stângă, departe. Unde ajunsese? Dezlipi ceva de pe fusta ei şi auzi o bufnitură într-o tufă din apropiere. O creatură uriaşă, jumătate om, jumătate animal alergă înspre ea.

***

— Reb Berel, spuse Yakov, îţi mulţumesc că m-ai ajutat să aduc înapoi sufletul Marelui Ari. Faptul că Satana a trebuit să se încline plin de furie şi nervi dinaintea ta şi a sufletului Marelui Ari a fost un lucru minunat. Sper ca drumul de întoarcere să fie la fel de uşor.

— Nu va fi la fel de uşor pentru tine. Însă nu-ţi fie teamă, o

să te ţin cât mai aproape de mine.

— Reb Berel, cât timp sufletul Sfântului Ari s-a aflat în corpul meu am aflat un lucru care m-a pus pe gânduri. Vorbesc despre dorinţa lui de a pune capăt credinţei.

— Mai degrabă de a transforma-o. Asta pentru că preoţii, mullahii şi rabinii s-au interpus între om şi Dumnezeu. L-au exilat pe Dumnezeu din casele lor de rugăciuni, făcându-L un servitor al omului. Toţi se aşteaptă din partea lui Dumnezeu să fie ministrul Sănătăţii şi Protecţiei Sociale. Atunci când rugăciunile oamenilor se transformă în solicitări care nu au fost satisfăcute, atunci Dumnezeu este învinuit pentru asta.

— Revizuirea organizării religiilor ar duce la anarhie, spuse Yakov.

— Nu m-am gândit niciodată că aş putea fi un anarhist. Mişcările religioase moderne au apărut ca răspuns în urma izolării sale de Dumnezeu. Atunci când oamenii se simt neputincioşi, se ancorează de tot felul de fabricaţii religioase. Aşa se traduce idolatria în zilele noastre. O putem recunoaşte dincolo de fabuloasele şi costisitoarele structuri religioase, educaţionale şi artistice care ar trebui să o întărească. Toate aceste noi instituţii încă sunt folosite pentru verificarea şi validarea noilor ritualuri şi teorii.

— Dacă am înţeles eu bine, menirea principală a acestor noi mişcări religioase este aceea de a asigura supravieţuirea, nu preaslăvirea lui Dumnezeu.

— Exact. Pentru a-şi putea continua existenţa, teoriile religiilor moderne oferă făgăduinţa că, îndeplinind fapte bune pe pământ, omul va dobândi viaţa veşnică în Ceruri, precum şi multe alte beneficii. Astfel, rugăciunea şi tradiţiile religioase devin un fel de troc cu Dumnezeu, iar rabinii, preoţii şi mullahii sunt intermediarii acestei afaceri. Să facem multe fapte bune în numele Domnului, căci el ne va răsplăti înzecit. Preoţii de profesie garantează lucrul acesta.

— Mă îndoiesc de faptul că liderii religioşi ar accepta să renunţe la influenţa pe care o exercită.

— Într-adevăr, asta poate fi o problemă, spuse Berel. Vom avea nevoie de ajutor pentru a-i convinge. Vineri după-amiază

am primit un telefon, dar am închis, crezând că e o glumă. Apoi, în timpul călătoriei astrale, Reb Amrusi mi-a arătat ce pregătiri se fac pe tot cuprinsul pământului pentru a ne ajuta în lupta împotriva Satanei. Reprezentanţi ai diferitelor religii vor veni în Safed.

— Ce mesaj le vom putea transmite?

— Să iasă din temple, sinagogi, biserici şi moschee. Să predice prin puterea exemplului. Pentru a-şi putea iubi aproapele ca pe sine însuşi, oamenii vor trebui să înveţe mai întâi să se iubească pe ei înşişi. Apoi vor trebui să urmeze exemplul lui Dumnezeu, dăruind fără să aştepte ceva în schimb. Aceste două învăţături vor umple vidul dogmei religioase. Rugăciunile vor deveni pregătirea pentru fapte, iar faptele vor umple sărăcia de conţinut a ritualurilor.

— Unele religii se ascund în spatele unor tradiţii vechi de mii de ani, au milioane de adepţi şi sunt susţinute de foarte mulţi bani, spuse Yakov. Ba unele dintre ele comandă armate întregi.

— Această bătălie va asigura supravieţuirea omenirii. Tu şi cu Miriam veţi fi printre primii oameni cărora le voi oferi calea către înţelepciune. Veţi părăsi oraşul Safed, împărtăşind lumii cunoştinţele voastre de Cabala.

— Credeam că învăţăturile mistice le sunt rezervate doar câtorva dintre oameni.

— Lumea se va schimba în întregime, pentru totdeauna, începând de azi. Cu toţii, tineri şi bătrâni, bărbaţi şi femei, vor învăţa Cabala. O vei preda creştinilor, evreilor, musulmanilor şi ateilor. Sfintele cărţi ale acestor religii vor fi reinterpretate într-o altă cheie. Astfel va fi cunoscută vrerea lui Dumnezeu.

— E un lucru fascinant! spuse Yakov. Dar când şi în ce fel va începe toată această transformare?

— Totul va începe în această noapte, prin înfăptuirea celor două căsătorii. Tu şi Miriam, Michael şi Gabriella veţi fi primii oameni care îi vor învăţa pe ceilalţi să aibă din nou o relaţie strânsă cu Dumnezeu. Oamenii vor cunoaşte ce au simţit Avraam, Isaac şi Iacov atunci când l-au întâlnit pe Dumnezeu. Toţi vor avea şansa de a pătrunde în universul în care Iisus,

Mahomed ori Confucius au aflat adevărul.

Se apropiau de intrarea Arcadei. Berel privi în sus şi văzu că luna de deasupra lor zăcea ţintuită pe cerul senin. Sub munte, nori negri de ploaie învăluiau Marea Galileei. Bubuitul tunetelor răsună în înaltul muntelui.

— Safed e încă un oraş rupt de lume, spuse Berel. Am o sumbră presimţire că ceva nu e la locul lui.

— Priveşte, strigă Yakov, nu se mai văd flăcările de sub Arcadă! Alergă către intrare şi se uită înăuntru. Un fulger lumină interiorul tunelului. E pustiu! Niciun suflet nu mai aşteaptă să intre, nu mai ard flăcările! Satana a dispărut!

— Poate fi o iluzie, spuse Berel. Urmează-mă.

Pregătiţi pentru a întâmpina orice pericol, ţinân- du-se de mână, Berel şi Yakov trecură pe sub Arcada părăsită.

Ajunşi de cealaltă parte, Yakov privi înapoi.

— Încă e pustie. Am pierdut eu puterea de a vedea răul?

— Satana nu se mai află aici, spuse Berel. Acesta e răspunsul la întrebările care m-au frământat de când m-am întors din acea călătorie a sufletului.

— Ar fi trebuit să rămână închis în Arcadă până când… Yakov rămase fără aer. Să fi ajuns prea târziu?

Berel îşi înclină capul şi privi către Wadi Amude.

— Ascultă! Ascultă înăuntrul creierului tău! Miriam strigă după ajutor!

— O aud! Yakov se uită împrejur. Dumnezeule, unde o fi?

Berel privi din nou luna parcă înţepenită pe cer şi înţelese de-ndată.

— O duce către Amude!

— Satana! strigă Yakov.

— Întoarce-te în Safed! îi ordonă Berel. Trebuie să te ocupi de lucrurile pe care trebuia să le îndeplinească Miriam!

— Trebuie s-o ajut! spuse Yakov.

— Ascultă-mă! Lumina aurie din ochii săi licări. Puterile tale limitate te pun în pericol. Fă aşa cum îţi spun eu! Eu o voi scăpa! Îl împinse pe Yakov în susul muntelui. Grăbeşte-te!

***

Miriam sălta pe umerii bestiei care alerga prin partea

întunecată de la baza stâncii Amude, lovind-o cu pumnii şi ţipând. Simţurile ei rămăseseră la fel de puternice, dar puterea ei era vlăguită de mirosul greu al diavolului. Vedea făpturile fără chip, acoperite de haine lungi, cu glugă, cum se prosternau dinaintea Satanei. Cântau un cântec sfâşietor, elogiindu-l pe stăpânul lor.

Satana sări pe zidul stâncii, mişcarea aceasta bruscă făcând-o pe Miriam să rămână fără aer. Bestia urcă Amudele ca un păianjen cu picioare copitate şi gheare, muşcând din zidul abrupt bucăţi de piatră.

Ajuns în vârf, o aruncă pe Miriam peste margine, pe platou. Lovită şi speriată, se cuibări la pământ. Făpturile fără trup, discipolii Satanei, dansau şi cântau în ritmul vibrant al tobelor. Stânca Amude se cutremura sub loviturile din picior ale miilor de adepţi.

Satan se ridică pe picioarele lui păroase, ca de satir şi, dându-şi capul pe spate, scoase un răget. Îşi bătu pieptul în acelaşi ritm cu tobele care răsunau încontinuu. Mădularul lui enorm dintre coapsele puternice se umflă cu sânge şi spermă roşie fierbinte. Văzând organul pulsând, Miriam ţipă.

Satana îşi mângâie penisul umflat cu ambele mâini, rotindu-l deasupra lui Miriam.

— Fii atentă la ceea ce urmează! întâi, o să te violez. Apoi o să-ţi beau sângele ca să-mi stăpânesc setea. Dar n-o să mori. Arătă cu mâna mulţimea în turbare. I-aş dezamăgi pe prietenii mei. Au nevoie de puţină distracţie!

Satana o apucă pe Miriam de păr şi-i dădu capul pe spate.

— Uită-te la mine!

— Opreşte-te, strigă ea. Te rog, opreşte-te! Lasă-mă în pace!

Din acelaşi loc din care privise în visele sale, de la marginea versantului care dădea către Wadi Amude, Berel urmărea cum ochii cangrenaţi ai Satanei încercau s-o seducă pe Miriam.

Berel scrâşni din dinţi, căutând în mintea şi sufletul său o cale prin care să o ajute pe Miriam.

— Nu pot, ţipă el. Puterile mele sunt neputincioase în faţa Satanei!

Corsajul care strângea trupul lui Miriam atrase ochii lui Berel. Picioarele ei lungi şi frumoase se zbăteau neputincioase sub mădularul plin de sânge al Satanei. Satana smulse hainele de pe corpul lui Miriam, expunând privirii lui Berel goliciunea ei. Bătăile inimii începură să i se înteţească. Îşi simţi penisul întărindu-se văzând cum Satana mângâia sânii ei alb-lăptoşi.

Berel se cutremură. De când fiul său fusese diagnosticat cu o boală incurabilă, acum doi ani, Berel nu mai poftise trupul Yonei. Dorinţele de care uitase atunci se revărsau în sângele lui, înfierbântându-i măruntaiele aşa cum niciodată nu i se mai întâmplase.

Miriam privi în sus şi-l văzu pe Berel la marginea pantei de deasupra stâncii Amude.

— Tzaddik, ajută-mă!

Prezenţa lui îi dădu speranţe, iar Miriam îl atacă pe Satana cu toate puterile ei.

Razele aurii din frumoşii ei ochi verzi ricoşau neputincioase din pieptul bestiei. Râzând, îi dădu din nou capul pe spate şi trase corpul ei gol între coapsele lui păroase.

— Ajută-mă! ţipă ea.

Berel privea nemişcat, năpădit de senzaţiile pe care le stârneau cruzimea bestiei, frumuseţea trupului gol şi dorinţele sale imposibil de stăpânit. Între frumoasele coapse albe ale lui Miriam, Berel văzu triunghiul de păr pubian roşcat. Ţipetele ei răsunau până la baza stâncii, propagate pe munţii care înconjurau locul.

Satana se întoarse şi rânji către Berel, deschi- zându-şi larg ochii. Corpul lui Berel fu înconjurat de fulgere negre, care pocneau asurzitor în jurul său. Dintre buzele uscate ale Satanei sâsâi o limbă ca de şarpe, scuipând flăcări.

Berel îşi mişcă mâinile pentru a îndepărta fulgerele, iar focul cel negru se stinse. Mădularul Satanei se fleşcăi, în timp ce organul dintre coapsele lui Berel deveni tot mai tare. Se vedea pe sine însuşi din perspectiva unui străin, dându-şi seama că ceea ce se întâmpla nu era bine, însă calculându-şi acţiunile fără cale de întoarcere. Se văzu pe platoul din vârful stâncii, examinând cu atenţie goliciunea lui Miriam. Începu să

se dezbrace.

— Rabine, strigă Miriam, ce faci? îmbracă-te şi ia-mă de aici!

Berel o auzi. Ştia că minte atunci când îi spuse:

— Putem pune capăt tuturor relelor de pe pământ, Miriam. Satana s-a folosit de toate puterile sale împotriva mea şi a dat greş! E vulnerabil! Am nevoie de energia ta sexuală pentru a-l ucide pentru totdeauna!

— Rabine, vorbeşti aiurea. Raţionează! Te implor!

Satana se transformă din satirul copitat de mai devreme într-un domn chel, care zâmbea angelic, şi-i făcu cu ochiul lui Miriam. Ea se cutremură de frică, înţelegând cum reuşise să-l păcălească pe Tzaddikul oraşului Safed să creadă asta.

Berel Caspi îşi privi mădularul pulsând energic de sub burta lui mare şi păroasă şi se lăsă peste Miriam. Simţind sub corpul său sânii presaţi ai lui Miriam, Berel mângâia frenetic corpul ei, lăsând să-i curgă balele pe umerii goi. Focul din măruntaiele lui deveni la fel de fierbinte ca lava. Cei doi ani de-a lungul cărora îşi stăpânise orice dorinţă îl făcură să tremure, pofta carnală îi inundă fiecare celulă, electrizând fiecare nerv, estompând orice alt gând. Vulcanul dinăuntrul său era gata să erupă.

Ţipetele şi înverşunarea cu care se lupta Miriam îl făcu s-o poftească şi mai mult. Împinse cu şi mai multă forţă, în încercarea de a străpunge himenul. Miriam îi zgârie faţa şi umerii cu unghiile, iar Berel reuşi s-o penetreze, împingându-şi penisul adânc în ea, bucurându-se de durerea pe care i-o pricinuia. Se forţă tot mai mult, împingând iară şi iară, până când trupul lui Miriam se făcu moale sub el.

Berel îşi dădu capul pe spate şi urlă la luna imobilă. Ejaculă, sperma lui fierbinte ţâşnind afară din vaginul ei, amestecându-se cu sângele de pe coapse. Se prăbuşi peste Miriam, iar ea îşi trase răsuflarea.

Satana îl apucă pe Berel de păr şi-l trase de cap. Privi ochii fără viaţă şi nepăsători ai rabinului, apoi spuse:

— Mă amuză nespus nemernicii cu faţă palidă care pretind că sunt oamenii lui Dumnezeu. A trebuit să pun la cale planul

acesta mult mai multă vreme decât crezi. Însă au meritat toate eforturile mele, iată un alt Tzaddik căzând în dizgraţie.

Printre lacrimi, Miriam văzu cum lumina înţelegerii a ceea ce făcuse începu să lumineze ochii lui Berel, făcându-l să simtă ruşinea. Se chinui din răsputeri să-l dea de pe ea, apoi se ridică în genunchi şi-l lovi cu pumnii. Ridicându-se în picioare, îl lovi în continuare, încercând să-l împingă către marginea platoului.

— Tzaddik, eşti un mincinos violator! Ar fi trebuit să mă căsătoresc în această noapte!

Îl împinse pe Berel de umeri pentru a-l rostogoli peste margine.

— Stai! strigă Satana, trăgând-o pe Miriam departe de Berel. Îi dădu haina cea lungă a rabinului. Acoperă-ţi goliciunea.

Miriam înhăţă haina şi o trase peste ea.

— Ce şiretlicuri mai pregăteşti? De ce vrei să-l salvezi?

Berel se încovrigă, băgându-şi capul între genunchi, plângând şi cerând iertare.

— Nu-i vrei sufletul? întrebă Miriam. Dumnezeu ştie acum că merită să treacă de partea ta!

— La un moment dat, toţi merită lucrul acesta, răspunse calm Satana. Însă sufletul lui Berel Caspi nu poate fi al meu. Îi foloseşte lui Dumnezeu, pentru a-şi duce la bun sfârşit planul.

— Dar tu eşti Satana! Tu ar trebui să lucrezi împotriva lui Dumnezeu!

— Eu sunt un umil servitor al Domnului. Unul chiar mai bun decât rabinul acesta. Prin mine, Dumnezeu pune la încercare omul. Nu pot distruge Binele, iar nici Berel Caspi nu va putea pune capăt Răului. Dumnezeu are nevoie de amândoi. Satana strânse hainele lui

Berel şi i le aruncă. Grăsanul ăsta şi cu mine suntem amândoi necesari pentru ca omul să aibă în continuarea posibilitatea de a alege pentru sine însuşi.

Miriam strânse haina mai bine în jurul ei.

— Nu-mi pot da seama când spui adevărul.

— Tot ce se întâmplă are un scop stabilit dinainte de

divinitate, răspunse Satana.

— Dar m-a violat! A făcut ceea ce ai fi făcut tu!

— Nu chiar. Satana râse uşor, iar obrăjorii lui rozalii se făcură pufoşi sub ochii săi albaştri şi veseli. Eu ţi-aş fi băut sângele şi prietenii mei de jos te-ar fi făcut bucăţele. Probabil ar fi apucat să-ţi mănânce inima încă pulsând în corpul acela frumos al tău. Berel, în schimb, a fost în permanenţă sub controlul meu. Am plănuit asta cu multă vreme în urmă.

— Ce fel de Dumnezeu e acela care-ţi îngăduie să faci aşa ceva?

— Cel Atotputernic a poruncit-o, spuse Satana. Să nu crezi că Răul nu este un lucru bun. Răul este locul de întâlnire a pasiunii şi imaginaţiei. Pentru a se motiva pe sine însuşi, omul are nevoie de pasiune. Iar pentru a-şi guverna imaginaţia, se foloseşte de Legea lui Dumnezeu. Oamenii într-atât de măreţi precum Berel Caspi sunt dominaţi de pasiune. Acesta e lucrul care îi împinge să depăşească munţii ridicaţi în calea lor de ura şi amărăciunea din inimile oamenilor, pentru a-i ajuta pe aceştia.

— De ce am fost şi eu parte a planului tău? întrebă Miriam.

— Berel trebuia să înţeleagă faptul că omul e imperfect. Ultimul test al unui Tzaddik îl învaţă să fie umil. Pentru tot restul vieţii sale, va şti că Satana se poate furişa în oricare suflet.

Berel era zguduit de hohote de plâns, încercând să se îmbrace. Văzând că Miriam îl priveşte, îşi acoperi faţa şi gemu de tristeţe.

— Nu voi putea fi iertat niciodată! Ia-mi sufletul, Satană!

— Nu încă, răspunse Satana. Nu-mi vor permite ei.

Platoul Wadi de la poalele stâncii se umplu de o lumină aurie. Miriam privi luna plină, însă îşi dădu seama că venea dinspre panta de deasupra stâncii. Crescu, din ce în ce mai puternică. Făpturile fără chip din hoarda Satanei fugeau de lumină.

Deasupra, la marginea crestei, apărură cei treizeci şi cinci de Tzaddikim, stând umăr lângă umăr.

— Berel Caspi, strigă cel mai bătrân Tzaddik. Alătură-te

nouă.

Berel îşi ridică mâinile deasupra capului şi se târî în genunchi. Îşi îngropă faţa şi barba în praf, ascun- zându-şi ruşinea. Satana şi Miriam îl apucară pe Berel de braţe, ridicându-l în picioare.

Bărbatul uriaş stătea în picioare cu capul plecat şi umerii lăsaţi, plângând în hohote.

— Lăsaţi-mă să mor. Nu mai merit să trăiesc.

— Abia acum eşti pregătit să conduci Israelul şi să schimbi viitorul lumii, spuse bătrânul Tzaddik.

— Nu sunt cu nimic mai bun decât el! spuse Berel, arătându-l pe Satana.

— Nimeni nu-l poate supune. El e pură pasiune. Singurul lucru pe care putem face este să redirecţionăm pasiunea pe care o insuflă oamenilor către perfecţionarea lor.

Între cei treizeci şi cinci de sfinţi bărbaţi ai dreptăţii se făcu loc pentru Berel şi Miriam, care fură ridicaţi până acolo.

Miriam îl privi pe bărbatul cu faţă angelică din vârful stâncii Amude.

— Dacă nu ne este permis să-l ucidem pe Satana, atunci cum îl vom putea împiedica să stăpânească întreaga omenire? întrebă ea.

— Doar întoarcerea omului în împărăţia Cerului poate asta.

— Imposibil, strigă Satana. Omul nu-şi va putea iubi aproapele ca pe sine însuşi niciodată. Toţi ştiu că lăcomia, pofta trupească şi ura sunt parte a sufletului lor. Cine poate, în afară de Dumnezeu, să dăruiască fără a se aştepta să primească ceva în schimb? Chiar şi cel mai pur dintre suflete vrea să fie preaslăvit, se bucură de sentimentul născut din acţiunile sale de caritate şi-şi pregăteşte în secret răspunsurile la cele două întrebări de la intrarea în Tunelul Judecăţii. Ceea ce vrea Dumnezeu îi este imposibil omului să îndeplinească. În cele din urmă, toţi vin la Satana.

— Însă nu vor mai veni niciodată la Amude, rosti pe un ton declamator bătrânul Tzaddik.

Făpturile de la baza stâncii începură să se dizolve văzând cum luna îşi reia drumul pe cerul nopţii. Berel îşi ridică

privirea din pământ şi se mişcă în acelaşi timp cu ceilalţi Tzaddikim către marginea prăpastiei. Îşi ridică mâinile, iar din palmele tuturor celor treizeci şi şase de sfinţi se născură raze de lumină care loviră baza stâncii Amude.

Vechea stâncă a diavolului începu să crape. Satana începu să ţopăie furios. Ochii i se bulbucară, muşchii se umflară, rupându-i hainele. Clătinându-se odată cu stânca imensă ce se prăbuşea, Satana începu să blesteme, scuipând foc. Uriaşa piatră se rupse, prăbuşindu-se cu zgomot asurzitor peste făpturile fără chip de pe platou.

— Aveţi nevoie de mine! strigă Satana din norul de praf care se ridică în urma prăbuşirii stâncii.

Miriam fu trecută de un fior şi îşi strânse şi mai tare în jurul ei haina lui Berel.

— Trebuie să înţelegi, îi spuse bătrânul Tzaddik. Imboldul malefic nu e neapărat rău, iar cel benefic nu îi este opusul. Amândouă îi sunt necesare omului pentru a progresa. Îl arătă pe Berel, făcându-l pe acesta să rămână nemişcat. Satana s-a folosit de imaginaţia lui Berel pentru a-l înşela. Atunci când Adam şi Eva au muşcat din fructul pomului interzis au primit imaginaţia. Acela a fost momentul în care omul a devenit asemenea lui Dumnezeu, însă n-a fost pregătit pentru stăpânirea noilor sale puteri imaginative. N-a putut să controleze pasiunea care s-a născut din asta. Berel a trebuit să sufere pentru a înţelege lucrul acesta. Doar acum va putea dezvălui secretele Cabalei care-i vor permite omului să se apropie de Dumnezeu prin adevăr.

— Dar eu? întrebă Miriam. Îl urăsc pentru ceea ce mi-a făcut! Cum mă voi putea urca în patul nupţial cu Yakov?

— Nu-l poţi învinui pe Berel pentru ceva ce nici măcar nu s-a întâmplat. Violul acesta a fost născocit de Satana. Eşti încă virgină.

Miriam îşi palpă sânii. Nu o mai dureau. Ruşinea dintre coapsele ei şi din inimă îi pierise. Dădu din cap, înţelegând ceea ce se întâmplase. Însă Berel Caspi era la fel de răvăşit, îndurerat şi cu inima frântă.

— Dar Reb Berel? întrebă ea.

— Pentru el, la fel ca şi pentru toţi ceilalţi Tzaddi- kim, căderea în păcat va fi ţinută minte pentru totdeauna, răspunse bătrânul Tzaddik. Îşi va aminti fiecare detaliu a ceea ce a născocit Satana ca şi cum s-ar fi întâmplat cu adevărat, şi aşa va fi cât timp va trăi pe pământ.

— A fost unul dintre cele mai afectuoase persoane pe care le-am cunoscut vreodată. De ce trebuie să sufere?

— Pentru a aduce salvarea omenirii. Berel Caspi nu ar fi putut să-şi asume rolul de Tzaddik dacă nu ar fi cunoscut el însuşi umilirea. Acum, când îi va judeca pe ceilalţi, va înţelege cât de puternică a fost pasiunea care i-a împins către faptă şi va putea să se arate milostiv faţă de aceştia. Numai în acest fel se va putea apropia omul de Dumnezeu.

Miriam fu gata să-şi încline capul, acceptând explicaţiile bătrânului Tzaddik, însă ezită. Cunoaşterea pe care o dobândise o determină să-şi satisfacă curiozitatea.

— De ce? De ce? Te rog, spune-mi ce căutăm aici. Care este rostul nostru pe pământ?

— Dumnezeu l-a creat pe om după chipul şi asemănarea sa, acum câteva mii de ani. Acum, omul a ajuns la vârsta la care va începe să devină asemenea lui Dumnezeu. Marele Tzaddik arătă cerul înstelat. Într-o zi, copiii noştri vor pleca de pe acest pământ ca urmare a descoperirilor ştiinţifice şi vor continua procesul creaţiei departe de lumea noastră. Abia atunci va fi omul asemenea lui Dumnezeu. Bătrânul Tzaddik îşi mângâie barba. E timpul să te pregăteşti pentru căsătoria ta. Nu-ţi vei mai aduce aminte nimic din ceea ce s-a întâmplat aici, căci a fost doar imaginaţie. Îşi înălţă ambele mâini deasupra capului lui Miriam şi se rugă. Binecuvântează, Doamne, pre robul tău, şi veghează asupra ei aşa cum ai vegheat şi asupra soţiilor lui Avraam, Isaac şi Iacov – Sarah, Rebecca, Rachel şi Leah. Acum du-te.

Miriam se trezi în faţa Seminarului. Alergă iute către camera ei.

— Reb Berel, spuse bătrânul Tzaddik, elibe- rându-l din transă. Trebuie să-ţi spunem câteva lucruri în legătură cu misiunea ta pe-acest pământ.

25

Aflându-se în bucătăria lor, Yona Caspi îşi privea soţul cu atenţie. Deşi nu putea să vadă aura care-l înconjura ori şalul auriu de pe umerii lui, ştia că ceva se schimbase la el. Îşi plimbă degetele de-a lungul ridurilor de pe chipul lui, riduri care nici măcar nu fuseseră acolo mai înainte. Adânc în ochii lui văzu şi mai multă amărăciune. Îl încheie la costum şi-i aranjă reverele.

— Te iubesc şi mai mult decât te iubeam atunci când ne-am căsătorit, spuse ea.

Berel se simţi răpus de sentimentul de vinovăţie. Ar fi vrut să-şi mărturisească păcatul, însă îi fusese interzis lucrul acesta. Ţinându-şi soţia la distanţă de un braţ, îi privea ochii. Văzu iubirea pe care i-o purta Yona, rana adâncă şi dureroasă pe care a lăsat-o moartea fiului lor şi un alt sentiment pe care nu-l mai văzuse niciodată – frica. Se învinovăţi pe el însuşi pentru existenţa acestui nou sentiment. Oare îşi dăduse seama Yona de păcatul pe care-l săvârşise el? Nu reuşise să o protejeze de suferinţa pe care i-o pricinuise moartea lui Michael, iar acum o înşelase şi-l trădase chiar şi pe Dumnezeu. Corpul lui mare începu să tremure.

— Yona, spuse el, eşti atât de bună şi de frumoasă. Nu voi putea înţelege niciodată de ce mi-a binecuvântat Dumnezeu viaţa dăruindu-mi-te.

Yona îl bătu uşor pe burtă şi-l îmbrăţişă, bucuroasă să-l audă vorbind pentru prima oară după ce se întorsese acasă abătut şi cu hainele murdare.

— Berel, Berel, ursuleţul meu mare şi tandru. Trimisesem peţitoarea acasă la ai tăi cu instrucţiuni precise: să mi te aducă pe tine, tânărul şi genialul rabin Caspi. Îl strânse puţin mai tare.

Simţindu-i căldura, Berel o îmbrăţişă într-atât de tare, încât aproape o sufocă. Cât de nemernic şi de prost se credea. Un bătrân gras şi desfrânat! În doar câteva clipe de poftă

trupească de nestăpânit, năruise vieţile tuturor.

— Însă eu nu te doream doar pentru că erai chipeş, adăugă Yona. Se ridică pe vârfurile picioarelor şi-l sărută cu tandreţe. Eşti una dintre cele mai frumoase fiinţe pe care le-am cunoscut vreodată şi-i mulţumesc lui Dumnezeu că eşti al meu. Ochii îi lăcrimară. Îşi aşeză capul pe pieptul lui şi începu să plângă. Însă tot nu reuşesc să înţeleg de ce a trebuit Michael să sufere într-atât şi să moară.

Berel îşi îmbrăţişă soţia. Yona îi auzea bătăile puternice ale inimii şi vocea plină de durere care răsuna în interiorul lui.

— Suferinţa e cea care protejează sufletul. Rolul ei este de a ne reaminti că suntem muritori. Îşi asculta singur cuvintele, cu toate că nu reuşeau să ridice apăsarea din inima sa. Fără durere, suferinţă şi moarte, omul ar putea crede că este Dumnezeu. Şi ar deveni Satana. Toate trăirile astea sunt învăţături pe care sufletul nemuritor le află de-a lungul călătoriei sale.

— Întotdeauna m-am gândit la moarte ca la un vrăjmaş, spuse Yona. Spitalul Safed şi Institutul Oncologic de Cercetare sunt armele cu care lupt.

— Faptul că le mai oferi câteva zile celor bolnavi, îi permite sufletului lor să se perfecţioneze. Unii dintre noi, precum Michael sau Gabriella, care au murit de tineri, n-au avut nevoie decât de câteva zile pentru a face câteva corecţii infime sufletelor lor. Atunci când acestea devin perfecte, trec la un nivel de existenţă superior.

— Atunci de ce sunt atât de tristă? Yona îşi întinse braţul şi atinse chipul soţului ei. Iar tu de ce arăţi atât de… de…

Patetic, se gândi Berel. Pentru că nu merita nici măcar dispreţul ei. Violase o fată care îi fusese ca o fiică. Berel îşi desfăcu încet braţele şi luă şalul de rugăciune al lui Reb Amrusi. Îl puse peste capul său, acoperindu-şi faţa.

— Cei pe care îi jelim, plâng şi ei pentru noi. Cei răposaţi trec într-o altă lume. Moartea lor ne pare nefirească. Toţi părinţii care-şi înmormântează copiii cred asta.

— Sunt o mamă fără copil, plânse Yona. Fiul nostru iubea viaţa şi ne-a părăsit prea devreme. Dar spui că sufletul lui se

va întoarce din lumea de dincolo pentru căsătoria sa. Vreau să cred că aşa va fi. Vreau să-l văd, deşi mă înfricoşează nespus.

— Ai să vezi că prezenţa lui te va bucura, Yona.

— Încerc să-mi amintesc cum arăta Michael atunci când era sănătos, însă nu-mi aduc aminte decât de trupul lui răvăşit de cancer. Mi-e frică de felul în care va arăta diseară.

— Să nu-ţi fie. Nu vei vedea decât sufletul lui. Ai încredere. Aceasta este vrerea lui Dumnezeu.

Cei doi se îmbrăţişară strâns.

— Doamnă Caspi, rosti Yakov din dormitor. Aţi putea să-mi spuneţi dacă haina aceasta mi se potriveşte?

— Vin îndată, strigă Yona. Sărută obrazul bărbos al lui Berel, apoi îi şopti: I-am dat lui Yakov costumul de mire al lui Michael. Ar putea să poarte şi şalul de rugăciune al fiului nostru?

— E într-un sertar de la biroul meu, spuse Berel, înfricoşat de tremurul care părea să-l cuprindă. Cum avea s-o privească pe Miriam?

— Nu-şi mai aduce aminte de incident, şi n-a mai rămas nicio urmă pe corpul ei, îi spuse telepatic Micul Yossi. Doar tu îţi mai aduci aminte ce s-a întâmplat.

— Cum îi voi putea iubi pe ceilalţi dacă nu mă pot iubi pe mine însumi? întrebă Berel.

— Acesta este lucrul cu care ai fost însărcinat. Să afli tu, apoi să-i înveţi şi pe ceilalţi.

26

— Stelele-nsoţesc luna în al ei drum ceresc, rosti pristavul oraşului. Veniţi, locuitori ai oraşului Safed, sărbătoriţi bucuroşi cele două căsătorii. Binecuvântat fie Domnul, căci milostiv este El.

Lumina argintie se reflecta tremurândă de pe suprafaţa pietrelor spălate de ploaie. Vârful muntelui părea că pluteşte deasupra norilor pufoşi care înconjurau oraşul. Vântul încetase, iar aerul deveni proaspăt, ca de mătase.

De pe cele patru străzi principale care dădeau în Piaţa Sabat se apropiau lumânările aprinse ale celor care fredonau cântecul vechi de câteva secole prin care însoţeau mirii către baldachinul de nuntă.

Berel o sărută pe Yona, apoi ieşiră împreună din casă. Ea îşi aprinse lumânarea de la a lui. Se luară de mână şi porniră către sinagogă, pe drumul pietruit. În spatele lor se strângeau alţi oameni, urmându-i.

Yair şi Ester Blum, Miriam şi fetele de la Seminar, Yakov şi băieţii de la Şcoala Yeshiva se apropiau din direcţii diferite. Linia melodică a cântecului devenea tot mai limpede şi se auzea tot mai tare pe măsură ce oamenii ajungeau la intrarea în Piaţa Sabat, aşteptând.

Rochia de satin, de un alb imaculat, pe care o purta Miriam, se evaza de la mijlocul ei subţirel, reflectând razele argintii ale lunii. Chipul îi era acoperit de un frumos văl dantelat, văl care ascundea şi mare parte din părul care se revărsa peste umeri. În jurul ei, fetele de la Seminar se vedeau ca nişte fluturi multicolori, roind în jurul unei porumbiţe minunat de albe.

Yakov, îmbrăcând elegantul costum negru şi cravata lui Michael, se afla printre băieţii de la Yeshiva. Se uită către cer, văzând două stele strălucitoare, câte una de fiecare parte a lunii.

Micul Yossi urcă treptele de la intrarea în Marea Sinagogă,

apoi se întoarse cu faţa către mulţimea adunată în Piaţă. Doar Berel, Yakov şi Miriam puteau vedea aura înţelepciunii din jurul capului său, în timp ce acesta rosti începutul rugăciunii:

— Aproapele nostru, Doamne, milostive, ascultă ruga robilor tăi, care-ţi dau ţie ascultare.

Lumina celor două stele se intensifică atunci când mulţimea răspunse începutului de rugăciune.

— Binecuvântează, Doamne, pe robii tăi, care-Ţi îndeplinesc vrerea, cu agerimea gazelei. Dragostea Ta e mai dulce pentru noi decât orice nectar. Mărire, Ţie, Dumnezeu cel adevărat, Dumnezeu cel bun, Lumina acestui pământ. Sufletele noastre caută iubirea Ta. Arată-ne nouă calea cea dreaptă. Fie ca vrerea Ta să ne întărească pe noi, sufletele noastre să fie curăţite, iar noi Îţi vom servi Ţie, şi acum şi pururi şi în vecii vecilor.

Cele două stele luminară tot mai puternic, iar oamenii îşi acoperiră faţa. Când îşi luară mâinile din faţa ochilor, văzură făpturile diafane care se materializaseră între Berel şi Yona şi între Yair şi Ester. Apărând înalt, chipeş şi bine făcut, aşa cum arăta fiul lui Berel şi al Yonei de dinainte de a se îmbolnăvi, Michael îşi îmbrăţişă mama. Berel îi îmbrăţişă pe amândoi, plângând.

Ester privea cu dragoste imaginea fiicei sale, apoi o îmbrăţişă.

— Gabi! Cât de mult m-am rugat, cât de mult L-am implorat pe Dumnezeu să mă lase să te iau în braţe încă o dată şi să-ţi spun cât de mult te iubesc.

Yair Blum îşi ascunse faţa în umărul fiicei sale, plângând.

Liniştea care se aşternu în Piaţa Sabat fu întreruptă de un răget care îi făcu pe toţi să-şi întoarcă privirea către Arcada Satanei. Însă zgomotul venea dinspre drumul către spital, devenind tot mai puternic pe măsură ce autocamioanele acoperite cu prelată, purtând emblema soldaţilor de frontieră, intrară pe strada principală. Oamenii se dădură deoparte, lăsând camioanele să treacă. Vehiculele opriră în formaţiune militară la marginea Pieţei Sabat.

— I-am adus pe cei două sute de foşti studenţi ai oraşului

care au primit invitaţii de nuntă, anunţă un ofiţer care purta o beretă roşie de paraşutist. Am ajuns la timp?

— Desigur! ieşi în faţă primarul Mazuz, zâmbind larg. Cum aţi reuşit să ajungeţi?

— Era cât pe ce să n-ajungem, răspunse ofiţerul. O coloană întinsă pe jumătate de cale către Tiberias încearcă să intre în oraş. Aşteaptă CBS, CNN, ABC, NBC şi tot felul de care de televiziune din Europa, Asia, India şi Australia. Am rămas în afara oraşului, blocaţi de alunecările de teren vreme de câteva ore bune. Apoi am primit ordin să iau patru bărbaţi de la micuţul aeroport din Makhanayim. La întoarcere, soldaţii mei au recunoscut un bătrân de aici, din oraş, căruia îi spuneau Reb Amrusi. El ne-a condus printr-un tunel despre care nici nu ştiam că există. Şi, iată-ne c-am ajuns!

— Aici şi trebuie să fiţi, râse primarul. Să înceapă cele două ceremonii!

Întorcându-se iute către spatele autocamioanelor, ofiţerul îşi făcu mâinile pâlnie, ducându-le la gură, şi strigă:

— Grăniceri ai Israelului! Pregătiţi-vă să debarcaţi! Coborâţi şi primiţi mirii şi miresele în chip de recruţi printre rândurile voastre!

O sută de tineri soldaţi purtând berete roşii şi cizme bine lustruite coborâră din autocamioane. Chipurile lor radiau de bucurie, iar ochii le străluceau. Formară o coloană de câte doi oameni, înaintând către Piaţa Sabat. Drepţi ca brazii, se încolonară ca nişte statui de bronz cu faţa către cei doi miri: sufletul lui Michael Caspi, aflat între părinţii lui, şi Yakov, înconjurat de studenţii de la Yeshiva.

Din celelalte autocamioane coborâră două coloane de tinere femei, cu beretele roşii aşezate ştrengăreşte pe cap. Înaintară în marş către Piaţă, cu spatele drept, mişcându-şi braţele în acelaşi timp, în vreme ce fustele foşneau în ritmul paşilor. Trupurile lor zvelte se opriră la semnalul ofiţerului, femeile ridicându-şi bărbia în momentul în care se întoarseră către cele două mirese.

Cele două linii de tineri soldaţi îşi împreunară mâinile, aşezându-şi palmele pe umerii celor din laterală, şi călcară

apăsat în faţa lor, retrăgându-şi piciorul imediat. Apoi bătură piciorul stâng în faţă şi-napoi. Ghetele lor de război trosneau, lovind caldarâmul într-un ritm cadenţat care făcu ca bătăile inimilor să se iuţească.

Cele două linii de paraşutişti se mişcau înainte şi-napoi în faţa mirilor. Tinerele femei îşi înlănţuiră şi ele braţele, formând două linii, şi dansară în acelaşi ritm dinaintea mireselor.

Cei o sută de bărbaţi cu voci puternice începură să fredoneze cântecul de preaslăvire al Regelui David, fiind curând însoţiţi de vocile dulci ale femeilor.

Bucuraţi-vă, fii ai lui Israel,
Fiţi veseli pe pământul vostru.
Acelora carepreaslăvesc Cuvântul lui Dumnezeu,
Viaţă lungă şi bucurie să li se dea în Casa lui Israel.
Cel Atotputernic ne-a dat în stăpânire pământul Său.
La graniţele lui i-am pus soldaţi,
Zi şi noapte să vegheze.
Să n-aveţi frică, robii mei.
Cu ochii voştri împrejur priviţi
Vedeţi pe cei ce s-au adunat
Căci oamenii aceştia îi poartă pe cei drepţi.
Urmaşii lor vor fi Tzaddikim!

Fetele de la Seminar şi tinerele femei din armată o însoţiră pe Miriam către Gabriella. Cele două mirese se îmbrăţişară plângând.

Grănicerii şi băieţii de la Yeshiva îl escortară pe Yakov până la Michael. Cei doi miri se strânseră în braţe bărbăteşte.

Aplauzele îi făcură pe toţi să se întoarcă spre tinerele femei care cântau despre drumul lui Rut prin ţărâna lui Booz{19}. Femeile îşi împreunară braţele, dansând în două linii, care plecară din centrul pieţei, ajungând până la tinerii bărbaţi. Apropiindu-se tot mai mult şi mai mult, cu pletele fluturând, fetele aruncau ocheade provocatoare cu ochii lor fără de-astâmpăr. Dansară către locul din care plecaseră, în capătul

opus al pieţei, şi rămaseră pe loc, aşteptând.

Tinerii bărbaţi acceptară provocarea femeilor şi avansară cu toţii, cântând şi bătând din picioare în ritmul muzicii. Ajungând în centrul pieţei, se opriră.

Se auziră vocile pline de emoţie ale femeilor, strigând:

— Eu vreau să stau în faţa lui Noam.

— Eu stau în faţa lui Ron.

Cele patru sute de fete, aşezate acum pe patru rânduri, avansau către centrul pieţei, fiecare căutându-şi bărbatul ales.

— Berel, spuse Yona, dansul între băieţi şi fete, precum şi peţitul, sunt lucruri interzise.

— Tradiţiile noastre se vor schimba cât de curând, răspunse Berel, bătând uşor palma soţiei sale. Îl arătă cu capul pe Yossi care, aflat pe treptele de la intrarea în Marea Sinagogă, scria de zor într-un carneţel. Scrife numele pentru peţitori. Unul dintre scopurile acestei seri este stabilirea unor perechi deosebite.

— Tu i-ai hotărât? întrebă Yona.

Berel arătă către Ceruri şi zâmbi.

— Dumneavoastră sunteţi Reb Berel Caspi? întrebă tânărul ofiţer de armată.

— Da, eu sunt.

— Aţi putea să mă însoţiţi pentru a putea vorbi în particular?

Berel îl urmă pe ofiţer departe de piaţă, intrând pe o stradă lăturalnică.

— Domnule, am primit ordin pe care nu trebuie să le auziţi decât dumneavoastră.

— Din partea cui?

— Din partea Mossadului. Vă rog să vă întoarceţi, vi-i voi prezenta pe cardinalul Andalucci, de la Vatican, arhiereul Holland, din partea Bisericii Anglicane…

— Salaam Alekhem, spuse Berel în arabă. Dumneavoastră sunteţi Ahmed Husseini.

Cei doi bărbaţi făcură o plecăciune unul în faţa celuilalt.

— Iar eu sunt secretarul general al Naţiunilor Unite, spuse cel de-al patrulea bărbat. Am venit pentru a vă oferi ajutorul

nostru în această bătălie.

— Trebuie să mă întorc la oamenii mei, spuse ofiţerul israelian.

— Am sosit la timp? întrebă cardinalul.

— Pentru căsătorie, da, răspunse Berel. Haideţi, per- miteţi-mi să vă fac cunoştinţă cu soţia mea.

— Am prefera să nu ieşim în evidenţă, rosti arhiereul, râzând. Ni s-a spus că arătăm ca nişte bătrâni rezervişti israelieni în uniformele acestea mototolite.

— Cu toţii în afară de prinţ, spuse Berel. El ar arăta elegant şi-ntr-un sac. Iar dumneavoastră, domnule secretar general, s-ar putea să deveniţi unul dintre cei cu credinţă în Dumnezeu după căsătoria morţilor. Dacă-mi permiteţi, aş vrea să mă întorc la ceremonia celor patru miri. Se duse lângă Yona.

Yona arătă pe cineva situat în partea cealaltă a pieţei.

— Berel, cine e bărbatul acela simpatic şi chel de lângă rabinul Gorman?

Berel se uită către locul indicat de Yona şi întâlni ochii Satanei. Bărbatul cel mic de statură ridică din sprâncene, îşi înclină capul înspre Miriam şi făcu cu ochiul.

Genunchii lui Berel se înmuiară pe dată.

— Doamne, Dumnezeule cel Atotputernic, Te rog nu-l lăsa să facă cunoscute păcatele mele!

Sunetul produs de cornul de berbec răsună puternic, iar Satana fu purtat înspre exterior de dansatori. Îi zâmbi cu înţeles lui Berel. Vocea lui sâsâi la urechea noului Tzaddik.

— Ai pierdut deja. Numai Berel văzu limba ca de şarpe care ieşi printre buzele zâmbitoare. Cornul de berbec răsună din nou. Eu sunt responsabil pentru înfrăţirea protestanţilor, catolicilor şi musulmanilor cu evreii. Tu ce-ai făcut ca să aduci pacea pe pământ?

Cornul de berbec vui pentru a treia oară, iar Prinţul Mincinoşilor dispăru.

Micul Yossi lăsă în jos anticul corn şi anunţă:

— A sosit timpul pentru îndeplinirea ceremoniei. Deschise uşile Marii Sinagogi cu ambele mâini.

Yona aranjă puţin şalul de rugăciune al lui Reb Amrusi care

acum acoperea umerii laţi ai lui Berel. Îl ridică peste capul lui, acoperindu-i faţa.

— Binecuvântează-mă, Doamne. Lasă-mă să mă apropii de Tine prin adevăr, căci prin adevăr Îţi voi servi Ţie.

Bărbaţii şi femeile intrară în sinagogă pe două rânduri, femeile de partea dreaptă, bărbaţii de partea stângă a amvonului. Berel şi Yair îi însoţiră pe Michael şi pe Yakov către estrada din centru. Miriam şi Gabriella fură aduse în centru de Yona şi Ester.

O mie de voci cântară împreună.

Domnul fie cu voi, îngeri ai lui, îngeri ai Cerului,
Trimişi de Regele Regilor,
Cel Sfânt, binecuvântat fie El.
Veniţi, îngeri ai păcii.

Miresele înconjurară mirii de şapte ori, însoţite de cele două mame, în timp ce bărbaţii cântau cele şapte binecuvântări. Şef-rabinul Berel Caspi nu se uită nici măcar o clipă la Miriam. Poate că ea nu-şi mai aducea aminte de păcatul lui, dar el da.

O lumină difuză umplu sinagoga. Strălucirea ei înconjură mirii aflaţi sub baldachinul de nuntă. Ceremonia fu îndeplinită de Reb Yair Blum. Mirii şi miresele ascultară contractele de căsătorie, după care îşi trecură pe degete inelele. Lumina aurie deveni tot mai puternică, cuprinzându-i pe toţi cei aflaţi înăuntru, dar şi pe cei patru străini îmbrăcaţi în uniforme ale armatei israeliene care stăteau la intrare.

În faţa mirilor fură aşezate două pahare de vin învelite în pânză de in.

— Dacă te voi uita, Ierusalim, să-mi fie tăiată limba, iar cu mâna mea dreaptă nimic să nu mai pot face, rostiră cei doi miri, călcând apoi paharele din faţa lor, întărindu-şi astfel jurămintele de credinţă.

Lumina îi orbi pe toţi cei prezenţi, iar când priviră către baldachin, Michael şi Gabriella dispărură.

Berel se acoperi cu şalul de rugăciune şi li se adresă

enoriaşilor.

— Aţi fost martorii lucrăturii lui Dumnezeu. Michael şi Gabriella şi-au luat locul în Arcada Satanei. Ei vor îndruma cele şase milioane de victime ale Holocaustului în trecerea lor pe lângă Satana, înapoi pe pământ. Berel se întoarse către Miriam şi Yakov. Primul vostru născut va vesti întoarcerea pe pământ a celor şase milioane de suflete care au fost purificate. Copiii celor care s-au peţit în această seară vor primi şi ei binecuvântarea acestor sfinte suflete. Veţi merge în lume în chip de învăţători, iar Israelul va fi iarăşi lumina lui Dumnezeu între naţiuni!

Ofiţerui se apropie de estrada din centrul sinagogii cu un telefon de armată.

— Reb Berel, Ierusalimul v-a făcut legătura cu liderul Mossadului.

Berel luă telefonul.

— Cei patru sunt aici, răspunse el. Da, vom avea nevoie de ajutorul lor. Şi de al vostru. Aduceţi-i la cunoştinţă prim-ministru că bestia nu se mai află în Arcada Satanei. E liberă să rătăcească pe pământ. Dumnezeu să ne binecuvânteze şi să ne aibă în grija Lui!

SFÂRŞIT

{1} Termen folosit pentru a desemna un musulman, bun cunoscător al teologiei islamice şi al legilor sacre. Titlul, derivat din arăbescul mawlă, înseamnă „vicar", „stăpân“ şi „gardian" (n. tr.).

{2} Bloc de bazalt, supranumit şi „piatra neagră" de la Mecca, locul de pelerinaj pentru mahomedani, aşezat într-un templu de formă cubică. Intrarea în templu se face printr-o uşă din aur masiv, aflată la doi metri înălţime, a cărei cheie este deţinută de Protectorul Templului (n. tr.).

{3} Druzii sunt membrii unei secte religioase ale căror credinţe provin din islamul şiit, conţinând elemente din creştinism şi iudaism. Aceştia cred în transmigrarea sufletului şi perfecţiunea omului (n. tr.).

{4} „O, Doamne!“ , în limba ebraică in original (n. tr.).

{5} Numeri, 24:5 (n. tr.).

{6} Psalmul 89, 10 (n. tr.).

{7} Adresare reverenţioasă, având drept corespondent Dl., folosită pentru a exprima faptul că persoana respectivă nu are aptitudini rabinice (n. tr.).

{8} în limba greacă, „cinci suluri sau cutii pentru păstrarea lor“. Pentateuhul reprezintă primele cinci cărţi ale lui Moise din *Vechiul Testament - Facerea, Ieşirea, Leviticul, Numerii şi Deuteronomul.* In ebraică, ele poartă numele de *Tora*, („învăţătura“ sau „Legea“), un cuvant care vine de la *verbul yara (hora)* care inseamnă „a preda, a instrui“ (n. tr.).

{9} Yitzhak Ben Shlomo Ashkenazi (Isaac Ben Solomon Luria, 1534-1572), supranumit „Ari“, „Ari-Hakadosh“, sau ,,Arizal“, însemnând „Leul“, a fost unul dintre renumiţii mistici evrei din Safed, pe atunci o zonă controlată de otomani. Este considerat întemeietorul Cabalei din zilele noastre (n. tr.).

{10} *Pilde*, 31:10-11 (n. tr.).

{11} Bărbaţi care îndeplinesc o anumită funcţie religioasă în cultul iudaic (n. tr.).

{12} *Ieşirea*, 3:2-4 (n. tr.).

{13} *Ieşirea, 32 (n. tr.).*

{14} În original, fragment din Talmud (n. tr.).

{15} *Facerea*, 3:22 (n. tr.).

{16} Anul 1999, luna a șasea (n. tr.)

{17} *Ieşirea*, 3:14 (n. tr.).

{18} *Facerea*, 1:1. Bereshit bara Elohim et hashamayim ve'et ha'arets („La început a făcut Dumnezeu cerul şi pământul“) (n. tr.).

{19} *Biblia,* Cartea Rut (n. tr.).